

Sisällysluettelo

HALL, 26.10.2020 15:30, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 263 Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti	4
§ 264 Tiedote jaostojen asioista	5
§ 265 Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta	6
§ 266 Kaupunginvaltuuston 31.8.2020 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen	7
§ 267 Sisäisen tarkastuksen puolivuosisraportti	8
Liite: 1. Sisäisen tarkastuksen puolivuosisraportti	9
§ 268 Lahden kaupunginteatterin opintotilin muuttaminen rahastoksi KV	15
Liite: Rahaston säännöt	17
Liite: Näyttelijäyhdistyksen lausunto	19
§ 269 Valtuustoaloite: Työelämäpainotteisen perusopetuksen eli TEPPO-toiminnan ottaminen käyttöön Lahden kaupungissa peruskoulun 8.-9.-luokilla KV	20
Liite: Valtuustoaloite: Työelämäpainotteisen perusopetuksen eli TEPPO-toiminnan ottaminen käyttöön Lahden kaupungissa peruskoulun 8.-9.-luokilla	26
Liite: Liite 2/Tilastotietoja	27
§ 270 Toimikunnan perustaminen henkilöstöpoliittisten linjausten päivittämiseksi	29
§ 271 Väliaikaisrahoituksen myöntäminen Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiölle	31
Liite: Liite 1. Väliaikaisrahoitushakemus Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö	33
Liite: Velkakirjaluonnos Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö	34
§ 272 Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 21.09.2020 § 227 "Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen koronatilanteen aiheuttaman mahdollisen työn vähentämisen vuoksi"	37
Liite: Oikaisuvaatimus	39
§ 273 Eron myöntäminen Henni Hyytiä-Ilmoselle konserni- ja tilajaoston varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen konserni- ja tilajaostoon	40
§ 274 Edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 2.11.2020	42
§ 275 Omistajaohjeet Lahden yhtymäkokousedustajille 2.11.2020 yhtymäkokoukseen	44
Liite: Liite 1. Toimintaohjeet yhtymäkokousedustajille	46
Liite: Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokouksen esityslista liitteineen 2.11.2020	55
Liite: Äänestyslista kh 26.10.2020 § 275	252
§ 276 Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 26.10.2020	253
Liite: Saapuneet_2020_10_26	254
§ 277 Kaupunginhallituksen muut asiat	255
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	256

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

n:o 27/2020

Aika: 26.10.2020 klo 15.30 – 17.40
Paikka: Sibeliustalo, Puusepän Verstas / sähköinen kokous

Läsnä:**Varsinaiset jäsenet:**

Sirkku Hildén, puheenjohtaja, poistui esteellisenä 271 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi
Juha Rostedt, I vpj, poistui esteellisenä 271 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi
Aleksi Mäntylä, II vpj, poistui esteellisenä 271 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi
Pekka Komu, puheenjohtaja 271 §:n aikana
Alettin Basboga
Jetta Laakso
Toni Putula
Merja Vahter
Rami Lehto
Jenna Koskelo
Sonja Falk

Valtuuston puheenjohtajat:

Hannu Rahkonen, poistui esteellisenä 271 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi	kaupunginvaltuuston pj
Mika Kari (*)	kaupunginvaltuuston I vpj
Antti Holopainen	kaupunginvaltuuston II vpj
Jarkko Nissinen	kaupunginvaltuuston III vpj

Viranhaltijat:

Pekka Timonen	kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen	konsernipalvelujohtaja
Olli Alho	kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen	hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist	sivistysjohtaja
Pekka Virkkunen (*)	kaupunginlakimies
Heini Moisio	viestintäjohtaja

Poissa:

(* Paikalla Teams-etäyhteyden kautta.

Pöytäkirjanpitäjä:

Janne Mäki	kaupunginsihteeri
------------	-------------------

KAUPUNGINHALLITUKSEN puolesta:

Sirkku Hildén

Pekka Komu
(271 §)

Janne Mäki

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa marraskuun 2. päivänä 2020

Alettin Basboga

Merja Vahter

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> marraskuun 5. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen jäsenet Aletti Basboga ja Merja Vahter.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan sen pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavana maanantaina tai mikäli se on pyhäpäivä, seuraavana arkipäivänä.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi luottamushenkilöiden Extranettiin ja se on mahdollista käydä tarkastamassa myös kaupungintalolla konsernipalvelujen kansliassa. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa.

Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 263

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

D/38/02.02.02.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja Pekka Timonen Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 264

Tiedote jaostojen asioista

D/39/00.02.01.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Aleksi Mäntylän, elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Juha Rostedin ja osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston puheenjohtajan Sirkkä Hildénin tiedote jaostojen asioista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 265

Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta

D/680/00.00.01.01.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa Kaupunginjohtaja kertoo poikkeusolojen vaikutuksesta kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 266

Kaupunginvaltuuston 31.8.2020 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen

D/44/00.02.01.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja Pekka Timonen Kaupunginhallitus toteaa, etteivät kaupunginvaltuuston kokouksessa 31.8.2020 tehdyt päätökset niiden laillisuuden suhteen anna aihetta huomautuksiin.
Perusteluosa	Kaupunginvaltuuston kokouksesta 31.8.2020 laadittu pöytäkirja on nähtävänä konsernipalvelujen kansliassa ja internetissä.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 267

Sisäisen tarkastuksen puolivuosisiraportti

D/536/00.01.02.01.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Konsernitarkastaja Lotta Mikkola, p. 040 841 3382

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus kirjaa puolivuosisiraportin tietoonsa saatetuksi.

Perusteluosa Sisäinen tarkastus on muusta organisaatiosta riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa. Se on osa ohjaus- ja valvontajärjestelmää, jota kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja käyttävät toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan organisaatiota sen arvojen toteuttamisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa, toimintatapojen kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa onkin keskeinen painopiste sisäisen tarkastuksen toiminnassa.

Kaupunginhallitukselle raportoidaan toimintasäännön mukaisesti puolivuosisittain tarkastus- ja arviointityön keskeisistä tuloksista kaupunginhallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden täyttämisen mahdollistamiseksi.

Sisäisen tarkastuksen puolivuosisiraportti on esityslistan liitteenä.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet ote/tiedoksi: tarkastuslautakunta, tarkastustoimisto, tilintarkastaja, palvelualuejohtajat

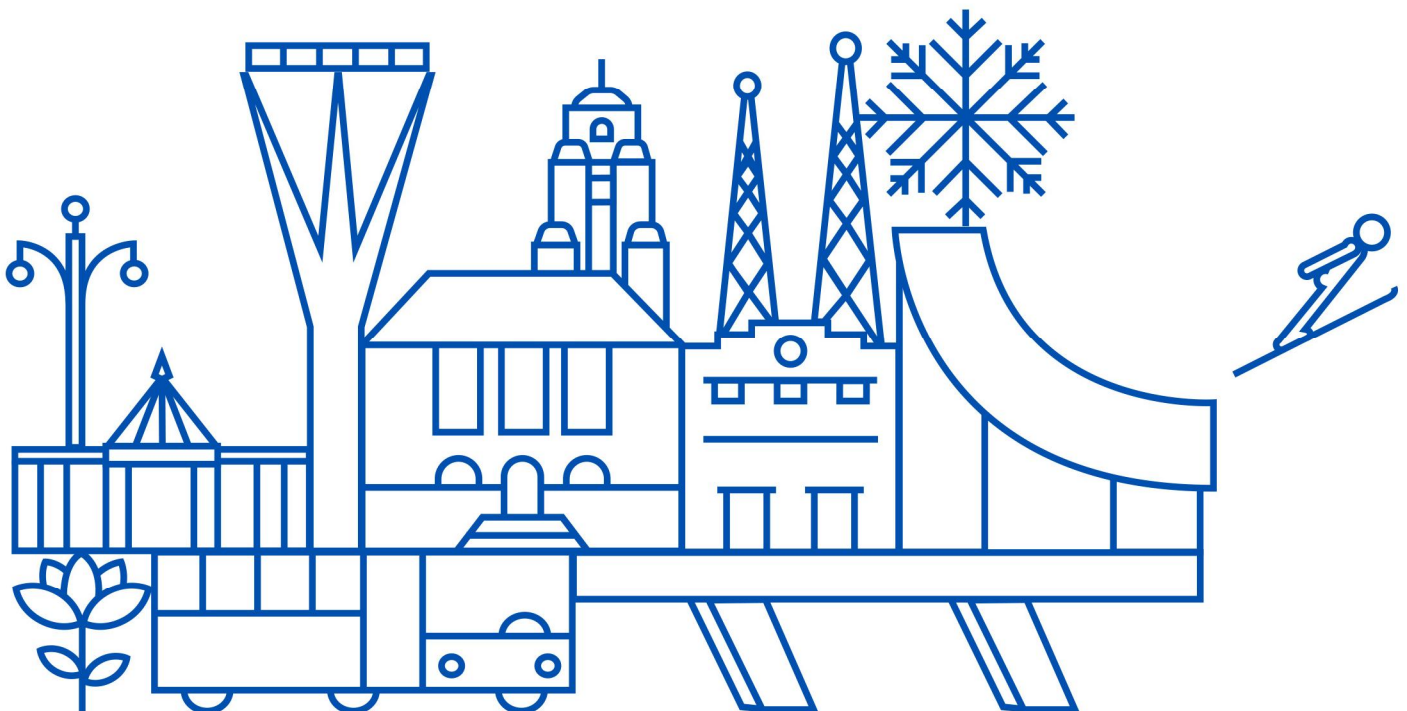
Liitteenä 1. Sisäisen tarkastuksen puolivuosisiraportti

LAHTI

Sisäisen tarkastuksen raportti kaupunginhallitukselle

1.1.-30.9.2020

KH 26.10.2020

Sisällys

1 Yleistä.....	3
2 Tarkastukset, selvitykset ja muut toimet	3
2.1 Eettiset toimintaperiaatteet.....	3
2.2 Tehtäväkuvaus ja vaativuuden arviointi	3
2.3 ICT-hankinnat.....	4
2.4 Päätöksenteko ja viestintä poikkeusoloissa.....	4
2.5 Ns. whistleblowing -kanava Luottamuksellinen ilmoituskanava työn yhteydessä havaittujen väärinkäytösten ilmoittamiseen	5
Väärinkäytösepäilyn sisäisen tutkinnan ohjeistus.....	5
2.6 Sisäisen valvonnan kehittäminen.....	6

1 Yleistä

Sisäisen tarkastuksen toimintasäännön mukaan kaupunginhallitukselle annetaan yhteenvetoraportti puolivuosisittain, lisäksi kaupunginjohtajalle raportoidaan neljännesvuosisittain. Jos sisäinen tarkastus havaitsee merkittäviä puutteita sisäisessä valvonnassa tai riskienhallinnassa, väärinkäytöksiä tai väärinkäytösepäilyjä, raportoidaan niistä kaupunginjohtajalle viivytyksettä.

Tässä raportissa on esitetty kootusti kaupunginhallituksen vuosiraportin jälkeen selvitetty ja esille tulleet asiat. Jos tarkastus, konsultointi tai muu toimenpide ei sisälly kaupunginhallituksen hyväksymään toimintasuunnitelmaa, on siitä maininta kyseisessä kohdassa (erillistarkastus). Tarkastusten yhteydessä nousee esille usein uusia tarkastuskohteita. Myös henkilöstön suunnalta on tullut esille toiveita ja huolia, joita otetaan huomioon tarkastuskohteita suunniteltaessa.

2 Tarkastukset, selvitykset ja muut toimet

Tässä esitetään valmiiden tarkastusten keskeiset tulokset ja keskeneräisten tarkastusten tausta ja tilanne. Tässä raportoidaan myös aiempien tarkastusten toimenpidesuunnitelmista ja niiden toteutumisista. Tarvittaessa kohteisiin palataan myöhemmin esim. vuoden kuluttua, josta tilanteesta raportoidaan myös eteenpäin. Seurantaraportointia kehitetään edelleen tarpeen mukaan ja saadun palautteen perustella. Tavoitteena on kuitenkin pitää seurantaraportointi joustavana ja suhteellisen kevyenä sekä organisaation kehittämiseen kannustavana.

2.1 Eettiset toimintaperiaatteet

Eettisten toimintaperiaatteiden tutuksi tekemistä organisaatiossa jatketaan. Tällä luodaan pohjaa myös ilmoituskavan käyttöönottoon (kohta 2.5). Tavoitteena on myönteinen, organisaatiota kehittävä ajattelutapa niin eettisiin toimintaperiaatteisiin kuin ilmoituskanavaan nähden. Tätä työtä tehdään yhteistyössä viestintäpalveluiden kanssa.

Eettisten toimintaperiaatteiden juurruttamisen keinoiksi on valikoitunut mm. esimieskirje, intran blogi, oma sivu intraan ja videoklipit. Tavoitteena on saada koko henkilöstö huomaamaan, että eettiset periaatteet koskevat meitä kaikkia ja meistä jokainen kohtaa eettisesti haastavia tilanteita arjessa ja voi omalla toiminnallaan edistää oikein toimimisen kulttuuria.

2.2 Tehtäväkuvaus ja vaativuuden arviointi

Arvioinnin kohteena oli Lahden kaupungin palkkausjärjestelmä tehtävän vaativuuden arvioinnin (TVA) osalta. Arvioinnissa käytiin läpi tehtävän vaativuuden arvioinnin prosessi tehtäväkuvan laatimisesta lähtien niin, että myös tehtäväkohtaisen palkan määrittely otetaan huomioon osana prosessia. Tehtävän vaativuuden arviointi oli selvityksen keskeinen arviointikohde. Arviointi rajoittui KVTES:n piiriin kuuluviin tehtäviin.

Arvioinnissa ei löytynyt merkittäviä poikkeamia tai virheitä, mutta kohteen prosesseissa nousi esille joitakin kehittämiskohteita. Kokonaisuuden hallinnan ja valvonnan kannalta toimintoja tulee yhtenäistää ja ohjeistuksia selkeyttää. Usein esille nousee, että tiedon on oltava helposti saatavissa ja sen on oltava ymmärrettävää myös henkilölle, joka ei ole aihealueen asiantuntija. Tämä on hyvä huomioida myös arviointikohdekehittämisessä. Henkilöstöpalveluissa oli tunnistettu jo useita esille nousseita haasteita ja kehittämistyöhön on jo ryhdytty.

Arvioinnin aikana esille nousi kehityskohteita, raportissa annettiin mm. seuraavia suosituksia:

- Tehtäväkuvan yhdenmukaista sekä tavoitteiden mukaista laadintaa tukee selkeä ohjeistus, jossa kuvataan eri kohtien tarkoitus ja tavoiteltava sisältö. Ohjeen on hyvä olla tehtäväkuvauslomakkeen yhteydessä.
- Tehtäväkuvausten tallentamisesta annetaan selkeä, yhteinen tallentamistapaohje. Samalla on pohdittava, miten tallennettuna on aina ajantasainen tehtäväkuva ja miten se todennetaan. Myös vanhojen tehtäväkuvien tallentamisesta on huolehdittava tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Tehtäväkuvaus/TVA-lomakkeen päivittäminen niin, että se ei ole vaativuuden arvioinnin osalta harhaanjohtava. Lahdessa on käytössä kokonaisarviointi, nykyinen lomake antaa ymmärtää, että käytössä on pisteytykseen perustuva analyttinen arviointitapa.
- Selkeä kirjallinen kuvaus kaupungin arviointijärjestelmästä, joka on helposti saatavilla.
- Tiedon kulun huomioiminen vaativuuden arvioinnista esimiehelle ja edelleen työntekijälle.

Arviointiraportti on käyty läpi yhdessä henkilöstöpalveluiden vastuhenkilöiden kanssa. Samassa yhteydessä sovittiin toimenpidesuunnitelman laatimisesta ja toimenpiteiden toteutumisen raportoinnista.

2.3 ICT-hankinnat

Vuonna 2016 on tehty tarkastus "Puhelimien, tablettien ja IT-laitteiden hankinta". Tarkastuksen kohteena oli prosessien hankintaohjeidenmukaisuus. Toiminnassa havaittiin selkeitä puutteita, joita on pyritty korjaamaan tarkentamalla ohjeistusta sekä lisäämällä valvontaa.

Lahden kaupungin hallintosäännössä on määritelty ICT-hankinnat tietohallintojohtajan tehtävään ja päätösvaltaan kuuluvaksi. Tietohallintojohtaja päättää seuraavista tietohallintohankinnoista:

- IT- ja puhelinlaitteet sekä niihin liittyvät palvelut
- ohjelmistot sekä niihin liittyvät palvelut.

Järjestelmiin, ohjelmistoihin tai verkkopalveluihin liittyvä hankinta tulee aina aloittaa kaupungin tietohallinnon kautta esittämällä perusteltu tarve asialle. Tällaisissa hankinnoissa on noussut esille tilanteita, joissa hankinnan tehnyt ei ole näin toiminut. Tietohallintopalveluista on tämän johdosta oltu yhteydessä sisäiseen tarkastukseen.

Aiemman, laitteisiin kohdistuneen tarkastuksen, osalta on tarve seuranta-arviointiin ja ohjelmistojen sekä niihin liittyvien palvelujen osalta on ilmennyt tarve tarkastukseen.

Tarkastuksen kohteena on Lahden kaupungin ICT-laitteisiin ja palveluihin liittyvät hankintaprosessit, niiden ohjeistus, valvonta ja toteutuminen. Tarkastuksen tavoitteena on selvittää ICT-hankintojen prosessien ja ohjeistusten toimivuus sekä tarkoituksenmukaisuus. Tarkastuksessa selvitetään, ovatko toiminnan prosessit tehokkaita ja että niihin sisältyy riittävät sisäisen valvonnan menettelyt. Tarkastuksessa arvioidaan myös sitä, onko annettuja ohjeita noudatettu. Tarkastuksessa arvioidaan lisäksi, miten aiemman tarkastuksen pohjalta tehtyjä kehittämistoimenpiteitä on toteutettu ja ovatko ne tehonneet halutulla tavalla.

Erillistarkastus

2.4 Päätöksenteko ja viestintä poikkeusoloissa

Poikkeuksellisissa tilanteissa päätöksenteko ja viestintä ovat keskeisessä roolissa. Johtoon kohdistuu aivan erityisiä paineita ja vaatimuksia. Päätöksenteon joustavuus ja riipeys sekä viestinnän riittävyys ja oikea-aikaisuus ovat merkittäviä tekijöitä kriisin hallinnassa. Kriisitilanteissa myös organisaatioissa hyvät ja huonot puolet korostuvat, silloin mitataan todellinen kompetenssi ja arvomaailma. Taloudellisiin näkökulmiin perustuvia ratkaisuja on aina helpompi perustella niiden mitattavuuden vuoksi, mutta kriisitilanteissa usein merkittävään rooliin nousevat myös inhimilliset tekijät ja eettiset kysymykset.

Päätöksenteossa tulee aina huomioida keskeiset oikeusvaltioperiaatteet sekä hyvä hallinto. Myös kriittisellä hetkellä pitäisi huolehtia siitä, että päätöksissä noudatetaan lakia ja ne perustuvat parhaaseen mahdolliseen käytössä olevaan tietoon. Aikapaineesta huolimatta pitää huolehtia päätöksenteon toimivallasta. Haasteita tulee, kun tilanne on uusi, tietoa vähän ja ennakointi lähes mahdotonta. Poikkeuksellisissa tilanteissa päätöksentekokykyä punnitaan aivan uudella tavalla ja viestinnän merkitys päätöksenteossa korostuu entisestään.

Arvioinnin kohteena on Lahden kaupungin viestintä ja päätöksenteko koronan aiheuttamana poikkeusaikana maaliskoukokuussa 2020. Arvioinnin tavoitteena on selvittää Lahden kaupungin poikkeusolojen päätöksenteon ja viestinnän prosessien tehokkuus, luotettavuus ja asianmukaisuus. Miten sisäinen valvonta toimii poikkeustilanteissa ja ovatko sisäisen valvonnan keinot riittäviä. Samalla arvioidaan, onko poikkeustilanteisiin liittyvää ohjeistusta ja toimintaa tarpeen kehittää jatkoka ajatellen.

Erillistarkastus

2.5 Ns. whistleblowing -kanava

Luottamuksellinen ilmoituskanava työn yhteydessä havaittujen väärinkäytösten ilmoittamiseen

Euroopan neuvosto hyväksyi 7.10.2019 uudet säännöt väärinkäytösten paljastajien suojelusta. Kaikkien vähintään 50 henkilöä työllistävien tai 10 miljoonan euron liikevaihdon yritysten on järjestettävä vaatimukset täyttävä, turvallinen ilmoituskanava ja hallinto vuonna 2021. Velvollisuus koskee myös julkista sektoria sekä yli 10 000 asukkaan kuntia. Lahdessa ilmoituskanavan käyttöönottomahdollisuuden selvittämisestä on todettu myös samassa yhteydessä, jossa päätettiin eettisistä toimintaperiaatteista.

Lahden kaupungin projektikriteerit ovat:

- Työmäärä (kattaen sisäisen työn) ≥ 30 htp
- Resursseja tarvitaan useammasta yksiköstä tai useammalta palvelualueelta/ konsernihallinnosta
- Työhön osallistuu ulkoisia toimittajia tai kumppaneita
- Ulkoiset kustannukset $\geq 30\,000$ €
- Tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä merkittäviä riskejä (esim. aikataulu, laatu, kustannukset, asiakasmäärä, tulokset kuten esim. toiminnan muutokset)

Tehtäväkokonaisuus projektoidaan aina, kun siihen liittyy ulkopuolista rahoitusta yli 10 000 €.

Mikäli yleisen projektin määritelmän ("Projektin on kertaluonteinen työ, joka tehdään ainutkertaisen tuotteen, palvelun tai tuloksen aikaansaamiseksi. Projektilla on selkeä alku ja loppu. Projektilla on etukäteen määritellyt hyöty-, lopputulos- sekä aika- ja kustannustavoitteet") lisäksi kaksi kriteeristä täyttyy, tehtäväkokonaisuus johdetaan Lahden kaupungin projektimallin mukaisesti.

Ilmoituskanavan hankinta ja käyttöönotto täyttää projektikriteerit. Ilmoituskanavasta tehdään projektiesitys. Projekti on koko organisaation kattava hanke, joten myös projektiryhmässä tulisi olla mahdollisimman kattava edustus. Velvoite ilmoituskanavasta koskee myös kaupungin yhtiöitä, yhteistyötarve yhtiöiden kanssa selvitetään.

Väärinkäytösepäilyn sisäisen tutkinnan ohjeistus

Kaupungin Eettiset toimintaperiaatteet -asiakirjassa kuvataan väärinkäytösepäilyn tutkintaprosessin pääpiirteet ja määritellään tiettyjä toimintaperiaatteita. Kuvaus on kuitenkin hyvin suppea, eikä riitä ohjeeksi varsinaisen tutkinnan suorittamiseen. Sisäisessä tarkastuksessa on laadittu toimintatapaohje avuksi tilanteisiin, joissa epäillään väärinkäytöstä tai muuta ei-toivottua tai epäasiallista toimintaa. Ohjeessa käydään läpi tutkinnan prosessi ja nostetaan esille sellaisia kohtia, joihin prosessissa kannattaa erityisesti kiinnittää huomiota, jotta ei saada aikaan enemmän haittaa kuin hyötyä.

Ohjetta käydään vielä läpi yhdessä lakipalvelujen ja tietosuojavastaavan kanssa.

2.6 Sisäisen valvonnan kehittäminen

Intran oppimisympäristöön valmistellaan erityisesti esimiesten käyttöön tarkoitettuja sisäisen valvonnan koulutusmateriaaleja. Sisällössä pyritään huomioidaan myös sisäisessä valvonnassa esille nousevien tilanteiden käsittelyt ja siellä tullaan esittelemään myös eettisissä toimintaperiaatteissa esiintyvä väärinkäytösten käsittely. Tavoitteena on lisätä vastuuhenkilöiden kiinnostusta ja osaamista heidän vastullaan olevia valvontakäytäntöjä kohtaan sekä helpottaa mahdollisimman tiiviillä ja olennaisuuksiin keskittyvillä tietokokonaisuuksilla tiedon omaksumista.

7.10.2020

Lotta Mikkola, konsernitarkastaja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 268

Lahden kaupunginteatterin opintotilin muuttaminen rahastoksi KV

D/1901/00.01.02.01.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Teatterin apulaisjohtaja Anja Brofeldt, p. 050 559 4143

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevat rahaston säännöt.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää perustaa Lahden kaupunginteatterin opintorahaston 1.1.2021 alkaen.”

Perusteluosa

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 14.10.2020/44 §:

”Lahden kaupunginteatterilla on tällä hetkellä näyttelijöiden työehtosopimukseen perustuva opintotili, johon varat kertyvät ystävänlipuista. Teatterin henkilökunta voi anoa opintotilin hoitokunnalta apurahoja ammatilliseen koulutukseen. Opintotilistä on vastuussa ja jaettavista apurahoista päättää hoitokunta, johon kuuluu kuusi kahdeksi vuodeksi kerrallaan valittua jäsentä. Hoitokunnan jäsenistä kolme valitsee liikunta- ja kulttuurilautakunta, kaksi Näyttelijäyhdistys ja yhden Henkilökuntayhdistys. Apurahat on maksettu tililtä verkkopankin kautta. Opintotilin tilinpitoa ja varojen käyttöä valvoo sivistysjohtajan määräämä viranhaltija. Tilinpäätös käsitellään myös liikunta- ja kulttuurilautakunnassa.

Tiukentuneiden rahoitusalan käytäntöjen vuoksi pankki, jossa varat ovat, on vaatinut tilinomistajaksi joko henkilöitä omalla henkilötunnuksellaan tai Y-tunnuksellista yhteisöä. Yhdistyksen perustaminen katsottiin liian raskaaksi järjestelyksi ja Lahden kaupungin konsernipalvelujen kanssa on valmisteltu rahaston perustamista. Tällöin varat siirtyisivät Lahden kaupungin tileille, mutta apurahojen jakoa hallinnoisi edelleen opintorahaston hallinto.

Varoja käytetään opintorahaston hallinnon päätösten mukaisesti ja tositteiden käsittely ja maksuliikenne käsitellään Lahden kaupungin taloushallinnon järjestelmissä. Tositteet hyväksyvät liikunta- ja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 268

kulttuurilautakunnan erikseen määrittelemät asiataarkastajat ja hyväksyjät.

Rahaston varojen kertymisestä ja käyttämisestä annetaan jatkossa vuosittain 31.1. mennessä selvitys liikunta- ja kulttuurilautakunnalle.

Opintotilin tilinpitoa ja varojen käyttöä valvoo sivistysjohtajan määräämä viranhaltija.

Konsernipalvelut on selvittänyt, että rahastojen perustamisesta ja niiden sääntöjen hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Opintotilin hoitokunnan sääntöjä voidaan muuttaa vain, jos Lahden kaupungin liikunta- ja kulttuurilautakunta ja Näyttelijäyhdistys kumpikin omasta puolestaan puoltavat muutosta ja kaupunginhallitus hyväksyy sen. Näyttelijäyhdistyksen lausunto liitteenä.

Päätösehdotus:
Sivistysjohtaja Tiina Granqvist

Liikunta- ja kulttuurilautakunta hyväksyy osaltaan opintotilin sääntöjen muutokset rahastoksi ja esittää kaupunginhallitukselle liitteenä olevien sääntöjen hyväksymistä ja että se esittää valtuustolle Lahden kaupunginteatterin opintorahaston perustamista 1.1.2021 alkaen.

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.”

Muutoksenhaku	Kh: oikaisuvaatimus (kh:n päätöksen osalta), muutoksenhakukielto (kv:lle tehtävän päätösehdotuksen osalta) Kv: valitusosoitus
Toimenpiteet	ote: liikunta- ja kulttuurilautakunta, Lahden kaupunginteatteri, taloussuunnittelu
Liitteenä	1. Rahaston säännöt 2. Näyttelijäyhdistyksen lausunto

LAHDEN KAUPUNGINTEATTERIN OPINTORAHASTON SÄÄNNÖT

1.

Rahaston nimi

Rahaston nimi on Lahden kaupunginteatterin opintorahasto.
Kotipaikka on Lahti.

2.

Rahaston perustaminen

Rahasto on perustettu Lahden kaupungin (Y-tunnus 0149669-3) kaupunginvaltuuston xx.xx.2020 päätöksellä § sekä Lahden kaupungin opintotilin hoitokunnan päätöksellä 2.10.2020 varojen siirtämisellä opintotilin hallinnasta olevalta pankkitililtä rahastoon.

3.

Rahaston tarkoitus

Lahden kaupunginteatterin opintorahaston tarkoituksena on teatterin henkilökunnan hakemusten perusteella jakaa koulutusapurahoja perustuen Kunnallisen näyttelijöiden työehtosopimuksen liite 5 mukaiseen Vapaalippusopimukseen. Apurahan saaja on velvollinen antamaan rahastolle selvityksen apurahan käytöstä.

4.

Rahaston varainhankinta

Opintorahaston varainhankinta perustuu puoleen teatterin vapaalipputuloista ja niistä varoista jotka lahjoitukseen, testamentin tai muulla tavoin saadaan hankituksi.

5.

Rahaston hallinto ja päätöksenteko

Opintorahastosta on vastuussa ja jaettavista apurahoista päättää rahaston hallinto, johon kuuluu kuusi kahdeksi vuodeksi kerrallaan valittua jäsentä. Hallinnon jäsenistä kolme valitsee liikunta- ja kulttuurilautakunta, kaksi Lahden kaupunginteatterin Näyttelijäyhdistys (jatkossa Näyttelijäyhdistys) ja yhden Lahden kaupunginteatterin Henkilökuntayhdistys (jatkossa Henkilökuntayhdistys).

Parittomina vuosilukuina alkavina tilivuosina hallinnon puheenjohtajana toimii liikunta- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtajaksi nimeämä hallinnon jäsen ja parillisina vuosilukuina alkavina tilivuosina puheenjohtajana toimii Näyttelijäyhdistyksen nimeämä hallinnon jäsen.

Hallinto valitsee toimikaudekseen sihteerin teatterin toimiston henkilökunnasta. Sihteerin tehtäviä ovat rahaston kirjanpito ja kokousasioiden valmistelu.

Hallinto pitää vuosittain kolme varsinaista kokousta; helmikuussa, syyskuussa ja marraskuussa. Ylimääräinen kokous pidetään, mikäli puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään kaksi hallinnon jäsentä sitä häneltä kirjallisesti pyytää määrätyn asian käsittelemistä varten. Rahaston hallinnon kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä on paikalla.

Kokouksesta on pidettävä asianmukaista pöytäkirjaa. Pöytäkirjat arkistoidaan Lahden kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Sihteeri toimittaa kokouskutsun jokaiselle hallinnon jäsenelle kirjallisesti vähintään viikkoa ennen kokousta. Kutsussa on mainittava esille tulevat asiat.

Hallinnon kokouksessa ratkaistaan asiat yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan tulee voimaan se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut.

6.

Rahaston toimi- ja tilikausi ja varojen käyttö

Hallinnon toimikausi on kaksi vuotta, alkaen parittoman vuoden tammikuun 1. päivänä. Hallinnon erovuoroinen jäsen voidaan valita uudeksi toimikaudeksi. Jos hallinnon jäsen eroaa toimikauden kuluessa, on hänen tilalleen nimettävä uusi jäsen jäljellä olevan toimikauden ajaksi

Hallinnon tilikausi on yksi vuosi ja se alkaa tammikuu 1. päivänä.

Varoja käytetään opintorahaston hallinnon päätösten mukaisesti ja tositteiden käsittely ja maksuliikenne käsitellään Lahden kaupungin taloushallinnon järjestelmissä. Tositteet hyväksyvät liikunta- ja kulttuurilautakunnan erikseen määrittelemät asiantarkastajat ja hyväksyjät.

Rahaston varojen kertymisestä ja käyttämisestä on annettava vuosittain 31.1. mennessä selvitys liikunta- ja kulttuurilautakunnalle.

7.

Rahaston valvonta

Opintotilin tilinpitoa ja varojen käyttöä valvoo sivistysjohtajan määräämä viranhaltija.

8.

Noudatettavat säännökset ja määräykset

Rahastoa hallitaan rahaston sääntöjen ja muiden toiminnalle asetettujen säädösten ja määräysten mukaan.

9.

Rahaston sääntöjen muuttaminen

Rahaston sääntöjen muuttamisesta päättää Lahden kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksestä. Kaupunginhallitukselle esityksen sääntöjen muuttamisesta tekee liikunta- ja kulttuurilautakunta.

10.

Rahaston lakkauttaminen

Jos opintorahasto lopetetaan, sillä olevat varat on luovutettava tasapuolisesti Näyttelijäyhdistykselle ja Henkilökuntayhdistykselle käytettäväksi henkilökunnan opiskelua varten.

11.

Sääntöjen voimaantulo

Nämä säännöt tulevat voimaan 1.1.2021

Rahaston säännöissä mainittu liikunta- ja kulttuurilautakunta on 1.6.2021 alkaen Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta.

Opintotilin hoitokunta

Lausuntopyyntö 23.9.2020

Opintotilin muuttaminen rahastoksi

Lahden Kaupunginteatterin Näyttelijäyhdistys r.y. on käsitellyt otsikkoasiaa ja ilmoittaa lausuntonaan puoltavansa esitettyä muutosta.

Lahdessa 25.9.2020

LAHDEN KAUPUNGINTEATTERIN NÄYTTELIJÄYHDISTYS R.Y.

A black rectangular redaction box covering the signature of the speaker.

puheenjohtaja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 269

Valtuustoaloite: Työelämäpainotteisen perusopetuksen eli TEPPO-toiminnan ottaminen käyttöön Lahden kaupungissa peruskoulun 8.-9.-luokilla KV

D/1692/00.02.00.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Opetuksen palvelupäällikkö Johanna Saastamoinen,
puh. 044 416 3159

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa

Sivistyslautakunta 6.10.2020/103 §:

”SDP:n valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen 19.8.2020, jonka on allekirjoittanut SDP:n valtuustoryhmän puolesta Jetta Laakso ([liite 1](#)). Valtuustoaloitteessa esitetään, että Lahden kaupungissa otetaan käyttöön työelämäpainotteinen perusopetus eli TEPPO -toiminta peruskoulun 8.-9. vuosiluokilla.

Valtuustoaloitteessa todetaan seuraavaa: ”*Lahdessa kärsitään nuorisotyöttömyydestä monia muita alueita enemmän ja tiedetään olevan paljon myös haasteita nuorten pahoinvoinnin kanssa. Nuorisotyöttömyyttä vastaan on siksi tehtävä lujasti töitä ja taisteltava kaikin mahdollisin keinoin, joilla voidaan mahdollistaa ja varmistaa nuorten pääsy kiinni jatko-opintoihin, tutkinnon suorittaminen ja lopulta työelämään pääsy. Yksi uusi keino tulevaisuuden työllistymismahdollisuuksia parantamaan on TEPPO -toiminta.*”

Lahden perusopetuksen 4.9.2020 kootun tiedon mukaan ([liite 2](#), kohta 1) perusopetuksen päättötodistuksen saaneita vuonna 2020 on ollut 98,3% ikäluokasta. Ilman perusopetuksen päättötodistusta jääneet 1,7% ikäluokasta joko jatkavat Lahden perusopetuksessa tai heidät on ohjattu aikuisten perusopetukseen. Päättötodistuksen saaneista nuorista 99,3% on sijoittunut jatko-opintoihin. Ilman opiskelupaikkaa jääneistä tehdään nuorisolain mukainen ilmoitus Lahden etsivään nuorisotyöhön.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 269

Elokuun 2020 tilastotiedon mukaan (liite 2, kohta 2) alle 25 -vuotiaiden työttömyysaste oli koko maassa 16,1%. Vertailtaessa 12 suurinta kuntaa, Lahdessa nuorisotyöttömyysaste oli korkein (21,4%). Kun katsotaan tilastotiedosta kahdeksan vuoden aikajanalta nuorisotyöttömyyden kehitystä, on vuodesta 2012 vuoteen 2020 nuorisotyöttömyys kasvanut Lahdessa 356 henkilöllä (38%).

Lahden kaupungin nuorisopalvelut tekee työtä nuorten työllisyyden tukemiseksi mm. tarjoamalla ohjausta ja neuvontaa Ohjaamo -toiminnalla ja Nuorten työllisyyspalveluiden toimialoilla. Nuoren on mahdollista päästä ohjauksen kautta työkokeiluun tai palkkatuetuun työhön nuorten työllisyyspalveluiden omille toimialoille, yrityksiin, yhdistyksiin tai Lahden kaupungille.

Tietoa lisää Lahden nuorisopalveluiden toiminnasta nuorten työllisyyden tukemiseksi <https://www.lahti.fi/kasvatus-ja-koulutus/nuorisopalvelut/nuorten-tyollisyyspalvelut/>

Kansallisesti maan hallitusohjelmaan on kirjattu esitys oppivelvollisuus uudistuksesta. Hallitusohjelman mukaan jokaiselle nuorelle taataan toisen asteen tutkinto. Tavoitteella nostetaan väestön osaamis- ja koulutustasoa, kavennetaan oppimiseroja ja lisätään koulutuksellista tasa-arvoa. Oppivelvollisuus uudistuksen myötä nuoren oppivelvollisuus päättyisi, kun hän täyttää 18 vuotta tai suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinnon tai ammatillisen tutkinnon). Osana oppivelvollisuus uudistusta vahvistetaan ohjausta ja oppilashuollon palveluita sekä peruskoulun mahdollisuuksia tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021 alkaen ikäluokka kerrallaan. Mikäli lakiuudistus hyväksytään eduskunnassa, tulee se osaltaan vaikuttamaan nuorten perusopetuksesta 2. asteelle siirtymiseen velvoittavasti ja 2. asteen tutkinnon suorittamiseen.

Oppivelvollisuus uudistuksesta tietoa <https://minedu.fi/-/osaamisen-sivistyksen-ja-innovaatioiden-ministeriryhman-hyvaksyi-oppivelvollisuuden-laajentamisen-lakiluonnoksen-sisallon>

Valtuustoaloitteessa todetaan seuraavaa: ”Tällä hetkellä Lahden kaupungin peruskouluissa on jo JOPO -luokkia, mutta niiden rinnalla tai vaihtoehtona olisi hyvä olla TEPPO -toimintaa vahvistamassa nuorten menestymistä jatko-opintopoluilla ja yhtenä väylänä lisää erilaisten oppijoiden tukemisessa, motivoinnissa sekä heidän oman tulevaisuutensa suunnittelussa.” Valtuustoaloitteessa tuodaan myös esiin Vantaan ja Kuopion kaupungit, joissa tällä hetkellä järjestetään

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 269

TEPPO -toimintaa.

Joustava perusopetus (JOPO) tukee yläkoulun eli 7.-9. luokkien oppilaita, jotka ovat vaarassa jäädä ilman perusopetuksen päättötodistusta. Joustavassa perusopetuksessa korostuvat toiminnallisuus, oppiminen erilaisissa oppimisympäristöissä ja työssäoppiminen. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa.

Lahden perusopetuksessa joustavaan perusopetukseen (JOPO) voivat hakea ensisijaisesti 8.-9. -luokkalaiset, joilla on ali-suoriutumista tai joiden arvioidaan olevan vaarassa syrjäytyä jatkokoulutuksesta tai työelämästä. Joustavassa perusopetuksessa opiskellaan vuorotellen koulussa ja työpaikalla. Opiskeluun sisältyy myös mm. opintokäyntejä. Opetus toteutetaan pienryhmässä, jossa on kerrallaan keskimäärin 10 oppilasta. JOPO -luokkia Lahden perusopetuksessa on yhteensä viisi (liite 2, kohta 3).

JOPO -toimintaan hakijoiden määrä on Lahden perusopetuksessa ollut vuosittain keskimäärin 45 oppilasta (opetuspaikkoja yhteensä 50). Täten JOPO -luokalle hakijat on otettu mukaan toimintaan, mikäli perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaiset kriteerit ovat oppilaan kohdalla täyttyneet (oppilaalla arvioidaan olevan riski olla saamatta perusopetuksen päättötodistusta tai riski olla vaarassa syrjäytyä jatkokoulutuksesta tai työelämästä).

Tietoa Lahden joustavasta perusopetuksesta (JOPO -luokka)

<https://www.lahti.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/perusopetus-lahdessa/joustava-perusopetus/>

Joustavan perusopetuksen järjestäminen opetussuunnitelman mukaisesti

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/ops/54589/perusopetus/tekstikappale/64069>

TEPPO -toimintaa järjestetään mm. Vantaan ja Kuopion kaupungeissa perusopetuksen loppuvaiheessa olevien nuorten tukemiseksi. TEPPO -toiminta on joustavaa työelämäpainotteista opetusta (eli JOPO -toimintaa, jossa työelämäpainotteisuus). Opinnoissa vuorottelevat työssäoppimisjaksot työpaikoilla sekä opetus koululla. Joustavassa työelämäpainotteisessa opetuksessa noudatetaan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaa toiminnallisilla työmenetelmillä. Toiminnalla on pyritty vastaamaan

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 269

kasvavan oppilasmäärän ja maahanmuuttajien kasvavan määrän mukanaan tuomaan tuen tarpeeseen.

JOPO -toiminta ja TEPPO -toiminta ovat molemmat joustavaa perusopetusta. Molemmissa toteutetaan koululla tapahtuvan opetuksen rinnalla työharjoittelua ja oppimista työpaikoissa tai muussa vastaavassa toiminnallisessa ympäristössä (liite 2, kohta 4).

JOPO -toiminnan lisäksi Lahden perusopetuksessa tuetaan erityistä tukea tarvitsevia nuoria tekemällä yhteistyötä koulun yhteistyökumppaneiden kanssa. Koulun erityisopetus tekee yhteistyötä mm. Lahden nuoristotoimen ja seurakunnan erityisnuorisotyön kanssa järjestäen nuorille ohjattua työpaja- ja harrastustoimintaa toiminnallisin menetelmin. Kyseinen toiminta on suunniteltu niin, että nuoren on mahdollista osallistua ohjattuun toimintaan osana koulupäivää. Opetuksesta ja tuen antamisesta tehdään kunkin erityistä tukea saavan oppilaan kohdalla henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Myös Icehearts -toimintaa on järjestetty Lahdessa jo useamman vuoden ajan niille lapsille ja nuorille, jotka ovat vaarassa syrjäytyä. Toiminta on pitkäkestoista ehkäisevää lastensuojeluyötä.

Lahden perusopetus järjestää myös lisäopetusta. Lisäopetus on tarkoitettu perusopetuksen päättötodistuksen saaneille nuorille, jotka haluavat joko korottaa päättötodistuksen arvosanoja tai vielä miettivät mihin jatko-opintopaikkaan haluaisivat hakea. Lisäopetus kestää yhden lukuvuoden, jonka aikana nuori opiskelee hänelle laaditun opintosuunnitelman mukaisesti perusopetuksen oppiaineita, tutustuu 2. asteen opintoihin ja suorittaa työelämäharjoittelua tai muuta vastaavaa toimintaa.

Tietoa lisäopetuksesta Lahdessa <https://www.lahti.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/kouluun-ilmoittautuminen-ja-hakeminen/lisaopetukseen-hakeminen/>

Täten lapsille ja nuorille on tarjolla erilaisia tukitoimien ja opetusjärjestelyjen polkuja, jotka suunnitellaan kunkin henkilön yksilöllisen tilanteen mukaan.

SDP:n valtuustoryhmä tuo esiin, että ”Työelämäpainotus voi toimia myös tuen muotona esimerkiksi Suomeen kotoutumisen näkökulmasta”. Lahden kaupungin esi- ja perusopetuksessa on vastattu maahanmuuttajien kotoutumistarpeeseen käynnistämällä vuodesta 2019 eteenpäin Kouluun kotoutumisen tiimin toiminta (KOKO -tiimi). Tiimi on perustettu maahanmuuttajien koulupolun

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 269

selkiyttämisen ja tukitoimien suunnittelun kehittämiseksi. Kehittämistä tehdään yhteistyössä varhaiskasvatuksen, koulujen ja yhteistyöverkoston kanssa. Tiimin tavoitteena on samalla selvittää myös maahanmuuttaja-asioihin liittyvän koulutuksen ja tietotaidon jakamisen tarvetta. Lisäksi Lahden perusopetuksessa toimii kulttuuritulkki -toiminta, jonka avulla pyritään tukemaan lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan koulutyöhön sopeutumisessa. Toiminnan tavoitteena on tukea kotoutumista ja ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä. KOKO -tiimi ja Kulttuuritulkki -toiminta on osa Lahden kaupungin Hyvinvointitasa-arvo -hanketta. Tarve kehittämis-toiminnalle on tullut kasvavasta maahanmuuttajien määrästä ja tuen tarpeista esi- ja perusopetuksessa (liite 2, kohta 5).

SDP:n valtuustoryhmä tuo esiin työelämään liittyen muutoksen, jossa tulevaisuuden työntekijöiltä edellytetään erilaisia työelämätaitoja: *”Perusopetuksessa olisi pyrittävä vastaamaan tähän tarpeeseen vahvistamalla oppilaiden työelämätaitoja, luomalla joustavia opiskelupolkuja ja monipuolistamalla osaamisen tunnistamista ja tunnustamista.”*

Lahden kaupungissa on toteutettu kehittämistyötä yrittäjyyskasvatuksessa vuosien 2019-2020 aikana. Lahden kaupunkiin laadittiin yrittäjyyskasvatussuunnitelma, joka kattaa toiminnan lapsen ja nuoren opinpolulla aina varhaiskasvatuksesta esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen. Yrittäjyyskasvatussuunnitelmassa on toimintaa jokaiselle luokka-asteelle. Tällä tavoin yrittäjyyskasvatus tavoittaa kaikki Lahden kaupungin esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa olevat ikäluokat.

Yrittäjyyskasvatus tukee opetussuunnitelman toteuttamista. Se kehittää lasten ja nuorten oman elämän hallintaa sekä yrittäjämäisiä taitoja ja asennetta. Oppiminen tapahtuu aidoissa tilanteissa itse tekemällä. Yrittäjyyskasvatuksen oppimisympäristönä on koko kaupunki. Oppimista tehdään yhdessä yritysten, työpaikkojen, järjestöjen, kulttuurilaitosten ja Lahden kaupungin eri toimintojen kanssa.

Lahden kaupungin yrittäjyyskasvatuksesta kerrotaan lisää <https://www.lahti.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/opetussuunnitelma/yrittajyyskasvatussuunnitelma/>

Lisäksi Lahden kaupungissa aktivoitui kesällä 2020 nuorten kesäyrittäjyys -toiminta. Toimintaa on tarkoitus edelleen ylläpitää.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 269

Päätösehdotus:
Vastuualuejohtaja Lassi Kilponen

Sivistyslautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen, että Lahden perusopetuksessa ei ole tällä hetkellä tarvetta lisätä joustavaa perusopetusta (JOPO). Mikäli Lahden perusopetukseen lähdetään järjestämään joustavaa työelämäpainotteista perusopetusta (TEPPO -toiminta), tarkoittaisi se yhden nykyisen JOPO -luokan opetuksen suuntaamista TEPPO -toimintaan.

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.”

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
 Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: kv
 Kv: sivistyslautakunta, perusopetuspalvelut

Liitteenä 1. valtuustoaloite
 2. tilastotietoja

LAHDEN KAUPUNKI
03.09.2020 09:07

19.8.2020

1692/60.02.00.00.03/2020

Valtuustoaloite TEPPO eli työelämäpainotteisen perusopetuksen aloittamiseksi Lahdessa

SDP:n valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteenaan, että Lahden kaupungissa otetaan käyttöön työelämäpainotteinen perusopetus eli TEPPO-toiminta peruskoulun 8.-9.-luokilla.

Lahdessa kärsitään nuorisotyöttömyydestä monia muita alueita enemmän ja tiedetään olevan paljon myös haasteita nuorten pahoinvoinnin kanssa. Nuorisotyöttömyyttä vastaan on siksi tehtävä lujasti töitä ja taisteltava kaikin mahdollisin keinoin, joilla voidaan mahdollistaa ja varmistaa nuorten pääsy kiinni jatko-opintoihin, tutkinnon suorittaminen ja lopulta työelämään pääsy. Yksi uusi keino tulevaisuuden työllistymismahdollisuuksia parantamaan on TEPPO-toiminta.

Tällä hetkellä Lahden kaupungin peruskouluissa on jo JOPO-luokkia, mutta niiden rinnalla tai vaihtoehtona olisi hyvä olla TEPPO-toimintaa vahvistamassa nuorten menestymistä jatko-opintopoluilla ja yhtenä väylänä lisää erilaisten oppijoiden tukemisessa, motivoinnissa sekä heidän oman tulevaisuutensa suunnittelussa.

Työelämä on isossa muutoksessa ja tulevaisuuden työntekijöiltä edellytetään erilaisia työelämätaitoja. Siksi jo perusopetuksessa olisi pyrittävä vastaamaan tähän tarpeeseen vahvistamalla oppilaiden työelämätaitoja, luomalla joustavia opiskelupolkuja ja monipuolistamalla osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. TEPPO-toiminnalla tuetaan oppilaiden vahvuuksien tunnistamista ja itsetuntemusta sekä luodaan nykyistä parempia mahdollisuuksia tutustua työelämään.

TEPPO-toiminnalla voi olla iso merkitys sopivan alan löytymisessä nuorelle ja sitä kautta riski opintojen keskeytykseen ja syrjäytymiseen pienenee ja koulupudokkaiden määrä vähenee.

Työelämäpainotus voi toimia myös tuen muotona esimerkiksi Suomeen kotoutumisen näkökulmasta.

TEPPO-toimintaa järjestetään tällä hetkellä ainakin Vantaalla ja Kuopiossa. Tämä malli sopisi erinomaisesti myös lahtelaisten nuorten tukemiseen.

Näistä linkeistä lisätietoa TEPPO-toiminnasta:

<https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/tyoelamapainotteinen-ohjaus-perusopetuksessa/#.XzzUK8gzblU>

<https://www.vantaa.fi/tyoelamapainotteinenopetus>

<https://www.sivistysvantaa.fi/ruusuvuorenkoulu/artikkelit/oppiminen/ohjaus/teppo-opiskelu.html>

SDP:n valtuustoryhmän puolesta,

Jetta Laakso

SD-ryhmän 1. varapuheenjohtaja

Lahti kaupunki

Lahti perusopetus

Liite 2: Tilastotietoja

Kohta 1: Lahti tilastot perusopetuksen päättötodistuksen saaneista ja jatko-opintoihin siirtyneistä

Päättötodistuksen saaneiden peruskoululaisten sijoittuminen vuonna 2020

	9.-luokkalaisten määrä 30.5.2020	päättötodistuksen saaneet	ei päättötodistusta 30.5.2020 *	lukioihin sijoittuneet		ammattilisiin opintoihin sijoittuneet (myös oppisopimus, ammatillinen erityisopetus)		Perusopetuksen jälkeiseen valmistavaan koulutukseen sijoittuneet		Ilman opiskelupaikkaa olevat **		Toisen asteen tai valmistavaan koulutukseen sijoittuneet	
					%		%		%		%		
Yht	1197	1177	20	686	58,3	452	38,4	31	2,6	8	0,7	1169	99,3

Kohta 2: Tilastotietoa nuorisotyöttömydestä

Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste oli ELOkuun lopussa 2020 koko maassa 16,1 %. Matalin nuorisotyöttömyysaste oli Turussa ja Espoossa (noin 14 %), korkein Lahdessa (21,4 %) ja Jyväskylässä (20,1 %).

Nuorisotyöttömyysaste laski elokuun 2020 aikana koko maassa ja suurissa kaupungeissa 4 - 7 prosenttiyksikköä oppilaitosten avauduttua.

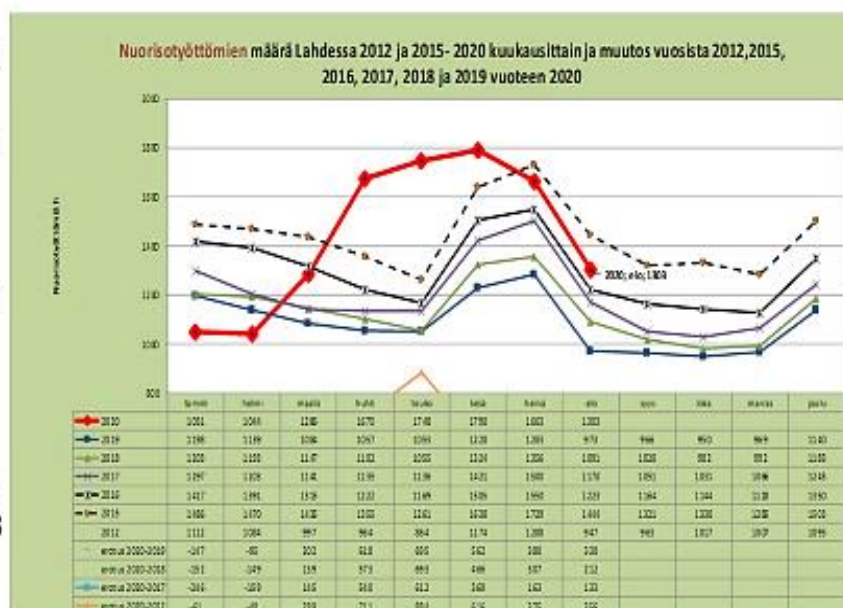

tilastot, 22. syyskuuta 2020

B

LAHTI

Vuoden 2020 elokuussa Lahdessa oli 1 303 nuorisotyöttöntä, 330 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten ja 212 henkilöä enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Vuoden 2012 elokuuhun verrattuna alle 25-vuotiaita työttömiä oli 356 henkilöä (38 %) enemmän.

tilast. 22. syyskuuta 2020

13

LAHTI

Kohta 3: JOPO -toiminta Lahden perusopetuksessa

JOPO -luokkien määrä	Oppilaspaikkojen määrä	Hakijoiden määrä JOPO -opetukseen vuosittain
5 opetusryhmää	50	keskimäärin 45

*Lahti ollut vuosina 2017-2019 mukana Kaakkois-Suomen suurimpien kuntien JOPO -verkostohankkeessa. Vertailtaessa kaupunkien JOPO -opetuksen oppilaspaikkoja, Lahdessa suhteessa oppilasmäärään enemmän oppilaspaikkoja kuin esim. Kotkassa, Haminassa, Lappeenrannassa, Kouvolassa ja Mikkelissä.

Kohta 4: JOPO -toiminnan ja TEPPO -toiminnan työelämäpainotteisuus

	Lahden JOPO -toiminta	Vantaan TEPPO -toiminta
Työelämäharjoittelua lukuvuoden aikana	8 viikkoa	5-7 viikkoa
Muu toiminta	Käynnit nuorten työpajoilla, toiminnalliset työskentelytavat opetuksessa	Toiminnalliset työskentelytavat opetuksessa

Kohta 5: Lahden maahanmuuttajaoppilaiden määrä perusopetuksessa (tilastotieto 20.9.)

	2018	2019	2020
*MAVA	62	26	31
**S2 -opetus	944	930	998

*Maahan vasta muuttanut, joka saa opetusta perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

**Perusopetuksessa oleva, jolla äidinkieli muu kuin suomi ja saa opetusta suomen kieleen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 270

Toimikunnan perustaminen henkilöstöpoliittisten linjausten päivittämiseksi

D/1994/00.00.01.01.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, puh. 050 559 4065

Päätös

Esittelijän peruutettua päätösehdotuksensa kaupunginhallitus jätti asian käsittelemättä.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus perustaa toimikunnan henkilöstöpoliittisten linjausten valmistelemiseksi ja valitsee toimikuntaan viisi (5) jäsentä. Kaupunginhallitus valitsee jäsenistä toimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Toimikunnan jäseniä ovat lisäksi kaupunginjohtaja ja henkilöstöjohtaja. Toimikunnan sihteerinä toimii henkilöstöpäällikkö Anneli Hyvärinen. Toimikunta on määräaikainen ja toimii enintään 31.1.2021 asti.

Perusteluosa

Lahden kaupungin vuoden 2020 talousarvion sisältyy tavoitteena päivittää henkilöstöpoliittiset linjaukset. Henkilöstöpolitiikalla tarkoitetaan niitä pysyväisluonteisia periaatteita, joiden pohjalta strategiaa toteutetaan henkilöstön osalta. Henkilöstöpolitiikka perustuu strategiaan, arvoihin ja eettisiin periaatteisiin. Henkilöstöpolitiikassa kuvataan henkilöstöjohtamisen keskeiset toimintaperiaatteet eri osa-alueilla. Lahden kaupungin henkilöstöpolitiikassa tulee myös huomioida konserniohjauksen näkökulma. Lahden konsernin konserniohjeen mukaan *Tytäryhteisön on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin Lahden kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita* (kohta 6.8: henkilöstöpolitiikka). Henkilöstöpoliittisten linjausten ollessa strategisia sekä koko konsernin tasolle ulottuvia linjauksia, on asian merkittävyyden takia syytä perustaa määräaikainen toimikunta asian valmistelua varten. Toimikunnan tehtävänä on laatia esitys henkilöstöpoliittisiksi linjauksiksi ja tuoda esitys kaupunginhallituksen käsittelyyn tammikuun 2021 loppuun mennessä. Linjausten tulee olla strategisia, tiiviitä ja ymmärrettäviä, ja niillä tulee olla operatiivista toimintaa ohjaava vaikutus. Linjausten toteuttamiseen liittyvät operatiiviseen toimintaan kuuluvat hankkeet, toimenpideohjelmat, yksittäiset toimenpiteet tai käytännön henkilöstöohjeet eivät kuulu toimikunnan toimeksiantoon. Toimikunta voi kutsua asiantuntijoita kuultavaksi kokouksiin.

Toimenpiteet: ote valitut, luettelot

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 270

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 271

Väliaikaisrahoituksen myöntäminen Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiölle

D/1849/02.05.03.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Yhteysjohtaja Mari Kuparinen, p. 044 371 9450

Päätös

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Hannu Rahkonen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sirkku Hilden ja varapuheenjohtajat Juha Rostedt ja Alekski Mäntylä ilmoittivat esteellisyytensä (HL 28.1 § 5 kohta) ja poistuivat päätöksenteon ajaksi.

Kaupungin hallintosäännön (yleiset määräykset, kokousmenettely) mukaan jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

Kaupunginhallitus valitsi tilapäiseksi puheenjohtajaksi tämän pykälän osalta Pekka Komun.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus myöntää Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiölle väliaikaisrahoitusta enintään 100 000 € ”Vesien tilatavoitteita tukevat toimenpiteet Lahden seudulla” -hankkeen toteutukseen vuosille 2020-2021 seuraavilla ehdoilla:

- Väliaikaisrahoituksesta allekirjoitetaan velkakirja, jolla hakija sitoutuu lainan takaisin maksamiseen.
- Väliaikaislainasta peritään järjestelypalkkio, joka on 0,1 % lainasummasta/lainakuukausi. Järjestelypalkkiota peritään enintään 12 kuukaudelta.
- Väliaikaisrahoituksen vakuudeksi katsotaan hankerahoituksen maksutilin panttaaminen.
- Lainalle peritään korkoa ensimmäisen 12 kuukauden jälkeen. Lainan ja sen nostoerien korko määräytyy velkakirjan ehtojen mukaisesti.
- Viivästyskorko väliaikaislainalle on korkolain mukainen. Maksamattomasta lainasta peritään perintäkulut saatavien perinnästä säädetyn lain mukaan.
- Määräraha sisältyy kaupungin talousarviossa myönnettyyn antolainojen lisäysten summaan.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 271

Lainan nostaminen edellyttää, että lainansaaja on toimittanut kaupungille lainan vakuutena olevan hankerahoitushakemuksessa mainitun tai muutoin hankkeen rahoittajalle ilmoitetun maksutilin panttaussopimuksen allekirjoitettuna taikka muun vakuuden osalta tarvittavat asiakirjat, väliaikaisrahoituksen hakemuksessa mainitut liitteet sekä mahdollisesti muut erikseen vaadittavat asiakirjat.

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 20.3.2017 (§ 40) kaupunginhallituksen esityksestä yleishyödyllisten toimijoiden hankkeille myönnettävän väliaikaisrahoituksen periaatteet ja ehdot.

Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö on lähestynyt kaupunkia väliaikaisrahoitushakemuksella koskien Hämeen ELY-keskuksen rahoittamaa "Vesien tilatavoitteita tukevat toimenpiteet Lahden seudulla" -hanketta. Säätiö hakee Lahden kaupungilta väliaikaisrahoitusta hankkeen toteuttamiseksi 100 000 € ajalle 12.10.2020-30.9.2021.

Edellytykset väliaikaisrahoitukselle ovat olemassa, koska

- Haettu rahoitus on 100 000 euroa ja laina-aika alle 12 kk
- Väliaikaisrahoitusta ei ole myönnettyä yli hyväksytyyn ylärajan (1 M€)
- Hanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen Hämeen ELY-keskukselta 15.4.2020
- Hakija on yleishyödyllinen toimija

Väliaikaisrahoitushakemus liitteineen on kaupunginhallituksen nähtävillä extranetin dokumenteissa.

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote Heikki Mäkinen/Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö, rahoituspäällikkö Päivi Väisänen, talousjohtaja Tiina Mörsky, yhteysjohtaja Mari Kuparinen, konsernipalvelut/taloussuunnittelu

Liitteenä

1. Väliaikaisrahoitushakemus
2. Velkakirjaluonnos

VÄLIAIKAISRAHOITUSHAKEMUS YLEISHYÖDYLLISTEN TOIMIJOIDEN HANKKEILLE

Hakija:	Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö sr
Y-tunnus:	2185383-8
Postiosoite:	Askonkatu 9 c 15100 Lahti
Puhelin:	
Yhteyshenkilö: (nimi ja puhelin)	Heikki Mäkinen,
Lainanhakijan pankkitili: (BIC ja IBAN)	
Kuvaus hankkeesta:	<p>Vesien tilatavoitteita tukevat toimenpiteet Lahden seudulla</p> <p>Hanketta vetää Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö sr, hankkeen yhteistyötahoja ovat mm. tutkimuslaitokset, vesialueen osakaskunnat, maanomistajat ja vesistön käyttäjät. Hanke kestää v. 2020-2022 ja sen kustannukset ovat 732 000 euroa (avustuksen osuus 438 614,40 euroa).</p> <p>Hankkeen tavoitteena on edistää Vesijärven Enonselän hyvään tilaan palautumiseen tähtäviä toimenpiteitä, turvata jo hyvässä tilassa olevien Vesijärven osien riittävä hoito ja seuranta, parantaa runsaasta humuksesta kärsivän Työtjärven tilaa sekä laatia Sala- ja Ruuhijärven vedenkorkeuden nostoon vaadittavat hakemusasiakirjat. Toteutettavat toimenpiteet perustuvat Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaan ja sitä täsmentävän Hämeen ELY-keskuksen toimenpideohjelmaan.</p> <p>Hankekokonaisuus sisältää selvitys-, suunnittelu- luvanhaku- ja toteutustoimia. Hankkeessa tehdään laaja-alaisesti erilaisia vesienhoitotoimia sekä itse vesistössä että valuma-alueella. Osa toimista on perinteisiä (mm. vesikasvillisuuden niitot, vesiensuojelurakenteiden hoito) ja osa kokeilevia (mm. Vesijärven omien kuhien kasvatukseen perustuvan biomanipulaation mahdollisuudet). Lisäksi Vesijärvessä tapahtuvia muutoksia seurataan useassa eri pisteessä useilla eri muuttujilla sisältäen valittujen alueiden kuormitusseurantaa.</p>
Vakuus:	<p>☒ Pantattu hankerahoituksen maksutili (</p> <p>Muu vakuus</p>
Välirahoituksen tarve, eur:	100 000 €
Ajanjakso, jolle välirahoitusta haetaan:	12.10.2020 - 30.9.2021
Paikka ja pvm	Lahdessa 23.09.2020
Allekirjoitus ja nimenselvennys	<p> Hannu Rahkonen</p> <p> Heikki Mäkinen</p>

Liitteet:

Myönteinen rahoituspäätös
Hankerahoittajan yhteyshenkilö
Hankesuunnitelma
Yhdistysrekisteriote tms.

VÄLIAIKAISRAHOITUKSEN VELKAKIRJA /Luonnos

Nro 1/2020

Tämän sopimuksen osapuolet ovat

Lainanantaja	Lahden kaupunki
Osoite:	Harjukatu 31, 15100 Lahti
Puhelin:	03 814 11
Yhteyshenkilö:	Mari Kuparinen
Lainansaaja	Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö
Osoite:	Askonkatu 9 c, 15100 Lahti
Puhelin:	040-5148513
Yhteyshenkilö:	Heikki Mäkinen
Y-tunnus:	2185383-8

Lahden kaupunki on myöntänyt lainansaajalle tämän velkakirjan osoittaman lainan seuraavin ehdoin:

Lainan määrä **100 000 euroa** (satatuhatta euroa 00/00)

Lainan käyttötarkoitus

”Vesien tilatavoitteita tukevat toimenpiteet Lahden seudulla” -hankkeen toteutuksen väliaikaiseen rahoitukseen vuosille 2020-2021.

Laina-aika Laina-aika voi olla enintään 12 kuukautta.

Lainan nostopäivä XX.10.2020

Lainan eräpäivä 30.9.2021

Lainan takaisinmaksu

Laina maksetaan takaisin yhtenä eränä viimeistään laina-ajan lopussa.

Lainaan liittyvät maksut

Laina, sen korko, viivästyskorko ja muut velan ehtojen mukaiset maksuvelvoitteet on maksettava takaisin Lahden kaupungille tai tämän määräämälle. Lainanantaja lähettää erääntyvästä korosta ja/tai lyhennyksestä tai takaisimaksusta laskun, joka on maksettava siten, että se on laskulla mainitulla pankkitilillä viimeistään laskun eräpäivänä.

Korko Laina on koroton lainan nostosta enintään 12 ensimmäisen kuukauden ajan tai lyhemmän ajan, mikäli laina-aika on alle 12 kuukautta. Koroton ajanjakso lasketaan aina ensimmäisen lainaerän nostosta alkaen.

Korottoman jakson jälkeen lainasta perittävä korko on 12 kuukauden Euribor – korko (viitekorko) lisätynä 0,7 % p.a.:n lainamarginaalilla.

Korko on voimassa koronlaskun alkamispäivästä laina-ajan loppuun. Korko määritellään korottoman jakson lopussa kaksi pankkipäivää ennen koronlaskun alkamispäivää. Korko lasketaan kuukauden todellisten päivien mukaan käyttäen jakajana 360. Jos viitekorko on negatiivinen, tulkitaan sen olevan aina kuitenkin 0,00 %, jolloin lainasta maksetaan vähintään lainamarginaalin mukainen korko.

Mikäli laina nostetaan useammassa erässä, lasketaan lainalle kuitenkin vain yksi koroton ajanjakso ensimmäisen lainaerän nostosta alkaen. Kaikki lainaerät on nostettava ensimmäisen 12 kuukauden aikana. Jokaiselle nostoerälle määritellään sama korko edellä mainitulla tavalla.

Laina-aikaa voidaan kaupungin harkinnan mukaan pidentää kerralla enintään 12 kuukaudella. Jos laina-aikaa pidennetään, määrittelee lainanantaja lainalle uuden 12 kuukauden Euribor -viitekoron. Uusi viitekorko määritellään kaksi pankkipäivää ennen kuin lainan alkuperäinen laina-aika on päättynyt.

Koron maksu	Korko maksetaan kuuden kuukauden välein koronlaskun alkamispäivästä tai 12 kuukautta lyhemmän laina-ajan lopussa.
Viivästyskorko	Jos velkaa, sen lyhennystä, takaisinmaksua, korkoa tai muuta velkakirjan mukaista suoritusta ei makseta siten, että se on viimeistään eräpäivänä Lahden kaupungin määrämällä tilillä, lainansaaja on velvollinen maksamaan viivästyneelle määrälle viivästyskorkoa eräpäivästä siihen päivään, jolloin suoritus on edellä mainitulla tilillä. Viivästyskorko on korkolain mukainen viitekorko lisätynä korkolain mukaisella 7 %:n lisäkorkolla.
Järjestelypalkkio	Lainan noston yhteydessä lainasta peritään järjestelypalkkio, joka on 0,1 % lainasummasta jokaista lainakuukautta kohden. Väliaikaislainan järjestelypalkkio voi olla enintään 1,2 %. Järjestelypalkkio peritään yhtenä eränä ensimmäisen lainaerän nostohetkellä.
Vakuus	Lainansaaja avaa haluamaansa rahoituslaitokseen pankkitilin, jonka varat pantataan kaupungin hyväksi ja joka on hankerahoitushakemuksessa mainittu tai muutoin hankkeen rahoittajalle ilmoitettu maksutili. Pantattu pankkitili toimii ns. sulkutilinä, jolloin lainansaaja ei voi nostaa tilillä olevia varoja ennen kuin lainan pääoma, korot ja/tai muut velkakirjan mukaiset suoritukset on siirretty lainanantajan pankkitilille.

Lainalle voidaan pyytää vaihtoehtoisesti myös muu vakuus, jos vakuuksia on saatavilla. Kaupunki harkitsee muu vakuuden käytön tapauskohtaisesti.

Lainan noston edellytykset

Lainan nostaminen edellyttää, että lainansaaja on allekirjoittanut velkakirjan ja että lainanantajalle on toimitettu väliaikaisrahoituksen hakemuksessa mainitut liitteet ja mahdollisesti muut erikseen vaadittavat asiakirjat.

Lainan ennaikainen takaisinmaksu

Lainansaaja voi maksaa osan tai koko jäljellä olevan velan takaisin Lahden kaupungille ennaikaisesti kuluitta, mikäli lainansaaja ja Lahden kaupunki siitä keskenään sopivat.

Velan erääntyminen

Velka erääntyy Lahden kaupungin sitä kirjallisesti vaatiessa heti maksettavaksi vaatimuksen perustuessa seuraaviin kohtiin:

- Lainansaaja lopettaa toimintansa, olennaisesti muuttaa tai supistaa sitä, asetetaan tai sitä haetaan selvitystilaan tai konkurssiin, lakkauttaa maksunsa tai laiminlyö raportointivelvollisuutensa Lahden kaupungille.
- Lainansaaja osaksikaan laiminlyö pääoman, koron, viivästyskoron tai velkasuhteesta johtuvan muun maksuvelvoitteen maksamisen eräpäivänä, ja maksu on edelleen suorittamatta.

Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä tai vastaavasta syyistä aiheutuvasta sopijapuolen toiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta. Sopijapuoli on velvollinen ilmoittamaan toiselle sopijapuolelle niin pian kuin se on mahdollista häntä kohdanneesta ylivoimaisesta esteestä.

Oikeuspaikka ja sovellettava laki

Tästä velkasuhteesta aiheutuvat riitaisuudet käsitellään Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa. Tähän velkasuhteeseen sovelletaan Suomen lakia.

Sitoumus

Sitoudumme maksamaan tästä velkakirjakokonaisuudesta johtuvat maksuvelvoitteet velan ehtojen mukaisesti.

Allekirjoituspaikka ja päivämäärä

Lahdessa

. päivänä

kuuta 2020

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö

Nimikirjoituksen oikeaksi todistavat:

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 272

**Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 21.09.2020 § 227
"Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen koronatilanteen aiheuttaman
mahdollisen työn vähenemisen vuoksi"**

D/843/01.04.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, p. 050 559 4065

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta kuntalain 136 §:n mukaisena valmistelutoimena.

Perusteluosa Kaupunginhallituksen päätökseen 21.09.2020 § 227 yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen koronatilanteen aiheuttaman mahdollisen työn vähentymisen vuoksi, on saapunut oikaisuvaatimus.

Kuntalain 136 § mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen voi tehdä vain kunnan viranomaisen lopullisesta päätöksestä. Lopullisia ovat päätökset, joilla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Muutoksenhaku on kielletty päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Päätökseen, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, on liitettävä ilmoitus muutoksenhakukiellosta. Ilmoituksessa on mainittava, mihin säännökseen kiello perustuu.

Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen ei ole sellainen päätös, jossa asia lopullisesti ratkaistaan. Kyseessä on asiakokonaisuuteen liittyvä valmistelutoimi.

Kaupunginhallituksen päätökseen 21.09.2020 § 227 olisi tullut liittää muutoksenhakukiello. Virheellisestä valitusosoituksesta ei voi seurata lisää oikeuksia. Virheellisen valitusosoituksen liittäminen päätökseen, joka ei ole valituskelpoinen, ei tee päätöksestä valituskelpoista.

Muutoksenhaku muutoksenhakukiello

Toimenpiteet ote oikaisuvaatimuksen tekijä

Liitteenä 1. Oikaisuvaatimus

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 272

Lahden kaupunginhallitus

LAHDEN KAUPUNKI

12.10.2020 11:27 / D/843/01.04.00.00/2020

OIKAISUVAATIMUS KAUPUNGINHALLITUKSEN PÄÄTÖKSEEN YHTEISTOIMINTAMENETTELYN
KÄYNNISTÄMISEKSI KORONATILANTEEN AIHEUTTAMAN MAHDOLLISEN TYÖN VÄHENTYMISEN VUOKSI

Päätös D/843/01.04.00.00/2020

Me allekirjoittaneet pääluottamusmiehet vaadimme oikaisulla Lahden kaupunginhallituksen päätöksen perumista lainvastaisena. Lomautusperuste ei ole todennettavissa koska työn väheneminen ei ole vielä konkretisoitunut niin, että yhteistoimintaneuvottelussa voitaisiin neuvotella yhteistoiminnan hengessä tavoitteena yksimielisyys perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista. Lahden kaupungin koronatilanne on pysynyt suotuisana eikä nähtävillä ole koronan takia tällä hetkellä tarvetta työn vähentymiseen kaupungin palveluissa tai toimintojen estymistä.

Näin ollen yhteistoimintaneuvotteluille henkilöstön lomauttamiseksi koronatilanteen aiheuttaman mahdollisen työn vähentymisen vuoksi ei ole perustetta.

Lahdessa 12.10.2020

Pääluottamusmies Kai laakso JHL ry

kai.laakso@lahti.fi, 050 518 4443

Pääluottamusmies Katja Päivä JYTY ry.

katja.paiva@lahti.fi, 050 383 6520

Pääluottamusmies Hanna Parkkila SuPer ry.

hanna.h.parkkila@lahti.fi, 044 4820592

Pääluottamusmies Päivi Manninen Tehy ry

paivi.manninen@lahti.fi, 050 387 8767

Pääluottamusmies Liisa Vehviläinen JUKO ry

liisa.vehvilainen@lahti.fi, 040 175 8368

Pääluottamusmies Jussi Anttila JUKO ry

jussi.anttila@lahti.fi, 050 559 4067

Pääluottamusmies Päivi Hamäläinen JUKO ry

paivi.hamalainen@lahti.fi, 050 559 4278

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 273

Eron myöntäminen Henni Hyytiä-Ilmoselle konserni- ja tilajaoston varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen konserni- ja tilajaostoon

D/1942/00.00.01.00.07/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginhallitus myönsi eron Henni Hyytiä-Ilmoselle konserni- ja tilajaoston varajäsenen tehtävästä ja valitsi hänen tilalleen jaostoon uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi Pia Uotisen.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus myöntää eron Henni Hyytiä-Ilmoselle konserni- ja tilajaoston varajäsenen tehtävästä ja valitsee hänen tilalleen jaostoon uuden varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto myönsi 5.10.2020 (72 §) Henni Hyytiä-Ilmoselle eron kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä ja valitsi hänen tilalleen uudeksi varajäseneksi Piia Uotisen.

Konserni- ja tilajaoston kokoonpano:

jäsen	varajäsen
Aleksi Mäntylä, pj	Jouni Kaikkonen
Alestin Basboga, vpj	Kari Lempinen
Pekka Komu	Reijo Savurinne
Toni Putula	Sari Niinistö
Jenna Koskelo	Henni Hyytiä-Ilmonen

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevien erillissääntöjen 3 §:n 1 momentin mukaan kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konserni- ja tilajaosto. Jaostossa on 5 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Ko. erillissääntöjen 3 §:n 3 momentin mukaan jaoston puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja. Kaupunginhallitus valitsee muut jaoston jäsenet ja heille

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 273

henkilökohtaiset varajäsenet sekä nimeää jaoston varapuheenjohtajan. Jaoston jäsenten ja varajäsenten tulee olla kaupunginhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Tasa-arvolain vaalille asettamat vaatimukset

Jaoston jäsenten vaalissa on otettava huomioon tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet

ote Henni Hyytiä-Ilmonen, valittu, luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 274

**Edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän
yhtymäkokoukseen 2.11.2020**

D/1037/00.00.01.01.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginhallitus päätti nimetä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 2.11.2020 edustajiksi Jari Salosen, Pekka Komun (varalle Reijo Savurinne), Helena Salakan, Erkki Niemisen (varalle Alettin Basboga), Antti Holopaisen (varalle Vuokko Kautto), Markku Karjulan (varalle Jari Rissanen) ja Leena Kaartinen (varalle Sonja Falk).

Jari Salonen esitetään kokouksen puheenjohtajaksi ja Pekka Komu varapuheenjohtajaksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää nimetä yhtymäkokousedustajat ja henkilökohtaiset varaedustajat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 2.11.2020.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä 2.10.2020:

”Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokous pidetään 2.11.2020 kello 9.30 alkaen. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenkuntien kirjaamoihin postitse ja sähköisesti 12.10.2020.

Kirjaamoja pyydetään toimittamaan esityslista kunnastanne valituille edustajille. Esityslista ja liitteet julkaistaan yhtymän nettisivulla 12.10.2020.

Yhtymäkokousedustajien lukumäärän määräytymisperusteet on määritelty yhtymän perussopimuksen 7 §:ssä.

Perussopimuksen mukaan edustajalle voidaan valita henkilökohtainen varaedustaja. Edustajan on osoitettava valtuutensa

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 274

viimeistään ennen yhtymäkokouksen alkua.

Pyydän ilmoittamaan kuntanne edustajat ja mahdolliset varaedustajat valintapäätöksenne jälkeen kirjaamo(at)phhyky.fi.”

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote edustajat, Phhyky

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 275

Omistajaohjeet Lahden yhtymäkokousedustajille 2.11.2020 yhtymäkokoukseen

D/2072/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen p. 044 716 1735

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hyväksyttiin toimintaohjeen lisäys, jossa liitteeseen 1 lisättiin kohta "Esitetään Jari Salosta puheenjohtajaksi ja Pekka Komua varapuheenjohtajaksi."

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely kaupungin- hallituksessa

Kaupunginhallituksen jäsen Pekka Komu teki seuraavan muutosehdotuksen yhtymäkokousedustajien omistajaohjeisiin: "Lahden kaupunginhallitus päättää, esittää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukselle, että sille tuodaan Lahden Aterian kilpailuttaminen päätettäväksi." Jetta Laakso kannatti.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus, joten asiasta täytyy äänestää. Puheenjohtaja esitti, että pohjaehdotusta kannattavat äänestävät JAA ja muutosehdotusta kannattava äänestävät EI. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Koskelo, Falk, Mäntylä, Putula, Vahter ja Rostedt) ja 5 EI-ääntä (Komu, Basboga, Laakso, Lehto, Hildén). Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä: Liite 3 275 §

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavat liitteen (liite 1) mukaiset toimintaohjeet Lahden kaupungin edustajille Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 2.11.2020.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Yhtymäkokouksessa 2.11.2020 on käsiteltävänä pykälät, joista alla yhteenveto:

18 § Yhtymäkokouksen puheenjohtajan valitseminen
19 § Vastineen antaminen vuoden 2019 arviointikertomuksen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 275

johdosta
20 § Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän muutosohjelman tilannekatsaus
21 § Talouskatsaus 1-8/2020
22 § Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi
23 § Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 2.11.2020
24 § Yhtymäkokouksen aloiteasiat 2.11.2020

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän yhtymäkokouksen 2.11.2020 esityslista liitteineen on liitteenä 2.

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote edustajat

Liitteenä

1. Toimintaohjeet yhtymäkokousedustajille
2. Yhtymäkokouksen 2.11.2020 esityslista ja liiteosio

Phhyky yhtymäkokous / KH omistajaohjeet 2.11.2020

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen

LAHTI

Yhtymäkokouksen 2.11.2020 asialista

18 § Yhtymäkokouksen puheenjohtajan valitseminen

19 § Vastineen antaminen vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta

20 § Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän muutosohjelman tilannekatsaus

21 § Talouskatsaus 1-8/2020

22 § Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

23 § Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 2.11.2020

24 § Yhtymäkokouksen aloiteasiat 2.11.2020

18 § Yhtymäkokouksen puheenjohtajan valitseminen

Yhtymäkokouksen 2.11.2020 päätösehdotus:

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous valitsee keskuudestaan itselleen puheenjohtajan, mikäli 7.8.2020 valittu puheenjohtaja ei ole kokouksessa nimettynä kunnan edustajana. Puheenjohtajan toimikausi kestää yhtymäkokouksen vuoden 2021 kevätkokoukseen.

KH:n päätösehdotus:

Kaupunginhallitus ohjeistaa yhtymäkokouksen puheenjohtajan valitsemisen

19 § Vastineen antaminen vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta

Yhtymäkokouksen 2.11.2020 päätösehdotus:

Hallitus päättää antaa vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta tarkastuslautakunnalle liitteenä olevan vastineen sekä saattaa sen yhtymäkokoukselle tiedoksi.

KH:n päätösehdotus:

Yhtymäkokouksen päätösehdotuksen mukaisesti

20 § Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän muutosohjelman tilannekatsaus

Yhtymäkokouksen 2.11.2020 päätösehdotus:

Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous merkitsee muutosohjelman tilannekatsauksen tiedoksi.

KH:n päätösehdotus:

Yhtymäkokouksen päätösehdotuksen mukaisesti

21 § Talouskatsaus 1-8/2020

Yhtymäkokouksen 2.11.2020 päätösehdotus:

Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi osavuosisraportoinnin 1-8/2020 pohjalta vuoden 2020 talouden toteutuman ja loppuvuoden talouden kehityksen keskeiset asiat.

KH:n päätösehdotus:

Yhtymäkokouksen päätösehdotuksen mukaisesti

22 § Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Yhtymän lausunto on toimitettu annettuun määräaikaan mennessä (25.9.2020). Lahden kaupunki on huomionnut Phhykyn lausunnon ja Lahden KH on antanut oman lausuntonsa asiasta.

Yhtymäkokouksen 2.11.2020 päätösehdotus:

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous merkitsee tiedoksi annetut lausunnot.

KH:n päätösehdotus:

Yhtymäkokouksen päätösehdotuksen mukaisesti

23 § Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 2.11.2020

24 § Yhtymäkokouksen aloiteasiat 2.11.2020

Yhtymäkokous**Aika** 2.11.2020 kello 9.30 -**Paikka** Lahden Messukeskus, kokoustilat, Salpausselänkatu 7, 15110 Lahti**Osallistujat****Yhtymäkokousedustajat nimenhuudon mukaisesti****Muut osallistujat**

Kari Lempinen	hallituksen puheenjohtaja
Sari Niinistö	hallituksen varapuheenjohtaja
Jouni Kaikkonen	hallituksen jäsen
Jari Ronkainen	hallituksen jäsen
Niina Saarinen	hallituksen jäsen
Kari Sulonen	hallituksen jäsen
Tarja Tornio	hallituksen jäsen
Marina Erhola	toimitusjohtaja
Mika Forsberg	toimialajohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut
Jouni Peltomaa	toimialajohtaja, yhtymäpalvelut
Anu Olkkonen-Nikula	vs. toimialajohtaja, ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus
Tuomo Nieminen	toimialajohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Katja Patronen	viestintäjohtaja
Antti Niemi	talousjohtaja
Ismo Rautiainen	ostopalvelujohtaja
Sari Lahti	hallintopäällikkö

Pöytäkirjanpitäjä

Veli Penttilä hallintojohtaja

Lahti 12.10.2020

Hallituksen puheenjohtaja

02.11.2020

Yhtymäkokous

Käsiteltävät asiat

Vakiopykälät_esityslista_Yhtymäkokous	1
18 Yhtymäkokouksen puheenjohtajan valitseminen	3
19 Vastineen antaminen vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta	5
20 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän muutosohjelman tilannekatsaus	7
21 Talouskatsaus 1-8/2020	9
22 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi	10
23 Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 2.11.2020	16
24 Yhtymäkokouksen aloiteasiat 2.11.2020	17

Yhtymäkokous

Kokouksen avaus

Yhtymäkokouksen puheenjohtaja avaa kokouksen.

Nimenhuudon suorittaminen ja ääniluettelon toteaminen

Perussopimuksen 7 §:n mukaan kuntayhtymän päätösvaltaa käyttävät jäsenkunnat yhtymäkokouksessa, johon kukin jäsenkunta nimeää edustajia seuraavasti:

Kunnan asukasluku edellisen vuoden alussa

Edustajien määrä

8 000 tai vähemmän	2
8 001 – 25 000	3
25 001 – 50 000	4
50 001 tai enemmän	7

Kullekin edustajalle voidaan valita henkilökohtainen varaedustaja.

Edustajan on osoitettava valtuutensa viimeistään ennen yhtymäkokouksen alkua.

Jäsenkuntien edustajilla on yhteensä kaksisataayksi (201) ääntä. Äänimäärä jakautuu jäsenkuntien kesken edellisen hyväksytyt ja lainvoimaan saavuttaneen tilinpäätöksen mukaisten peruspääoman pääomaosuuksien suhteessa.

Kuntien yhtymäkokousedustajien lukumäärä ja sekä kunnan äänimäärä käyvät ilmi liitteenä olevasta ääniluettelosta.

Yhtymäkokous toteaa puheenjohtajan johdolla paikalla olevat yhtymäkokousedustajat ja heidän valtuutuksensa sekä vahvistaa ääniluettelon.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosäännön 98 §:n mukaan kutsu kokoukseen ja kokouksessa käsiteltävien asioiden esityslista on toimitettava jäsenkuntien kunnanhallituksille ja kuntayhtymän tietoon saatetuille yhtymäkokousedustajille kolme viikkoa ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kuntayhtymän verkkosivuilla.

Yhtymäkokouksen kutsu on lähetetty jäsenkunnille kolme viikkoa

Yhtymäkokous

ennen kokousta 12.10.2020 sekä julkaistu yhtymän verkkosivuilla.

Perussopimuksen 8 §:n mukaan käsitellessään erikoissairaanhoidon sekä sosiaali- ja perusterveydenhuollon tai ympäristöterveydenhuollon asioita, yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun vähintään puolet (1/2) niistä jäsenkunnista, jotka ovat antaneet nämä palvelut yhtymän järjestettäväksi, on kokouksessa edustettuna ja niiden edustajat edustavat vähintään kahta kolmannesta (2/3) näiden kuntien yhteenlasketusta äänimäärästä.

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Yhtymäkokous valitsee kaksi yhtymäkokousedustajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan.

Yhtymäkokous

18 §

Yhtymäkokouksen puheenjohtajan valitseminen

D/1752/00.00.01.00.00/2019

Perusteluosa Perussopimuksen 7 §:n mukaan yhtymäkokous valitsee kevätkokouksessaan keskuudestaan itselleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden toimikausi kestää seuraavaan kevätkokoukseen, jolloin yhtymäkokous valitsee itselleen uuden puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Mikäli valittu puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ei ole jossain toimikautensa seuraavassa kokouksessa nimettynä kunnan edustajana, valitsee yhtymäkokous hänen tilalleen uuden puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan, jonka toimikausi kestää seuraavaan kevätkokoukseen.

Kuntalain mukaan (18 §, 33 §) puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Yhtymäkokouksen puheenjohtajaksi valittiin 7.8.2020 Francis McCarron ja varapuheenjohtajaksi Pekka Komu.

Lahden kaupunginhallitus päätti 24.8.2020 vaatia ylimääräisen yhtymäkokouksen koolle kutsumista puheenjohtajavaalin toimittamiseksi ja muiden yhtymän hallituksen esittämien asioiden käsittelemiseksi.

Liitteenä

Esittelijä Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous valitsee keskuudestaan itselleen puheenjohtajan, mikäli 7.8.2020 valittu puheenjohtaja ei ole kokouksessa nimettynä kunnan edustajana. Puheenjohtajan toimikausi kestää yhtymäkokouksen vuoden 2021 kevätkokoukseen.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus Yhtymäkokous valitsee keskuudestaan itselleen puheenjohtajan,

Yhtymäkokous

mikäli 7.8.2020 valittu puheenjohtaja ei ole kokouksessa nimettynä kunnan edustajana. Puheenjohtajan toimikausi kestää yhtymäkokouksen vuoden 2021 kevätkokoukseen.

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Veli Penttilä, puh. 044 719 5211

Toimenpiteet
Muutoksenhaku

Valitusosoitus

Yhtymäkokous

19 §**Vastineen antaminen vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta**

D/757/02.02.02/2020

Perusteluosa Tarkastuslautakunta antoi 29.4.2020 arviointikertomuksen vuoden 2019 toiminnasta. Yhtymäkokous merkitsi 25.5.2020 arviointikertomuksen tiedoksi ja lähetti sen hallitukselle toimenpiteitä varten. Tarkastuslautakunta esitti, että hallitukselta pyydetään vastineet niihin arviointikertomuksen havaintoihin, jotka on merkitty arviointikertomuksen taulukoihin punaisella ja keltaisella sekä erillisissä tekstilaatikoissa. Vastineet on pyydetty toimittamaan tarkastuslautakunnalle 30.9.2020 mennessä.

Vastine on koottu taulukon muotoon siten, että toiseen sarakkeeseen on merkitty tavoite, johon havainto liittyy ja toiseen sarakkeeseen siihen annettu vastine.

Liitteenä 1. Arviointikertomus vuodelta 2019
2. Vastine vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta

Esittelijä Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus Hallitus päättää antaa vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta tarkastuslautakunnalle liitteenä olevan vastineen sekä saattaa sen yhtymäkokoukselle tiedoksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta tarkastuslautakunnalle annetun vastineen.

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Hallintojohtaja Veli Penttilä, puh. 044 719 5211

Yhtymäkokous

Toimenpiteet Ote: Tarkastuslautakunta

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

20 §**Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän muutosohjelman tilannekatsaus**

D/1946/00.01.02.03/2019

Perusteluosa

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä valmisteli viime syksyn aikana yhtymän strategiaa täydentävän muutosohjelman, joka määrittelee yhtymän tärkeimmät kehittämistavoitteet ja keinot näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategiaa täydentävän muutosohjelman aikajänne ulottuu noin viidelle seuraavalle vuodelle. Hallitus hyväksyi yhtymän strategiaan perustuvan ja strategian käytännön toteutusta tukevan muutosohjelman 7.11.2019. Muutosohjelmaa johdetaan osana hyvinvointiyhtymän johtamisjärjestelmää ja siitä raportoidaan säännöllisesti hallitukselle sekä työvaliokunnalle.

Muutosohjelmaa toteutetaan neljän kehityskärjen kautta. Kehityskärjet ovat toimenpideohjelmaa, joita kutakin läpileikkaavat perusteemoina asiakaskokemus ja palvelujen laatu.

Muutosohjelman tarkoitus seuraavan viiden vuoden aikana on rakentaa Päijät-Hämeeseen asukkaiden palvelutarpeeseen, kustannustehokas, vaikuttava palvelutuotanto, joka on kuntien maksukyvyyn mukainen. Tuottavuutta kehittämällä tarkoitus on taittaa kuntayhtymän kustannuskehitys kohti kuntien maksukyvyyn mukaista tasoa.

Muutosohjelman kustannushyötyanalyysin tarkentaminen ja muutosohjelman tilanteen läpikäynti toteutettiin muutosohjelman vastuullisten kanssa kesä-elokuussa 2020. Kustannushyötyanalyysin tarkentaminen tehtiin 2021 talousarvion ja muutosohjelman toteutuksen tueksi. Kustannushyötyanalyysissä on huomioitu myös valtionavustushankkeiden talousvaikutukset. Toteutussuunnitelmien sisältöä arvioitiin kustannushyötytavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta sekä suhteessa muutosohjelman laatimisen yhteydessä tunnistettuihin ratkottaviin ongelmiin ja asetettuihin tavoitteisiin (liite 1). Arvio toteutettiin yhteistyössä Nordic Healthcare Groupin (NHG) kanssa. Kokonaisuutena muutosohjelma etenee taloustavoitteiden osalta vähintään tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.

Yhtymäkokous

Muutosohjelman etenemiseen ovat jossakin määrin vaikuttaneet lomautukset sekä koronavirusepidemia. Kokonaisuutena laaja toimenpideohjelma etenee varsin hyvin. Valtionavustusta on haettu muutosohjelmassa jo määritettyjen toimenpiteiden toteutuksen toimeenpanoon. Valtionavustushankkeista johdetaan ja toteutetaan osana muutosohjelman jo pitkälle määritettyä toimeenpanoa (liite 2).

Yhtymän strategiaan perustuvan ja strategian käytännön toteutusta tukevan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän muutosohjelman kustannushyötyarvion tarkentamista ja muutosohjelman tilannekatsausta on kuvattu liitteissä.

Liitteenä

Liite 1 Muutosohjelman kustannushyötyanalyysin tarkentaminen
 Liite 2 Muutosohjelman tilannekatsaus

Esittelijä

Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus

Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous merkitsee muutosohjelman tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Yhtymäkokous merkitsee muutosohjelman tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

 Asian valmistelija /
 Lisätietojen antaja

Toimialajohtaja Jouni Peltomaa, puh. 044 719 5551
 Kehittämishanketoimiston päällikkö Suvi Paananen, 044 482 8278

Toimenpiteet

Ote: Jouni Peltomaa, Suvi Paananen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

21 §

Talouskatsaus 1-8/2020

D/2604/02.02.02.01/2019

Perusteluosa	Osavuositarkastus 1-8/2020 valmistuu 25.9.2020 ja se käsitellään yhtymän hallituksessa 12.9.2020. Yhtymäkokouksessa 2.11.2020 esitellään osavuositarkastuksen 1-8/2020 pohjalta talouden toteutuman ja loppuvuoden talouden kehityksen keskeiset asiat.
Esittelijä	Toimitusjohtaja Marina Erhola
Päätösehdotus	Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous merkitsee tiedoksi osavuositarkastuksen 1-8/2020 pohjalta vuoden 2020 talouden toteutuman ja loppuvuoden talouden kehityksen keskeiset asiat.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus	Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi osavuositarkastuksen 1-8/2020 pohjalta vuoden 2020 talouden toteutuman ja loppuvuoden talouden kehityksen keskeiset asiat.
Liitteenä	Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän osavuositarkastus 1-8/2020
Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Talousjohtaja Antti Niemi, 044 482 8071
Toimenpiteet	
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

22 §**Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi**

D/1598/03.00.00.00/2020

Perusteluosa

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö ovat valmistelleet hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta. Luonnos hallituksen esitykseksi julkaistiin 15.6.2020 ja siitä on pyydetty lausunnot 25.9.2020 mennessä.

Linkki hallituksen esitykseen:

https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/165db659-8cf1-49b4-b33d-c2cd7a4390bf/38b5aa55-7f81-4639-b836-4cdbc1858c45/MUISTIO_20200615062911.pdf

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on antanut liitteenä olevan lausunnon. Lausunnon valmistelun lähtökohtana on ollut, että sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistukselle on suuri tarve. Lausunnolla olevan esityksen tavoitteet ovat suurelta osin kannatettavia, mutta niihin liittyy kuitenkin eräitä ongelmallisia säädösesityksiä, joista merkittävimmät ja uudelleen arviointia vaativat ovat:

- Sote-maakunnan itsehallinnollinen asema on heikko. Esityksen mukaan valtion ohjaus on yksityiskohtaista, operatiiviseen toimintaan kohdistuvaa. Itsehallinnollista asemaa heikentää se, että sote-maakunnalla ei ole verotusoikeutta.
- esitys ei tue monituottajuutta, joka erityisesti perustason palvelujen tuotannossa on laajasti käytössä eri toiminnoissa ja eri alueilla. Esitetyt sote-maakunnan omaa tuotantoa koskevat vaatimukset heikentävät mahdollisuuksia järjestää toimintaa tehokkaasti ja tuottavasti. Rahoituksen tiukkuus edellyttää sitä, että sote-maakunta voi vapaammin arvioida tuotantotapoja.
- rahoitus perustuu esityksen mukaan pääosin laskennallisiin

Yhtymäkokous

kustannuksiin. Laskentatapaa voidaan pitää perusteltuna. Päijät-Hämeen näkökulmasta, huomioon ottaen rahoitusnäkymät suhteessa tarpeeseen, esitys on erittäin ongelmallinen. Esitetty siirtymätasausaika on liian pitkä ja rajaava. Kun rahoituksen osalta tarpeen muutoksesta huomioidaan vain 80 %, esitys nähdään myös tältä osin ongelmallisena. Rahoituksen osalta on annettu erillinen lausunto, jonka asiantuntijana on valmistellut professori Markku Pekurinen.

- Uudenmaan erillisratkaisu nähdään osittain ongelmallisena erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon integraation näkökulmasta. Riskinä nähdään se, että järjestely ei tue sosiaalihuollon erityispalvelujen järjestämistä eikä se anna tukea perusterveydenhuollolle. Koska integraatio ei toteudu, se vaikeuttaa rahoituksen valtakunnallista uudelleen kohdentamista
- ympäristöterveydenhuolto tulisi sisällyttää osaksi uudistusta.

Professori Markku Pekurisen tuella on valmisteltu liitteenä oleva lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnille laista sote-maakuntien rahoituksesta.

Sote-rahoitusta koskeva uudistus on rajattu koskemaan vain sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea. Lakiehdotuksen mukaan sote-maakuntien toiminta rahoitetaan pääosin valtion rahoituksella ja osin asiakasmaksuilla. Esitetty rahoitus perustuu kunnilta siirrettävien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen valtionosuuksien siirtoon ja kuntien sote-maakunnan toiminnan omarahoitusosuuteen. Sote-maakuntien rahoitus on yleiskatteellista ja kohdennetaan maakunnille sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelutarpeita ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden ja asukasluvun mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon osuus sote-maakuntien valtion rahoituksesta on 97,7 % ja pelastustoimen osuus 2,3 %.

Valtion sote-maakunnille osoittama rahoitus perustuu pääosin maakunnan väestön sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarpeeseen. Rahoituksesta n. 80 % määräytyy väestön palvelutarpeita kuvaavien tekijöiden perusteella. Näitä tekijöitä ovat maakunnan ikärakenne ja erilaiset sosio-ekonomiset tekijät sekä kustannuksiltaan merkittävien sairauksien yleisyys maakunnassa. Tarvekriteerit perustuvat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen

Yhtymäkokous

tutkimukseen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin vaikuttavista tekijöistä. Palvelutarpeiden lisäksi sote-maakunnan rahoitus määräytyy maakunnan asukasmäärän (14,622 %), asukastiheyden (1,581 %), vieraskielisten osuuden (1,954 %), maakunnan kaksikielisuuden (0,342 %), saamenkielisuuden (0,013 %), saaristoisuuden (0,110 %), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen aktiivisuuden ja tuloksellisuuden (0,977 %) sekä pelastustoimen riskitekijöiden (0,697 %) perusteella. Pelastustoimen valtion rahoitus määräytyy sote-maakunnan asukasmäärän (65 %), asukastiheyden (5 %) ja pelastustoimen riskitekijöiden (30 %) perusteella.

Tavoitteena on tarjota jokaiselle maakunnalle yhtäläiset taloudelliset mahdollisuudet järjestää väestön tarvitsemat palvelut. Valtionrahoituksen määrää tarkistetaan seuraavalle talousarviovuodelle etukäteen huomioiden 1) palvelutarpeiden muutos 2) kustannustason muutos ja 3) maakunnan tehtävien muutos. Yksittäisellä sote-maakunnalla on mahdollisuus anoa valtiolta lisärahoitusta, jos rahoituksen taso ei riitä palvelujen saatavuuden turvaamiseen maakunnan väestölle. koko maan osalta rahoituksen taso tarkistetaan vuosittain jälkikäteen maakuntien tilinpäätöstietojen perusteella.

Esitetty sääntely sisältää tavoitteen kustannusten hillitsemiseksi. Tavoite on asetettu aiempaa maltillisemmaksi, mutta sisältää edelleen merkittävää tavoitteellisuutta. Väestön sosiaali- ja terveystarpeiden tarpeen ennakoidaan kasvavan lähivuosina noin 1,2 % vuodessa. Rahoituslakiesityksessä tätä ei huomioida täysimääräisesti. Rahoituksesta annetussa laki esityksessä tulee huomioiduksi väestönkasvusta aiheutuva palvelutarpeenmuutos, mutta siinä ei erityisesti huomioida esim. ikääntymisen vaikutusta tai muuta väestön palvelutarpeen kasvua. Maakuntien rahoitustarpeen jo tiedossa olevasta kasvusta jätetään huomioimatta n. 20 %. Tämä synnyttää merkittävän palvelujen rahoitusongelman.

Sote-maakuntien rahoituslakiehdotuksessa huomioidaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannustason muutos sote-maakuntien valtionrahoituksessa sote-maakuntien hintaindeksillä. Käytetty hintaindeksi ei kuitenkaan kuvaa riittävällä tavalla sote-maakuntien kustannuskehitystä. Sote-maakuntien hintaindeksissä henkilöstön ansiotasoindeksin osuus on 60 %, kuluttajahintaindeksin 30 % ja maakuntatyönantajan sosiaaliturvamaksujen muutoksen

Yhtymäkokous

osuus 10 %. Ansiotasoindeksissä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen painoarvo on yhteensä 15,3 % ja valtaosa ansiotasoindeksin painoarvosta (84,7 %) kuvaa muiden kuin sote-maakuntien henkilöstön ansiokehitystä ja voi siten antaa virheellisen kuvan kustannuskehityksestä. Kuluttajahintaindeksi kuvaa kotitalouksien hankkimien tavaroiden ja palvelujen hintakehitystä. Kuluttajaindeksi ei kuvaa esim. sairaalatarvikkeiden, sairaalalääkkeiden tai laboratorio- ja kuvantamislaitteiden hinnan kehitystä. Kuluttajahintaindeksi ei siten kuvaa sote-maakunnan kustannustason muutoksia.

Rahoituslakiesityksen mukaan sote-maakuntien tarveperusteiseen rahoitukseen siirrytään uudistuksen käynnistyessä, mutta uudistuksen vaikutuksia vaimennetaan seitsemän vuoden siirtymäaikana. Siirtymäaikana rahoituksen sote-maakuntakohtaiset muutokset nykyisestä tarveperusteiseen rajataan vuosittain euromääräisesti. Siirtymäaika mahdollistaa maakunnille toiminnan sopeuttamisen muuttuvaan rahoitusraamiin. Uudistus vaikuttaa kaikkien sote-maakuntien rahoituskykyyn, 14 sote-maakunnan rahoitus kasvaa ja 7 supistuu.

Sote-maakuntien rahoituslaki sisältää sääntelyn sote-maakuntien investointien tiukasta, yksilökohtaisesta valtionohjauksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon investointeja ohjataan valtakunnantasolla keskitetysti. Tiukka ohjaus perustuu valtion rahoitusvastuuseen, mutta johtaa maakuntien itsemäärämisen rajoittamiseen. Sote-maakunnan tulee laatia vuosittain esitys koko sote-maakuntakonsernin investointisuunnitelmaksi seuraavaa tilikautta seuraavan neljän vuoden aikana aloitettavista investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelman tulee noudattaa valtioneuvoston päättämän sote-maakunnan lainanottovaltuuden rajoituksia. Sote-maakuntien rahoitus ei sisällä erillistä investointien rahoitusta. Uus- ja korvausinvestoinnit rahoitetaan pitkäaikaisella lainalla, jonka sote-maakunta voi ottaa valtioneuvoston lainanottovaltuutusta koskevan päätöksen perusteella. Valtioneuvosto päättää vuosittain kunkin sote-maakunnan tilikausittaisten investointien rahoittamiseen tarvittavan pitkäaikaisen lainan enimmäismäärästä. Sote-maakunnan sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan investointisuunnitelman hyväksymisestä päättää sosiaali- ja terveysministeriö ja pelastustoimea koskevan investointisuunnitelman hyväksymisestä päättää sisäministeriö neuvoteltuaan vuosittain maakunnan kanssa.

Yhtymäkokous

Sote-lainsäädännön uudistuksen myötä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän nykyisistä jäsenkunnista Myrskylä ja Pukkila siirtyvät Itä-Uudenmaan sote-maakuntaan, ja järjestämisvastuu Heinolan ja Sysmän sosiaali- ja terveydenhuollosta ja pelastustoimesta siirtyy Päijät-Hämeen sote-maakunnalle. Päijät-Hämeen tilanteen tarkastelussa on otettu huomioon Heinolan kaupunkia sekä Myrskylän, Pukkilan ja Sysmän kuntia koskevien järjestämisvastuun muutosten taloudelliset vaikutukset. Päijät-Hämeen sote-maakunnalle siirtyy kuntien tuloja ja kustannuksia yhteensä 717,9 miljoonaa euroa (3 459 euroa/asukas) vuoden 2020 kustannustasossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osuus kokonaisuudesta on 697,5 miljoonaa euroa ja pelastustoimen osuus 19,8 miljoonaa euroa. Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoituksen tasoon vaikuttavat kaikki esitysluonnoksen määräytymistekijät, lukuun ottamatta kaksikielisyyttä, saaristoisuutta ja saamelaisuutta.

Päijät-Hämeen sote-maakunnan väestö vähenee väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä 4 % ja 65 vuotta täyttäneiden osuuden ennustetaan kasvavan 19 %. Väestörakenteen muutoksen perusteella Päijät-Hämeen sote-palvelujen kustannusten ennustetaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä keskimäärin 1 % vuodessa. Päijät-Hämeen sote-maakunnan valtionrahoituksen ennakoidaan kasvavan keskimäärin n. 0,7 % uudistuksen seitsemän ensimmäisen vuoden aikana. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa Päijät-Hämeen sote-maakunnan saama rahoitus ei todennäköisesti tule riittämään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen väestön kasvavien palvelutarpeiden mukaisesti.

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuolto on vuodesta toiseen ollut kansallisissa vertailuissa edullisin tai vähintään kolmen edullisimman joukossa. Alueen väestön palvelutarpeet ovat kuitenkin noin 9 % keskimääräistä suuremmat. Päijät-Hämeen keskussairaala on tuottavuudeltaan valtakunnan paras. Sote-maakunnan rahoituslain uudistuksen myötä Päijät-Hämeen sote-maakunta saisi laskennallisesti sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja pelastustoimen järjestämiseen valtionrahoitusta yhteensä 782,2 miljoonaa euroa eli 64,8 miljoonaa euroa nykyistä kustannustasoa enemmän. Tämä tarkoittaa noin 9 % kasvua nykyiseen rahoitukseen. Kokonaisuudessa pelastustoimen rahoitusosuus kuitenkin vähenee 2,4 miljoonaa euroa eli noin 12 %. Jos nykyisestä rahoitusjärjestelmästä siirryttäisiin suoraan tarveperusteiseen

Yhtymäkokous

rahoitukseen, Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoitus kasvaisi n. 65 miljoona euroa, joka tarkoittaisi 313 euroa/asukas.

Edellä kuvattuna seitsemän vuoden siirtymäaikana rahoituksen sote-maakuntakohtaiset muutokset nykyisestä tarveperusteiseen, rajataan kuitenkin vuosittain euromääräisesti. Päijät-Häme on järjestänyt sosiaali- ja terveystalvet tarvevakioiduilla menoilla mitattuna edullisemmin, jonka johdosta Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoitus jää seitsemän vuoden siirtymäajan jälkeen 33,7 miljoonaa euroa väestön laskennallista palvelujen tarvetta pienemmäksi. Tämä johtuu siirtymäsäännöksen synnyttämästä vaikutuksesta, joka heikentää edullisesti toteutetun palvelutuotannon suhteellista asemaa siirtymäsäännöksen aikana.

Liitteenä	Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto Professori Markku Pekurisen lausunto 5.9.2020
Esittelijä	Toimitusjohtaja Marina Erhola
Päätösehdotus	Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous merkitsee tiedoksi annetut lausunnot.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Yhtymäkokous	
Päätösehdotus	Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi annetut lausunnot.
Päätös	
Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Hallintojohtaja Veli Penttilä, 044 719 5211
Toimenpiteet	
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

23 §

Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 2.11.2020

D/1875/00.02.00.00/2019

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimenpiteet

Muutoksenhaku

Yhtymäkokous

24 §

Yhtymäkokouksen aloiteasiat 2.11.2020

D/1876/00.02.00.01/2019

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimenpiteet

Muutoksenhaku

02.11.2020

Yhtymäkokous

Käsiteltävät asiat

- Yhtymäkokousedustajien lukumäärä ja äänimäärät	1
- Arviointikertomus 2019	2
- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vastine vuoden 2019 arviointikertomukseen	20
- Liite 1 Muutosohjelman kustannushyötyanalyysin tarkentaminen	35
- Liite 2 Muutosohjelman tilannekatsaus	46
- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän osavuosikatsaus 1-8/2020	67
- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto	114
- Professori Markku Pekurisen lausunto soterahoituksesta 5.9.2020	141
- PHHYKY lausunto, tallennettu STM:n lausuntopalveluun	159

Liite 1_aanimaarat yhtymäkokoukseen 2112020

Ääniluettelo					
Kunta	Edustajien lukumäärä	Peruspääoma 31.12.2019		Kokonaisäänimäärä	Edustajanäänimäärä
		euroa	%		
Asikkala	3	2 685 560	4,44	9	3
					3
					3
Hartola	2	1 167 563	1,93	4	2
					2
Heinola	3	5 768 763	9,53	19	6 1/3
					6 1/3
					6 1/3
Hollola	3	6 666 704	11,01	22	7 1/3
					7 1/3
					7 1/3
Iitti	2	1 713 491	2,83	6	3
					3
Kärkölä	2	1 759 052	2,91	6	3
					3
Lahti	7	31 687 086	52,34	105	15
					15
					15
					15
					15
					15
					15
Myrskylä	2	457 833	0,76	2	1
					1
Orimattila	3	4 927 321	8,14	16	5 1/3
					5 1/3
					5 1/3
Padasjoki	2	1 386 525	2,29	5	2 1/2
					2 1/2
Pukkila	2	696 641	1,15	2	1
					1
Sysmä	2	1 620 003	2,68	5	2 1/2
					2 1/2
	33	60 536 544	100,00	201	201

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointikuntayhtymä

TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtiökokoukselle

Sisällysluettelo

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	3
2. TARKASTUSLAUTAKUNTA	4
2.1 Tarkastuslautakunnan arviointityön lähtökohdat ja toimintamuodot	5
2.2 Sidonnaisuusrekisteri.....	6
3. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	7
4. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	8
4.1 Asiakas	8
4.2 Vaikuttavuus.....	9
4.3 Tuottavuus.....	10
4.4 Henkilöstö.....	11
5. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	12
6. MUIDEN TOIMIALAKOHTAISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	13
6.1 Yhtymän johto.....	13
6.2 Strategia- ja tukipalvelut.....	13
6.3 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	14
6.4 Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	15
6.5 Perhe- ja sosiaalipalvelut	16
6.6 Ympäristöterveyskeskus	16
7. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	17
8. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS YHTYMÄKOKOUKSELLE	18

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Arvoisat lukijat,

Hyvinvointiyhtymän toimintavuosi 2019 oli erittäin monivaiheinen, jopa dramaattinen. Toimitusjohtaja jätti tehtävänsä nopealla aikataululla keväällä, kesällä Lahden kaupunkiin kohdistunut kyberhyökkäys sekoitti ICT-järjestelmät ja syksyllä käytiin raskaat yhteistoimintaneuvottelut.

Positiivista on, että kaiken tämän keskellä Yhtymän sama palvelupalaute on edelleen hyvää. Ydin-tehtävien hoito kentällä on siis onnistunut.

Edellisvuoden tapaan lautakunta tarkasteli sekä yhtymäkokoukseen nähden sitovia tavoitteita että talousarvion tekstiosassa esitettyjä tavoitteita. Toiminta on ollut asetettujen tavoitteiden suuntaista ja asioissa on edetty, mutta useissa kohden lopullinen tavoite on vielä saavuttamatta.

Sekä omistajien että organisaation olisi hyvä pohtia tavoitteiden asettamista edelleen huolellisemmin. Niiden tulee olla sekä mitattavia että realistisia.

Lautakunnan työskentely on sujunut edelleen hyvässä hengessä ja tehokkaasti. Saimme sähköiset kokouskäytännöt nopeasti haltuun kevään poikkeusolojen keskellä. Uusi työskentelytapa oli perinteistä raskaampi ja aikataulumuutokset loivat kiireen tuntua.

Kiitän lautakuntaa ja yhteistyötahoja kuluneesta vuodesta.

Pekka Törrönen

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. TARKASTUSLAUTAKUNTA

Kuvassa vasemmalta oikealle: Pirjo Riikonen, Tero Mäyrä, Soile Kyntäjä, Pekka Törrönen ja Seppo Koskinen.

Tilikauden aikana tarkastuslautakunnassa ovat toimineet:

Jäsen

Pekka Törrönen, Orimattila, pj
Seppo Koskinen, Lahti, vpj
Soile Kyntäjä, Asikkala
Pirjo Riikonen, Heinola
Tero Mäyrä, Hartola

Varajäsen

Markku Viljanen, Orimattila
Sanna Mäkinen, Lahti
Katja Riihilahti, Asikkala
Pirjo Tuovinen, Heinola
Antti Härkönen, Padasjoki

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut HT, JHT Kirsi Sova KPMG Oy:stä.

Tilintarkastuksesta on vastannut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Jorma Nurkkala.

2.1 Tarkastuslautakunnan arviointityön lähtökohdat ja toimintamuodot

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty Kuntalain 14. luvussa ja kuntayhtymän hallintosäännössä. Tarkastuslautakunnan asettaa tehtävänsä yhtymäkokous. Valtuusto on kuntalain 14 luvun 121 §:n mukaan asettanut tarkastuslautakunnan toimikaudekseen hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida onko kuntayhtymän toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja huolehtia kuntayhtymän tarkastuksesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu myös valmistella kuntayhtymän hallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Kuntayhtymän hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on lisäksi seurata tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tehtävien suorittamista sekä tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi sekä huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat ja tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Toimintansa tueksi tarkastuslautakunta on laatinut koko vaalikauden 2017–2020 kattavan arviointisuunnitelman. Arviointisuunnitelmassa on esitetty ne toimialueet tai muut aihealueet, jotka otetaan kunakin vuonna syvällisemmän arvioinnin kohteeksi. Suunnitelma täsmennetään työohjelmaksi vuosittain. Tarkastuslautakunta on laatinut arvioinnin työohjelman vuodelle 2019.

Vuoden 2019 arvioinnin kohteiksi valittiin ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, vanhuspalveluiden valvonta, terveys- ja sairaanhoitopalvelut, perhe- ja sosiaalipalvelut, Strategia ja tukipalvelut, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso- liikelaitos. Edellä mainittujen asioiden lisäksi tarkastuslautakunta on vuoden 2019 arviointityössään käsitellyt yhtymän hallintoa, riskienhallintaa, talouden toteutumaa ja muutosohjelmaa vuosille 2020-2024 sekä ensihoidosta laadittua selvitystä. Tarkastuslautakunta on käsitellyt arvioinnissaan myös henkilöstöasioita monesta eri näkökulmasta. Tarkastuslautakunta on seurannut lakisäateistä tilintarkastusta. Tarkastuslautakunta on seurannut hallituksen päätöksiä. Tarkastuslautakunta on myös seurannut koronaepidemiaan varautumista. Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain yhtymäkokoukselle osoitetussa arviointikertomuksessa.

Tarkastuslautakunta kuuli arviointia varten seuraavia yhtymän viranhaltijoita ja muita asiantuntijoita:

1. Marina Erhola, kuntayhtymän johtaja
2. Veli Penttilä, hallintojohtaja
3. Antti Niemi, talousjohtaja ja Paula Rynnänen, talousjohtaja
4. Jouni Peltomaa, toimialajohtaja, strategia- ja tukipalvelut
5. Mika Forsberg, toimialajohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut
6. Juhani Sand, toimialajohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut
7. Ismo Rautiainen, toimialajohtaja, ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus
8. Marja-Liisa Kaaronen, palvelupäällikkö, vanhuspalveluiden valvonta
9. Tuomo Nieminen, toimialajohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut
10. Ville Lehtinen, infektiosairaudet ylilääkäri
11. Erja Saari, henkilöstöjohtaja
12. Kari Lempinen, hallituksen puheenjohtaja
13. Asko Saari, muutosjohtaja
14. Hannu Puolijoki, johtajaylilääkäri, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

15. Tuula Nieminen, pääluottamusmies SuPer
16. Linda Sydänmäki, pääluottamusmies Juko
17. Kirsi-Maarit Lehtimäki, pääluottamusmies Tehy
18. Kari Soppi, pääluottamusmies JHL
19. Senja Kuiri, hallintoylihoitaja
20. Eija Immonen, hoitotyön päällikkö
21. Mervi Luoma, ylihoitaja
22. Pirjo Orre, ylihoitaja
23. Anu Poikola, palvelupäällikkö
24. Pertti Sopanen, hallintoylihoitaja
25. Tarja Halme, osastonhoitaja
26. Tuija Sulonen, ylihoitaja
27. Marketta Koskinen, osastonhoitaja

Lisäksi tilintarkastaja JHT, KHT Jorma Nurkkala KPMG Oy:ltä raportoi tarkastuslautakunnalle lakisääteisestä tilintarkastustyöstä.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2019 arviointiin liittyen välillä elokuu 2019-huhtikuu 2020 yhteensä 17 kertaa.

2.2 Sidonnaisuusrekisteri

Vuoden 2015 kuntalain (410/2015) hallintoa ja johtamista koskevat säännökset tulivat voimaan 1.6.2017 lukien. Lain 121.1 §:n ja 5 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset yhtymäkokoukselle tiedoksi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt ja hyväksynyt kuntayhtymälle toimitetut sidonnaisuusilmoitukset ja päättänyt toimittaa ne yhtymäkokoukselle tiedoksi.

3. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunta kiinnitti vuonna 2018 erityistä huomiota moniin eri asioihin, joihin yhtymän hallitus vastasi syksyllä 2019. Tarkastuslautakunta toteaa, että saadut vastineet olivat perusteellisia. Tarkastuslautakunta esittää, että arviointikertomuksen johdosta annettu vastine huomioidaan seuraavan vuoden suunnittelussa. Tarkastuslautakunta on arvioinut saamiensa vastineiden perusteella vuoden 2018 keskeisiä tavoitteita, joita ei ole saavutettu. Arviointeihin palataan vuoden 2019 sitovien tavoitteiden ja toimialakohtaisten tavoitteiden arvioinnin yhteydessä.

4. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Yhtymävaltuusto on asettanut talousarviossa kuntayhtymän toiminnalle vuodelle 2019 sitovia toiminnallisia tavoitteita neljästä eri näkökulmasta: asiakas, vaikuttavuus, tuottavuus ja henkilöstö. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteiden toteutumista näkökulmittain.

4.1 Asiakas

ASIAKAS				
Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio
Edistämme valinnanvapautta ikääntyneiden ja kuntoutuksen palveluissa	Kotihoidon ja avokuntoutuksen palveluseteliasiakkuuksien määrä	Palveluseteliasiak-kuudet lisääntyvät 20 % kotihoidossa ja 10 % avokuntoutuksessa	Tavoite saavutettu kuntoutuksen osalta, mutta ei kotihoidon osalta	Tavoitetta ei saavutettu kotihoidon osalta. Tarkastuslautakunta suosittaa, että valinnanvapauden mahdollisuudet tarkastellaan ja tehdään tarvittavat kustannustehokkuuslaskelmat.
Sähköisen asiainnin kehittäminen	Käyttöön otetut palvelut	Sähköiset palvelut, Omaolo (älykäs oirearvio), chat, etävastaanotto ja sähköiset lomakkeet otettu käyttöön asiakasohjausprojektin tavoitteiden mukaisesti	Avovastaanotto toiminnassa sähköiset palvelut otettiin käyttöön asiakasohjausprojektin tavoitteiden mukaisesti.	Asiakasohjausprojektin tavoitteet eivät selviä riittävästi tavoiteasetannasta. Tästä johtuen sähköisen asiainnin tavoiteasetanta on epätarkka ja siten mittarikin jää epätarkaksi.
Kiireiseen asiaan nopea apu	Avovastaanoton kiireajat	90 % 1 vrk kuluessa	100 % 1 vrk kuluessa	Tavoite on saavutettu.
Kiireetön hoito kohtuujassa avosairaanhoito	Avosairaanhoito kiireetön (T3)	50 % 7 vrk 100 % 21 vrk	87 % 7 vrk 98 % 21 vrk	Tavoite on saavutettu. Tavoitetta ei saavutettu.
Kiireetön hoito kohtuujassa suunterveydenhuolto	Suunterveydenhuolto kiireetön hoito (T3)	50 % 14 vrk 100 % 28 vrk	68 % 14 vrk 87 % 28 vrk	Tavoite on saavutettu. Tavoitetta ei saavutettu.
Päivystyksessä nopeasti lääkärille	Akuutti24:ssä lääkäriin	75 % tunnin kuluessa	52 % tunnin kuluessa	Tavoitetta ei saavutettu. Toteutuma jäi huomattavasti tavoitearvosta.
Terveyspalveluita kotiin	Ei siirtoon johtaneet ensihoitotehtävät	45 % tehtävistä	48 % tehtävistä	Tavoite on saavutettu.
Erikoissairaanhoidon sujuvasti	Hoidonvarauksesta hoitoon	85 % 3 kk kuluessa	72 % 3 kk kuluessa	Tavoitetta ei ole saavutettu.

- **Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntien palvelut tulee ensisijaisesti vastata palvelutarpeeseen ja olla kustannustehokkaita sekä laadukkaita.**
- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että tuottavuuden osalta tavoitteen määrittelyyn kiinnitetään huomiota. Lisäksi mittarin tulee mitata asetettua tavoitetta.**
- **Päivystyksessä nopeasti lääkärille: Tavoite oli vuonna 2018 90 %, jota ei saavutettu resurssillisyydestä huolimatta. Tavoitetta laskettiin vuodelle 2019 75%:iin, jota sitäkään ei ole saavutettu. Tarkastuslautakunta esittää, että päivystyksen osalta etsitään ratkaisuja, joilla voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet.**

4.2 Vaikuttavuus

VAIKUTTAVUUS				
Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio
Kotona koko elämä	Väestöennusteseen suhteutettu 75 vuotta täyttäneiden kotona asuvien osuus	92,5 %	92,4 %	Tavoitetta ei ole saavutettu. Toteutuma alitti vain hieman tavoitearvon.
Lasten ja nuorten kodin ulkopuolisten sijoitusten vähentäminen	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus 0–20-vuotiaista	<1,45 %	1,77 %	Tavoitetta ei saavutettu.
Laitoshoidon tarpeen vähentäminen lastensuojelussa	Laitoshoidon osuus kaikista hoitopäivistä	<30 %	40,60 %	Tavoitetta ei saavutettu.
Ympäri vuorokautisen asumispalvelun vähentäminen vammaispalveluissa	Asumisvuorokaudet	Asumisvuorokaudet laskevat 1 %	-2,70 %	Tavoite on saavutettu.
Ympäri vuorokautisen asumispalvelun vähentäminen päihde- ja mielenterveyspalveluissa	Asumisvuorokaudet	Asumisvuorokaudet laskevat 1 %	0,80 %	Tavoitetta ei saavutettu.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kuntien kanssa	Ympäristöterveydenhuollon tiedotteet eri viestimissä	Vähintään 20 kpl / v	Toteuma 145%, ympäristöterveydenhuollon tiedotteita julkaistiin 29 kpl, joista 7 kpl liittyi vesihuollon häiriötilanteeseen.	Tavoite on saavutettu.
Turvallisesti työssä kausiepidemiankin aikana	PHKS:n koko henkilöstön influenssarokotettavuus	>80 %	Toteutuma 88 %	Tavoite on saavutettu.
Ympäristöterveydenhuollon säännöllisen valvonnan toteutuminen (elintarvikelaki, terveydensuojelulaki, tupakkalaki)	Valvontasuunnitelman toteutuminen	Toteuma >90 % kaikilla lakialoilla	Toteutuma 94-99 %	Tavoite on saavutettu.

- **Tarkastuslautakunta suosittaa edelleen kehittämään lastensuojeluun toimintamalleja, jotka mahdollistavat varhaisen puuttumisen.**
- **Lastensuojelun asiakasmäärän edelleen jatkuva kasvu vaatii palvelurakenteen tarkastelua ja lisäresursseja. Tarkastuslautakunta suosittaa selvittämään lastensuojelun laitoshoidon toteuttamista osittain omana tuotantona.**
- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että vaikuttavuuden osalta tavoitteen määrittelyyn kiinnitetään huomiota. Lisäksi mittarin tulee mitata asetettua tavoitetta.**

4.3 Tuottavuus

TUOTTAVUUS				
Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio
Kunnille edulliset palvelut	Kuntamaksu-osuudet	621,5 M€	653,2 M€	Tavoitetta ei saavutettu.
Panostamme kotikuntoutukseen	Kotikuntoutuksen asiakasmäärä	Käyntimäärä kasvaa 10 %	Käyntimäärät laski 5 %	Tavoitetta ei saavutettu.
Osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä	kasvaa >15 %	Asiakasmäärä kasvanut +19,5% verrattuna TP2018.	Tavoite on saavutettu.
Ulkokuntamyynä	Myynti euroissa	Kasvaa 11 M€	Toteutuma 10 M€	Tavoitetta ei saavutettu.
PHKS kiinteistö	Hankesuunnitelman aikataulu	Suunnitelman mukainen vanhan osan purku tehty ja uudisrakennus käynnistynyt	Toteutunut suunnitelman mukaisesti aikataulussa.	Tavoite on saavutettu.
Oman toiminnan tuottavuus	DRG-tuottavuus	Kasvaa 2 %	Kirjaamishaasteiden vuoksi luotettavaa DRG-tuottavuuden kasvua ei ole saatavilla.	Tavoitteen saavuttamista ei voi arvioida. Tarkastuslautakunta kiinnittää tähän erityistä huomiota ja toivoo, että oman toiminnan tuottavuuden tarkastelu asetetaan seuraavan vuoden sitovaksi tavoitteeksi.
Optimoitu toimipaikkaverkosto	Toimipisteiden määrä	Toimipisteiden määrä laskee 5 %	Toimipisteiden määrä laskenut 204 toimipisteestä 187 toimipisteseen vuoden 2019 aikana, vähennystä 8%.	Tavoite on saavutettu.

- **Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntien palvelut tulee ensisijaisesti vastata palvelutarpeeseen ja olla kustannustehokkaita sekä laadukkaita.**
- **Kuntayhtymän tehtävä on ensisijaisesti palvella jäsenkuntien asukkaita eikä tuottaa ulkokuntalaisille palveluita pelkästään taloudellisin perustein.**
- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että tuottavuuden osalta tavoitteen määrittelyyn kiinnitetään huomiota. Lisäksi mittarin tulee mitata asetettua tavoitetta.**

4.4 Henkilöstö

HENKILÖSTÖ

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio
Työhyvinvointi	Kokonaisarvio	Paranee vuoden 2018 tasosta	Vuonna 2019 ei työhyvinvointitutkimusta toteutettu. Suunniteltu toteuttaa joka toinen vuosi.	Tavoitetta ei saavutettu.
Työterveys	Sairauslomapäivien määrä	Vähenee 1 pv/htv	Sairauslomapäivien määrä on laskussa ollen 2018 19,6 kalenteripäivää/htv ja 2019 19,5 kalenteripäivää/htv.	Tavoitetta ei saavutettu.
Henkilöstön saatavuus	Sosiaalityöntekijän virkojen täyttöaste	>95 %	0,95	Tavoitetta ei saavutettu.

- **Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilöstö on kuntayhtymän tärkein voimavara ja siksi työhyvinvoinnin parantamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Työhyvinvointi ei ollut tavoitellulla tasolla 2018. Vuonna 2019 mittaus ei suoritettu. Tarkastuslautakunta suosittelee, että työhyvinvoinnin mittaus suoritetaan vuosittain.**
- **Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sairauslomapoissaolojen korkeaan määrään.**
- **Tarkastuslautakunta katsoo, että kuntayhtymätasolla sitovia toiminnallisia tavoitteita henkilöstön osalta tulee lisätä ja tavoitteet tulee asettaa mitattavaan muotoon, kuten olemme todenneet vuoden 2018 arviointikertomuksessa.**
- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että yhtymän johto ja järjestöjen luottamusmiehet kehittävät yhteistyön muotoja ja säännölliset tapaamiset turvaavat ajankohtaisen tiedon saamisen henkilöstölle. Tarkastuslautakunta suosittaa esittämään henkilöstösuunnitelmassa seuraavalle vuodelle eri tapoja, joilla lisätään henkilöstön tiedonsaantia, hyvää yhteistyötä ja työhyvinvointia.**
- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että yhteistoimintamenettelyssä sovittujen toimenpiteiden vaikutukset henkilöstöön arvioidaan.**
- **Yt-neuvottelujen seurauksena henkilöstön työhyvinvointiin ja tiedotukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.**
- **Rekrytoinnit ovat hidastuneet yt-prosessin seurauksena ja lyhyet määräaikaiset virka/työmääräykset vaikuttavat heikentävästi työhyvinvointiin.**

5. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Talousarviossa 2019 valtuusto on hyväksynyt kuntayhtymän käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan ja investointiosan sekä rahoitusosan sitovat taloudelliset tavoitteet.

Käyttötalousosan sitovat tavoitteet ovat toimialueiden määrärahat ja tuloarviot. Vuoden 2019 kuntayhtymän tilikauden ylijäämä (liikelaitos mukaan luettuna) oli +65 176,65 euroa. Kuntayhtymän tulos (pl. liikelaitos) oli 0 euroa. Toimintatuotot jäivät 5,5 milj. euroa alle muutostalousarvion. Toimintakulut jäivät 4,9 milj. euroa muutostalousarviota pienemmäksi. Toimintatuotot ja toimintakulut kertyvät tuloslaskelmaan käyttötalousosasta, jossa toimialueiden tavoitteet on esitetty.

Toimintatuotot toteutuivat talousarviota pienempänä, koska myyntituotot jäivät 6,1 milj. euroa talousarviota pienemmiksi. Jäsenkuntien maksuosuudet alittuivat 8,2 milj. euroa. Maahanmuuttajien ja sotaveteraanien palveluista saadut korvaukset toteutuvat kuitenkin muutostalousarviota suurempina.

Tuloarviot alittuivat yhtymän johdossa 7,5 milj. euroa (1,14 %) ja terveys- ja sairaanhoitopalveluissa 418 tuhatta euroa (0,96 %). Investointiosassa ylittyivät tietojärjestelmähankkeet 62 tuhatta euroa (100 %). Toimintakuluissa ylityksiä tuli ikääntyneiden palveluissa ja kuntoutuksessa 549 tuhatta euroa (0,28 %) sekä perhe- ja sosiaalipalveluissa 1,4 milj. euroa (1,15 %).

Kuntayhtymän henkilöstökulut toteutuivat 2,3 milj. euroa muutostalousarviota pienempinä. Tämä selittyy pääasiassa lomapalkkavarauksen pienemmällä muutoksella ja ennakoitua suurempina saaduilla henkilöstökorvauksilla. Palvelujen ostot mukaan lukien avustukset toteutuivat 2,9 milj. euroa muutostalousarviota suurempina.

Määrärahojen ylitykset (1000 €)

Toimialue	Ylitys €	Ylitys %
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	-549	0,28
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-1 439	1,15

Tuloarvioiden alitukset (1000 €)

Toimialue	Alitus €	Alitus %
Yhtymän johto	-7 579	1,14
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	-418	0,96

— **Budjetin tavoitteeksi asetettu kasvuprosentti oli erittäin optimistinen jo v. 2018 ja sama linja jatkui v. 2019. Yhtymän taholta ja arviointikertomuksen vastineessa on tuotu esiin kasvupaineet.**

— **Talouden suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana tulee olla kasvava palvelutarve ja kuntien omistajaohjauksen tulee tähän sitoutua.**

— **Muutosohjelma kohdistuu vuosiin 2020-2024.**

6. MUIDEN TOIMIALAKOHTAISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Talousarviokirjan tekstiosuuksissa on esitetty muita toimialakohtaisia tavoitteita, joihin tarkastuslautakunta on halunnut arvioinnissaan kiinnittää huomiota ja arvioinut tavoitteiden toteutumista. Tässä kappaleessa tuodaan esille tavoitteet ja tarkastuslautakunnan tekemä arviointi sekä suositukset.

6.1 Yhtymän johto

YHTYMÄN JOHTO

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Painopiste strategiassa	Strategiaa ei ole päivitetty 2017 jälkeen. Vuonna 2018 odotettiin sote-uudistusta. Tarkastuslautakunta suositaa, että yhtymässä on toimiva strategia. Strategiaa tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti ja sen tulee olla toimintaa ohjaava.	Yellow
Rahavirtojen turvaaminen	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että muuttuneeseen tilanteeseen on reagoitu muun muassa muutosohjelmalla.	Yellow
Toimialat ylittävät kehitysohjelmat ja järjestelmähankkeet	Tarkastuslautakunta toteaa, että tietojärjestelmähankkeita kuten esim. Una-hanketta ja muutosohjelmaa on viety eteenpäin. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että laatu järjestelmää kehitetään toimialueet ylittävänä toimintana.	Green
Riskienhallinta	Tarkastuslautakunta toteaa, että riskienhallintaa on tehty.	Yellow

6.2 Strategia- ja tukipalvelut

STRATEGIA- JA TUKIPALVELUT

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Viimeisten tukipalveluiden integrointi	Tarkastuslautakunta toteaa, että integraatio on saatettu loppuun.	Green
Toimintatapojen, ohjeistusten ja tietojärjestelmien yhdenmukaistaminen loppuun	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhdenmukaistaminen jatkuu ja toteaa, että tietojärjestelmät on yhdenmukaistettu.	Yellow
Tilojen ja niiden kustannusten optimointi	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että toimipaikkojen verkostoa on kartoitettu. Tarpeettomien tilojen määrän vähentämiseksi on tehty ohjelma, mutta yhtymä maksaa edelleen n. 1 milj. euroa tyhjästä tiloista vuodessa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tilojen ja kustannusten optimointia jatketaan.	Yellow
Hankintaprosessin sujuvuuden ja tehokkuuden optimointi	Tarkastuslautakunta toteaa, että prosessit on pääosin hiottu, mutta joidenkin kohdalla kehittäminen jatkuu.	Yellow
Raportoinnin ja tiedolla johtamisen integrointi	Tarkastuslautakunta toteaa, että asia on vielä kesken ja että tiedolla johtaminen on tulevaisuutta.	Yellow
Ammattityövoiman pysyminen ja jaksaminen	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että henkilökunnan pysymiseen ja jaksamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.	Yellow
Tarvittavat resurssit: ICT, toimitilakehitys ja järjestelmät	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että resurssien riittävyyteen tulee kiinnittää jatkossa huomiota.	Yellow

6.3 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUT

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Hoitoon pääsyn turvaaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että hoidon saatavuuden parantamiseksi on tehty huomattavia parannuksia, mutta kaikki tavoitteet eivät kuitenkaan toteutuneet.	Yellow
Asiakaspalautteen kerääminen ja huomioiminen, muistutusten nopea käsittely	Tarkastuslautakunta toteaa, että asiakaspalautetta kerätään ja palaute on ollut kokolailla hyvää ja pitää hyvänä, että muistutuksiin vastaaminen on nopeutunut.	Yellow
Hoidon korkea laatu ja turvallisuus	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hoidon laatuun ja sen turvallisuuteen kiinnitetään edelleen huomiota.	Yellow
Avainosaajien rekrytoinnin parantaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että yhtymä on suosittu lääkäreiden erikoistumispaikkana. Kesäaikana on ollut vaikeuksia saada terveydenhuollon henkilöstön sijaisia. Rekrytointiprosessi on hidastunut yt- neuvotteluiden johdosta.	Red
Työhyvinvoinnin parantaminen	Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että yt:t on heikentänyt työhyvinvointia. Henkilöstön työhyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota.	Yellow
Ulkokuntamyynti	Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitetaso on ollut liian korkea. Resursseja ei ole riittävästi. Palvelujen tarve on maakunnassa suuri.	Red
Rakenteelliset muutokset kustannustason laskemiseksi	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että toimenpiteitä on tehty. Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota rakenteellisiin ratkaisuihin.	Red
Uudet sähköiset asiointikanavat	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että sähköisiä asiointikanavia on otettu käyttöön ja että niitä kehitetään edelleen.	Green
Kotiin vietävien palveluiden kehittäminen	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että ensihoidon tavoite on täytynyt ja toteaa, että kotisairaala toimii ja että yhden ensihoitajan ambulansseja on käytössä.	Green
Terveysasemaverkko	Tarkastuslautakunta toteaa, että erilaisia suunnitelmia ja laskelmia on tehty, mutta mitään konkreettisia toimenpiteitä ei ole vielä tehty. Terveysasemaverkon kehitys on vielä kesken.	Red
Palvelusetelin jatko	Tarkastuslautakunta toteaa, että palvelusetelikäytäntöä tulee edelleen kehittää hoidon pääsemisen turvaamiseksi.	Red
Paljon palveluita käyttävien hoito	Tavoitteen saavuttamista ei voida arvioida annetuilla tiedoilla.	Red

6.4 Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT JA KUNTOUTUS

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	
92,5% asuu yli 75-v. Kotona 2019	Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoite ei toteutunut.	
Valinnanvapauden lisääminen	Kotikuntoutuksen ja kotihoidon tavoitetta ei saavutettu. Loppuvuodesta muutettiin täyskatteiseksi, joka parantaa tavoitteen toteutumisen mahdollisuutta.	
Asumisen kehittäminen	Asumisen kehittämistä on tehty ja kuntakohtaisten suunnitelmia on laadittu.	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että tuloksia ei ole käytettävissä.	
Oman toiminnan kilpailukyvyyn vahvistaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että kilpailukyvyyn vahvistamiselle ei ole asetettu mitattavia tavoitetta.	
Asiakasohjauksen keskittäminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että asiakasohjaus on keskitettyä, mutta onko riittävästi. Arviointimittari puuttuu.	
Kotiin vietävien palveluiden laajentaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että kotiin vietävien palveluiden laajentamistavoitetta ei ole saavutettu.	

6.5 Perhe- ja sosiaalipalvelut

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Osallisuuden, valinnanvapauden ja itsemääräämisoikeuden tukeminen/vahvistaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että palvelu-, asiakas- ja hoitosuunnitelmien toteuttamistyö on kesken. Hyvänä asiana tarkastuslautakunta toteaa, että osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden rajoittamista koskevat ohjeet ja määränseuranta on toteutunut.	
Painopiste ennaltaehkäisyyn	Tarkastuslautakunta toteaa, että painopiste on laajasti ennaltaehkäisyssä ja monenlaisia suunnitelmia sekä toimenpiteitä on tehty, mutta työtä pitää edelleen jatkaa.	
Asumispalveluiden kehittäminen (vammaisat ja mielenterveyskuntoutajat)	Tarkastuslautakunta toteaa, että mielenterveys ja päihdepalveluiden suunta on kääntynyt ja laitosasumista on vähennetty. Vammaispalveluiden asumispalveluita on kehitetty palvelutarpeen mukaan.	
Hoito- ja palvelupolut eheiksi ja joustaviksi	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhtenäisiä toimintaprosesseja ja monialaista yhteistyötä kehitetään.	
Asiakasohjauksen kehittäminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että neuvontaa on keskitetty ja että hankkeet jatkuvat.	
Sosiaalipäivystyksen uudistaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että kehittämistyön painopisteet ovat hyvän suuntaisia.	
Vaativan ja erityistason palveluiden jalkauttaminen	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä Lape kehittämistyön jatkotyönä syntyneitä perhekeskusmallia ja sen moninaisia toimintamuotoja.	
Perhehoidon kehittäminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että toimintamallit on yhtenäistetty ja on saatu uusia hoitajia. Perhehoidon kehittäminen ja uudistaminen on tärkeää.	
Yhdyspintatyö	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että työjakoa ja prosessien kehittämistä jatketaan.	

6.6 Ympäristöterveyskeskus

YMPÄRISTÖTERVEYSKESKUS

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Riittävät resurssit neuvontaan ja ohjaukseen	Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnan tulokellinen järjestäminen edellyttää riittäviä resursseja.	
Eläinlääkinnässä panostus terveydenhuoltoon	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon riittää panostusta.	

7. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kuntayhtymän kolmas toimintavuosi ei toteutunut ongelmitta. Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan henkilöstön jaksamisesta. Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota työvoiman määrään ja osaamiseen. Niiden tulee vastata palvelujen tarvetta. Tarkastuslautakunta edellyttää, että alueen asukkaiden tulee saada palvelut yhdenvertaisesti ja sujuvasti.

Vuonna 2019 tapahtui kyberhyökkäys Lahden kaupungin tietojärjestelmiin, jolla oli vaikutusta myös kuntayhtymään. Tästä ei kuitenkaan aiheutunut olennaisesti merkittäviä vaikutuksia asiakkaille tai yhtymälle, mutta aiheutti kuitenkin ylimääräistä työtä henkilöstölle. Tarkastuslautakunta toteaa, että riskienhallintaan erityisesti tietojärjestelmien näkökulmasta tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta vastaavilta ongelmilta vältytään jatkossa. Tarkastuslautakunta toteaa, että tietojärjestelmien hankinnat tulee tehdä huolellisesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että yhtymäkokousmalli on vahvistanut omistajaohjausta, mutta on luonut ristiriitoja. Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että päätöksenteossa löytyy yhteisymmärrys.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että ikääntyneiden ja sosiaalipalveluiden ostopalveluiden valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota. Jos tarkastus- ja neuvontakäynneillä on jokin painopiste, tulee seuraavana vuonna varmistua, että mahdolliset puutteet on korjattu. Lisäksi tarkastuslautakunta edellyttää, että palvelun laatukriteerit on määritelty sopimuksissa ja sopimussakot otetaan käyttöön. Tarkastuskäyntejä tulee tehdä myös ennalta ilmoittamatta. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tulee resurssien olla riittävät.

Perussopimuksen mukaisten palvelusopimusten merkitys, sitovuus ja ohjausvaikutus on tärkeä talousarvion ja taloussuunnitelman ohjausvälineenä.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tilinpäätöksessä otetaan kantaa talousarviokirjan toimialakohtaisissa tekstiosuuksissa esitettyihin asioihin.

Tarkastuslautakunta on laatinut sitovien ja toiminnallisten tavoitteiden osalta tarkemmat johtopäätökset ja suositukset, jotka löytyvät arviointikohteiden yhteydessä.

8. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS YHTYMÄKOKOUKSELLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 yhtymäkokouksen käsiteltäväksi ja esittää, että yhtymäkokous pyytää hallitukselta vastineet arviointikertomuksen havaintoihin, jotka on merkitty punaisella ja keltaisella sekä erillisissä tekstilaatikoissa, toimitettavaksi tarkastuslautakunnalle 30.9.2020 mennessä. Hallituksen antamat vastineet lautakunnan huomioihin on syytä kirjata samalle lomakkeelle siten, että molemmat ovat näkyvissä.

Tarkastuslautakunta kiittää kuntayhtymän koko henkilökuntaa sekä erityisesti tarkastuslautakunnassa vierailleita asiantuntijoita yhteisestä toimintavuodesta ja hyvästä yhteistyöstä.

Arviointikertomus on saatavilla myös kuntayhtymän www-sivuilta osoitteesta <http://www.phhyky.fi>. Kuntayhtymä toimittaa arviointikertomuksen kaikkien jäsenkuntien tarkastuslautakunnille.

Lahdessa 29. huhtikuuta 2020

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tarkastuslautakunta

Pekka Törrönen,
puheenjohtaja

Seppo Koskinen
varapuheenjohtaja

Soile Kyntäjä
jäsen

Pirjo Riikonen
jäsen

Tero Mäyrä
jäsen

Asiakas

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio	Vastine
Edistämme valinnanvapautta ikääntyneiden ja kuntoutuksen palveluissa	Kotihoidon ja avokuntoutuksen palveluseteliasiakkuuksien määrä	Palveluseteliasiakkuudet lisääntyvät 20 % kotihoidossa ja 10 % avokuntoutuksessa	Tavoite saavutettu kuntoutuksen osalta, mutta ei kotihoidon osalta	Tavoitetta ei saavutettu kotihoidon osalta. Tarkastuslautakunta suosittaa, että valinnanvapauden mahdollisuudet tarkastellaan ja tehdään tarvittavat kustannustehokkuuslaskelmat.	Arviointi on tehty ja täysikatteiset palvelusetelit on otettu käyttöön. Asiakkaan valinta ratkaisee, siirtyykö hän omaan palvelutuotantoon vai palvelusetelipalveluntuottajan asiakkaaksi
Sähköisen asiainnin kehittäminen	Käyttöön otetut palvelut	Sähköiset palvelut, Omaolo (älykäs oirearvio), chat, etävastaanotto ja sähköiset lomakkeet otettu käyttöön asiakasohjausprojektin tavoitteiden mukaisesti	Avovastaanotto toiminnassa sähköiset palvelut otettiin käyttöön asiakasohjausprojektin tavoitteiden mukaisesti.	Asiakasohjausprojektin tavoitteet eivät selvi riittävästi tavoiteasetannasta. Tästä johtuen sähköisen asiainnin tavoiteasetanta on epätarkka ja siten mittarikin jää epätarkaksi.	Vuodelle 2019 tavoitteena oli yhdenmukaistaa ja uudistaa palvelukanavia sekä ottaa käyttöön uusia digitaalisia ratkaisuja; Chat-palvelu, Kysy neuvoo- sähköisesti ja sähköistä ajanvarausta. Lisäksi asiointi etäyhteyden kautta mahdollistettiin Hartolan asukkailla Sosiaalihuollon neuvontaan ja Ikääntyneiden neuvontaan. Palvelukanavien käyttöönotot toteutuivat tavoitteiden mukaisesti vuoden 2019 aikana
Kiireiseen asiaan nopea apu	Avovastaanoton kiireajat	90 % 1 vrk kuluessa	100 % 1 vrk kuluessa	Tavoite on saavutettu.	
Kiireetön hoito kohtuujassa avosairaanhoito	Avosairaanhoito kiireetön (T3)	50 % 7 vrk	87 % 7 vrk	Tavoite on saavutettu.	
		100 % 21 vrk	98 % 21 vrk	Tavoitetta ei saavutettu.	Kiireettömän hoidon tavoite on lähes toteutunut ja on kohtuullisella tasolla lääkrivajeesta huolimatta. Hoitotakuun vaatimukset toteutuivat ongelmitta.
Kiireetön hoito kohtuujassa suunterveydenhuolto	Suunterveydenhuolto kiireetön hoito (T3)	50 % 14 vrk	68 % 14 vrk	Tavoite on saavutettu.	
		100 % 28 vrk	87 % 28 vrk	Tavoitetta ei saavutettu.	Kahdessa suun terveydenhuollon yksikössä ei päästy tähän tavoitteeseen, mutta potilaat ohjattiin

						tuolloin halutessaan toiseen yksikköön. Hoitotakuun vaatimukset toteutuivat ongelmitta.
Päivystyksessä nopeasti lääkärille	Akuutti24:ssä lääkäriin	75 % tunnin kuluessa	52 % tunnin kuluessa	Tavoitetta ei saavutettu. Toteutuma jäi huomattavasti tavoitearvosta.		Tavoite on epärealistisen korkea.V.2018 lääkärin tapasi 1h kuluessa 50%, vuonna 2019 56%, 63% potilaista kulki prosessin läpi neljässä tunnissa, joka on erittäin hyvää kansainvälistä tasoa. Ilman huomattavaa rahoituslisää tuota ei saada parannettua.
Terveyspalveluita kotiin	Ei siirtoon johtaneet ensihoitotehtävät	45 % tehtävistä	48 % tehtävistä	Tavoite on saavutettu.		
Erikoissairaanhoidon sujuvasti	Hoidonvarauksesta hoitoon	85 % 3 kk kuluessa	72 % 3 kk kuluessa	Tavoitetta ei ole saavutettu.		Erikoisaloittain suurta vaihtelua johtuen lähinnä avainhenkilöiden saavuudesta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntien palvelut tulee ensisijaisesti vastata palvelutarpeeseen ja olla kustannustehokkaita sekä laadukkaita.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että tuottavuuden osalta tavoitteen määrittelyyn kiinnitetään huomiota. Lisäksi mittarin tulee mitata asetettua tavoitetta.

Päivystyksessä nopeasti lääkärille: Tavoite oli vuonna 2018 90 %, jota ei saavutettu resurssilisäyksestä huolimatta. Tavoitetta laskettiin vuodelle 2019 75 %:iin, jota sitäkään ei ole saavutettu. Tarkastuslautakunta esittää, että päivystyksen osalta etsitään ratkaisuja, joilla voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet.

Vaikuttavuus

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio	Vastine
Kotona koko elämä	Väestöennusteeseen suhteutettu 75 vuotta täyttäneiden kotona asuvien osuus	92,5 %	92,4 %	Tavoitetta ei ole saavutettu. Toteuma alitti vain hieman tavoitearvon.	Tavoite oli vaativa. Palvelurakennemuutos edistyi kuitenkin toivottuun suuntaan.
Lasten ja nuorten kodin ulkopuolisten sijoitusten vähentäminen	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus 0–20-vuotiaista	<1,45 %	1,77 %	Tavoitetta ei saavutettu.	Tavoite oli epärealistinen. Avohuollon palvelujen vaikuttavuuteen vaikuttaa merkittävästi käytettävissä olevien avopalvelujen ohella se, kuinka suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti sosiaalityö kykenee työskentelemään asiakkaiden kanssa. Sosiaalityöntekijöiden rekrytointissa on edelleen haasteita varsinkin lapsiperhepalveluissa. Lastensuojeluilmoitukset kasvoivat vuonna 2019 merkittävästi. Lastensuojelun haasteita lisää myös lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kokonaistilanne. Alikäisten perustason mielenterveyspalvelujen ja perheneuvolapalvelujen palvelumallin valmistelu aloitettiin ja otetaan käyttöön 1.10.2020-. Lapsiperhepalvelujen ulkoinen arviointi toteutettiin. Sen pohjalta on laadittu toimenpideohjelma kesällä 2020 ja käynnistetty toimenpideohjelman toimeenpano.
Laitoshoidon tarpeen vähentäminen lastensuojelussa	Laitoshoidon osuus kaikista hoitopäivistä	<30 %	40,60 %	Tavoitetta ei saavutettu.	Oikea-aikaisen ja varhaisen tuen sekä hoidon saamisen haasteet ja sijoitettujen lasten tuen tarpeet lisäävät laitoshoidon tarvetta. Laitoshoidon tarvetta on lisännyt mm. lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden tarpeen kasvu sijoitetuilla lapsilla.

Ympäri vuorokautisen asumispalvelun vähentäminen vammaispalveluissa	Asumisvuorokaudet	Asumisvuorokaudet laskevat 1 %	-2,70 %	Tavoite on saavutettu.	Tavoite on saavutettu kehittämällä kotona asumista tukevia palveluja ja ei-ympäri vuorokautista asumista ja sen sisältöjä.
Ympäri vuorokautisen asumispalvelun vähentäminen päihde- ja mielenterveyspalveluissa	Asumisvuorokaudet	Asumisvuorokaudet laskevat 1 %	0,80 %	Tavoitetta ei saavutettu.	Rakennemuutosta ei saatu vuonna 2019 edistettyä aikataulun ja tavoitteen mukaisesti. Kotiin vietäviä palveluja vahvistettu ja kehitetty vuoden 2020 aikana ja rakennemuutosta saatu eteenpäin.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntien kanssa	Ympäristöterveydenhuollon tiedotteet eri viestimissä	Vähintään 20 kpl / v	Toteuma 145%, ympäristöterveydenhuollon tiedotteita julkaistiin 29 kpl, joista 7 kpl liittyi vesi- huollon häiriötilanteeseen.	Tavoite on saavutettu.	
Turvallisesti työssä kausiepidemian aikana	PHKS:n koko henkilöstön influenssarokotettavuus	>80 %	Toteutuma 88 %	Tavoite on saavutettu.	
Ympäristöterveydenhuollon säännöllisen valvonnan toteutuminen (elintarvikelaki, terveysuojelulaki, tupakkalaki)	Valvontasuunnitelman toteutuminen	Toteuma >90 % kaikilla laakialoilla	Toteutuma 94-99 %	Tavoite on saavutettu.	

Tarkastuslautakunta suosittaa edelleen kehittämään lastensuojeluun toimintamalleja, jotka mahdollistavat varhaisen puuttumisen.

Lastensuojelun asiakasmäärän edelleen jatkuva kasvu vaatii palvelurakenteen tarkastelua ja lisäresursseja. Tarkastuslautakunta suosittaa selvittämään lastensuojelun laitoshoidon toteuttamista osittain omana tuotantona.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että vaikuttavuuden osalta tavoitteen määrittelyyn kiinnitetään huomiota. Lisäksi mittarin tulee mitata asetettua tavoitetta.

Tuottavuus

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio	Vastine
Kunnille edulliset palvelut	Kuntamaksu-osuudet	621,5 M€	653,2 M€	Tavoitetta ei saavutettu.	Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi päätetty yt-neuvotteluissa syksyllä 2019. Muutosohjelman toimeenpano aloitettu pitkän aikavälin kustannusten nousuvauhdin hidastamiseksi. Talousarvio vuodelle 2020 laadittu realistisemmillä olettamuksilla.
Panostamme kotikuntoutukseen	Kotikuntoutuksen asiakasmäärä	Käyntimäärä kasvaa 10 %	Käyntimäärät laski 5 %	Tavoitetta ei saavutettu.	Kotikuntoutuksesta väheni 1 htv vuonna 2019, johtuen Kotisaloon toiminnan siirtymisestä yksityiselle. Säästösyistä jätettiin myös toimintaterapeutin tehtävä 4 kk:n ajan täyttämättä.
Osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä	kasvaa >15 %	Asiakasmäärä kasvanut +19,5% verrattuna TP2018.	Tavoite on saavutettu.	Aktivointityö tehostui vuonna 2019 ja siihen vaikutti merkittävästi työikäisten asiakasohjauksen lisäresurssointi ja prosessien kehittäminen. Aktivointityöhön vaikuttaa myös te-toimiston palvelukyky, koska aktivointia tehdään 3-kannassa (asiakas-sosiaalityö-te-toimisto).
Ulkokuntamyynä	Myynti euroissa	Kasvaa 11 M€	Toteutuma 10 M€	Tavoitetta ei saavutettu.	Korona-pandemian vuoksi ulkokuntamyynä jäänee myös vuonna 2020 tavoitteesta, kun toiminnassa on ollut alasaajoja.
PHKS kiinteistö	Hankesuunnitelman aikataulu	Suunnitelman mukainen vanhan osan purku tehty ja uudisrakennus käynnistynyt	Toteutunut suunnitelman mukaisesti aikataulussa.	Tavoite on saavutettu.	
Oman toiminnan tuottavuus	DRG-tuottavuus	Kasvaa 2 %	Kirjaamishaasteiden vuoksi luotettavaa DRG-tuottavuuden kasvua ei ole saatavilla.	Tavoitteen saavuttamista ei voi arvioida. Tarkastuslautakunta kiinnittää tähän erityistä huomiota ja toivoo, että oman toiminnan tuottavuuden tarkastelu asetetaan seuraavan	Mittari ei ole ollut käytössä johtuen potilastietojärjestelmän vaihtoon liittyvästä tiedon oikeellisuus ongelmasta. Vuoden 2020 osalta DRG-tuottavuus saadaan ja raportoidaan 1-8/2020 ja sitä verrataan v.2015 tasoon. 2021 DRG-tuottavuusmittari saadaan käyttöön.

				vuoden sitovaksi tavoitteeksi.		
Optimoitu toimipaikkaverkosto	Toimipisteiden määrä	Toimipisteiden määrä laskee 5 %	Toimipisteiden määrä laskenut 204 toimipisteestä 187 toimipisteeseen vuoden 2019 aikana, vähennystä 8%.	Tavoite on saavutettu.		

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntien palvelut tulee ensisijaisesti vastata palvelutarpeeseen ja olla kustannustehokkaita sekä laadukkaita. Kuntayhtymän tehtävä on ensisijaisesti palvella jäsenkuntien asukkaita eikä tuottaa ulkokuntalaisille palveluita pelkästään taloudellisin perustein. Tarkastuslautakunta suosittaa, että tuottavuuden osalta tavoitteen määrittelyyn kiinnitetään huomiota. Lisäksi mittarin tulee mitata asetettua tavoitetta.

Henkilöstö

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma	Lautakunnan arvio	Vastine
Työhyvinvointi	Kokonaisarvio	Paranee vuoden 2018tastosta	Vuonna 2019 ei työhyvinvointitutkimusta toteutettu. Suunniteltu toteuttaa joka toinen vuosi.	Tavoitetta ei saavutettu.	Tällä hetkellä laaja työhyvinvointitutkimus tehdään kahden vuoden välein. Seuraavan kerran tutkimus tehdään vuoden 2020 syksyllä. Muutosohjelma sisältää henkilöstön työhyvinvoinnin mittaamisen kehittämistyön. Laajan työhyvinvointitutkimuksen rinnalle tulee pulssityyppinen mittari, joka mahdollistaa mittaamisen useasti vuoden aikana.
Työterveys	Sairauslomapäivien määrä	Vähenee 1 pv/htv	Sairaslomapäivien määrä on laskussa ollen 2018 19,6 kalenteripäivää/htv ja 2019 19,5 kalenteripäivää/htv.	Tavoitetta ei saavutettu.	Sairaslomapäivien määrä on pysynyt lähes samana. YT-neuvotteluiden toimenpiteet eivät ole vaikuttaneet sairaslomien määrään.
Henkilöstön saatavuus	Sosiaalityöntekijän virkojen täyttöaste	>95 %	0,95	Tavoitetta ei saavutettu.	Sosiaalityöntekijöiden saatavuus on hieman helpottunut. Rekrytointia tulee edelleen kehittää ja toisaalta varmistaa työntekijöiden sitouttaminen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilöstö on kuntayhtymän tärkein voimavara ja siksi työhyvinvoinnin parantamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Työhyvinvointi ei ollut tavoitellulla tasolla 2018. Vuonna 2019 mittausta ei suoritettu. Tarkastuslautakunta suosittelee, että työhyvinvoinnin mittaus suoritetaan vuosittain.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sairauslomapoissaolojen korkeaan määrään.

Tarkastuslautakunta katsoo, että kuntayhtymätasolla sitovia toiminnallisia tavoitteita henkilöstön osalta tulee lisätä ja tavoitteet tulee asettaa mitattavaan muotoon, kuten olemme todenneet vuoden 2018 arviointikertomuksessa.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että yhtymän johto ja järjestöjen luottamusmiehet kehittävät yhteistyön muotoja ja säännölliset tapaamiset turvaavat ajankohtaisen tiedon saamisen henkilöstölle. Tarkastuslautakunta suosittaa esittämään henkilöstösuunnitelmassa seuraavalle vuodelle eri tapoja, joilla lisätään henkilöstön tiedonsaantia, hyvää yhteistyötä ja työhyvinvointia.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että yhteistoimintamenettelyssä sovittujen toimenpiteiden vaikutukset henkilöstöön arvioidaan.

Yt-neuvottelujen seurauksena henkilöstön työhyvinvointiin ja tiedotukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Rekrytoinnit ovat hidastuneet yt-prosessin seurauksena ja lyhyet määräaikaiset virka/työmääräykset vaikuttavat heikentävästi työhyvinvointiin.

Yhtymän johto

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	Vastine
Painopiste strategiassa	Strategiaa ei ole päivitetty 2017 jälkeen. Vuonna 2018 odotettiin sote-uudistusta. Tarkastuslautakunta suosittaa, että yhtymässä on toimiva strategia. Strategiaa tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti ja sen tulee olla toimintaa ohjaava.	Nykyinen strategia on voimassa vuoteen 2022. Uuden strategian valmistelun vaikuttaa sote-maakuntauudistuksen eteneminen. Strategisia tavoitteita on tarkasteltu ja päivitetty osana vuonna yhtymän muutosohjelmaa.
Rahavirtojen turvaaminen	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että muuttuneeseen tilanteeseen on reagoitu muun muassa muutosohjelmalla.	Viisivuotisen muutosohjelman toteutus projektoitu ja aloitettu.
Toimialat ylittävät kehitysohjelmat ja järjestelmähankkeet	Tarkastuslautakunta toteaa, että tietojärjestelmähankkeita kuten esim. Una-hanketta ja muutosohjelmaa on viety eteenpäin. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että laatu järjestelmää kehitetään toimialueet ylittävänä toimintana.	
Riskienhallinta	Tarkastuslautakunta toteaa, että riskienhallintaa on tehty.	Yhtymän johto on käsitellyt osavuosisikastausten yhteydessä toimialojen päivittämät riskiarvioinnit ja ohjeistanut toimialoja epäkohtien korjaamiseen. Yhtymätasoisien riskien kirjaamisessa on käytössä riskiarviointisovellus, jota päivitetään toimialoilla ja tulosalueilla ympäri vuoden. Tietojärjestelmiin liittyvien riskien osalta on tehty korjaamis- ja kehittämissuunnitelma, joka on hallituksen alkusyksyllä 2019 hyväksymä. Tietojärjestelmien infrastruktuuria ja tietoturvaa on parannettu em. korjaamissuunnitelman mukaisesti. Korjaustyöt alkoivat 2019 syksyllä ja valtaosa toimenpiteistä saadaan tehtyä vuoden 2020 aikana. Joitakin korjaus- tai kehittämis-toimia jää vielä vuodelle 2021.

Strategia- ja tukipalvelut

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi		Vastine
Viimeisten tukipalveluiden integrointi	Tarkastuslautakunta toteaa, että integraatio on saatettu loppuun.		
Toimintatapojen, ohjeistusten ja tietojärjestelmien yhdenmukaistaminen loppuun	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhdenmukaistaminen jatkuu ja toteaa, että tietojärjestelmät on yhdenmukaistettu.		Kuntayhtymän perustamiseen liittyneet toimintatapojen, ohjeistusten ja tietojärjestelmien yhdenmukaistaminen on edennyt suunnitellusti ja on pääosin saatu loppuun. Jäljellä olevat yhdenmukaistamistarpeet on tunnustettu ja työstäminen etenee suunnitellusti.
Tilojen ja niiden kustannusten optimointi	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että toimipaikkojen verkostoa on kartoitettu. Tarpeettomien tilojen määrän vähentämiseksi on tehty ohjelma, mutta yhtymä maksaa edelleen n. 1 milj. euroa tyhjästä tiloista vuodessa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tilojen ja kustannusten optimointia jatketaan.		Hyvinvointiyhtymän hyväksytyt muutosohjelman mukaisesti on työstetty yhtymän toimitilastrategiaa, jonka on tarkoitus valmistua syksyn 2020 aikana. Tarpeettomien tilojen vähentäminen on edennyt suunnitelmallisesti.
Hankintaprosessin sujuvuuden ja tehokkuuden optimointi	Tarkastuslautakunta toteaa, että prosessit on pääosin hiottu, mutta joidenkin kohdalla kehittäminen jatkuu.		Hankintaprosessin sujuvuuden ja tehokkuuden optimointi on edennyt suunnitellusti.
Raportoinnin ja tiedolla johtamisen integrointi	Tarkastuslautakunta toteaa, että asia on vielä kesken ja että tiedolla johtaminen on tulevaisuutta.		Talousraportointia kehitetty jäsenkuntien tarpeita vastaavaksi. Esimiesten käyttöön tuodaan Esimiesten-työpöydälle taloustietoja.
Ammattityövoiman pysyminen ja jaksaminen	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että henkilökunnan pysymiseen ja jaksamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.		Yhtymän johtoryhmä ja henkilöstöhallinto ovat nostaneet ammattityövoiman pysymisen ja jaksamisen kehittämistoimenpiteiden kohteeksi.
Tarvittavat resurssit: ICT, toimitilakehitys ja järjestelmät	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että resurssien riittävyyteen tulee kiinnittää jatkossa huomiota.		ICT-järjestelmille laadittu kehittämissuunnitelma, johon yhtymäkokous hyväksyi rahoituksen 08.2020. Kehittäminen on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	Vastine
Hoitoon pääsyn turvaaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että hoidon saatavuuden parantamiseksi on tehty huomattavia parannuksia, mutta kaikki tavoitteet eivät kuitenkaan toteutuneet.	Perusterveydenhuollossa ja useimmilla erikoissairaanhoidon erikoisaloilla hoitotakuu toteutui vuonna 2019. Avainosaajien rekrytointivaikeudet selittävät pääosan hoitoonpääsyn pullonkaloista.
Asiakaspalautteen kerääminen ja huomioiminen, muistutusten nopea käsittely	Tarkastuslautakunta toteaa, että asiakaspalautetta kerätään ja palaute on ollut kokolailla hyvää ja pitää hyvänä, että muistutuksiin vastaaminen on nopeutunut.	Kvalitatiivista QPro-palautetta kerättiin kaikista yksiköistä sekä sähköisesti että kirjallisesti. Lisäksi yhtymässä oli käytössä 24 HappyOrNot -pikapalautelaitetta. Näitä molempia hyödynnettiin kehittämisessä. Puutteisiin pyrittiin reagoimaan nopeasti ja asiakaskokemuksen kehittäminen priorisoitiin korkealle.
Hoidon korkea laatu ja turvallisuus	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hoidon laatuun ja sen turvallisuuteen kiinnitetään edelleen huomiota.	Yhtymässä tehtiin vuonna 2019 laadun ja potilasturvallisuuden kehittämistyötä kansallisten ja kansainvälisten suositusten pohjalta (SHQS, Lean, prosessien hallinta, laatu- ja potilasturvallisuusmittarit ja seurantamenettelyt, palvelumuotoilu). Suurimpina haasteina hyvän laadun ja potilasturvallisuuden toteutumiseksi olivat henkilöstön kiire, osaamisvajeet, johtamiseen ja potilasturvallisuuskulttuuriin liittyvät haasteet ja potilastietojärjestelmään liittyvät haasteet.
Avainosaajien rekrytoinnin parantaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että yhtymä on suosittu lääkäreiden erikoistumispaikkana. Kesäaikana on ollut vaikeuksia saada terveydenhuollon henkilöstön sijaisia. Rekrytointiprosessi on hidastunut yt- neuvotteluiden johdosta.	Joillakin erikoissairaanhoidon erikoisaloilla sekä perusterveydenhuollossa on edelleen rekrytointihaasteita lääkäreiden osalta. Hoitohenkilöstön saatavuus on valtakunnallistekin heikentynyt, eikä pätevien sijaisten saatavuus ole riittävä etenkin sairaalan vuorotyöhön. Varsinkin loma-aikoina on käytetty opiskelijoita sijaisina. Yt-menettelyn aiheuttamat mainetahrat ovat vaikeuttaneet rekrytointia sekä yksityisten että julkisten toimijoiden kilpaillessa samoista osaajista.
Työhyvinvoinnin parantaminen	Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että yt:t on heikentänyt työhyvinvointia. Henkilöstön työhyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota.	Työhyvinvointikyselyn perusteella käynnistettiin vuonna 2019 useita työhyvinvoinnin parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä

Ulkokuntamyynä	Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitetaso on ollut liian korkea. Resursseja ei ole riittävästi. Palvelujen tarve on maakunnassa suuri.	Resursseja on lisätty mm. avaamalla silmäklinikalle uusi toimipiste. Kysyntä ulkokunnista on vähentynyt erityisesti kardiologiassa, jossa on tehty uusia avauksia ulkokuntamyynnin kohentamiseksi.
Rakenteelliset muutokset kustannustason laskemiseksi	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että toimenpiteitä on tehty. Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota rakenteellisiin ratkaisuihin.	Rakenteellisia ratkaisuja on viety eteenpäin käynnistämällä mm. yhteisyrityksen valmistelu. Tulevaisuuden sote-keskushankkeessa kehitetään toimintamalleja ja rakenteita. Hankkeen tavoitteena on parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta, siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön, varmistaa palveluiden laatu ja vaikuttavuus, vahvistaa palveluiden monialaisuutta ja yhteentoimivuutta sekä hillitä kustannusten kasvua.
Uudet sähköiset asiointikanavat	Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että sähköisiä asiointikanavia on otettu käyttöön ja että niitä kehitetään edelleen.	
Kotiin vietävien palveluiden kehittäminen	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että ensihoidon tavoite on täytynyt ja toteaa, että kotisairaala toimii ja että yhden ensihoitajan ambulansseja on käytössä.	
Terveysasemaverkko	Tarkastuslautakunta toteaa, että erilaisia suunnitelmia ja laskelmia on tehty, mutta mitään konkreettisia toimenpiteitä ei ole vielä tehty. Terveysasemaverkon kehitys on vielä kesken.	Palveluverkkosuunnitelmaan perustuva Lahden (pl. Nastolan alue) avosairaanhoidon keskittäminen kaupunginsairaalan tiloihin tapahtuu alkuvuonna 2021, kun perhekeskuksen korvaavat tilat saadaan käyttöön. Palveluverkkosuunnitelman mukainen sote-keskusten profilointi on huomioitu myös yhteisyrityksen toiminnassa sekä rakentamis- / peruskorjaushankkeissa.
Palvelusetelin jatko	Tarkastuslautakunta toteaa, että palvelusetelikäytäntöä tulee edelleen kehittää hoidon pääsemisen turvaamiseksi.	Palvelusetelikokeilu päättyi marraskuussa 2019, ei toiminnalle saatu jatkorahoitusta. Lisääntyneeseen kysyntään vastataan mm. yhteisyrityksen ja yhtymän muutosohjelman mukaisten toimenpiteiden kautta.

Paljon palveluita käyttävien hoito	Tavoitteen saavuttamista ei voida arvioida annetuilla tiedoilla.	Asiakaspäällikkötoiminta on vakiintunut vuoden 2019 aikana. Sekä yhteisyrityksessä että omassa avosairaanhoidossa otetaan käyttöön uusi lääkärijohtoinen tiimityömalli, jolla paljon palveluita tarvitsevien hoitoa optimoidaan monialaisesti.
------------------------------------	--	--

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	Vastine
92,5% asuu yli 75-v. Kotona 2019	Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoite ei toteutunut.	Runsaasti hoitoa tarvitseville myönnettiin taloudellisen kokonaisvaikutuksen takia paikka tehostettuun palveluasumiseen, perusterveydenhuollon osastoilta vähennettiin 30 paikkaa
Valinnanvapauden lisääminen	Kotikuntoutuksen ja kotihoidon tavoitetta ei saavutettu. Loppuvuodesta muutettiin täyskatteiseksi, joka parantaa tavoitteen toteutumisen mahdollisuutta.	Kotikuntoutuksen tavoite oli tuotannon lisäys 10%, johon ei henkilökuntavähennyksen (säästötoiminenpide) takia päästy. Kotihoidon palveluseteli uudistettiin vuonna 2019, koska valinnanvapaus ei toteutunut toivotusti.
Asumisen kehittäminen	Asumisen kehittämistä on tehty ja kuntakohtaisten suunnitelmia on laadittu.	Asumisen kehittäminen on pitkäjänteistä toimintaa, mikä toteutetaan kuntien kanssa yhteistyössä kaavoituksen ja rakentamisen mahdollistamisen kautta. Työ on aloitettu.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että tuloksia ei ole käytettävissä.	Työhyvinvointikyselyn korvasi YT kysely vuonna 2019
Oman toiminnan kilpailukyvyyn vahvistaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että kilpailukyvyyn vahvistamiselle ei ole asetettu mitattavia tavoitetta.	Oman toiminnan hintaa on seurattu, analysoitu, vertailtu ja YT toimenpiteinä vaikutettu hintaan. Varsinaista tavoitetta ei ollut asetettuna.
Asiakasohjauksen keskittäminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että asiakasohjaus on keskitettyä, mutta onko riittävästi. Arviointimittari puuttuu.	Ikääntyneiden palvelujen ja kuntoutuksen asiakasohjaus on keskitetty kokonaisuudessaan.
Kotiin vietävien palveluiden laajentaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että kotiin vietävien palveluiden laajentamistavoitetta ei ole saavutettu.	Kotiin vietävissä palveluissa hankintatekniset ongelmat viivästyttivät lääkeautomaattien laajempaa käyttöönottoa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	Vastine
Osallisuuden, valinnanvapauden ja itsemääräämisoikeuden tukeminen/vahvistaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että palvelu-, asiakas- ja hoitosuunnitelmien toteuttamistyö on kesken. Hyvänä asiana tarkastuslautakunta toteaa, että osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden rajoittamista koskevat ohjeet ja määränseuranta on toteutunut.	Kehittämistyö jatkuu. Suunnitelmallisen ja asiakkaita osallistavan työskentelyn toteutumisessa edelleen haasteita johtuen sosiaalityöntekijöiden rekrytointihaasteista ja korkeista asiakasmääristä työntekijää kohti erityisesti lapsiperhepalveluissa. Asiakkaiden osallistamista kehittämistyöhön kehitetään mm. asiakasraatitoiminta
Painopiste ennaltaehkäisyyn	Tarkastuslautakunta toteaa, että painopiste on laajasti ennaltaehkäisyssä ja monenlaisia suunnitelmia sekä toimenpiteitä on tehty, mutta työtä pitää edelleen jatkaa.	Ennaltaehkäisevän toiminnan kehittämistyötä jatketaan huomioiden sosiaali- ja terveydenhuollon rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Lapsiperhepalvelujen ulkoinen arviointi tehty ja toimenpideohjelma valmisteltu arvioinnissa nostettujen kehittämisskohteiden pohjalta. Yhtymä osallistunut maakunnallisten hyte-kärkien valmisteluun. Hyte-kärjet hyväksytyt keväällä 2020. Hyte-kärjet ohjaavat maakunnallisen hyte-työn kehittämistä.
Asumispalveluiden kehittäminen (vammaiset ja mielenterveyskuntoutujat)	Tarkastuslautakunta toteaa, että mielenterveys ja päihdepalveluiden suunta on kääntynyt ja laitosasumista on vähennetty. Vammaispalveluiden asumispalveluita on kehitetty palvelutarpeen mukaan.	Palvelurakenteen muutostyö etenee. Avopalvelujen ja kotiin vietävien palvelujen kehittäminen keskeinen osa rakennemuutostyötä. Kotiin vietäviä miepä-palveluja vahvistettu. Vammaisten asumisen kehittämissuunnitelman mukainen toiminta ja asumisen uudistaminen. Vammaispalvelujen laitoshoidon purku toteutettu Päijät-Hämeessä.
Hoito- ja palvelupolut eheiksi ja joustaviksi	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhtenäisiä toimintaprosesseja ja monialaista yhteistyötä kehitetään.	Kehittämistyö jatkuu.
Asiakasohjauksen kehittäminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että neuvontaa on keskitetty ja että hankkeet jatkuvat.	Kehittämistyö jatkuu. Asiakasohjaus on yhtymätason kehittämiskohde.
Sosiaalipäivystyksen uudistaminen	Tarkastuslautakunta toteaa, että kehittämistyön painopisteet ovat hyvän suuntaisia.	Kehittämistyötä on jatkettu edelleen painopisteiden mukaisesti.

Vaativan ja erityistason palveluiden jalakauttaminen	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä Lape kehittämistyön jatkotyönä syntyneitä perhekeskuksia ja sen moninaisia toimintamuotoja.	Perhekeskustoiminnan kehittäminen jatkuu maakunnallisen perhekeskuskäsikirjan painopisteiden mukaisesti. Kehittämistyössä huomioidaan myös vaativan ja erityistason palvelujen rooli. Yhteistyö kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.
Kehittämistyössä Perhehoidon kehittämisen	Tarkastuslautakunta toteaa, että toimintamallit on yhtenäistetty ja on saatu uusia hoitajia. Perhehoidon kehittäminen ja uudistaminen on tärkeää.	Perhehoidon kehittämistyötä jatketaan toimialalla huomioiden sekä lapsiperheiden että vammaisten henkilöiden perhehoidon tarpeet. Uusien perhehoitajien rekrytointi ja valmennus.
Yhdyspintatyö	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että työjakoa ja prosessien kehittämistä jatketaan.	Yhdyspintatyön kehittämistyö jatkuu yhteistyössä kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Yhdyspintatyö ja sen kehittämistarpeet huomioitu myös v. 2021 palvelusopimuksissa

Ympäristöterveyskeskus

Tavoitteet	Tarkastuslautakunnan arviointi	Vastine
Riittävät resurssit neuvontaan ja ohjaukseen	Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnan tuloksellinen järjestäminen edellyttää riittäviä resursseja.	Valtakunnallisesti ympäristöterveydenhuollon valvonnan painopistettä ohjataan enenevässä määrin toimijoiden ja kuntalaisten neuvontaan ja ohjaukseen. Tämä vaatii riittävän henkilöresurssin mutta myös uudenlaista osaamista liittyen esim. viestintään ja. Lainsäädäntöön on hallituksen tämänhetkisen esityksen mukaan tulossa elintarvike- ja terveydensuojelulakiin toimijoille ns. vuosimaksu, jolla lisättäisiin ympäristöterveydenhuollon rahoitusta. Valtakunnallisena tavoitteena on näin taata riittävät ja osaavat resurssit terveydensuojeluun.
Eläinlääkinnässä panostus terveydenhuoltoon	Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon riittää panostusta.	Eläinlääkintähuollossa on käytössä työparityöskentely, joka mahdollistaa eläinlääkärin ajankäytön suunnittelun siten, että myös terveydenhuoltotyöhön jää aikaa. Sisäistä koulutusta terveydenhuollosta on järjestetty osaamisen varmistamiseksi. Rekrytoinneissa huomioidaan terveydenhuollon osaaminen.

Muutosohjelma

Kustannushyötyarvion tarkentaminen

2.9.2020

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

Tausta: muutosohjelman osa-alueiden vastuullisten kanssa toteutettiin ohjelman kustannushyötyarvion tarkentaminen ja tilanteen läpikäynti

Työn fokus kolmessa asiassa

1. Kustannushyötyanalyysin laskenta-periaatteiden ja numeeristen arvioiden yhteinen validointi (*huomioiden myös valtionavustus-hakemuksien talousvaikutukset*)
2. Toteutussuunnitelman sisällön yhteinen arviointi kustannushyötavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta, erityisesti lähtöasetelma vuoteen 2021
3. Toteutussuunnitelman sisällön yhteinen arviointi suhteessa muutosohjelman laatimisen yhteydessä tunnistettuihin ratkottaviin ongelmiin ja asetettuihin tavoitteisiin

Tehdään 2021 talousarvion ja muutosohjelman toteutuksen tueksi

Työ tehdään jotta:

- Saadaan päivitettyä muutosohjelman kustannushyötyarvio ajantasaiseksi ja taloudelliset syötteen soveltuen mukaan v. 2021 talousarvion laatimisprosessiin elo-syyskuulle
- Varmistetaan yhdessä, että alkuperäiset muutosohjelman laatimisen yhteydessä tunnistetut ongelmat ja asetetut tavoitteet ovat mukana tarkennetuissa toteutussuunnitelmissa

Toteutus kolmessa vaiheessa

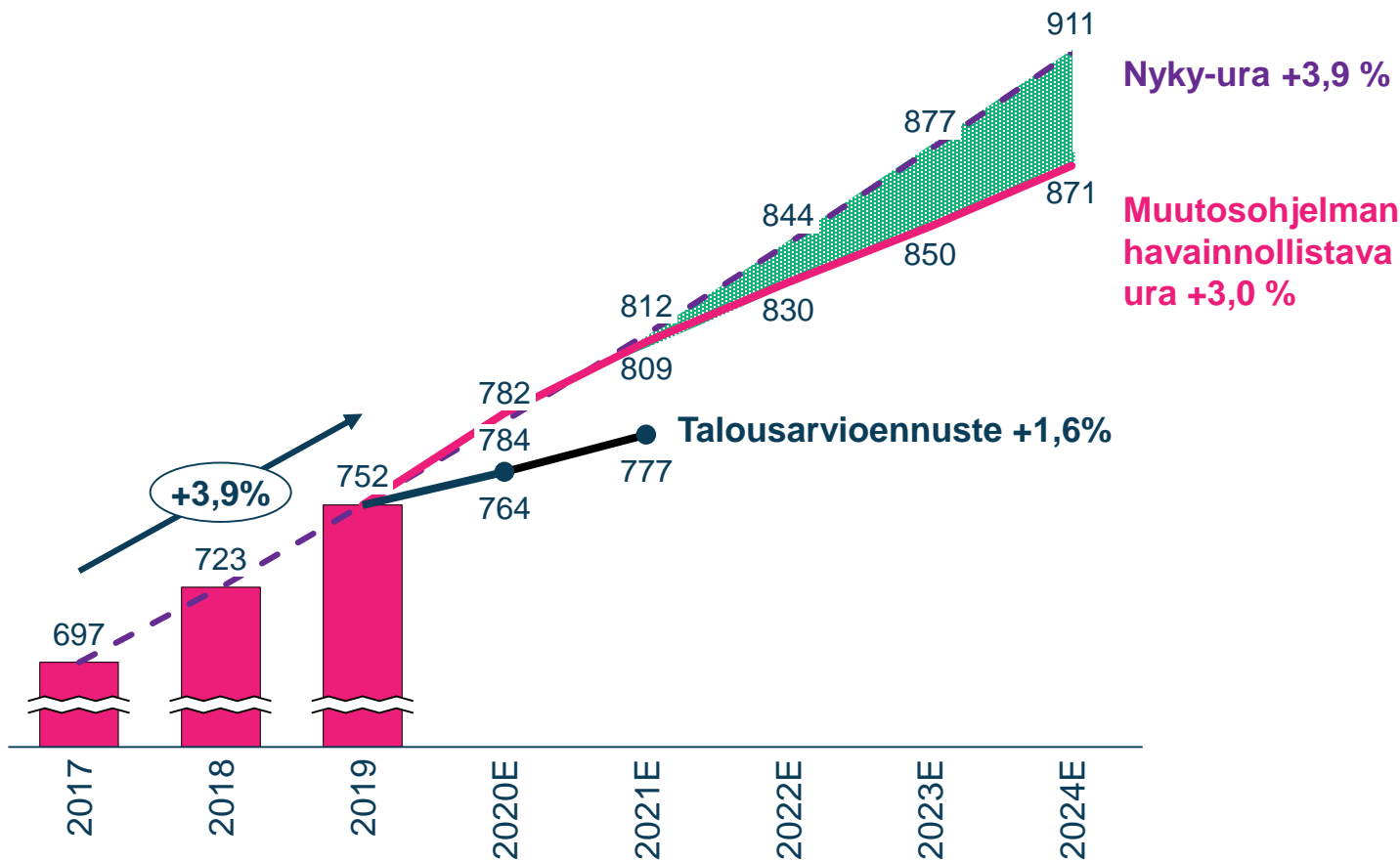
1. Läpikäynti: osa-alueen vastuullinen & NHG
 - Osa-alueen vastuullinen ja NHG käyvät läpi yhdessä kohdat 1-3
2. Yhteenveto ja läpikäynti kärjen omistajan kanssa
3. Lopputuloksena kokonaisuutena päivitetty muutosohjelman kustannushyötyarvio ja syötteen 2021 talousarvion laatimiseen ja muutosohjelman toteutukseen

Kärkiä läpileikkaavat nostot läpikäynneistä

- **Muutosohjelman laatimisen yhteydessä alun perin tunnistetut ongelmat ja tavoitteet on pääosin huomioitu kiitettävästi** osana muutosohjelman tarkennettuja, tulosalueiden toteutussuunnitelmia
- **Kaavaillut toimenpidekokonaisuudet ovat konkretisoituneet ja tarkentuneet toteutussuunnitelmissa kiitettävästi**, vaikkakin paikoin suunnitelmat ovat hakeneet muotoaan viime syksystä ja osassa tulosalueista tarkempi suunnitelma on vielä työn alla
- **Koronatilanteen johdosta keväälle suunniteltua työtä on siirretty syksyyn**, kuitenkin kärjittäin keskeisimpiä toimenpiteitä on saatu vaikeasta tilanteesta huolimatta edistettyä (esimerkiksi sote-keskuksen valmistelu, toimitilastrategia, HYTE-kärjet)
- **Kaikki vastuulliset näkevät, että työ kärjissä kokonaisuutena etenee, ja vauhtiin päästään viimeistään kesän jälkeen**. Tunnistetaan kuitenkin, että merkittävä osa toteutussuunnitelmista tarvitsee aikataulujen päivitystä, ja osa myös tarkennusta
- Kautta linjan on vielä **tarpeen tarkentaa toteutussuunnitelmien selkeitä välietappeja ja konkreettisia mittareita**, jotta hyötyjen todentaminen olisi selkeämpää
- **Alkuperäiseen kustannushyötyarvion laskentalogiikkaan ei isoja muutoksia**, paitsi yhteisyritys-hankkeen osalta, joka vaikuttaa kärjen kolme tulosalueisiin. Koronatilanteen pitkittymisen mahdollisia vaikutuksia tulevaan kustannuskehitykseen ei arvioitu
- **Arvio aikaansaataavista kustannushyödyistä on pysynyt isossa kuvassa ennallaan, muutokset kiteytyvät kahteen pääkohtaan:**
i) arvio v. 2024 nettosäästöstä kasvanut – yhteisyrityksen vaikutus), ii) arvio 5v. kumulatiivisesta säästöstä pienentynyt – toimenpiteiden lykkäyksen vuoksi säästöt alkavat kertyä aikaisemmin arvioitua myöhemmin

Kokonaiskuva: 2020-2021 talousarviot ja muutosohjelma

Yhtymän toimintakulujen kehitys (päivitetty), M€*

Yhtymän historiallinen toimintakulujen kehitys on ollut keskimäärin 3,9 % vuodessa perustuen v. 2017-2019 toteuman mukaiseen kasvutrendiin.

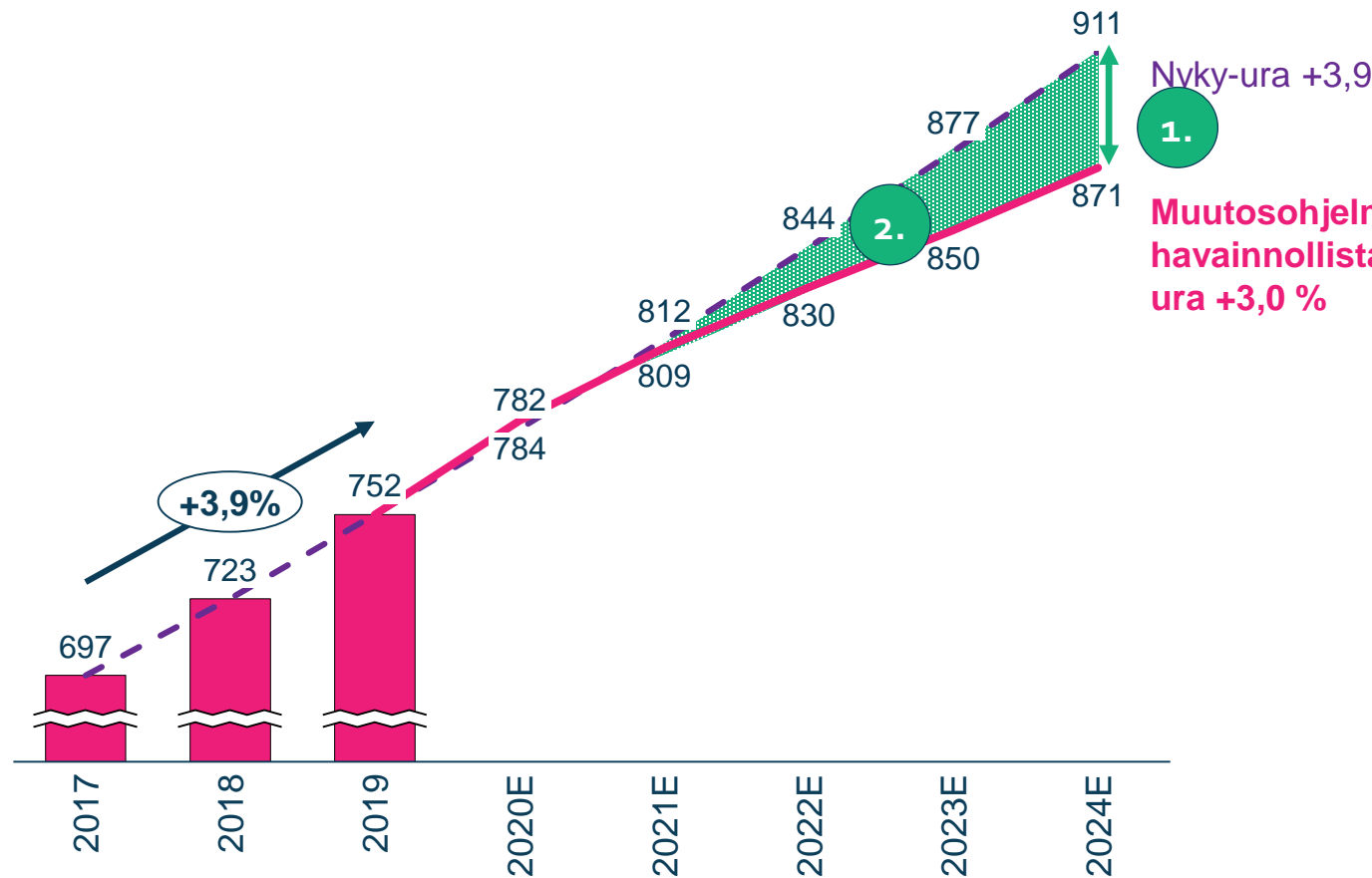
Vuoden 2020 talousarvioennuste on selvästi trendin mukaista kehitystä pienempi. Ennusteen toteutuminen nähdään realistisena perustuen kevään toteumaan ja yt:n talousvaikutuksiin.

Vuoden 2021 talousarvioennuste on merkittävän tiukka sekä kasvuvauhdiltaan (suhteessa v. 2020 TAE) että kustannustasoltaan (suhteessa historialliseen kehitykseen v. 2021). Muutosohjelmalla aikaan saatavat kustannushyödyt eivät yksistään riitä 2021 TAE toteuttamiseen. Yt:n jatkuvat vaikutukset auttavat tavoitteen saavuttamisessa, mutta onnistuminen edellyttäne lisätoimenpiteitä.

*käyvin hinnoin. Huom! Eryisesti yleinen työvoimakustannusten kehitys vaikuttaa merkittävästi koko yhtymän kustannuskehitykseen

Päivitetty muutosohjelman kustannushyötyarvio suhteessa historialliseen kehitykseen

Yhtymän toimintakulujen kehitys (päivitetty), M€*

Keskeiset muutokset

Toimintakulut ylittivät vuonna 2019 talousarvion, mikä **nosti arvioitua nyky-uraa**

	Alkuperäinen	Päivitetty
2019 toimintakulut	• TAE: 749 M€	• TP: 752 M€
Arvioitu nyky-ura	• 3,6 %	• 3,9 %

Nyky-uran päivityksen sekä osa-alueiden läpikäyntien jälkeen **muutosohjelman ura 3,0 %**.

	Alkuperäinen	Päivitetty
Muutosohjelman nettosäästöt	1. v.2024: 35 M€ 2. 5v. kum: 87 M€	1. v.2024: 40 M€ 2. 5v. kum: 80 M€
Muutosohjelman ura	• 2,8 %	• 3,0 %

*käyvin hinnoin. Huom! Eryteisesti yleinen työvoimakustannusten kehitys vaikuttaa merkittävästi koko yhtymän kustannuskehitykseen

Yhteenvedo muutosohjelman neljän kärjen tilanteesta

Kärki	Tilanne	Nettohyöty (5v kum.)		Nettohyöty (v. 2024)		Kommentit
		Alkuperäinen	Päivitetty	Alkuperäinen	Päivitetty	
1	Vastaa tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita: pääosin Johtamisjärjestelmän (1.1) ja tietojohdamisen (1.2) kokonaisuudet olleet kevään pääosin tauolla, henkilöstökokemusta (1.3) edistetty yksittäisin toimenpitein, toimitilastrategia edennyt hienosti (1.4)	-9,0 M€	-8,8 M€	-2,9 M€	-2,8 M€	<ul style="list-style-type: none"> Kokonaisuutena kaikkien kärkien tulosalueiden toteutus-suunnitelmat sisältävät kiitettävästi muutosohjelman laadinnan yhteydessä tunnistetut ongelmat ja tavoitteet
2	Vastaa tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita: pääosin Yhdyspintatyö (2.1) edennyt hienosti (erit. HYTE-kärjet) kuntaraportointi (2.2) etenee suunnitellusti, toimitila-periaatteita (2.3) ja omistajastrategiaa (2.4) edistetty	+1,7 M€	+1,3 M€	+0,3 M€	+0,3 M€	<ul style="list-style-type: none"> Koronakevät hidastanut etenemistä suunniteltuun nähden, kuitenkin kussakin kärjessä keskeisimpiä toimenpiteitä on pystytty edistämään
3	Vastaa tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita: pääosin Palvelurakennetyö (3.1) etenee koronasta huolimatta, asiakkaiden ohjaamisen (3.2) ja monipalveluasiakkaiden (3.3) työt pääosin tauolla (valmistelutyötä tehty), sote-keskus (3.4) edennyt hienosti ja suunnitellusti	-40,6 M€	-43,7 M€	-20,9 M€	-26,2 M€	<ul style="list-style-type: none"> Arvio v. 2024 säästöstä on kasvanut: lähinnä yhteisyrityksen vaikutus
4	Vastaa tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita: pääosin Tuotannonohjauksessa (4.1) kohdattu laajan kokonaisuuden haasteet, tarvitaan linjajohdon panos työhön, tukipalvelujen (4.2) kanssa edetään suunnitellusti, as.palveluhankinnat (4.3) tauolla, pl. sote-keskus	-39,5 M€	-29,1 M€	-12,0 M€	-11,2 M€	<ul style="list-style-type: none"> Arvio 5v. kumulatiivisesta säästöstä pienentynyt: toimenpiteiden lykkäyksen vuoksi säästöt alkavat kertyä arvioitua myöhemmin
Kärjet yhteensä		-87 M€	-80 M€	-35 M€	-40 M€	

1. kärjen osa-alueiden yhteenveto

Osa-alue	Vastaa alkuperäisiä tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita	Eteneminen & toteutussuunnitelman status	Nettohyöty (5v. kum)		Kommentit etenemiseen ja kustannushyötylaskelmaan
			Alkuperäinen	Päivitetty	
1.1	Kyllä, huomioiden toteutussuunnitelman osittainen keskeneräisyys	Ollut kevään täysin tauolla, aikataulun päivitys tarpeen, sisältöjä tarkennettava	0,5 M€	0,5 M€	<ul style="list-style-type: none"> Ennen koronakevättä olleet suunnitelmat edelleen voimassa, loppuvuoden fokus johtamisjärjestelmän toteutumisen tasalaatuistaminen eri yksiköissä Ei muutoksia kustannushyötylaskelmaan
1.2	Kyllä	Ollut kevään täysin tauolla, aikataulun päivitys tarpeen, sisällöt kuvattu yksityiskohtaisesti	3,5 M€	3,3 M€	<ul style="list-style-type: none"> Kevään etenemisen estänyt merkittävät resurssiongelmat; rakennehakuun saatu valtionrahoitus tulee korjaamaan tämän ongelman. Tekevän tiimin rakentaminen on prio 1 Ei merkittäviä muutoksia kustannushyötylaskelmaan
1.3	Kyllä	Yksittäisiä toimenpiteitä edistetty, aikataulun päivitys tarpeen, sisällöt kuvattu yksityiskohtaisesti	-9,4 M€	-9,2 M€	<ul style="list-style-type: none"> Pyrittävä toteuttamaan ja kotiuttamaan "helppoja voittoja" Laajuus ja painotukset eläneet matkan varrella, sisältää useita täsmäkokonaisuuksia ja niiden koordinointi tarpeen Ei merkittäviä muutoksia kustannushyötylaskelmaan
1.4	Kyllä	Prioriteetti 1, eli toimitilast strategia edennyt hienosti, muuta tekemistä lykätty syksyyn, aikataulun päivitys tarpeen, sisällöt kuvattu yksityiskohtaisesti	-3,6 M€	-3,5 M€	<ul style="list-style-type: none"> Toimitilast strategian laatimisen aikataulu pitää koronasta huolimatta: valmistuu tämän vuoden aikana; muiden osa-alueiden edistämistä lykätty Ei merkittäviä muutoksia kustannushyötylaskelmaan
Kärki yhteensä			-9,0 M€	-8,8 M€	

2. kärjen osa-alueiden yhteenveto

Osa- alue	Vastaa alkuperäisiä tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita	Eteneminen & toteutussuunnitelman status	Nettohyöty (5v. kum)		Kommentit etenemiseen ja kustannushyötylaskelmaan
			Alkuperäinen	Päivitetty	
2.1	 <ul style="list-style-type: none"> Suurilta osin 	Suunnitelma ja aikataulu pääosin ajan tasalla ja osa-alueen tärkeimmät prioriteetit edistyneet hyvin, vaikka työtä myös siirtyi koronan myötä syksyyn	0,3 M€	0,3 M€	<ul style="list-style-type: none"> Keskeiset prioriteetit edenneet: HYTE-kärjet sovittua ja palvelusopimusneuvotteluissa HYTE-liite laadittua tiukassa aikataulussa koronasta huolimatta. Työ jatkuu syksyllä näiden pohjalta, lisäksi työvaliokunnalta toimeksiantona nimittää maakunnallinen HYTE-vastuullinen Ei muutoksia kustannushyötylaskelmaan
2.2	 <p>Kyllä</p>	Yksittäisiä toimenpiteitä edistetty, suunnitelma kokonaisuutena erittäin kirkas ja selkeä; aikataulun päivitys tarpeen	0,6 M€	0,6 M€	<ul style="list-style-type: none"> Kirkastettava yhteistyössä tavoiteratkaisu jäsenkuntaraportoinnin toteutukseen ja tavoiteaikataulu käyttöönottoon Ei muutoksia kustannushyötylaskelmaan
2.3	 <p>Kyllä, huomioiden toteutussuunnitelman osittainen keskeneräisyys</p>	Toimenpiteitä edistetty ja suunta selvä; toteutussuunnitelman dokumentointi vietävä loppuun	0,3 M€	0,3 M€	<ul style="list-style-type: none"> Tekeminen edistyy osa-alueella erityisesti toimitilojen osalta Ei muutoksia kustannushyötylaskelmaan
2.4	 <p>Suurilta osin</p>	Toteutussuunnitelman toimenpidekokonaisuudet selkeät ja etenevät	0,3 M€	0,2 M€	<ul style="list-style-type: none"> Omistajastrategia kevään yksi olennainen työaihiio, kunnissa kommentailla Ei merkittäviä huomioita
Kärki yhteensä			1,7 M€	1,3 M€	

3. kärjen osa-alueiden yhteenveto

Osa- alue	Vastaa alkuperäisiä tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita	Eteneminen & toteutussuunnitelman status	Nettohyöty (5v. kum)		Kommentit etenemiseen ja kustannushyötylaskelmaan
			Alkuperäinen	Päivitetty	
3.1	 Kyllä	Kokonaisuutena osa-alueet edenneet koronasta huolimatta hyvin, toteutussuunnitelmat kaipaavat päivitystä	-25,9 M€	-24,4 M€	<ul style="list-style-type: none"> Huomioitu hoitajamitoituksen kiristyminen tehostetussa palveluasumisessa – korostaa entisestään välimuotoisten asumisratkaisun lisäämisen tärkeyttä Hyötyjen realisoitumisen aikataulua myöhäistetty
3.2	 Suurilta osin	Työ vielä alussa koronan vuoksi, yksittäisiä toimenpiteitä edistetty; aikataulun päivitys tarpeen	-4,6 M€	-2,6 M€	<ul style="list-style-type: none"> Monitoimijainen Pata-hanke huomioitava erityisesti digiratkaisujen rakentamisessa ja yhteensovittamisessa, myös yhteisyrityksen digiratkaisut huomioiden Hyötyjen realisoitumisen aikataulua myöhäistetty
3.3	 Kyllä	Ollut pääosin tauolla korona-aikana, syyskauden työn valmistelu edistetty; suunta hyvin selvillä; aikataulun päivitys tarpeen	-6,5 M€	-4,2 M€	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisyrityksen piiriin kuuluvat kustannusvaikutusmekanismit poistettu tästä kokonaisuudesta (monipalveluasiakkaiden PTH-avokäynnit), jottei lasketa ko. hyötyjä kahteen kertaan Hyötyjen realisoitumisen aikataulua myöhäistetty
3.4	 Kyllä	Toteutussuunnitelma ajantasainen, kokonaisuuden kanssa on edetty suunnitellusti koronasta huolimatta	-3,6 M€	-12,5 M€	<ul style="list-style-type: none"> Päivitetty kustannushyötylaskelma yhteisyrityksen kompensatiomallin mukaiseksi: niin bonus/sanktio-malli kuin muutosohjelman tavoiteuraan kiinnitetty kiinteä peruskustannuskehitys
Kärki yhteensä			-40,6 M€	-43,7 M€	

4. kärjen osa-alueiden yhteenveto

Osa- alue	Vastaa alkuperäisiä tunnistettuja ongelmia ja tavoitteita	Eteneminen & toteutussuunnitelman status	Nettohyöty (5v. kum)		Kommentit etenemiseen ja kustannushyötylaskelmaan
			Alkuperäinen	Päivitetty	
4.1	 Suurilta osin	Suunnittelussa ja etene- misessä kohdattu erittäin laajan kokonaisuuden haasteet: löydettävä fokus	-20,9 M€	-14,6 M€	<ul style="list-style-type: none"> Linjajohdon panos tarvitaan tekemiseen mukaan etenemisen varmistamiseksi ja muutoksen aikaansaamiseksi käytännössä Hyötyjen realisoitumisen aikataulua myöhäistetty
4.2	 Kyllä	Nykytila-analyysi etenee, muut kokonaisuudet kesken, aikataulu vaatii päivittämistä; jatkotoimenpiteet selkeät, pienen kokonaisuuksien toteutus käynnistymässä	-9,0 M€	-8,2 M€	<ul style="list-style-type: none"> Merkittävimmässä tukipalveluissa ollaan sidottu in-house yhtiöihin: eteneminen on näissä hidasta ja sidotut kunnalliseen päätöksentekoon Hyötyjen realisoitumisen aikataulua myöhäistetty
4.3	 Kyllä, huomioiden toteutussuunnitelman keskeneräisyys	Ollut kokonaan tauolla korona-aikana pl. sote- keskushankinta, aikataulun päivitys tarpeen; toteutus- suunnitelman dokumentointi selkeästi kesken	-9,6 M€	-6,3 M€	<ul style="list-style-type: none"> Jotta yhteisyrityksen kustannusvaikutuksia ei lasketa kahteen kertaan, poistettu laskennan alaisista kustannuksista arvio yhteisyritykseen siirtyvistä kustannuksista 4.3:ssa, mikä pienentää osa-alueessa tavoiteltavia säästöjä Hyötyjen realisoitumisen aikataulua myöhäistetty
Kärki yhteensä			-39,5 M€	-29,1 M€	

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

Muutosohjelman tilannekatsaus

Yhtymän hallitus 28.9.2020

Yhtymän johtoryhmä 25.8.2020

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

Sisältö

1. Tilannekatsaus kärjittäin/tulosalueittain
2. Avainhuomiot etenemisestä
3. Muutosohjelmaan tehtävät päivitykset
4. Eteneminen syksyllä

Tilannekatsaus Kärki 1

19.8.2020

Liikennevalosymbolit lisätään statuspalaverissa käytävän keskustelun perusteella

Etenee suunnitellusti. Jakson tavoitteet tullaan saavuttamaan.

Kohtalaisia haasteita, hidasteita tai riskejä. Osa jakson tavoitteista vaarassa jäädä saavuttamatta.

Merkittäviä haasteita saavuttaa jaksolle asetetut tavoitteet.

Tulosalue	Edistyminen JAKSO 5-8/2020	Jatkuvat ja uudet tehtäväkokonaisuudet / välietapit	Tarvittavat päätökset ja tuki	Muut huomiot / Tärkeimmät riskit
Tulos 1.1 "Johtamisjärjestelmä" 	<ul style="list-style-type: none"> Aineistoa kerätty nykytila-analyysiä varten. 	<ul style="list-style-type: none"> Nykytila-analyysin kirjoitustyö kerätyn aineiston perusteella 		<ul style="list-style-type: none"> Siirtynyt ajallisesti eteenpäin koronan takia (avainhenkilöt kiinni muissa askareissa) Kuntayhtymän organisaation perusrakenne ei muutu 1.1.2021 alussa, jolloin varaus saada esitys aikaiseksi jo kesällä 2020 poistui.
Tulos 1.2 "Tiedolla johtaminen" 	<ul style="list-style-type: none"> Resurssoinnin edellytyksiä sisällytetty rakenneuudistusohjelmaan, josta saatu positiivinen päätös - avustusrahaa on käytettävissä. Tietojohtamisen projektipäällikkö aloittaa 24.8. Sopimus suunnittelutyöstä konsultin kanssa allekirjoitusta vailla. 	<ul style="list-style-type: none"> Tehty työ keskittynyt resurssoinnin järjestämiseen. Muita tuotoksia ei saatu edistettyä/valmiiksi. Projektipäällikön perehdytys on aloitettu. 	<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan tuki pidempiaikaisten sopimusten tekemiseen HR:n tuki rekrytointiin Hanketoimiston tuki valtionavustusrahan käytön sääntöjen soveltamisessa 	<ul style="list-style-type: none"> Huom! Eteneminen on merkittävästi jäljellä keväällä tehdystä aikataulusta Suoritekäsikirja & kirjaamistyöryhmien toiminta ollut keskeytyksissä - datan laadun ongelmat Yhteisyrityksen haltuunotto priorisoidaan korkealle – tietoaallas yms.
Tulos 1.3 "Henkilöstökokemus" 	<ul style="list-style-type: none"> Palkitsemisen uudistyö aloitettu Kilpailutus osaamisen johtamisen työkalusta menossa Henkilöstötyytyväisyystutkimuksen valmistelu (tähän kysymyksiä myös johtamisesta) 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisyrityksen henkilöstöinfot kalenteroitu 		<ul style="list-style-type: none"> 7.8.2020 päätös yhteisyrityksen perustamisesta - resursseja joudutaan suuntaamaan siihen.
Tulos 1.4 "Tilajohtaminen" 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitilastrategian valmistelu, pidetty johdon työpaja 16.6 ja valmistelun tilannetta esitelty hallitukselle 29.6, valmistelutyötä jatkettu em. pohjalta 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitilastrategian hallitusseminaari 10.9. 		<ul style="list-style-type: none"> Yhteisyrityksen perustamispäätöksen sekä Hollolan ja Nastolan sote-keskus päätösten vaikutus toimitilastrategian linjauksiin

Tilannekatsaus Kärki 2

13.8.2020

Liikennevalosymbolit lisätään statuspalaverissa käytävän keskustelun perusteella

- Etenee suunnitellusti. Jakson tavoitteet tullaan saavuttamaan.
- Kohtalaisia haasteita, hidasteita tai riskejä. Osa jakson tavoitteista vaarassa jäädä saavuttamatta.
- Merkittäviä haasteita saavuttaa jaksolle asetetut tavoitteet.

Tulosalue	Edistyminen JAKSO 5-8/2020	Jatkuvat ja uudet tehtäväkokonaisuudet / välietapit	Tarvittavat päätökset ja tuki	Muut huomiot / Tärkeimmät riskit
Tulos 2.1 "Yhdyspinnat" 	<ul style="list-style-type: none"> HYTE integroitui palvelusopimukseen Maakunnallisen HYTE-vastaavan "kotipesän" EVA-työskentely 	<ul style="list-style-type: none"> HYTE ikäkunnossa työskentelyn aloitus Palvelusopimusten HYTE-liitteen jatkotyöskentely (kuntakohtaisesti?) Kick off –seminaarisarjan suunnittelu: tavoite, toteutus Valmistelutyöryhmän kokous 21.8. 	<ul style="list-style-type: none"> Työvaliokunta 1.9. - päätös maakunnallisen HYTE:n etenemisestä, resurssi ja "kotipesä" 	<ul style="list-style-type: none"> Heli Lehtovaara vuorotteluvapaalla 7.10. asti
Tulos 2.2 "Talouden ja toiminnan raportointi" 	<p>Kesäkuun tilanne:</p> <ul style="list-style-type: none"> Valmistaudutaan peruspalveluiden hinnaston mukaisen laskutuksen 1. harjoituslaskentaan ja tulosten analysointiin osavuositarkastuksen lukujen pohjalta. Jäsenkuntaraportoinnin kriittisimmät ongelmakohdat tunnistettu sisäisesti, kuntien kanssa työskentäminen kesken. Ongelmien ratkaisuja ei vielä työskennetty. Jäsenkuntaraportoinnin poikkeamien analysointiin kehitetty excel-raportteja Aloitettu jk-raporttien poikkeamien analysoinnin prosessin kuvaamista. (myöhässä) Kokoonnuttu valittujen kuntien talousjohtajien kanssa kerran. Korona viivästyttänyt. Tämä vuoropuhelu myöhässä alkuperäisestä aikataulusta ja jatko siirtyy syksyyn. 	<p>Kesäkuun tilanne:</p> <ul style="list-style-type: none"> Raportointia heikentävät elementit; kesken käsittely kuntien kanssa ja ratkaisujen määrittäminen ongelmiin. Aloitettu keskustelu kuntien talousjohtajien näkemyksistä (useita kohtia suunnitelmassa), jatkuu syksyllä. Jk-maksuusuusien poikkeamien analysoinnin prosessin loppuun saattaminen ja jalkautus HILA-projektin eteneminen 	<p>Kesäkuun tilanne:</p> <ul style="list-style-type: none"> Millä foorumilla päätetään esim. poikkeamaraportoinnin prosessi ja vastuut? Millä prioriteetillä jk-raportoinnin edistäminen on, esim. Kuntaportaalin suunnittelu + rakentaminen? (huom niukat henkilöresurssit asiakastietojärjestelmissä ja taloudessa) 	<ul style="list-style-type: none"> Paula pois töistä 8.6-23.8.

Tilannekatsaus Kärki 2

13.8.2020

Liikennevalosymbolit lisätään statuspalaverissa käytävän keskustelun perusteella

- Etenee suunnitellusti. Jakson tavoitteet tullaan saavuttamaan.
- Kohtalaisia haasteita, hidasteita tai riskejä. Osa jakson tavoitteista vaarassa jäädä saavuttamatta.
- Merkittäviä haasteita saavuttaa jaksolle asetetut tavoitteet.

Tulosalue	Edistyminen JAKSO 5-8/2020	Jatkuvat ja uudet tehtäväkokonaisuudet / välietapit	Tarvittavat päätökset ja tuki	Muut huomiot / Tärkeimmät riskit
Tulos 2.3 "Toimitilat ja tukipalveluyhtiöt" ●	<ul style="list-style-type: none"> Toimitilajärjestelyt edenneet. Lahden kanssa keskusteltu tukipalveluyhtiöiden omistajastrategioista. 	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan edellä mainittua työtä. Uusia kohteita tarkasteluun. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntayhtymän toimitilastrategia ja omistajakuntien kuntayhtymää koskeva omistajastrategia 	<ul style="list-style-type: none"> Täydet työkalenterit hidastavat
Tulos 2.4 "Roolitus" ●	Kesäkuun tilanne: <ul style="list-style-type: none"> Omistajastrategia vielä hyväksymättä Konsernia ohjaavien periaatteiden luonnos valmisteltu Työvaliokunnan vuosikellon valmistelusta sovittu Yhtymäkokous hyväksynyt 7.8.2020 hallintosäännön muutoksen: hallitus voi asettaa yhtymään kuntalaisia tarkoitettuja vaikuttamistoimielimiä. 	Kesäkuun tilanne <ul style="list-style-type: none"> Periaateasiakirjan kommenttikierros Työvaliokunnan vuosikello 	<ul style="list-style-type: none"> Omistajastrategian käsittely jäsenkunnissa 	

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
 PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

Tilannekatsaus Kärki 3

13.8.2020

Liikennevalosymbolit lisätään
statuspalaverissa käytävän
keskustelun perusteella

Kohtalaisia haasteita, hidasteita tai riskejä.
Osa jakson tavoitteista vaarassa jäädä saavuttamatta.

Merkittäviä haasteita saavuttaa jaksolle asetetut tavoitteet.

Tulosalue	Edistyminen JAKSO 5-8/2020	Jatkuvat ja uudet tehtäväkokonaisuudet / välietapit	Tarvittavat päätökset ja tuki	Muut huomiot / Tärkeimmät riskit
Tulos 3.1 "Palvelurakenteen keventäminen"	a) Lape <ul style="list-style-type: none"> Alaikäisten erikoistuneen perustason mielenterveys – ja perheneuvolapalvelut on suunniteltu ja hyväksytty hallituksessa Osa-alue etenee suunnitellusti 	<ul style="list-style-type: none"> Kokonaisuuden päivittäminen Lape ryhmän pj:n kanssa syyskuussa 	Integraatio sote-keskusten kanssa	
	b) Palveluasuminen Kokonaisuus etenee suunnitellusti	<ul style="list-style-type: none"> Maakunnallinen asumisen kehittämisen seminaari suunniteltu 21.9 pidettäväksi. Valmistellaan osallistumisesta valtakunnalliseen asumisen kehittämisen hankkeeseen. 		
	c) Sairaansijat ja kuntoutus <ul style="list-style-type: none"> Sairaansijojen määrää arvioitu osana RV 8 suunnittelua. Varsinainen ryhmän kokoontuminen tauolla koronan vuoksi ja lomien vuoksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Työ jatkuu 9/2020 		Korona
	d) Miepä <ul style="list-style-type: none"> Kehittämistyö ollut osin tauolla Tilastoanalyysyjä tehty Asumispalvelujen muutoksia toteutettu HYTE/ennaltaehkäisy sekä miepä-asumispalveluihin liittyvä työ jo hyvin käynnissä. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkoholin riskikäytön seulonta ja mini-interventiot prosessi jatkuu HYTE/ennaltaehkäisy sekä miepä-asumispalveluihin liittyvä työ jatkuu suunnitelmien Sote-keskus hankkeen suunnitelmat laadittu. Seuraava sovittu kokous 26.8 		Korona
	e) Akuuttipalvelujen kysyntä <ul style="list-style-type: none"> Kehittämistyö ollut osin tauolla, mutta korona tilanteesta johtuen tapahtunut suunnitelman mukainen muutos luonnostaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Väliraportti valmistunut raportointiaikana. Työ jatkuu 9/2020 		Korona

Tilannekatsaus Kärki 3

13.8.2020

statuspalaverissa käytävän
keskustelun perusteella

Kohtalaisia haasteita, hidasteita tai riskejä.
Osa jakson tavoitteista vaarassa jäädä saavuttamatta.

Merkittäviä haasteita saavuttaa jaksolle asetetut tavoitteet.

Tulosalue	Edistyminen JAKSO 5-8/2020	Jatkuvat ja uudet tehtäväkokonaisuudet / välitapit	Tarvittavat päätökset ja tuki	Muut huomiot / Tärkeimmät riskit
Tulos 3.2 "Itsepalvelut" ●	<ul style="list-style-type: none"> Kehittämistyö käynnistetty Toteutussuunnitelmat ja aikataulut päivitetty Neuvonnan ja ohjauksen mittareiden ja minimitietosisältöjen määrittely käynnistetty Palvelutorin tilannekuva ja raportointivaihtoehtojen selvitys Asiakkuudenhallinnan toimintamallin esiselvitysluonnos kuvattu 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutussuunnitelmien yhteensovittaminen hankkeisiin Rakennuudistus ja Tulevaisuuden Sote-keskus Arviointisuunnitelma Pata-asiakaspalvelukeskus työskentelyn valmistelu Neuvonnan ja ohjauksen laadulliset tavoitteet, mittarit ja minimitietosisältöjen määrittely Palvelutorin raportointi 	<ul style="list-style-type: none"> Kehittämisen yhteensovittaminen hankkeisiin Rakennuudistus ja Tulevaisuuden Sote-keskus 	<ul style="list-style-type: none"> 7.8.2020 päätös yhteisyrityksen perustamisesta
Tulos 3.3 "Monipalvelu-asiakkaat" ●	<ul style="list-style-type: none"> Kehittämistyö käynnistetty Toteutussuunnitelmat ja aikataulut päivitetty Kela-infojen valmistelu yhteistyössä Kelan kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutussuunnitelmien yhteensovittaminen hankkeisiin Rakennuudistus ja Tulevaisuuden Sote-keskus Arviointisuunnitelma Kuvataan systemaattinen toimintamalli, joka perustuu palveluintegraatioon, moniammatillisiin tiimeihin sekä yhteistyökäytäntöihin. Asiakassegmentoinnin periaatteiden määrittely Monipalveluasiakkaan määrittely 	<ul style="list-style-type: none"> Kehittämisen yhteensovittaminen hankkeisiin Rakennuudistus ja Tulevaisuuden Sote-keskus 	<ul style="list-style-type: none"> 7.8.2020 päätös yhteisyrityksen perustamisesta
Tulos 3.4 "Sotekeskus-malli" ●	<ul style="list-style-type: none"> Valtionapu päätös saatu, haettu hankeraha täysimääräisenä. Alatyöryhmien valmistelutyö on käynnistetty. Rekrytointi hanketyöntekijöistä on haastatteluvaiheessa, hakijoita oli hyvin. Arviointisuunnitelman pohjia on suunniteltu. 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointisuunnitelmat hyväksyttäväksi ja käyttöön. Hanketyöntekijöiden työn käynnistyminen. Kehittämisen alatyöryhmät käyntiin syksyn 2020 aikana. Talousarviopohja ja kustannusten seuranta käyntiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Päätös ohjausryhmän toiminnan käynnistymisestä. Hanketyöntekijöiden työnkuvat ja vastuutehtävät STM:n valvojan rooli ja pelisäännöistä sopiminen (26.8.2020) 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisyritys suunnitelman päätös 7.8.2020.

Tilannekatsaus Kärki 4

18.8.2020

Liikennevalosymbolit lisätään statuspalaverissa käytävän keskustelun perusteella

Etenee suunnitellusti. Jakson tavoitteet tullaan saavuttamaan.

Kohtalaisia haasteita, hidasteita tai riskejä. Osa jakson tavoitteista vaarassa jäädä saavuttamatta.

Merkittäviä haasteita saavuttaa jaksolle asetetut tavoitteet.

Tulosalue	Edistyminen JAKSO 5-8/2020	Jatkuvat ja uudet tehtäväkokonaisuudet / välietapit	Tarvittavat päätökset ja tuki	Muut huomiot / Tärkeimmät riskit
Tulos 4.1 "Tuotannonohjaus ja henkilöstösuunnittelu" 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotannonohjausjärjestelmän POC pilotti osana keskussairaaloiden välistä yhteistyötä käynnistynyt _PHKS Toimintalähtöisen henkilöstösuunnittelun valmennukset 24/7 esimiehille suunniteltu 7.10.2020 Suunnitelmaan merkityt kehittämiskohteet etenevät normaalin toiminnan kehittämisen puitteissa 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto psykosos palveluissa etenee Somatiikan pkl toimintojen systemaattinen kehittäminen Paras vastaanotto toimintamallilla laajenee – uudet yksiköt syksy 2020 	<ul style="list-style-type: none"> Rakennemuutosturhaston hankerahan käytön mahdollisuudet työajan hallinnan kokonaisuuden kehittämiseksi selvitettävä Pirjo Orre ottaa yhteyttä Sampo Syrjäläiseen 	
Tulos 4.2 "Tukipalveluhankinnat" 	<ul style="list-style-type: none"> Saatu ennen lomia kehitysaiho-esitykset 8 tukipalvelukokonaisuudesta. Edetään esityksien mukaisesti toteutukseen. Osa toimenpiteistä normaalia toiminnan johtamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Autopolitiikan luominen käynnistyy syksyllä. Vakuutukset ovat meklarilla kilpailutuksessa. Muutamissa suurissa palveluostoissa kartoitettu eri vaihtoehtoja järjestää toiminta. 	<ul style="list-style-type: none"> Etenee normaalisti ilman suurempaa erityistukea. 	
Tulos 4.3 "Asiakaspalveluhankinnat" 	<ul style="list-style-type: none"> Sote-keskushankinnan tukeminen toteutunut suunnitelman mukaisesti. Muuten ei edistymistä kesälomien ja pakkolomien aikana. 	<ul style="list-style-type: none"> Työn aloitus (lähtötietojen kerääminen) kesäloma- ja pakkolomakauden päätyttyä. 	<ul style="list-style-type: none"> Talous- ja hankintatulosalueelta tarvitaan apua taloudellisten lähtötietojen keräämisessä. Kehittämishanketoimisto ottaa yhteyttä controllereihin asiasta sopimiseksi. 	

Avainhuomiota etenemisestä 1/2

Muutosohjelman etenemistä ovat hidastaneet lomautukset sekä koronavirusepidemia

- Osa keväälle sovitusta tehtäväkokonaisuuksista on siirretty syksyyn, kuitenkin koronasta huolimatta Sote-keskusmallin sekä valtionavustushakkeiden ja yhteisyrityksen valmistelut ovat edenneet suunnitellusti
- Myös muilla tulosalueilla on saatu edistettyä sovittuja tehtäviä
- Suurimmat haasteet ovat 1.2 Tiedolla johtamisen tulosalueella sekä 4.3 Asiakaspalveluhankintojen tulosalueella
- Järjestöjen nimeämät henkilöstön edustajat kärjissä ja tulosalueilla ja osallistuminen kokouksiin, päivitetty listaus, ks. Diat 10-11

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

Järjestöjen 21.8.2020 ilmoittamat henkilöstön edustajat muutosohjelman kärjissä ja tulosalueilla 1/2

Kärki 1	Henkilöstön edustaja (varalla)
1.1 – 1.4	Linda Sydänmäki ja Piia Ruokosalmi (vara Tuula Nieminen) Henkilöstön edustajat osallistuvat statuspalaveriin 1 x kk sekä työstämisen eri vaiheisiin
Kärki 2	Henkilöstön edustaja (varalla)
2.1 – 2.4	Ann-Mari Lehtinen (vara Kari Soppi) Henkilöstön edustaja osallistuu statuspalaveriin 1 x kk
Kärki 4	Henkilöstön edustaja (varalla)
4.1	Siru Heromaa-Karjalainen ja Marjut Hakala (varalla Mervi Fadjukov ja Tiina Miso)
4.2	Ei henkilöstön edustajaa tässä vaiheessa
4.3	Siru Heromaa-Karjalainen ja Marjut Hakala (varalla Mervi Fadjukov ja Tiina Miso)

Järjestöjen 21.8.2020 ilmoittamat henkilöstön edustajat muutosohjelman kärjissä ja tulosalueilla 2/2

Kärki 3	Henkilöstön edustaja (varalla)
3.1	<p>Alatyöryhmät:</p> <p>3.1.1 Lape-palvelut (ryhmän vetäjä Niina Viholainen) Teija Hurri-Tykkyläinen (vara Linda Sydänmäki)</p> <p>3.1.2 Ikääntyneiden palveluasuminen (ryhmän vetäjä Anu Olkkonen-Nikula) Marjut Hakala (vara Kirsi Lehtimäki)</p> <p>3.1.3 Sairaansijojen ja kuntoutuksen arviointi (ryhmän vetäjä Anu Olkkonen-Nikula) Teija Nummela (vara Tuula Nieminen)</p> <p>3.1.4 Miepä- palvelut (ryhmän vetäjä Heli Peltola) Mervi Fadjukov (vara Sari Särkkä)</p> <p>3.1.5 Akuuttipalvelujen kysyntä (ryhmän vetäjä Anu Olkkonen-Nikula) Mikko Suhonen (vara Kari Soppi)</p>
3.2	<p>Työryhmien edustajat: Marjut Hakala (vara Linda Sydänmäki)</p> <p>Kärjen henkilöstötyöryhmä: Mikko Suhonen (vara Kirsi Lehtimäki), Marjut Hakala (vara Tuula Nieminen), Ann-Mari Lehtinen (vara Mervi Tuominen), Linda Sydänmäki (vara Ritva Meritie), Kari Soppi (vara Tiina Miso)</p>
3.3	<p>Työryhmien edustajat: Tuula Nieminen (vara Linda Sydänmäki)</p> <p>Kärjen henkilöstötyöryhmä: Mikko Suhonen (vara Kirsi Lehtimäki), Marjut Hakala (vara Tuula Nieminen), Ann-Mari Lehtinen (vara Mervi Tuominen), Linda Sydänmäki (vara Ritva Meritie), Kari Soppi (vara Tiina Miso)</p>
3.4	<p>Työryhmien edustajat: Ann-Mari Lehtinen ja Tiina Mikkonen (vara Tommi Liljeström)</p> <p>Henkilöstötyöryhmän edustajat: Mikko Suhonen (vara Kirsi Lehtimäki), Marjut Hakala (vara Tuula Nieminen), Ann-Mari Lehtinen (vara Mervi Tuominen), Linda Sydänmäki (vara Mervi Fadjukov), Tiina Mikkonen (vara Tarja Neuvonen), Kari Soppi (vara Tiina Miso)</p>

Avainhuomioita etenemisestä 2/2

Valtionavustushankkeiden käynnistäminen osana muutosohjelmaa

- Hankerekrytoinnit menossa– tulevaisuuden sote-keskus ja rakenneuudistushanke
 - Projektipäällikkö, rakenneuudistushanke - rekrytointi käynnissä
 - Käynnistys- ja sparraustuki rakenneuudistushankkeen vetäjälle –NHG
- Muutosohjelman ja valtionavustushankkeiden arviointikonaisuuden koordinointi menossa– hankkeiden oma-arviointisuunnitelma
- Valtionavustushankkeiden kirjanpitoon, työajanseurantaan, maksatuksiin ja raportointiin liittyvät ohjeistukset työn alla
- Ensimmäinen maksatushakemusjakso on 1.1.-31.12.2020.
- Valtionavustushankkeiden ohjausryhmän kokoonpano ja kokoukset, ks. Diat 13-15
- Asiantuntijapalveluiden puitesopimusten kilpailutus hankkeisiin ja muutosohjelman kehittämiseen menossa

Valtionavustushankkeiden ohjausryhmä – STM:n ohjeistus ohjausryhmien asettamisesta hankkeiden avustuspäätöksissä

Tulevaisuuden sote-keskus

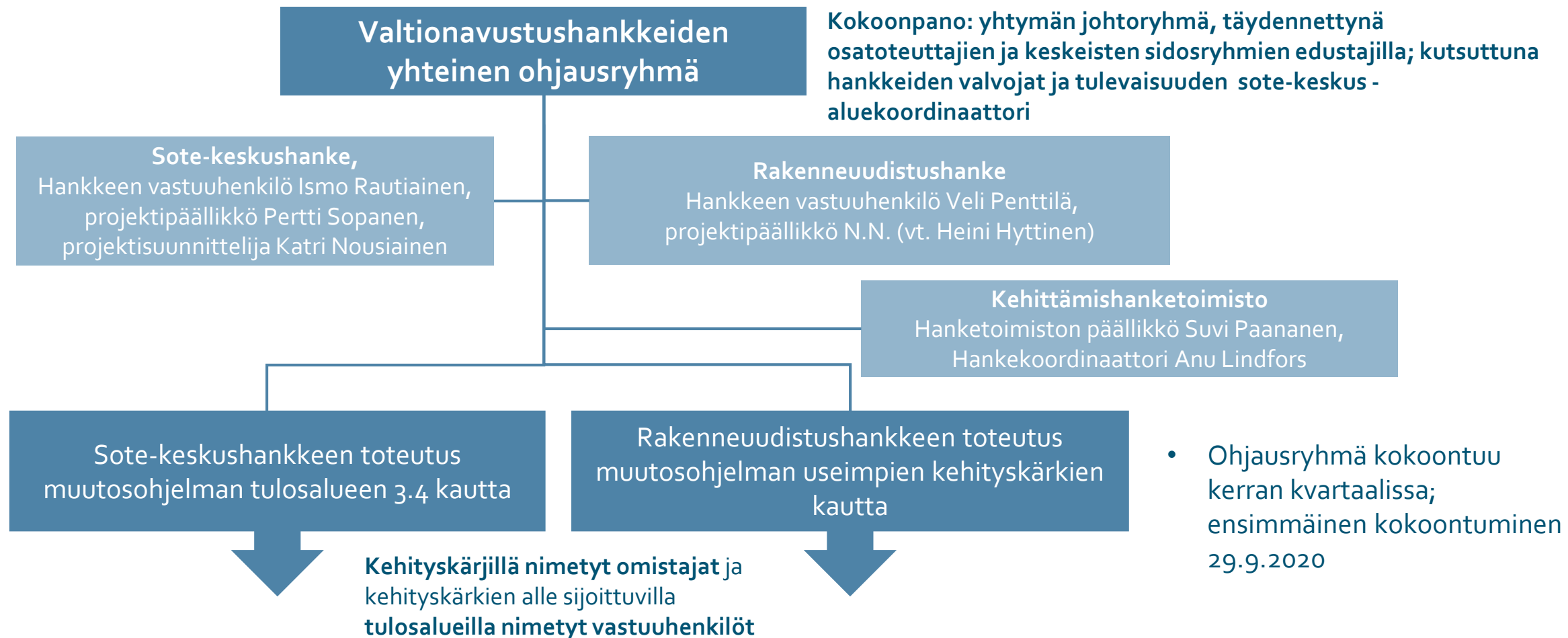
Hankkeen hallinnoijan on asetettava hankkeelle ohjausryhmä, jossa tulee olla **kattava edustus perustason sosiaali- ja terveydenhuollosta, perusterveydenhuollon yksiköistä sekä sosiaalialan osaamiskeskuksista ja alueella toimivista kolmannen sektorin toimijoista**. Ohjausryhmä voi olla **yhteinen maakunnan muiden sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden kanssa**. Valvoja ei ole ohjausryhmän varsinainen jäsen, mutta hänet tulee kutsua hankkeen ohjausryhmän kokouksiin ja ohjausryhmän pöytäkirjat tulee toimittaa hänelle tiedoksi.

Rakenneuudistus

Hankkeen hallinnoijan on asetettava hankkeelle ohjausryhmä, jossa tulee olla **kattava edustus alueen järjestämävastuullisista toimijoista sekä keskeisistä sidosryhmistä**. Ohjausryhmä voi olla **yhteinen maakunnan muiden sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden kanssa**. Valvoja ei ole ohjausryhmän varsinainen jäsen, mutta hänet tulee kutsua hankkeen ohjausryhmän kokouksiin ja ohjausryhmän pöytäkirjat tulee toimittaa hänelle tiedoksi.

PHYKY:n hallinnoimille valtionavustushankkeille perustetaan **yhteinen ohjausryhmä**, joka kokoontuu kerran kvartaalissa. Ohjausryhmän muodostavat **yhtymän johtoryhmä ja avustuspäätöksien edellyttämät keskeisten sidosryhmien edustajat**.

Yhtymän muutosohjelmaa kokonaisuudessaan ohjaa yhtymän johtoryhmä. Valtionavustushankkeita ohjaa niiden yhteinen ohjausryhmä

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

Esitys ohjausryhmän kokoonpanosta

Yhtymän johtoryhmä

- Toimitusjohtaja Marina Erhola, puheenjohtaja
- Hallintojohtaja Veli Penttilä, varapuheenjohtaja
- Toimialajohtaja Jouni Peltomaa
- Toimialajohtaja Tuomo Nieminen
- Toimialajohtaja Mika Forsberg
- Vs. toimialajohtaja Anu Olkkonen-Nikula
- Hankejohtaja Ismo Rautiainen
- Talousjohtaja Antti Niemi
- Tietohallintojohtaja Teemu Mäkelä
- Konserni – ja yhteyspäällikkö Timo Louna
- Henkilöstöjohtaja Erja Saari
- Viestintäjohtaja Katja Patronen
- Hallintopäällikkö Sari Lahti
- Henkilöstön edustaja Tuula Nieminen

Muut jäsenet

- Hanketoimiston päällikkö, Suvi Paananen
- Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, johtaja Kirsi Kuusinen-James
- Kumppanuusverkosto, projektipäällikkö Helena Haaja
- Heinolan edustaja, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Pirjo Manninen
- Sysmän edustaja, sosiaalijohtaja Minna Veistilä
- Esittelijä, hallintoylihoitaja, projektipäällikkö Pertti Sopanen
- Esittelijä, rakenneuudistushankkeen projektipäällikkö N.N. (vt. Heini Hyttinen)
- Sihteeri Katri Nousiainen, varalla Johanna Korpela

Kutsuttuna

- STM, sote-keskushankkeen valvoja, erityisasiantuntija Kirsi Kaikko
- STM, rakenneuudistushankkeen valvoja, erityisasiantuntija Maarit Hiltunen-Toura
- THL, sote-keskushankkeen aluekoordinaattori Miia Stähle

Muutosohjelmaan tehtävät päivitykset

- Lisäykset muutosohjelmaan:
 - Toimenpidekokonaisuudet 1.5 Yhtymän järjestämistoiminto on vahva ja selkeä lisäys kärkeen 1. sekä
 - 2.5 Kestävä ja ilmastokuormaa vähentävä palvelutuotanto kärkeen 2, ks. Diat 17-19.
- Muita päivityksiä tunnistettu: 4.2 Tukipalveluhankinnat, 4.3 Asikaspalveluhankinnat

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

Muutosohjelman tavoitepuu

ELINVOIMAISESSA PÄIJÄT-HÄMEESSÄ ON VAHVA MAAKUNNALLINEN IDENTITEETTI, JOKA OSALTAAN TURVAA HYVINVOINTIA

Kustannusten kasvuvauhti
taittunut ja kuntien
kantokyvyn mukainen

Kuntien ja Päijät-Hämeen
hyvinvointiyhtymän
luottamuksellinen yhteistyö

Integraatio toiminnassa
ja vahvistunut

Kuntayhtymällä
vahva positiivinen imago

Vähentynyt sosiaalinen ja
terveydellinen pahoinvointi

PITKÄN AIKA-
VÄLIN TAVOITE

ASUKKAIDEN PALVELUTARPEESEEN VASTAAVA, KUSTANNUSTEHOKAS, VAIKUTTAVA PALVELUTUOTANTO, JOKA ON KUNTIEN MAKSUKYVYN MUKAINEN

ASIAKASKOKEMUS JA PALVELUJEN LAATU LÄPILEIKKAAVINA PERUSTEEMOINA MUUTOSOHJELMAN KEHITYSKÄRJISSÄ.

1

**TOIMEENPANOKYKYÄ JA
ERINOMAISTA HENKILÖSTÖ-
KOKEMUSTA TUKEVA JOHTAMINEN**

- 1.1 Systemaattinen toiminnan, kehittämisen ja talouden johtamisjärjestelmä
- 1.2 Vahva ja osaksi johtamisjärjestelmää sidottu tietojohdaminen
- 1.3 Erinomainen henkilöstökokemus
- 1.4 Systemaattisesti johdetut ja toiminnan tarpeisiin vastaavat tilat
- 1.5 Yhtymän järjestämistoiminto on vahva ja selkeä

2

**TOIMIVA KUNNAT
- HYVINVOINTIYHTYMÄ
YHTEISTYÖ**

- 2.1 Yhdyspintojen vastuut ja toiminta määritetty ja sovittu yhdessä osana Päijät-Hämeen sote-kokonaisuutta
- 2.2 Talouden ja toiminnan raportointi kunnille on selkeää ja luotettavaa
- 2.3 Toimitiloja, tukipalveluja ja tuki-palveluyhtiöitä koskevat periaatteet sovittu kuntien kanssa
- 2.4 Poliittisen, operatiivisen ja virkamies-johdon roolitus on selkeä ja sovittu
- 2.5 Kestävä ja ympäristökuormaa vähentävä palvelutuotanto

3

**TASAPAINOINEN JA
KUSTANNUSTEHOKAS
PALVELURAKENNE**

- 3.1 Palvelurakennetta kevennetty ja kevyitä & ennaltaehkäiseviä palveluja vahvistettu
- 3.2 Asiakkaiden oma-ehtoisiin ratkaisuihin, kevyisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ohjautumista vahvistettu
- 3.3 Monipalveluasiakkaiden palvelu-kokonaisuudet ovat systeemisiä ja optimoituja
- 3.4 Laaja-alainen digitaalisia kanavia hyödyntävä sote-keskusmalli toiminnassa

4

**KUSTANNUSTEHOKAS
PALVELUTUOTANTO**

- 4.1 Systematisoitu tuotannonohjaus ja toimintalähtöisesti optimoitu henkilöstöresurssien käyttö
- 4.2 Kilpailukykyiset tukipalvelut ja muut epäsuorat hankinnat
- 4.3 Strategisesti suunnatut ja kustannus-tehokkaat asiakaspalvelujen hankinnat

Voimakkaasti ikääntyvä ja
korkean sairastavuuden väestö

Matala koulutustaso ja
paljon koulutuksen ulkopuolelle
jääviä nuoria

Työttömyyttä, toimeentulon
ongelmia, ylisukupolvista
syrjäytyneisyyttä ja
yksinhuoltajuutta

Omistajakuntien heikko
taloudellinen kantokyky

Maantieteelliset alueet
eivät ole yhteneväisiä

HYVINVOINTIYHTYMÄN MUUTOSOHJELMAN 2020-2024
TARKOITUS, NELLIÄ KEHITYSKÄRKEÄ JA
KEHITYSKÄRKIEN TULOKSET

HAASTEELLINEN
TOIMINTA-
YMPÄRISTÖ

	JOHTAMISEN SYSTEMATIIKAN JA YHTEISEN SUUNNAN HAASTEET	INDIKAATTORIT	TODENTAMINEN	RISKIT (R) & OLETUKSET (O)	VASTUULLINEN
TARKOITUS	<p>Toimeenpanokykyä ja henkilöstökokemusta tukeva johtaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Muutosohjelman muutos toimeenpantu onnistuneesti muun toiminnan rinnalla (K/E); • Henkilöstötyytyväisyys (nousee arvoon 8); • Selkeä johtamisjärjestelmä käytössä (K/E) 	<ul style="list-style-type: none"> • Muutosohjelman seuranta-dokumentit; • Henkilöstötyytyväisyyskyselyt; • Ulkoinen auditointi 	<p>R: Muutosohjelman toimenpiteitä ei saada käännettyä tuloksi aikalaulussa, koska on liian paljon uudistustoimenpiteitä käynnissä normaalin työn ohella käytettävissä olevalla ajalla ja henkilöresurssilla ja huomioiden v. 2020 lomautukset</p>	<p>Jouni Peltomaa</p>
TULOKSET JA TOIMENPIDEKOKONAISUUDET	<p>1.5 YHTYMÄN JÄRJESTÄMISTOIMINTO ON VAHVA JA SELKEÄ</p> <p>a) Yhtymän järjestämistehtävää vahvistetaan huomioiden ostopalvelujen suuri volyymi sekä strategiaan ja hallituksen sote-uudistuksen lähtökohtiin liittyvät linjaukset</p> <p>b) Selkeytetään järjestämisvastuun vastuunjako hallintosäntöön. Määritellään toimitusjohtajan ja toimialajohtajien sekä ostopalvelujohtajan järjestämistehtäviin liittyvät tehtävät ja vastuut.</p> <p>c) Edistetään tulevan Sote-maakunnan valmistelua lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa: valmistellaan tulevan maakuntajärjestäjän strategia ja hallintosäntö, muodostetaan poliittiset rakenteet ja laaditaan järjestämisvastuun siirron toimeenpanosuunnitelma</p> <p>LUONNOS</p>	<p>Järjestämisvastuu ja järjestämisvastuun organisointia koskevat pykälät on lisätty hallintosäntöön (K/E)</p> <p>Maakuntajärjestäjän strategia ja hallintosäntö valmisteltu (K/E)</p> <p>Polittiset rakenteet muodostettu (K/E)</p> <p>Järjestämisvastuun siirron toimeenpanosuunnitelma laadittu (K/E)</p>	<p>Hallintosäntö</p>	<p>R: Sote-uudistuksen lainsäädäntö viivästyy/ ei toteudu</p>	<p>Marina Erhola, Veli Penttilä</p>

TARKOITUS	KUNNAT-YHTYMÄYHTEISTYÖN JA OMISTAJAOHJAUKSEN HAASTEET	INDIKAATTORIT	TODENTAMINEN	RISKIT (R) & OLETUKSET (O)	VASTUULLINEN
	<p>Toimiva kunnat-hyvinvointiyhtymä yhteistyö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteinen suunta ja yhteistyökäytännöt sovittu ja jalkautettu kuntien kanssa (laadullinen kokonaisarvio) • Alueen poliittisten päättäjien näkemys yhteistyön sujuvuudesta ja raportoinnin selkeydestä ja luotettavuudesta • Elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi tuntevien osuus 20-64v. (%) • Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi 8. ja 9. luokan oppilaista (%) • THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sidosryhmien kuulemiset ja kyselyt; • Muutosohjelman seuranta-dokumentit • THL tietotuotanto 	<p>R: Neuvottelutuloksia tai riittävän laajaa yhteistä näkemystä ei synny; tai toimitaan silti toisin kuin on sovittu</p> <p>R: kuntien yhteiset toimintamallit ja linjaukset puuttuvat</p> <p>O: On molemminpuolinen halukkuus löytää toimivat yhteistyömallit ja toimia niiden mukaisesti</p>	<p>Mika Forsberg</p>
TULOKSET JA TOIMENPIDEKOKONAISUUDET	<p>2.5 KESTÄVÄ JA YMPÄRISTÖKUORMAA VÄHENTÄVÄ PALVELUTUOTANTO</p> <p>a) PHHYKY:n kestävän kehityksen asiantuntijaverkosto on luotu ja toiminnassa</p> <p>b) Ympäristöjohtamisen käytäntöjä kehitetään</p> <p>c) Tietoisuus kestävän kehityksen toimista on ammattilaisten käytössä ja toimeenpano käynnissä (ekotukihenkilöt)</p> <p>d) Seurataan ja raportoidaan kestävän kehityksen indikaattoreita vuosikertomuksessa</p> <p>e) Tehty suunnitelma käyttöönottamisesta: Ympäristösertifikaatti hallintajärjestelmä ISO 1400114</p> <p>LUONNOS</p>	<p>Henkilöstön kestävyystietoisuus tuotannossa ja kehittämisessä</p> <p>Kestävät ja innovatiiviset hankintakriteerit käytössä (K/E)</p> <p>Energiatehokkuus ja muut toimet energiakulutuksen vähentämiseksi</p> <p>Kemikaalikuorma, energiatehokkuus, laitehankintojen seuranta</p> <p>Prosessit, joissa ilmastovaikutukset arvioitu koko prosessin ajalta kansalaisesta tuottajaan</p> <p>Digitaalinen terveys tukijana ja kestävä HYTE-toiminta</p>	<p>Synergian luominen alueen muiden toimijoiden kanssa kestävän kehityksen toimissa</p> <p>Kestävät ja innovatiiviset hankintakriteerit käytössä</p> <p>Hiilijalan jälkeen ja kädenjäljen laskeminen palvelutuotannossa</p> <p>Kemikaalikuorman, energiatehokkuuden seuranta käynnissä</p> <p>Digitaalinen terv.huollon ja terveyden edistämisen ratkaisujen vaikutusten seuranta kestävyden näkökulmasta</p>	<p>R: Kestävyttä edistävät toimet eivät konkretisoidu ja jäsenyyttä käytännötasolle</p> <p>R: Ei ole vakiintunutta käytäntöjä ja edellyttää monisektorista yhteistyötä</p> <p>O: Ulkoiset paineet uusille kestäville käytännöille kasvavat ja kestävyden keinovalikoima kasvaa ja kehittyy</p> <p>O: Tutkimuspotentiaali merkittävä</p>	<p>Vastuuhenkilöt?</p>

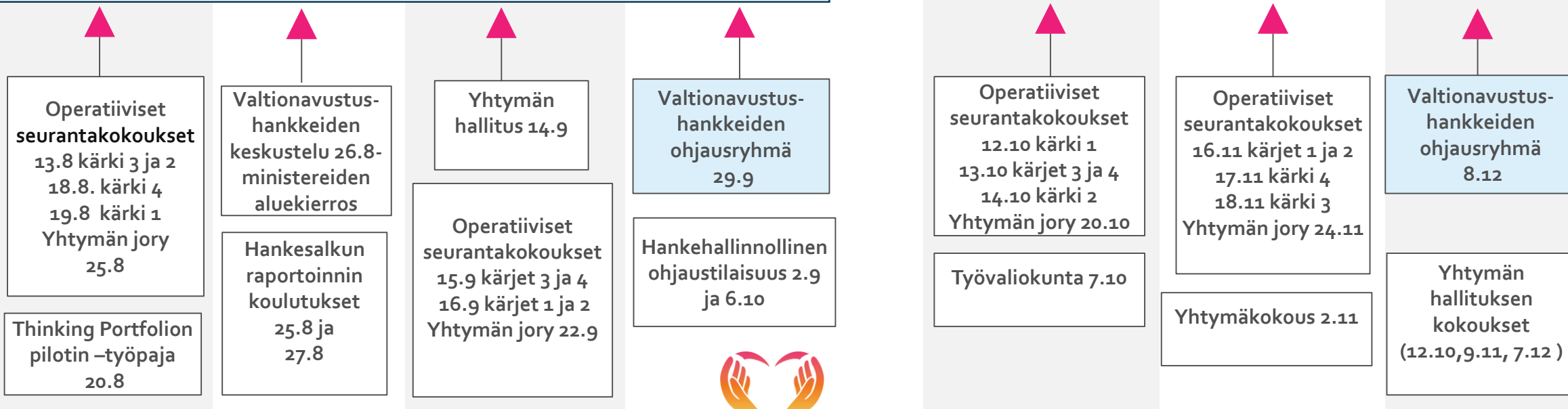
Eteneminen syksyllä

Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu
Vkot 32-35	Vkot 36-39	Vko 40-44	Vko 45-48

Hankkeiden käynnistäminen osana muutosohjelmaa - kokonaisuuden synkronointi, toteutus käynnissä

Projektihenkilöstön rekrytoinnit
Arviointikonaisuuden toteutusmalli ja lähtötason arvioinnin toteuttaminen
Raportointi hankesalkkuun 7.10 (elo –syyskuu ja mahdollisesti alkuvuosi)
Thinking Portfolion pilotointi 9-11/2020

Valtionavustusten maksatushakemukset
Valtionavustushankkeiden oma-arviointi, raportointi Innokylään
viim. 15.11. -lähtötilanne, lokakuun tilanne 2020
Thinking Portfolion käyttöönotto 12/2020

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ

PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

HYVÄ ELÄMÄ TEHDÄÄN YHDESSÄ
PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ • MUUTOSOHJELMA

OSAVUOSIKATSAUS 31.8.2020

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo	2
Toimitusjohtajan katsaus	3
Henkilöstöä koskevat yleiset tiedot	4
Talouskatsaus	6
Yhtymän tuloslaskelma ja ennuste.....	8
Toimialojen ja liikelaitosten toiminta- ja taloustiedot	11
Yhtymän johto	11
Yhtymän johto, toimialajohtajan katsaus	12
Yhtymäpalvelut	13
Yhtymäpalvelut, toimialajohtajan katsaus.....	15
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut.....	16
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialajohtajan katsaus	19
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	20
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, toimialajohtajan katsaus.....	22
Perhe- ja sosiaalipalvelut	23
Perhe- ja sosiaalipalvelut, toimialajohtajan katsaus	25
Ympäristöterveyskeskus	26
Ympäristöterveyskeskus, toimialajohtajan katsaus	27
Verso-liikelaitos	28
Verso-liikelaitos, liikelaitoksen johtajan katsaus	29
Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet talousarvio 2020	30
Investointien toteutumisvertailu.....	34
Rahoitusosan toteutumisvertailu	35
Liikelaitosten vaikutus yhtymän tilikauden tuloksen muodostamiseen.....	36
Liikelaitosten vaikutus yhtymän toiminnan rahoitukseen	37
Toteutuneet palvelujen käytön nettokustannukset jäsenkunnittain 1-8/2020	38
Liitteet.....	40
Arvio merkittävimmistä riskeistä	40
Arvio Covid-19 aiheuttamista kustannuksista	47

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kuntayhtymän kuluvan vuoden kahta ensimmäistä kvartaalia on leimannut järjestämisvastuulla olevien palveluiden päämäärätietoinen kehittäminen, talouden sopeuttaminen sekä pyrkimys koronapandemian ja talouskriisin aiheuttamien poikkeuksellisten olojen vaikutuksien minimointiin. Väestön hyvinvointiin ja terveyteen myönteisesti vaikuttavien palveluidemme laadusta emme ole tinkineet missään vaiheessa.

Kevään poikkeusolojen päättymisen jälkeen koronaviruksen aiheuttaman covid-19 -taudin vaikutuksia on hoidettu kuntayhtymän normaalitoiminnan rinnalla. Koronavirus on aiheuttanut hyvinvointiyhtymälle merkittäviä sekä suoria että välillisiä talousvaikutuksia. Osa hoitokapasiteetista on ollut varattuna pandemiapotilaiden hoitoon. Kiireettömien hoitojen toteuttaminen ja syntyneen hoitotakuuvelan purkaminen tulee aiheuttamaan lisäkustannuksia. Erityisesti leikkaustoiminnassa ja suun terveydenhuollossa puretaan kevään aikana muodostuneita hoitonojoja. Virustartuntojen estämiseksi toteutettu tehostettu testaaminen, suojamateriaalien kulutuksen lisääntyminen sekä poikkeustilanteesta johtunut palveluiden ostojen lisääminen ovat kasvattaneet välittömiä kuluja. Valtio on luvannut osallistua koronan aiheuttamien kulojen rahoittamiseen sekä suoraan sairaanhoitopiireille että kunnille. Erillisrahoituksen vaikutus kuntayhtymän talouteen tarkentuu myöhemmin. Kuntayhtymän palvelutuotanto on nyt palautettu normaalitasolle.

Hyvinvointiyhtymän muutosohjelma on edennyt määrätietoisesti koko vuoden ajan, vaikka kevään aikana tahtia jouduttiin sopeuttamaan poikkeustilanteen vaatimalle tasolle. Ohjelman toteuttaminen on vauhdittunut uudestaan elokuun aikana. Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt sekä sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan että rakenneuudistus-hankeeseen merkittävän valtionrahoituksen kuntayhtymälle. Nämä ministeriön rahoittamat hankkeet on kytketty tiiviisti yhtymän muutosohjelman tavoitteisiin ja toteuttamiseen.

Tämän vuoden merkittävin yksittäinen kokonaisuus, sote-keskuspalvelujen maakunnallinen määrittely ja yhteistyökumppanin kilpailuttaminen yhteisyritys -muotoiseen palvelutuotantoon, on edennyt asetetun aikataulun mukaisesti. Toteutettu kilpailutus tuotti toivotulla tavalla kolme hyvää tarjousta, joista valittiin yhteistyökumppani sote-keskuspalvelujen tuottamiseen. Yhtymäkokous päätti 7.8. yhteisyrityksen perustamisesta Mehiläinen Terveyspalvelut Oy:n kanssa toteuttamaan sote-keskuspalveluiden tuotantoa Iitin, Kärkölen ja Lahden alueilla 1.1.2021 alkaen. Ryhmittymä Terveystalo on tehnyt hankintapäätöksestä valituksen markkinatuomioistuimeen. Markkinaoikeudelle on annettu vastine tehtyyn valitukseen 25.9.2020.

Kuntayhtymä on antanut lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston sote-uudistusta koskevaksi hallituksen esitykseksi. Kuntayhtymän launnossa keskeisiksi muutosesityksiksi nostettiin rahoituksen oikeudenmukaisuuden toteutumisen vaatimus sekä maakunnan riittävän itsehallinnon turvaaminen. Nettokustannukset ja kuntamaksuosuudet vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana ovat pysyneet talousarvion rajoissa. Sopeutusohjelman mukaiset rakenteelliset muutokset ja säästöt ovat toteutuneet suunnitellusti. Keskussairaala-kiinteistön uudistaminen etenee aikataulussa. Loppuvuoden talouden kehitykseen vaikuttaa eniten koronavirus-tilanne ja valtio johdon päätökset siihen liittyvistä uusista velvoitteista ja niihin mahdollisesti osoitettavasta valtionrahoituksesta.

Kuntayhtymä on säilyttänyt erinomaisesti toimintakykynsä nopeasti muuttuvissa ja vaativissa olosuhteissa. Kiitos kuuluu erityisesti asiakaspalvelutyössä ja sitä välittömästi tukevissa tukitoiminnoissa työskenteleville työntekijöille. Poliittisten päättäjien rohkea ja edellä käyvä asenne on ollut tarpeen muutosten tekemisessä, kuten myös hyvä yhteistyö alueen kuntajohtajien kanssa!

Marina Erhola
toimitusjohtaja

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT YLEISET TIEDOT

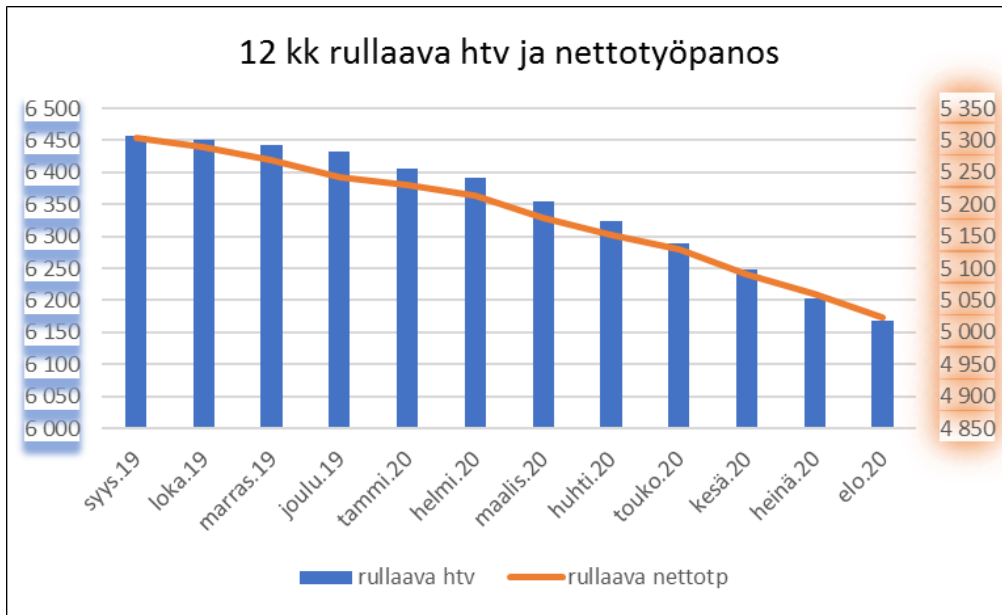
Henkilötyövuosien määrä on laskenut 263,7 henkilötyövuodella verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Samanaikaisesti on nettotyöpanos vähentynyt 226,3 nettotyöpanoksen verran. Henkilöstömenot ovat 218,4 milj. euroa ja ne ovat laskeneet 2,3 % verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Näihin ovat vaikuttaneet yhteistoimintaneuvotteluissa sovittujen toimenpiteiden toteuttaminen, vuodenvaihteessa tapahtunut logistiikkapalveluiden ulkoistaminen ja osittain myös henkilöstön vaihtuvuus sekä pandemia-tilanne. Keväällä toimintaa pandemiasta johtuen supistettiin ja henkilöstöä sijoitettiin uudelleen, joka vähensi sijaisten käyttöä.

Yhtymän palveluksesta poistui 409 henkilöä kun viime vuoden vastaava määrä oli 316 henkilöä. Irtisanoutuneita oli 251, eläkkeelle siirtyi 111 henkilöä, irtisanottuja oli 45 ja muita syytä kaksi. Viime vuoden vastaavat luvut olivat; irtisanoutuneita 214, eläkkeelle siirtyi 93 henkilöä, irtisanottuja 5 ja muita syytä oli neljä. Lähihoitajien saatavuudessa on ollut ongelmia ja aloitimme yhteistyön Sarastia Rekry Oy:n kanssa sijaisten saamiseksi ikääntyneiden palvelut ja kuntoutuksen toimialalle.

Sairauspoissaolojen lukumäärä on hieman noussut. Sairauslomapäivien lukumäärä oli 84 035, kun viime vuoden vastaava luku oli 82 929 päivää eli sairastettu on 1106 päivää enemmän.

Henkilötyövuodet	2019	Tot 01 - 08 2019	Tot 01 - 08 2020	Muutos
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	2 194,9	1 482,0	1 420,7	-61,2
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	2 110,8	1 433,2	1 337,7	-95,4
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1 546,4	1 039,6	979,6	-60,0
Yhtymäpalvelut	500,7	337,9	297,4	-40,6
Yhtymän johto	53,2	35,9	28,9	-6,9
Ympäristöterveyskeskus	26,4	18,0	18,2	0,2
Yhtymä yhteensä	6 432,4	4 346,4	4 082,6	-263,9

Nettotyöpanos	2019	Tot 01 - 08 2019	Tot 01 - 08 2020	Muutos
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	1 791,3	1 185,6	1 133,2	-52,5
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	1 720,7	1 147,5	1 064,1	-83,3
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1 261,1	835,2	784,5	-50,7
Yhtymäpalvelut	405,1	268,1	234,8	-33,3
Yhtymän johto	43,7	28,8	22,8	-5,9
Ympäristöterveyskeskus	21,5	14,2	13,8	-0,4
Yhtymä yhteensä	5 243,4	3 479,4	3 253,2	-226,2

TALOUSKATSAUS

Vuoden 2020 talousarvio on laadittu huomattavasti realistisemmalle tasolle kuin vuoden 2019 alkuperäinen talousarvio. Talousarvio vuodelle 2020 on lähtötasoltaan 3 miljoonaa euroa alijäämäinen ja pitää sisällään 15 miljoonan euron säästötoimenpiteet.

Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi talouden toteutumaan ja sen ennustettavuuteen. Toisaalta elektiivisen toiminnan supistaminen on tuottanut toimintakuluissa (materiaalit ja palveluiden ostot, osin myös henkilöstökulut) säästöjä, mutta vastaavasti asiakasmaksut ja myyntituotot ovat pienentyneet.

Käyttötalouteen on kirjattu koronan aiheuttamia lisäkustannuksia n 6,6. miljoonaa euroa. Lisäksi valtakunnallisten suosituksien mukaisesti suojatarvikkeita on hankittu tähän mennessä varastoon 5,4 miljoonalla eurolla mistä ne kirjataan kuluksi käytön mukaan. Loppuvuoden suojatarvikkeiden hankinta-arvio varastoon on noin 4,6 miljoonaa euroa.

Suosittelun mukainen koronatestaus maksaa 1-2 miljoonaa euroa kuukaudessa riippuen syysflunssa ja influenssakauden vakavuudesta.

Yhtymä tulee alustavan arvion mukaan saamaan valtionapuna myönnettävää yleisavustusta covid-19 kustannuksiin noin 8 miljoonaa euroa ja tämä on huomioitu yhtymän tulosestimaatissa. Avustuksesta 4/5 myönnetään väestömäärän mukaan ja 1/5 erilaisten korona-indikaattorien perusteella.

Korona-pandemiaa liittyvä elektiivisen toiminnan supistaminen on aiheuttanut jonoja ja heikentänyt hoidonsaataavuutta. Jonojen purkamisesta aiheutuva hoitovelka on määrältään 10-20 miljoonaa euroa, mistä vuonna 2021 pyritään purkamaan 5 miljoonaa euroa. Loppuvuodesta 2020 tehdään myös interventioita hoitovelan purkamiseksi.

Yhtymän tulos ilman liikelaitoksia tammi-elokuussa on 7,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Toimintatuottojen kokonaismäärä oli 510,7 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 496,4 miljoonaa euroa.

Toimintakuluista noin 44 % eli 218,4 miljoonaa euroa on henkilöstökuluja (TP 2019: 44,7%) Henkilöstökuluja viime vuoteen (8/2019: 223,7 milj.€) verrattuna ovat laskeneet yt-toimenpiteinä toteutetut irtisanomiset ja lomautukset sekä varastologistiikan kumppanuussopimus HUB-Logistics Oy:n kanssa (-30 htv). Lisäksi kaikkia rekrytointeja, jotka kasvattavat htv:tä pyritään välttämään.

Palvelujen ostot ja avustukset ovat 207,0 miljoonaa euroa eli (3,7) M€ suuremmat kuin viime vuonna vastaavana aikana. Asiakaspalveluiden ostot ja avustukset yhteensä ovat noin 8,6 miljoonaa euroa (+ 7,7 %) korkeammat viime vuoteen verrattuna. Muut palveluostot ovat sen sijaan neljä miljoonaa euroa viime vuotta alhaisemmalla tasolla.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat edelleen noin miljoona euroa viime vuotta matalammalla tasolla. Tämän tiliryhmän suurimmat erät eli hoitotarvikekustannukset sekä lääkekustannukset ovat tällä hetkellä 0,3 miljoonaa euroa alle viime vuoden tason ollen yhteensä 32,7 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena arvioidaan, että tiliryhmän kustannukset jäävät alle talousarvion tason.

Muut toimintakulut ovat 1,4 miljoonaa euroa viime vuotta matalammat ollen nyt 28,8 miljoonaa euroa. Koneiden ja laitteiden vuokratkustannukset ovat kasvaneet hiukan leasing-rahoituksen käytön lisäntymisessä. Muiden toimintakulujen ennustetaan kuitenkin toteutuvan talousarvion mukaisina.

Korona-epidemian vaikutukset ovat yhtymän toimintaan merkittäviä ja pandemiavalmiuden ylläpito vaikuttaa myös loppuvuonna asiakasmaksutuloja vähentävästi. Tulosestimaatissa on huomioitu poikkeuksellisia toimintatuloeriä noin 1 miljoonan euron edestä. Yhtymä tulee alustavan arvion mukaan saamaan valtionapuna myönnettävää yleisavustusta covid-19 kustannuksiin arviolta noin 8,0 milj.€, joka on huomioitu toimintatuottojen estimaatissa. Hyvinvointiyhtymä sai kesällä päätökset 8,1

miljoonan STM:n valtionavustuksista koko maakunnan kattaviin sote-palvelujen kehityshankkeisiin. Hankerahasta ennustetaan tänä vuonna kirjautuvan tuloja noin 1,7 miljoonaa euroa, mitkä eivät ole mukana hyväksytyssä talousarviossa. Toimintatuottojen arvioidaan olevan noin 779 miljoonaa euroa eli ylittävän talousarvion. Satunnaisiin eriin on kirjattu reilut 1,3 miljoonaa euroa irtaimen omaisuuden myyntituottoa liittyen yhteisyrityksen valmisteluun liittyvään leasing-järjestelyyn.

Toimintakulujen osalta niiden ennakoitaan myös ylittävän talousarvion ollen noin 771 miljoonaa euroa. STM:n valtionavustuksella rahoitettavan hanketoiminnan kulut ovat vajaat kaksi miljoonaa euroa, eivätkä ne ole vielä hyväksytyssä talousarviossa mukana. Toimintakuluennuste sisältää erityistä riskiä asiakaspalveluostojen, palvelusetelimenojen, laboratorioskustannusten (erityisesti koronatesauksen) sekä potilasvahinkovakuutuksen varauksen muutoksen osalta.

Ennusteen toteutuessa jäsenkuntien kokonaismaksuosuudet ylittyisivät lähes kolme miljoonaa euroa (2,7 miljoonaa euroa). Alkuperäinen talousarvio on laadittu 3,0 miljoonaa alijäämäiseksi. Yhtymän toimivan johdon asettama tavoite on kuitenkin nollatuloksen tekeminen, jolloin jäsenkunnille ei tulisi tasauskustusta kokonaistalousarvion ylityksen perusteella (kuntakohtaisia palvelunkäytön mukaisia tasauksia voi tulla).

Yhtymän maksuvalmius on pysynyt hyvänä korona-pandemiasta huolimatta. Maksuvalmiuden tilannetta seurataan viikoittain. Sijoituspolitiikan tultua hyväksytyä yhtymäkokouksessa kassavarojen hallintaa on tehostettu. Yhtymä ei ennusteen mukaan nosta pitkäaikaista lainaa vuoden 2020 aikana.

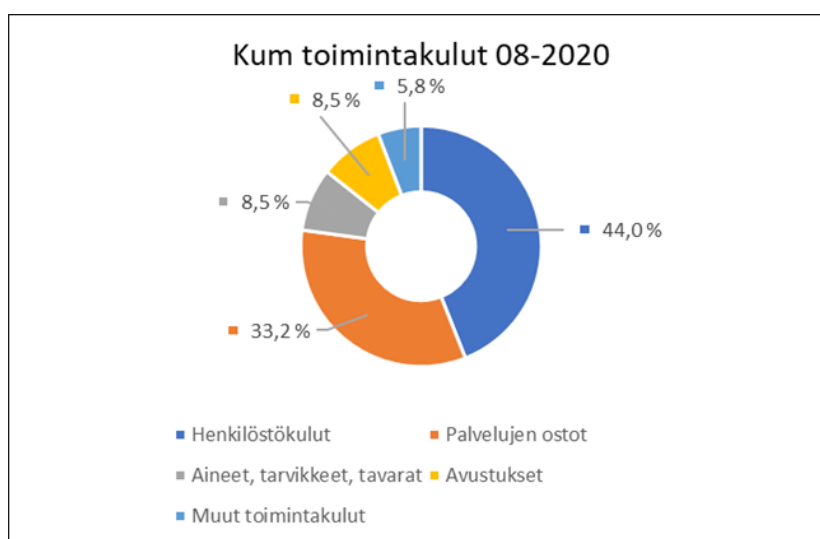
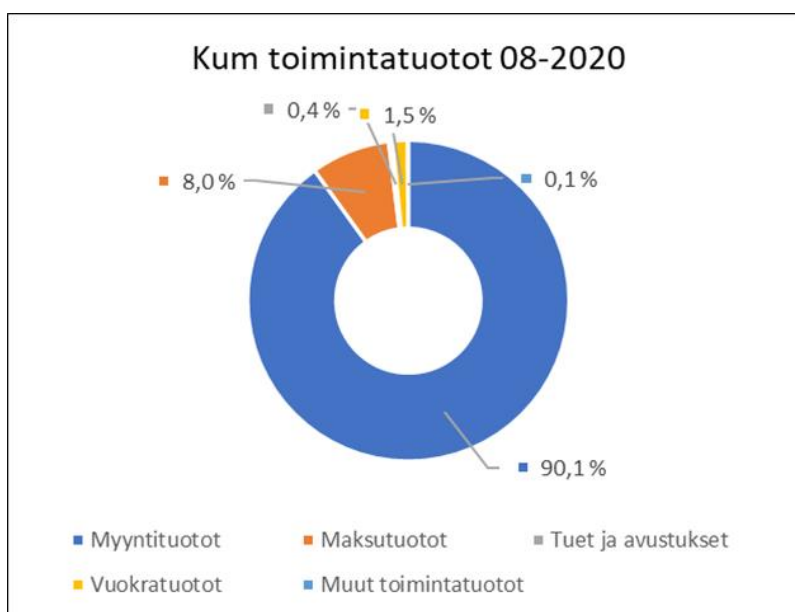
Sosiaalialan osaamiskeskus Verson tulosennuste on talousarvion mukaisesti 0 euroa.

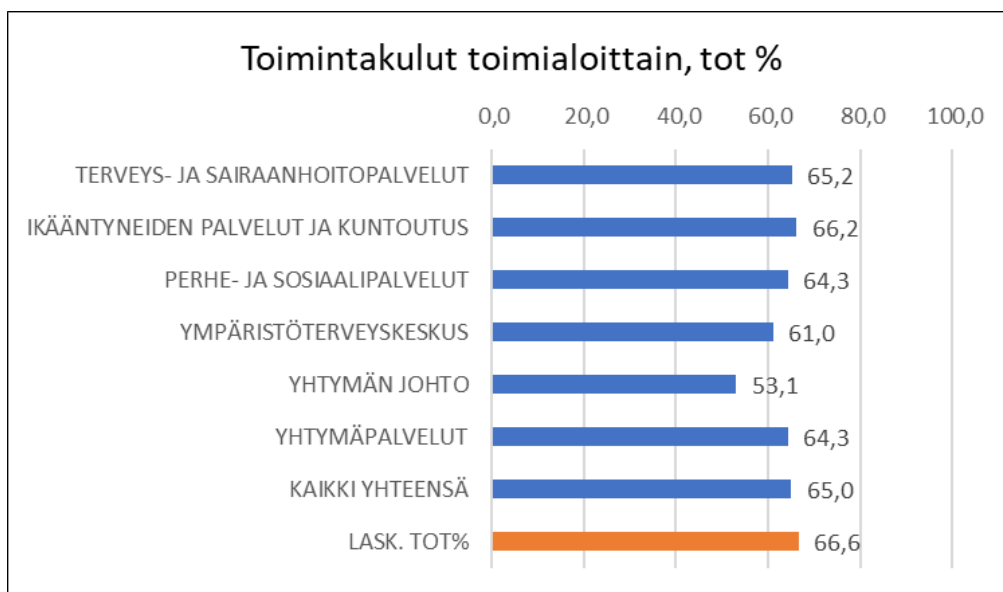
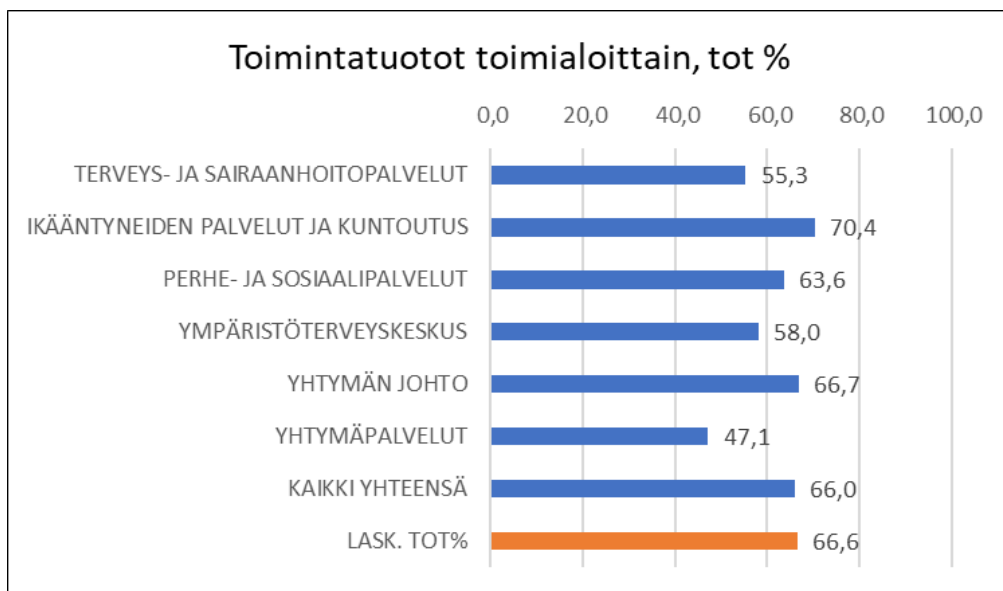
YHTYMÄN TULOSLASKELMA JA ENNUSTE

Tuloslaskelma Milj. €	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Edell. vuoden muutos %	TP ennuste	Ennuste
Toimintatuotot	773,9	510,7	66,0 %	5,6 %	778,8	●
Myyntituotot	695,4	460,0	66,2 %	6,2 %	691,2	●
Maksutuotot	62,0	40,6	65,5 %	0,1 %	61,1	●
Tuet ja avustukset	5,0	2,0	40,0 %	-25,3 %	14,4	●
Vuokratuotot	11,4	7,7	67,5 %	11,5 %	11,7	●
Muut toimintatuotot	0,1	0,4	659,7 %	-1,4 %	0,4	●
Toimintakulut	-763,8	-496,4	65,0 %	-0,8 %	-770,9	●
Henkilöstökulut	-339,3	-218,4	64,4 %	-2,3 %	-331,5	●
Palvelujen ostot	-252,1	-164,6	65,3 %	-5,3 %	-263,4	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66,4	-42,2	63,5 %	-2,6 %	-65,2	●
Avustukset	-60,7	-42,4	69,8 %	43,6 %	-65,4	●
Muut toimintakulut	-45,4	-28,8	63,6 %	-4,7 %	-45,4	●
Toimintakate	10,0	14,4	142,8 %	-185,6 %	7,9	●
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,6	-0,1	16,6 %	279,8 %	-0,4	●
Vuosikate	9,4	14,3	150,9 %	-184,9 %	7,5	●
Poistot ja arvonalentumiset	-12,6	-8,0	63,4 %	-7,4 %	-11,9	●
Satunnaiset erät	0	1,4	0,0 %	0,0 %	1,5	●
Tilikauden tulos	-3,1	7,6	-243,9 %	-130,0 %	-2,9	●
Poistoeron ja varausten muutos	0,2	0,0	0,0 %	0,0 %	0,2	●
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3,0	7,6	-257,9 %	-130,0 %	-2,7	●

Kum toimintatuotot (Milj. eur)	08-2019	08-2020	Muutos	Muutos%
Myyntituotot	433,1	460,0	26,9	6,2 %
Maksutuotot	40,6	40,6	0,0	0,1 %
Tuet ja avustukset	2,7	2,0	-0,7	-25,3 %
Vuokratuotot	6,9	7,7	0,8	11,5 %
Muut toimintatuotot	0,4	0,4	0,0	-1,4 %
Yhteensä	483,7	510,7	27,0	5,6 %

Kum toimintakulut (Milj. eur)	08-2019	08-2020	Muutos	Muutos%
Henkilöstökulut	223,7	218,4	-5,2	-2,3 %
Palvelujen ostot	173,7	164,6	-9,1	-5,3 %
Aineet, tarvikkeet, tava	43,3	42,2	-1,1	-2,6 %
Avustukset	29,5	42,4	12,9	43,6 %
Muut toimintakulut	30,3	28,8	-1,4	-4,7 %
Yhteensä	500,5	496,4	-4,1	-0,8 %

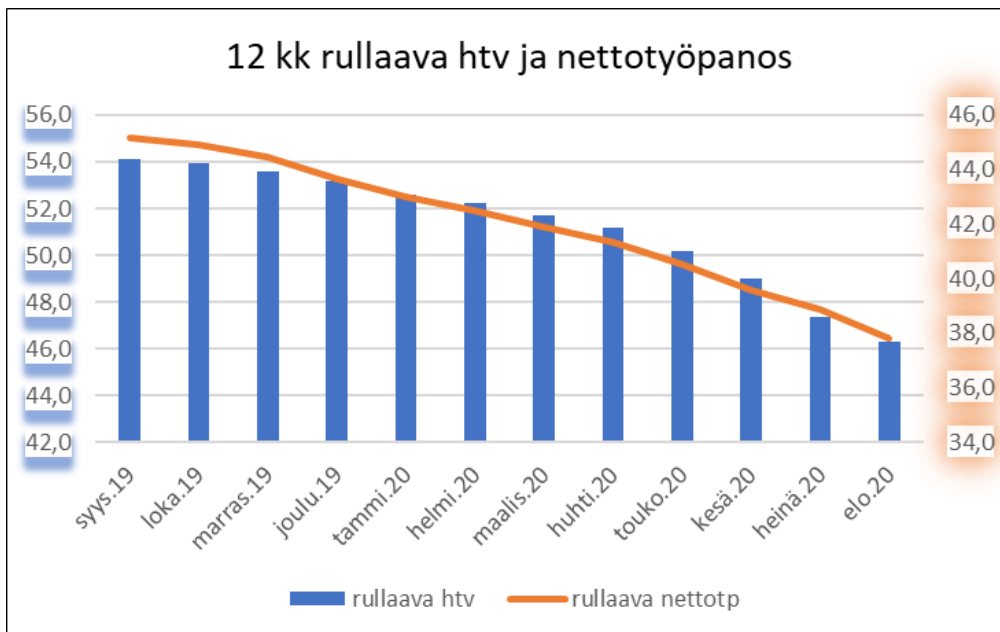

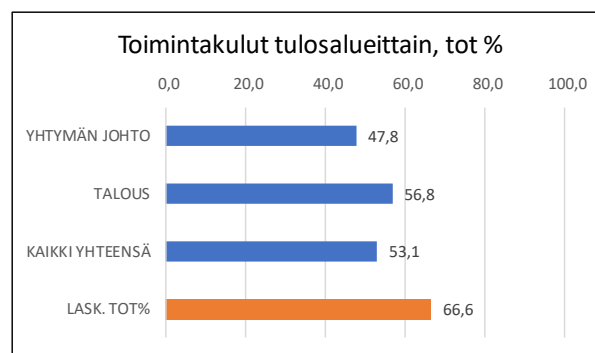
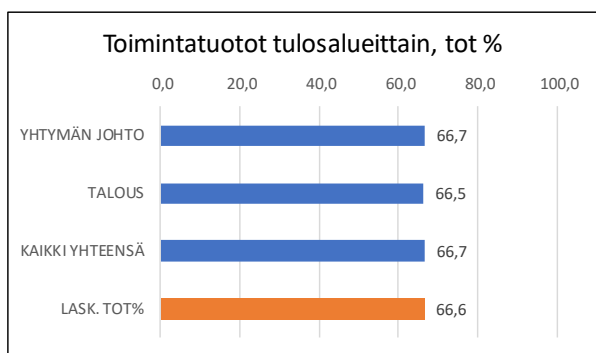

TOIMIALOJEN JA LIIKELAITOSTEN TOIMINTA- JA TALOUSTIEDOT

Yhtymän johto

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	654 107	661 959	414 653	62,6 %	●
Myyntituotot	654 083	661 959	414 649	62,6 %	●
Muut toimintatuotot	23	0	4	0,0 %	●
Toimintakulut	-7 131	-8 348	-4 968	59,5 %	●
Henkilöstökulut	-3 304	-3 404	-2 285	67,1 %	●
Palvelujen ostot	-3 243	-4 209	-2 280	54,2 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55	-91	-49	53,2 %	●
Muut toimintakulut	-529	-644	-354	54,9 %	●
Toimintakate 1	646 975	653 610	409 684	62,7 %	●
Sisäiset erät	6 772	8 890	5 459	61,4 %	●
Toimintakate 2	653 748	662 500	415 143	62,7 %	●

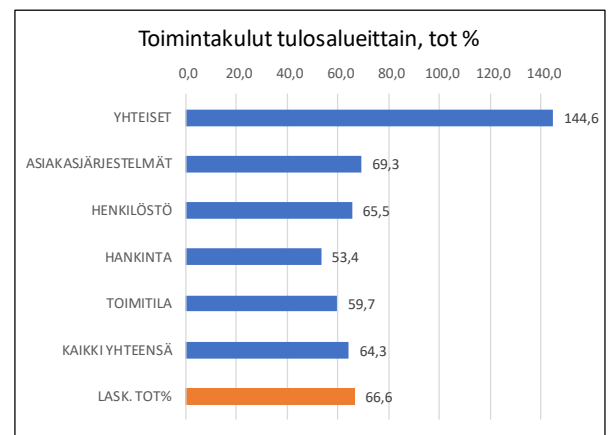
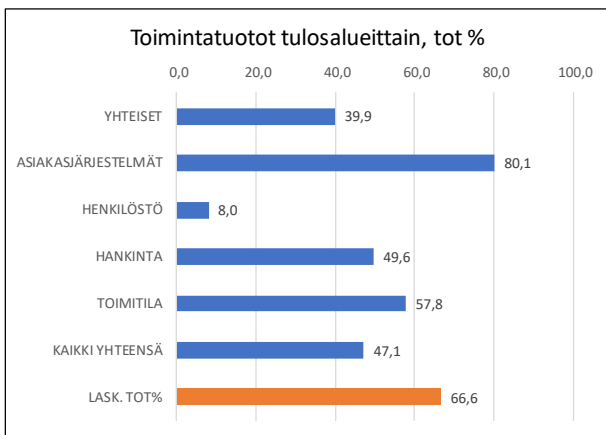
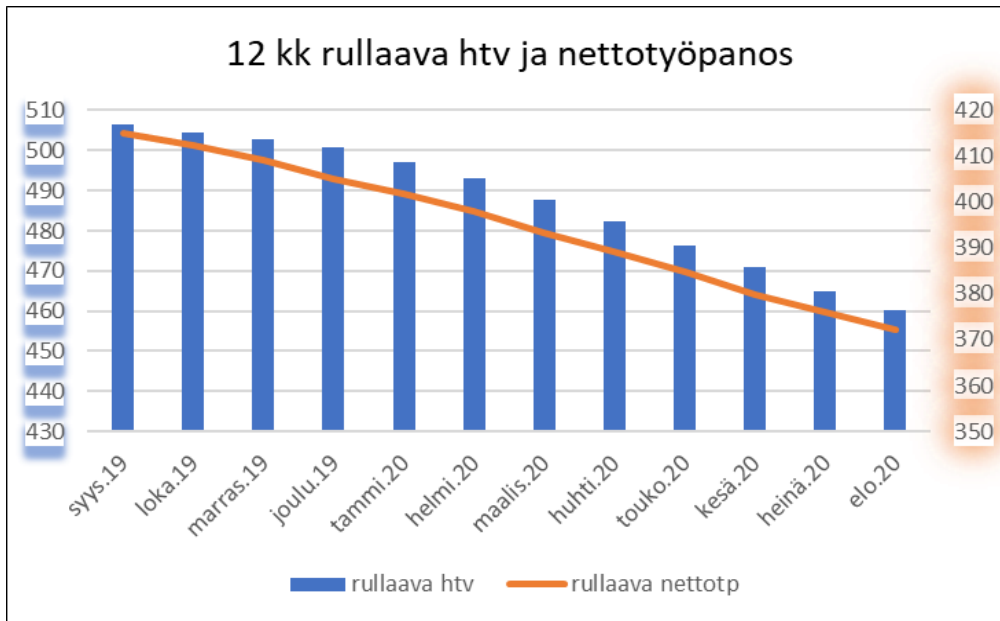
Yhtymän johto, toimialajohtajan katsaus

Yhtymän johdon talousarvio on tasapainossa ja tulee ennusteen mukaan alittumaan. Toimintatuotot ovat hiukan talousarviota edellä ja tulevat ylittymään ennusteen mukaan hiukan. Toimintakulut ovat noin 4% alle laskennallisen toteutumavauhdin. Toimintakulujen osalta kaikki tiliryhmät ovat toteutuksessa talousarvion mukaisina tai pienempinä. Yhtymän johdossa on muutamia rekrytointeja avoimena, jotka eivät kasvata kokonaishtv-määrää yhtymässä vaan ovat korvausrekrytointeja tai siirtoja muilta toimialoilta.

Yhtymäpalvelut

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	9 969	9 221	4 878	52,9 %	●
Myyntituotot	5 302	4 556	3 729	81,8 %	●
Tuot ja avustukset	1 487	1 375	-25	-1,8 %	●
Vuokratuotot	3 147	3 290	1 169	35,5 %	●
Muut toimintatuotot	33	0	5	0,0 %	●
Toimintakulut	-72 898	-75 056	-49 406	65,8 %	●
Henkilöstökulut	-22 843	-22 404	-15 599	69,6 %	●
Palvelujen ostot	-37 297	-39 113	-25 432	65,0 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 753	-7 424	-4 423	59,6 %	●
Avustukset	-103	-110	-2	1,7 %	●
Muut toimintakulut	-5 902	-6 004	-3 949	65,8 %	●
Toimintakate 1	-62 929	-65 835	-44 528	67,6 %	●
Sisäiset erät	71 076	73 659	47 435	64,4 %	●
Toimintakate 2	8 147	7 824	2 906	37,1 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 08 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	0	-3	0	0,0
Avustukset	-103	-110	-1	0,6
Yhteensä	-103	-113	-1	0,6

Yhtymäpalvelut, toimialajohtajan katsaus

Yhtymäpalveluissa tilinpäätösennuste on, että pysytään vuoden 2020 talousarviossa toimialan oman toiminnan osalta. Hyvinvointiyhtymä sai 8,1 miljoonaa STM:n valtionavustusta koko maakunnan kattaviin sote-palvelujen kehityshankkeisiin. Rahoituksen turvin yhtymä uudistaa toimintaa ja palveluja käynnissä olevan muutosohjelman mukaisesti. Muutosohjelmaa ja näitä hankkeita koordinoidaan Yhtymäpalvelut - toimialaan kuuluvassa kehittämishanketoimistossa. Yhtymäpalveluiden tilinpäätösennusteeseen on elokuusta 2020 lähtien lisätty kehittämishanketoimiston lukuihin koko kuntayhtymälle myönnetty, mutta useaa toimialaa koskevat valtionrahoitushankkeiden tuotot ja kulut koskien "Tulevaisuuden sote-keskus - ohjelmaa" sekä "Rakennemuutostusta tukeva alueellinen valmistelu"-hanketta. Yhtymäpalveluiden taloudellista seuranta arvioidaan toimialan oman toiminnan ja valtionrahoitushankkeiden osalta yhteisesti, mutta valtionrahoitushankkeista tehdään valtion ohjeistamaa kuluseuranta ja raportointia. Näin pystytään tarkastelemaan erikseen Yhtymäpalveluiden omaa toimintaa ja em. koko yhtymää koskevia valtionrahoitushankkeita.

Toimintatuotot

Elokuun ennusteen perusteella arvioidaan, että toimintatuotot jäävät ilman em. hankkeita alle talousarvion, johtuen mm. HUS:n kanssa tehdystä vuokrasopimus uudistuksesta, jossa yhtymän vuokratuotot vähenevät budjetoidusta vuonna 2020, mutta kokonaisuutena kasvavat aiempaa suuremmiksi uuden sopimuksen koko sopimusajalla. Lisäksi vuokratuottoja vähentää koronapandemian vuoksi rajoitettu ravintoloiden ja kahvioiden käyttö ja siitä syntynyt vuokratuottojen väheneminen. Hoitotarvikemyynti jää myös alle talousarvion.

Toimintakulut

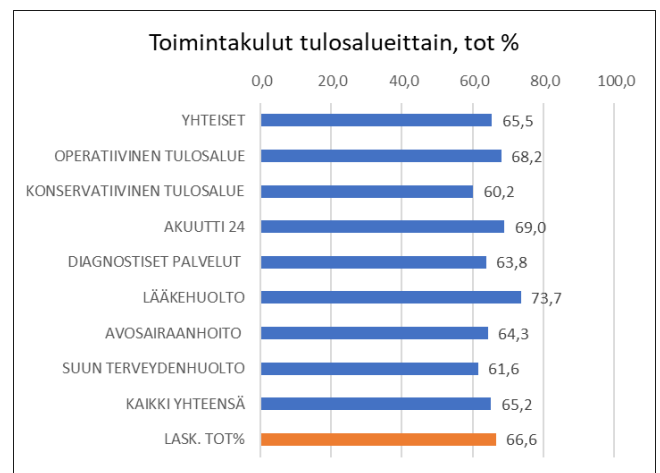
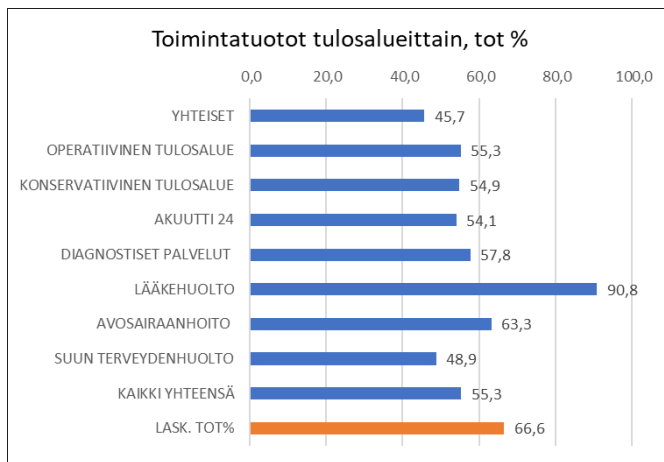
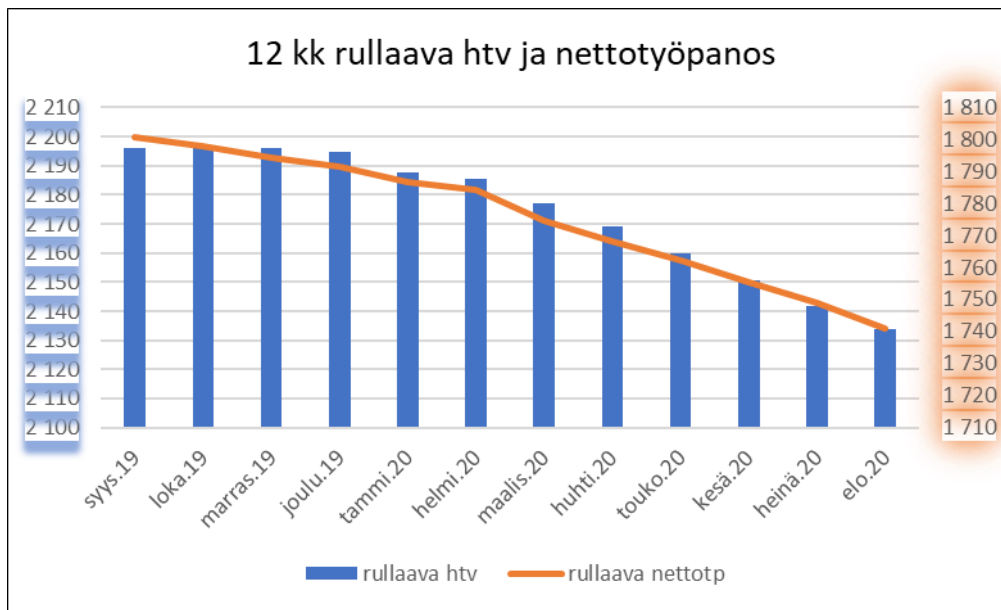
Yhtymäpalveluiden oman toiminnan toimintakulujen, ilman em. hankkeita, arvioidaan kokonaisuutena alittavan talousarvion. Palvelujen ostojen osalta arvioidaan kulujen ylittyvän ict-palvelu-ostojen osalta, mutta vastaavasti säästöjä tulee rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossa-pitopalveluissa. ICT-kuluylitystä selittävät talousarvion suurempina mm. kyberturvan parantamistarpeet, vanhentuneiden laitteiden uusinta, vanhentuneiden lisenssien uusinta, pandemian etätöiden lisäämisestä johtuvat laitekulut ja nettiyhteyksien parantaminen sekä edellä mainittuihin ja toiminnallisiin uudistuksiin liittyneet ennakoitua suuremmat muut ict-kulut. Vastaavasti aineissa ja tarvikkeissa ei hoitotarvikeostot toteudu talousarvion mukaisesti.

Kustannustehokkuuden ja tuottavuuden kehittämistoimenpiteet jatkuvat yhtymäpalvelujen kaikilla osa-alueilla. Suurimpina talouden riskeinä arvioidaan koronapandemiasta aiheutuvat kulut sekä sellaiset kulut, jotka syntyvät uudistusten toteuttamisesta, joita ei kuitenkaan ole pystytty huomioimaan talousarviota laadittaessa. Pandemia on hidastanut perustoimintaa ja kehittämistoimenpiteitä kaikilla tulosalueilla, mutta kaikki kriittisimmät palvelut on saatu tuotettua. Yhtymäpalvelujen edustajat ovat osallistuneet aktiivisesti yhteisyrityksen valmisteluun sekä muihin yhtymän kehittämisprojekteihin. Yhtymäpalveluiden henkilöstö ansaitsee erityiset kiitokset hyvästä vastuullisesta työstä sekä pandemiastaan että normaaliin työhön liittyen.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	43 296	44 359	24 536	55,3 %	●
Myyntituotot	14 955	15 575	8 778	56,4 %	●
Maksutuotot	24 348	25 592	14 101	55,1 %	●
Tuet ja avustukset	3 788	3 023	1 616	53,4 %	●
Vuokratuotot	10	161	13	7,8 %	●
Muut toimintatuotot	195	8	28	341,2 %	●
Toimintakulut	-285 362	-290 424	-189 447	65,2 %	●
Henkilöstökulut	-137 381	-142 525	-89 482	62,8 %	●
Palvelujen ostot	-90 341	-88 916	-62 602	70,4 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 951	-49 717	-32 001	64,4 %	●
Avustukset	-133	-88	-60	68,2 %	●
Muut toimintakulut	-8 556	-9 178	-5 302	57,8 %	●
Toimintakate 1	-242 066	-246 065	-164 911	67,0 %	●
Sisäiset erät	-45 696	-49 598	-33 412	67,4 %	●
Toimintakate 2	-287 761	-295 663	-198 322	67,1 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 08 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	-39 552	-37 781	-26 320	69,7
Avustukset	-133	-88	-60	68,2
Yhteensä	-39 685	-37 868	-26 380	69,7

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 66,7 %

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta	TA2020	Toteuma 2020	toteuma-%
Tuotannon volyymit (oma toiminta)			
Avovastaanottotoiminta			
Lääkärikäynnit	152 500	91 921	60,3 %
Hoitajakäynnit	135 000	89 538	66,3 %
Sähköinen asiointi, lääkäri	38 400	28 605	74,5 %
Sähköinen asiointi, hoitaja	77 600	54 761	70,6 %
Hammaslääkärikäynnit	115 000	63 373	55,1 %
Suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	59 300	26 605	44,9 %
Erikoissairaanhoito			
DRG-jaksot	31 100	17 924	57,6 %
Käynnit somatiikka	302 500	182 850	60,4 %
Laskutusperusteiset hoitopäivät somatiikka	900	1 443	160,3 %
Päivystyskeskus			
Päivystyskäynnit	99 700	65 091	65,3 %
Hammaspäivystyskäynnit	11 500	6 001	52,2 %
Päivystysosaston DRG-jaksot*	6 300	1 908	30,3 %
Kotisairaalan käynnit	24 000	42 861	178,6 %
POS, Laskutusperusteiset hoitopäivät*	-	994	-

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta	TA2020	toteuma-%
Muut tunnusluvut	Tavoite	toteuma-%
Kiireiseen asiaan nopea apu, 1vrk kuluessa	90 %	100,0 %
Kiireetön hoito kohtuajassa avosairaanhoito, 7 vrk	80 %	91,0 %
Kiireetön hoito kohtuajassa avosairaanhoito, 21 vrk	100 %	98,0 %
Kiireetön hoito kohtuajassa suunterveydenhuolto, 14 vrk	65 %	82,0 %
Kiireetön hoito kohtuajassa suunterveydenhuolto, 28 vrk	100 %	94,0 %
Päivystyksessä (Akuutti24) nopeasti lääkärille, tunnissa	65 %	54,7 %
Terveyspalveluita kotiin (ei siirtoon), osuus tehtävistä	50 %	57,5 %
Avovastaanottotoiminta, työn tuottavuuden kasvu (suorite / htv)	2 %	-12,8 %
Suun terveydenhuolto, paikkojen pysyvyys, 1 v.	95 %	95,3 %
Paljon palveluita käyttävien määrän vähentäminen		
Avosairaanhoito, yli 10 käyntiä / vuosi, muutos	-10 %	-25,1 %
Vuodeosastohoito, yli 3 ennakoimatonta hoitojaksoa / vuosi, muutos	-10 %	-21,9 %
Akuutti24-päivystys, yli 6 käyntiä / vuosi, muutos	-10 %	-9,7 %
ESH-poliklinikat, yli 10 käyntiä (ei sarjahoito) / vuosi, muutos	-10 %	-21,4 %
Vuodeosastojen keskimääräinen nettokuormitus (80-85%)	80 % - 85 %	75,3 %
Keskimääräinen hoitoaika hoitojaksolla, vrk	2,6	2,5

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialajohtajan katsaus

Pandemian vaikutukset heijastuvat voimakkaasti talousarvion toteutumiseen. Sekä myynti- että maksutuottojen ennustetaan jäävän alle talousarvion tason. Palvelutuotannon muutokset näkyvät asiakasmaksutuottojen vajeena, eikä ulkokuntamyynä ole kasvanut odotetun mukaisesti. Toimintatuottojen ennusteessa on huomioitu valtiolta haettavan COVID-19-avustuksen osuus. Arvio valtionavustuksen suuruudesta on 8 M€.

Henkilöstömenot ovat toteutuneet odotettua pienempinä ja ovat jäämässä alle budjetoidun tason. Toimintakulujen suurimmat ylityspaineet kohdistuvat asiakaspalvelujen ostoihin sekä ennakoimattomiin COVID-19-testauksiin.

Tuotannon toteuma on Akuutti24:n toimintaa lukuun ottamatta alle tasaisen talousarviototeuman. Tilanne johtuu pandemian aiheuttamista toimenpiteistä, kun elektiivistä toimintaa supistettiin kevään aikana pandemiavarautumisen ja osin myös potilaiden vähyyden vuoksi. Tuolloin myös henkilöstöä siirrettiin pandemiaan liittyviin tehtäviin.

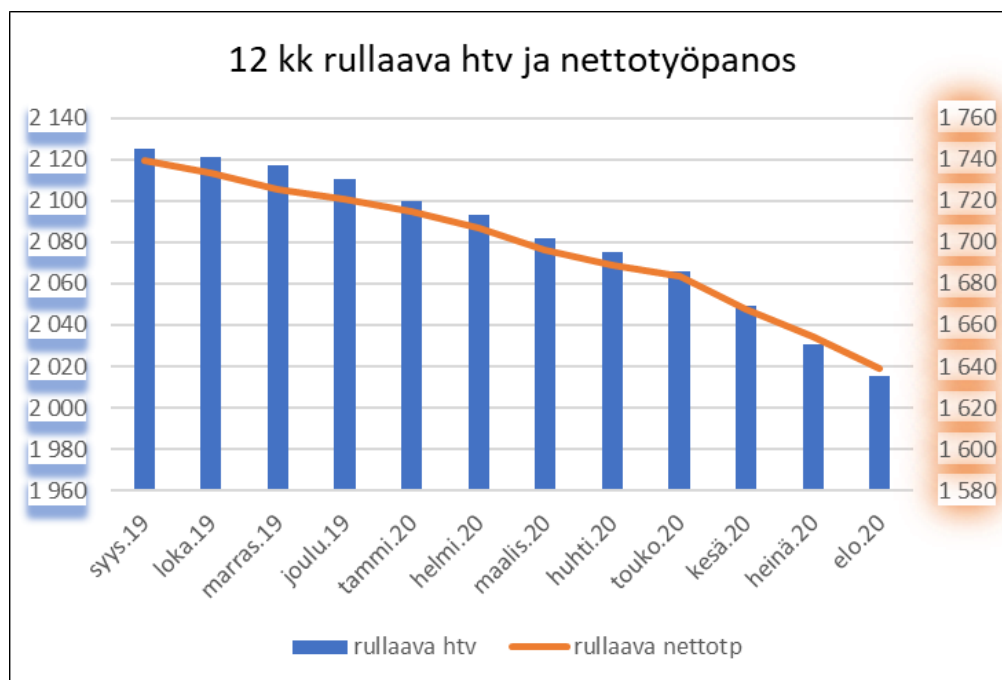
Akuutti24:n päivystyspoliklinikalla suoritteiden toteuma on 65,3 % (tasainen toteuma 66,7 %), joka sisältää myös COVID-19-testauksen ja muut pandemiaan liittyvät käynnit. Jos tarkastellaan pelkästään muuta päivystyspoliklinikan suoritustuotantoa, toteuma on vain 50 % suhteessa talousarvioon.

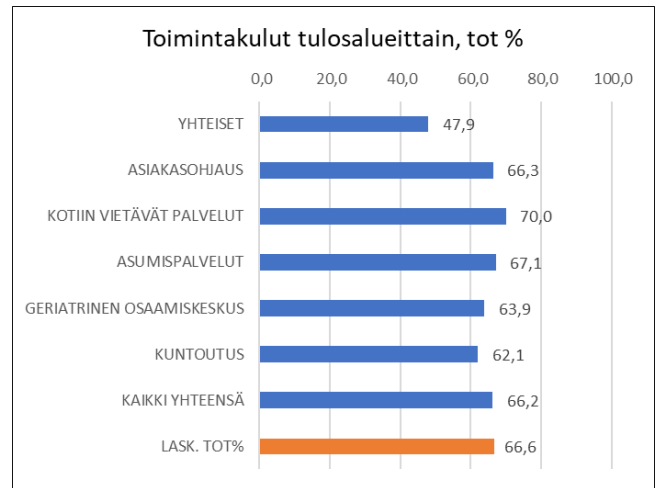
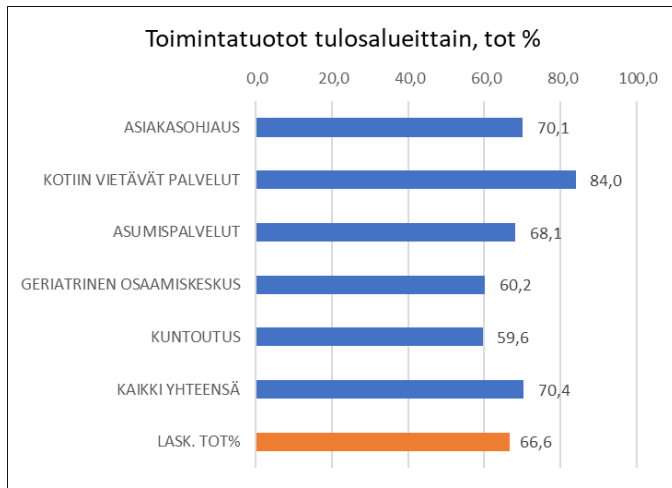
Alkusyösyn aikana tilanne on alkanut normalisoitua ja hoitojonojen purkua on aloitettu mm. lisätöitä tekemällä.

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	40 852	43 452	30 586	70,4 %	●
Myyntituotot	5 199	7 662	4 564	59,6 %	●
Maksutuotot	29 190	30 209	21 958	72,7 %	●
Tuet ja avustukset	43	0	4	0,0 %	●
Vuokratuotot	6 117	5 581	4 051	72,6 %	●
Muut toimintatuotot	303	0	9	0,0 %	●
Toimintakulut	-195 280	-198 502	-131 280	66,1 %	●
Henkilöstökulut	-95 965	-94 728	-61 833	65,3 %	●
Palvelujen ostot	-42 181	-34 779	-20 608	59,3 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 122	-7 092	-4 834	68,2 %	●
Avustukset	-31 828	-44 594	-32 444	72,8 %	●
Muut toimintakulut	-18 183	-17 309	-11 561	66,8 %	●
Toimintakate 1	-154 427	-155 050	-100 694	64,9 %	●
Sisäiset erät	-14 990	-15 663	-10 140	64,7 %	●
Toimintakate 2	-169 417	-170 712	-110 834	64,9 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 08 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	-21 327	-15 110	-7 434	49,2
Avustukset	-31 828	-44 594	-32 445	72,8
Yhteensä	-53 155	-59 705	-39 879	66,8

Toiminnan kuukausiraportti tammi - elokuu 2020

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 66,7 %

Ikääntyneiden palveluiden ja kuntoutuksen toiminta	TA2020	Toteuma 2020	toteuma-%
Tuotannon volyymit			
Asiakasohjauksen ja gerontologisen sosiaalityön käynnit	8 820	5 128	● 58,1 %
Kotihoidon käynnit			
yhtymän oma tuotanto	1 188 400	839 136	● 70,6 %
muut palveluntuottajat	720 600	609 161	● 84,5 %
Tehostetun palveluasumisen asumispäivät			
yhtymän oma tuotanto	308 100	205 026	● 66,5 %
muut palveluntuottajat	302 500	199 104	● 65,8 %
Perusterveydenhuollon vuodeosastojen hoitopäivät	103 540	64 040	● 61,9 %
Geriatrian poliklinikan käyntisuoritteet	9 270	6 129	● 66,1 %
Kotiin vietävien lääkäripalvelujen käyntisuoritteet	15 620	13 289	● 85,1 %
Kuntoutuksen käyntisuoritteet	180 590	109 173	● 60,5 %
Muut tunnusluvut			
Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus	92,7 %	● 93,0 %	
Tehostetun palveluasumispaikan saaneiden odotusaika	alle 40 vrk	● 18,0	
Asumispalveluyksiköiden käyttöaste (%) tehostettu palveluasuminen	100,0 %	● 98,5 %	
Vuodeosastojen keskimääräinen hoitoaika (päättäneet osastojaksot)	alle 18 vrk	● 16,6	
Vuodeosastojen kuormitus (%)	97,0 %	● 91,9 %	
Kotihoidon välitön asiakastyöaika (%) sairaanhoitajat	37,0 %	● 36,5 %	
Kotihoidon välitön asiakastyöaika (%) lähihoitajat	56,7 %	● 56,7 %	
Geriatrian poliklinikan hoitajasuoritteet / nettotyöpanos	480	● 619	
Kuntoutuksen käyntisuoritteet / nettotyöpanos	836	● 821	

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, toimialajohtajan katsaus

Toimialan merkittävin haaste on väestön ikääntymisestä johtuva nopea palvelujen tarpeen kasvu, uukaava henkilöstöpula sekä kuntien rajoittunut taloudellinen kyky varautua ikääntymisestä johtuvaan palvelutarpeen kasvuun. Toimiala ei kykene vastaamaan kaikkiin valtakunnallisiin ikääntyneiden palvelujen kehittämistavoitteisiin. Hoitajaresurssien lisääminen ja omaishoitoon panostaminen ei ole mahdollista toimialan 2020 talousarvion puitteissa. Sairauspoissaolopäivien kasvu elokuusta 2019 elokuuhun 2020 on kasvanut 9,6% (poissaolopäivää/htv), josta merkittävin osuus koostuu lähihoitajien sairauspoissaolopäivien määrästä.

Vuonna 2020 toimialan merkittävimmät strategiset painopisteet ovat palvelurakenteen kehittäminen siirtämällä painopistettä kevyempiin palveluihin, asiakasohjauksen kehittäminen, oman tuotannon kilpailukyvyyn kehittäminen, teknologian hyödyntäminen sekä monituottajuutta ja valinnanvapautta tukevien järjestämistapojen kehittäminen. Kuntien kanssa teemme yhteistyötä ikääntyneiden asumisen kehittämisessä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Parannamme myös kuntoutuksen oikea-aikaisuutta. Kotihoidon etähoiva-asiakkaiden määrä ei ole kasvanut suunnitellusti, jääden noin 180 asiakkaan tasolle. Lääkeautomaattiasiakkaiden määrä on kasvanut vuonna 2020 suunnitellusti. Ikääntymisestä aiheutuva palvelutarpeen kasvu edellyttää rakenteellisia uudistuksia ja ikääntyneiden hyvinvointia tukevaa yhteistyötä kuntien kanssa. Ydintavoite on, että 75 vuotta täyttäneistä 92,7 % asuu kotona vuoden 2020 lopussa. Tilanne 8/2020 kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuudessa on 92,9 % ja tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Palveluasumisen kehittäminen yhteistyössä kuntien kanssa on koronatilanteesta johtuen viivästynyt.

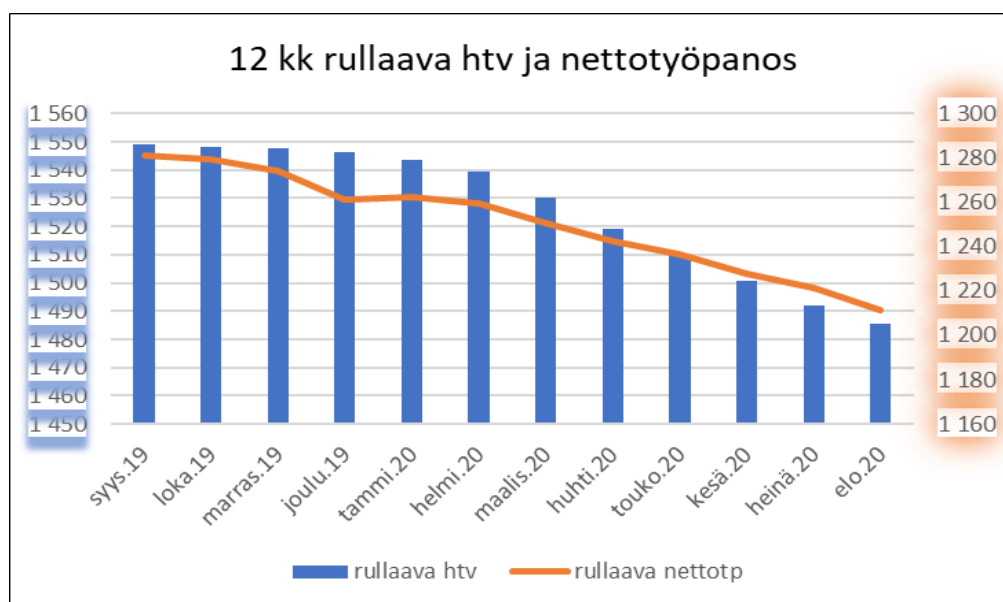
Toimialan lomautukset ovat vähentäneet suoritemääriä etenkin kuntoutuksen ja asiakasohjauksen tulosalueille. Kuntoutuksen 8/2020 ovat merkittävästi laskeneet johtuen koronatilanteesta ja lomautuksista (elokuu 2020 verrattuna elokuuhun 2019 -11,4 %). Asiakkaat ovat myös itse peruneet aikojaan. Hollolan vuodeosasto on tyhjennetty ja varauduttu yksikön ottamiseen pandemiaosaston käyttöön. Tällä hetkellä Hollolan yksikössä ei ole ollut yhtään potilasta koronan takia osastohoidossa ja tästä syystä laskennalliset sairaansijat ovat vähentyneet noin -15 sairaansijaa edelliseen vuoteen verrattuna. Perustason osastojen kuormitusprosentti on 91,9 %. Sairaansijamäärää tarkastellaan aktiivisesti ja niitä vähennetään tarvittaessa. Koronasta johtuen yhtymän vuodeosaston kapasiteettia on tarkasteltu kokonaisuutena ja sairaansijojen sulkemista ei tästä syystä ole tehty. Neurologisen kuntoutuksen paikkamäärää on jo vähennetty toukokuusta 2020 alkaen -4 sairaansijaa.

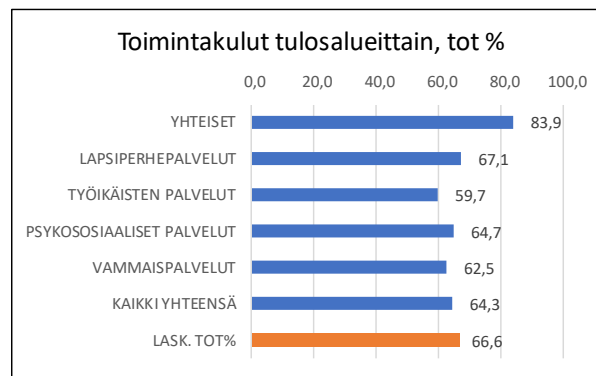
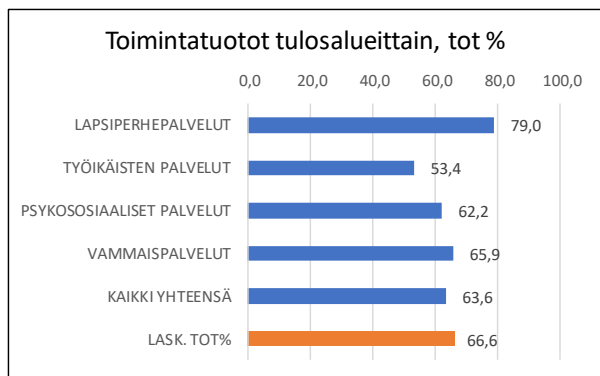
Toimialan tilinpäätösennuste ei sisällä Asikkalan tilavuokrakustannuksia, koska tilavuokria ei ole laskutettu meiltä, eikä meillä ole tietoa niiden suuruudesta. Toimialan osalta pysytään ulkoisen toimintakatteen osalta talousarviossa. Toimintatuotot ovat ennusteen mukaan ylittämässä talousarvion 2,0 M€ ja toimintakulut 1,4 M€. Koronan taloudellinen vaikutus (1,2 M€) näkyy ennusteessa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	15 268	14 268	9 068	63,6 %	●
Myyntituotot	5 607	5 323	2 411	45,3 %	●
Maksutuotot	6 348	5 933	4 388	74,0 %	●
Tuet ja avustukset	620	586	337	57,5 %	●
Vuokratuotot	2 563	2 375	1 745	73,5 %	●
Muut toimintatuotot	130	52	187	359,3 %	●
Toimintakulut	-188 886	-189 115	-121 677	64,3 %	●
Henkilöstökulut	-74 606	-78 026	-49 246	63,1 %	●
Palvelujen ostot	-86 528	-81 699	-53 784	65,8 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 751	-2 028	-1 280	63,1 %	●
Avustukset	-13 665	-15 585	-9 858	63,3 %	●
Muut toimintakulut	-12 337	-11 778	-7 509	63,8 %	●
Toimintakate 1	-173 619	-174 848	-112 609	64,4 %	●
Sisäiset erät	-17 035	-17 338	-11 360	65,5 %	●
Toimintakate 2	-190 654	-192 185	-123 969	64,5 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 08 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	-67 125	-64 764	-44 783	69,1
Avustukset	-13 665	-15 585	-9 858	63,3
Yhteensä	-80 790	-80 348	-54 641	68,0

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 66,7 %

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toiminta	TA2020	Toteuma 2020	toteuma-%
Oman tuotannon volyymit			
Perhe- ja sosiaalipalveluiden käynnit ja sähköinen asiointi	467 450	272 536	● 58,3 %
Perhe- ja sosiaalipalveluiden asumis-, hoito- ja toimintapäivät	268 700	154 140	● 57,4 %
Oman- ja ostopalvelutuotannon volyymit			
Psykiatrian käynnit (esh)	98 300	70 067	● 71,3 %
Psykiatrian hoitopäivät (esh)	37 560	24 115	● 64,2 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät*	75 580	49 147	● 65,0 %
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten (0-20 v.) hoitopäivät lastensuojelussa*	162 990	111 474	● 68,4 %
Vammaispalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät*	172 750	102 495	● 59,3 %
Muut tunnusluvut			
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän muutos (%)	5 %	● -11,6 %	
Psykiatrian vuodenasastojen kuormitus (%)	94 %	● 94,9 %	
Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalvelussa (%)*	22 %	● 22,9 %	
Perhehoidon osuus kaikista hoitopäivistä lastensuojelussa (%)*	49 %	● 49,0 %	

*ostopalvelusuoritteissa laskutusyksiköstä johtuvaa viivettä

Perhe- ja sosiaalipalvelut, toimialajohtajan katsaus

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialalla on jatkettu syksyn 2019 yt-päätösten sekä palvelurakenteen keventämiseen tähtäävien toiminnallisten muutosten toimeenpanoa. Lomautusten piiriin kuuluvan henkilöstön lomautukset on toteutettu pääosin elokuun loppuun mennessä. Covid-19 pandemia on vaikuttanut toimialan toimintaan ja talouteen, eivätkä kaikki toiminnalle asetetut tavoitteet ole tästä johtuen toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Yhtymä kriittisten toimintojen turvaamiseksi perhe- ja sosiaali-palvelujen toimintaa supistettiin ja resursseja siirrettiin muihin tehtäviin keväällä. Toiminta on palautettu touko-kesäkuussa pääosin ennallaan.

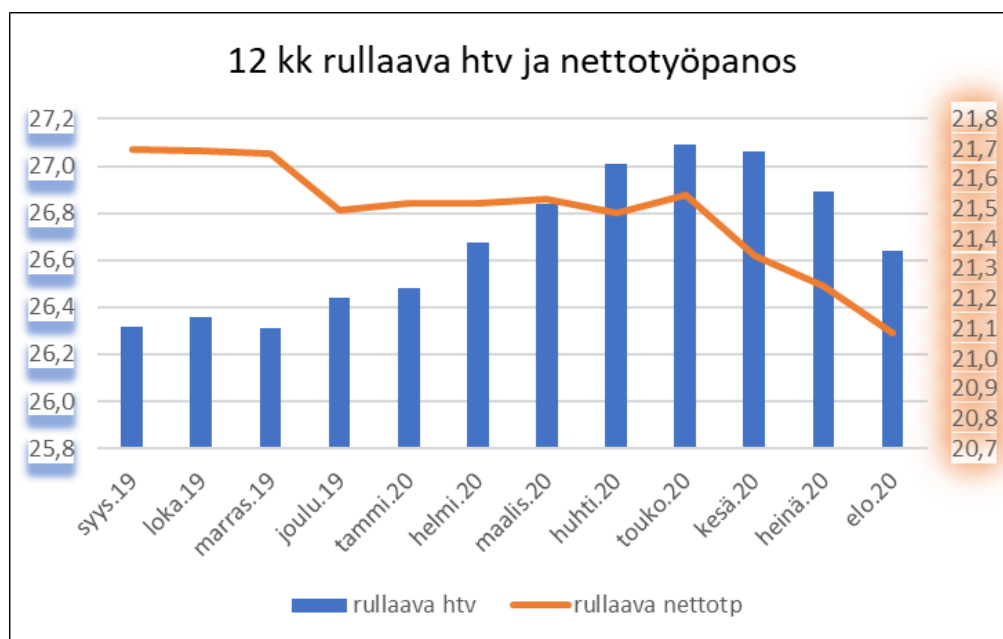
Yt-päätösten toimeenpano on edennyt suunnitelman mukaisesti yksittäisiä toimenpiteitä lukuun ottamatta (Riekkotien tilaratkaisu). Myös toimialan htv-kehitys on ollut ennakoidun mukainen. Sosiaali-huollon kuljetuspalvelujen uudistaminen toteutui 30.3. alkaen. Psykiatrian toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoprosessi on edennyt ja aikuisten palveluissa toiminnanohjausjärjestelmä otetaan käyttöön syksyllä 2020. Perhekeskustoiminnan kehittäminen etenee. Lahden perhekeskuksen toimittilojen rakentaminen etenee aikataulussa, mikä mahdollistaa yhtymä toimitilarotaation toteuttamisen alkuvuodesta 2021. THL:n toteuttama lapsiperhepalvelujen ulkoinen arviointi valmistui maaliskuussa. Ulkoisen arvioinnin pohjalta on laadittu toimenpide-ohjelma ja käynnistetty sen toimeenpano. Toimenpiteillä taitetaan lastensuojelun menokehitystä. Vuoden aikana on kyetty lisäämään digi-palvelujen käyttöä ja korvaamaan etäpalveluilla fyysistä asiointia. Pandemiatilanne on edistänyt sähköisten palvelujen käyttöönottoa. Yhteisyritysalmistelu on koskettanut erityisesti psykososiaalisia palveluja ja lapsiperhepalveluita.

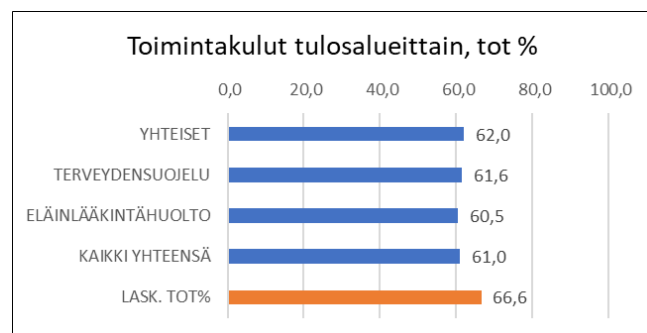
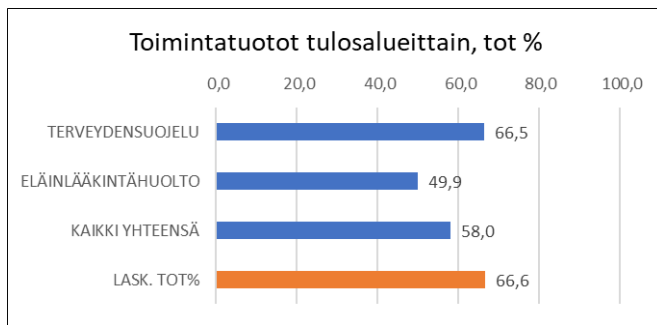
Psykiatrian käynnit ovat lisääntyneet 11,7 % ja osastohoidon hoitopäivät ovat vähentyneet 10,6 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Ympäri vuorokautisen asumisen hoitopäivät ovat vähentyneet sekä vammaispalveluissa että päihde- ja mielenterveyspalveluissa. Kotiin vietävien palvelujen kehittämistyöllä on ollut merkittävä vaikutus miepä-asumisen vähentymiseen. Päihdekuntoutuksen asiakasmäärä on sen sijaan kasvanut. VPL-kuljetuspalvelujen asiakasmäärä on kasvanut 1%. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä on pandemian vaikutuksista johtuen laskenut 11,6%. Lastensuojeluilmoitusten ja hakemusten määrä on laskenut 9,1 %. Lastensuojelun palvelutakuun toteutumisessa on edelleen haasteita, eikä määrärajoissa ole pysytty alkuvuoden aikana. Sosiaalityöntekijöiden rekrytointihaasteet näkyvät erityisesti lapsiperhepalveluissa. Kodin ulkopuolisen hoidon hoitopäivät ovat kasvaneet 5,1 %. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna oli 624 lasta ja nuorta (+33). Laitoshoidon osuus hoitopäivistä oli 41 %. Pandemiaan liittyvien toimintojen supistamisen lisäksi myös asiakkaat ovat käyttäneet palveluja aiempaa vähemmän.

Toimialan tuloksen arvioidaan toteutuvan noin 0,8 milj. € ylijäämäisenä. Tulojen arvioidaan toteutuvan n. 0,4 milj. € arvioitua pienempinä myynti- ja maksutuottojen sekä valtionkorvausten (kuntouttava työtoiminta, maahanmuuttopalvelut) laskusta johtuen. Toimintakulujen arvioidaan alittuvan n. 1,4milj. €, mikä johtuu pandemian aiheuttamasta palvelujen käytön merkittävästä vähenemisestä erityisesti vammaispalveluissa. Ennusteeseen sisältyy edelleen epävarmuustekijöitä pandemiatilanteeseen ja sen kehitykseen liittyen. Ennaltaehkäisevien ja varhaista tukea ja hoitoa tarjoavien palvelujen käytön vähentyminen keväällä saattaa lisätä erityisen tuen tarpeita myöhemmin.

Ympäristöterveyskeskus

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	570	602	349	57,9 %	●
Myyntituotot	257	300	153	51,0 %	●
Maksutuotot	312	302	196	64,8 %	●
Muut toimintatuotot	0	0	1	0,0 %	●
Toimintakulut	-1 982	-2 148	-1 311	61,0 %	●
Henkilöstökulut	-1 532	-1 663	-1 061	63,8 %	●
Palvelujen ostot	-262	-286	-135	47,0 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26	-29	-18	61,0 %	●
Muut toimintakulut	-163	-169	-97	57,4 %	●
Toimintakate 1	-1 413	-1 546	-962	62,3 %	●
Sisäiset erät	-128	-170	-113	66,1 %	●
Toimintakate 2	-1 541	-1 716	-1 075	62,6 %	●

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 66,7 %

Ympäristöterveyskeskuksen toiminta	Toteuma		toteuma- %
	TA2020	2020	
Tarkastukset	923	459	● 49,7 %
Päätökset	165	676	● 409,7 %
Konsultaatio	3 310	2 257	● 68,2 %
Näytteenotto	790	496	● 62,8 %
Tilakäynnit	3 345	2 431	● 72,7 %
Vastaanottokäynnit	11 450	7 560	● 66,0 %

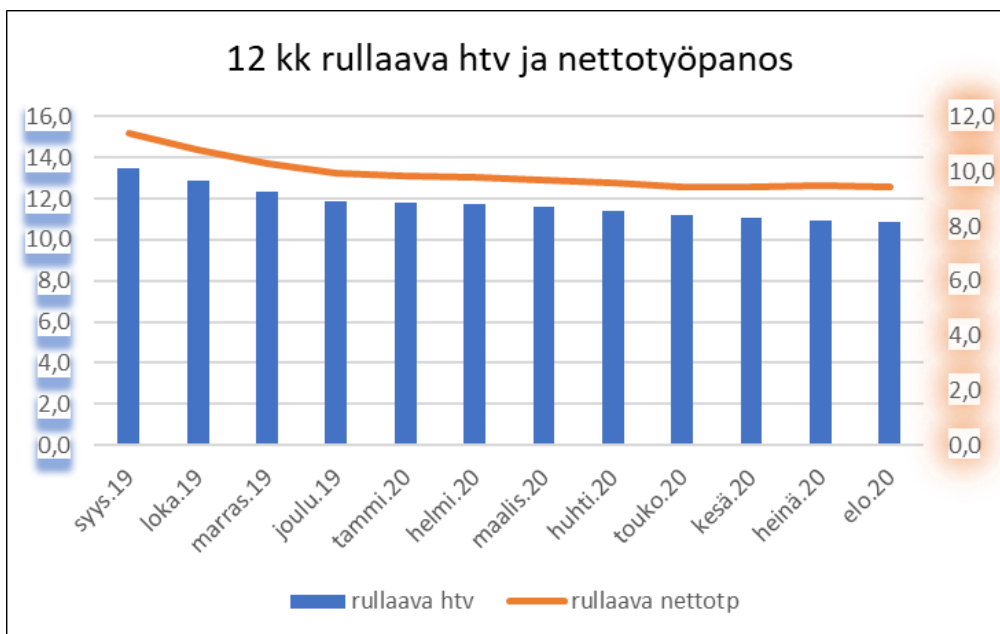
Ympäristöterveyskeskus, toimialajohtajan katsaus

Ympäristöterveyskeskuksen toimintaa rajoitettiin keväällä keskusviranomaisten koronavirusepidemiaan liittyvien ohjeiden mukaisesti molemmilla tulosalueilla, mistä johtuu tarkastusten, näytteenottojen sekä vastaanottokäyntien odotettua alhaisempi määrä. Tämä näkyy myös maksutuotoissa, joiden kertymä on suunniteltua alhaisempi. Odotettua alhaisempiin maksutuottoihin on reagoitu rajoittamalla hankinnat vain välttämättömiin tavaroihin. Myös aluehallintoviraston maksama korvaus valvontaeläinlääkärin tehtävistä on suunniteltua alhaisempi, koska toinen virka ei ole ollut koko ajan täytettynä. Tältä osin vastaavasti henkilöstökulut ovat alhaisemmat.

Tällä hetkellä toiminta molemmilla tulosalueilla vastaa normaaliajan toimintaa.

Verso-liikelaitos

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 08 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	984	887	415	46,7 %	●
Myyntituotot	379	361	322	89,2 %	●
Tuet ja avustukset	605	526	92	17,6 %	●
Toimintakulut	-919	-887	-542	61,1 %	●
Henkilöstökulut	-674	-652	-438	67,2 %	●
Palvelujen ostot	-190	-181	-74	40,7 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5	-10	-2	21,8 %	●
Muut toimintakulut	-50	-44	-28	64,4 %	●
Toimintakate	65	0	-128	***	●

Verso-liikelaitos, liikelaitoksen johtajan katsaus

Keväällä haettiin useita STM:n erillisrahoitteisia hankkeita. Vammaispalvelujen kanssa valmisteltiin henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhankkeeseen liittyvää HeVa-hanketta, työikäisten ja vammaispalvelujen sekä laajan työllisyydenhoidon ja kuntoutuksen valmisteluporukan kanssa Työkykyyn liittyvää hanketta. Myös mielenterveyden edistämiseen liittyvää hanketta valmisteltiin hydyn, kuntien ja järjestötoimijoiden kanssa. Osaamiskeskuksille suunnatuista hankehauista Monialainen lastensuojelun kehittämishanke on arvioitavana; kirjaamisvalmennusta kehittävä Kansa-koulu III hanke sai rahoituksen. HeVa -hanke sai noin 400 000 euron rahoituksen, muut hankepäätökset tulevat syksyn aikana.

Rakenne -hankkeeseen liittyen Versossa valmisteltiin kahden sosiaalihuollon digipalveluja kehittävän työntekijän palkkaamista. Kaikki hankkeet linkittyvät Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeeseen. HuuMa-hankkeen toiminta painottui tarkastelujaksolla nuorilähtöisen tiedon kehittämiseen sekä konseptoinnin suunnitteluun. Korona-tilanteen takia koulutuksia ja kohderyhmälle suunnattuja kokonaisuuksia peruttiin ja siirrettiin. Toimenpiteiden toteuttamista valmisteltiin siirrettäväksi verkkoympäristöihin. Hankkeen aikana opittua tuotiin osaksi kaudella tehtyä hankevalmistelua.

Pähee 2.0 hankkeen pilotoinneista IPS ja vertaistoiminta jäivät koronatilanteen vuoksi tauolle. Näistä vertaistoiminnan pajapäivien ja koulutuksen suunnittelua on jatkettu elokuussa. Hankehenkilöstö oli mukana Phhydyn sotetoimijoiden työttömän asiakkaan palvelupolut -työpajatyöskentelyssä. Hankepäällikkö osallistui keväällä myös Kuntakokeilun toimintakyky -työryhmään. Toukokuulla työkykykoordinaattoriverkoston tapaaminen järjestettiin Teams -etäyhteydellä. Alkukesästä suunniteltiin ja organisoitiin syksyksi keväältä peruuntuneita toimenpiteitä. Elokuussa jatkui henkilöstöprosessi Phhydyn työikäisten palvelujen henkilöstölle sekä Kuntoutussäätiön kanssa alkoi työ- ja toimintakykyarvioinnin ensimmäinen koulutusprosessi.

Päijät-Hämeessä alkoi Verson koordinoimana omatyöntekijyyden ja terveyssoseaalityön kehittäminen elokuussa. Itäisellä Uudellamaalla käynnistyi kokemusasiantuntijatoiminnan koordinaatio toimintaan palkatun osa-aikaisen kokemusasiantuntijan toimesta. Alueella käynnistyi myös syksyn 2020 kestävä, tutkimustietoon pohjaava, Emotionaalisesti lahjakas sosiaalityöntekijä -koulutushanke yhdessä alueen kuntien, Työsuojelurahaston sekä FSKC:n kanssa. Sosiaaliamiestoimintaan luotiin 1.5.2020 alkaen Instagram-tili, jonka kautta jaetaan tietoa erityisesti sosiaalihuollon asiakkaiden oikeuksista ja asiakkaiden asemaan liittyvistä ajankohtaisista asioista. Sosiaaliamiestoiminnan yhteydenottomäärät ovat pysyneet ennallaan, itäisen Uudenmaan potilasasiamiestoiminnan yhteydenottomäärät ovat pienentyneet viime vuoden tilanteeseen verrattuna. Toiminnasta raportoidaan tänä vuonna 4-6 kuukauden välein vuosiraportin lisäksi. Ehkäisevässä työssä tuettiin kuntien työtä sekä viimeisteltiin toimintamallia vammaispalvelujen asumispalveluihin alkoholin riskikäytön tunnistamiseen ja mini-intervention tekemiseen. Kehitystyö päättyi julkaisuseminaarin 31.8.2020.

Talouden toteuman miinusta selittää osin se, että ajalta 1 - 6.2020 hankkeille on kertynyt kuluja noin 100 000 euroa, jotka haetaan syyskuussa. Tuet ja avustukset eivät toteutune täysimääräisesti. Ennustamista vaikeuttaa kuitenkin uusien hankkeiden käynnistyminen loppuvuoden aikana.

KUNTAYHTYMÄN TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIO 2020

Tilanne 31.8.2020

Etenee suunnitellusti / valmis
 Etenee, mutta on alle tavoitteen
 Ongelmia / ei aloitettu
 Ei mitattavissa / ei tietoa arviointihetkellä

ASIAKAS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 31.8.2020	Kommentit elokuu 2020
Sähköisen asioinnin (Omaolo) lisääminen	Palvelun käyttökertoja kuukaudessa	114	1909	Täytetyt oire-kyselyt, käytetty kuukausikeskiarvoa 1-8/2020, jossa näkyy koronatilanteen vuoksi lisääntyneet kyselyt. Elokussa 8 352 kyselyä.
Kiireiseen asiaan nopea apu	Avovastaanoton kiireajat x % 1 vrk:ssa	100 %	100 %	Tavoite saavutettu.
Kiireetön hoito kohtuujassa avosairaanhoito	Avosairaanhoito kiireetön (T3) x % 7 vrk:ssa	80 %	91 %	Hoitoonpääsy avosairaanhoidossa on lähes tavoitteiden mukaista.
	Avosairaanhoito kiireetön (T3) x % 21 vrk:ssa	100 %	98 %	
Kiireetön hoito kohtuujassa, suun terveydenhuolto	Suun terveydenhuolto kiireetön (T3) x % 14 vrk:ssa	65 %	82 %	Hoitoonpääsyssä vielä haastetta, mutta lähes tavoitetasossa.
	Suun terveydenhuolto kiireetön (T3) x % 28 vrk:ssa	100 %	94 %	
Päivystyksessä nopeasti lääkärille	Akuutti 24:ssä lääkärille pääsy x % tunnin kuluessa	65 %	55 %	Lääkärin vastaanotolle pääsyssä on esiintynyt ajoittaista haastetta.
Terveyspalveluita kotiin	Ensihoitopotilasta ei kuljeteta x % tehtävistä	50 %	58 %	Tavoite saavutettu.
Erikoissairaanhoitoon sujuvasti	Hoidonvarauksesta hoitoon x % 3 kk:n kuluessa	85 %	50 %	Pandemiasta johtuen elektiivinen toiminta ajettiin alas 23.3 alkaen. Toiminta nyt normalisoitunut ja hoitojonoja puretaan lisätyöllä.
Palvelutakuun toteutuminen sosiaalihuollossa	Toimeentulotuen käsittelyaika x % 7 vrk:ssa	100 %	99 %	Lastensuojelun palvelutakuun toteutumisessa haasteita. Sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaiveudet erityisesti lapsiperhepalveluissa aiheuttaneet haasteita palvelutakuussa pysymisessä. Lastensuojeluilmoitukset ja hakemukset vähentyneet -9,1%.
	Lapsiperhepalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely x % 7 vrk aikana	100 %	94 %	
	Palvelutarpeen arviointien valmistuminen lapsiperhepalveluissa x % 3kk aikana	100 %	91 %	
	Vammaispalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely x % 7 vrk aikana	100 %	95 %	
	Palvelutarpeen arviointien valmistuminen vammaispalveluissa x % 3kk aikana	100 %	99 %	

VAIKUTTAVUUS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 31.8.2020	Kommentit elokuu 2020
Kotona koko elämä	Väestöennusteeseen suhteutettu 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit	- Säännöllisen kotihoidon kattavuus enintään 10 % - Palveluasumisen kattavuus vähintään 0,5 % - Tehostetun palveluasumisen kattavuus enintään 7,3 % - Kotona asuvien osuus vähintään 92,7 %		- Säännöllisen kotihoidon kattavuus 9,65 % - Palveluasumisen kattavuus 0,41 % - Tehostetun palveluasumisen kattavuus 7,07 % - Kotona asuvien osuus 92,93% Toteuma lähellä tavoitetasoa. Palveluasumisen kehittäminen ei ole toteutunut suunnitellusti johtuen koronatilanteesta.
Elinympäristöterveyden edistäminen	Aktiivinen viestintä - tiedotteet ja koulutustilaisuudet	20 tiedotetta + 2 koulutustilaisuutta		Julkaistu 16 tiedotetta ja järjestetty yksi koulutustilaisuus
Ympäristöterveydenhuollon säännöllisen valvonnan toteutuminen (elintarvikelaki, terveysuojelulaki, tupakkalaki)	Suunnitellun valvonnan toteutuminen kaikilla lakialoilla %	>90 %		Koronavirustilanteen johdosta annettujen toiminnan rajoitusten johdosta tavoite ei todennäköisesti toteudu vaikka säännöllinen valvonta on priorisoitu rajoitusten purkamisen jälkeen. Toteuma-arvio 80%.
Lasten ja nuorten kodin ulkopuolisten sijoitusten vähentäminen	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus 0–20 vuotiaista %	<1,6 %	1,56 %	Sijoitettuna olevien lasten määrä tammi-elokuussa 2020 yhteensä 624 (tammi-elokuussa 2019 yhteensä 591).
Laitoshoidon tarpeen vähentäminen lastensuojelussa	Laitoshoidon osuus kaikista hoitopäivistä %	<40 %	41 %	Laitoshoidon hoitopäivien kasvu tammi-elokuussa 2020 3% vrt tammi-elokuu 2019. Sijoitettujen lasten tuen tarpeet edellyttävät laitoshoidon järjestämistä.
Tehostetun- ja palveluasumisen vähentäminen päihde- ja mielenterveyspalveluissa	Asumisvuorokaudet laskevat 2 %	Asumisvuorokaudet laskevat 2 %	-5 %	Palvelurakennemuutos etenee tavoitteen mukaisesti. Kotiin vietäviä palveluja vahvistettu vuonna 2020.
Tuetusti asuvien osuuden kasvaminen kehitysvammaisten asumispalveluissa	Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluiden asiakkaista %	>22 %	23 %	Palvelurakennemuutostyö etenee suunnitelmallisesti.

TUOTTAVUUS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 31.8.2020	Kommentit elokuu 2020
Ulkokuntamyynä lisäänty.	Myynti euroissa (erikoissairaanhoido, Tesa)	8.700.000 euroa	5.478.264 euroa (lineaarinen tavoite 5.800.000 €)	Osin pandemian vaikutusta (lähetemäärät ylipäätään romahtaneet).
Oman toiminnan tuottavuus paranee (DRG).	DRG-tuottavuus (vertailu vuoteen 2017)	Kasvaa 5 %	3 %	Drg-pistetuoottavuus ei ole ihan tavoitteen mukaisella tasolla. Johtuu pandemiasta sekä osittain potilastietojärjestelmän vaihdon jälkeen (2018) esiintyvistä kirjaamiseroista. Kustannustasoa ei ole deflatoitu vuodelle 2020.
Osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä %	Kasvaa > 5 %	-11,6 %	Pandemia on vaikuttanut merkittävästi kuntouttavan työtoiminnan toimintaan ja palveluun ohjaamiseen.
Ikääntyneiden palvelujen piirissä olevien asiakkaiden muiden palvelujen käyttö vähenee.	Säännöllisen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaiden Akuutti 24:n käyntien ja sairaalan hoitopäivien lukumäärä keskimäärin palvelujen piirissä olevia asiakkaita kohden	Säännöllisen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaiden Akuutti 24:n käynnit per asiakas ja sairaalan hoitopäivät per asiakas laskee 5 %.		Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden Akuutti 24:n käynnit per asiakas -7,3 % ja sairaalan hoitopäivät per asiakas -14,6 % verrattuna edellisen vuoden vertailujaksoon. Tehostetun palveluasumisen asiakkaiden Akuutti 24:n käynnit per asiakas +14,5 % ja sairaalan hoitopäivät per asiakas -19,9 % verrattuna edellisen vuoden vertailujaksoon. Kotisairaala- ja EVA-käynnit kasvaneet ikääntyneiden palveluissa suunnitellusti ja ne ovat mukana Akuutti 24:n käynneissä. Akuutti 24 on suorittanut palveluasumisen koronatestaukset, joka näkyy suurempina suoritemäärinä.
Teknologian hyödyntäminen ja etähoivapalvelujen käytön lisääminen ikääntyneiden palveluissa	Etähoiva- ja lääkeautomaattiasiakkaiden määrä	Etähoiva-asiakkaita 200 ja lääkeautomaattiasiakkaita 150. Kaikilla uusilla asiakkailla (omassa tuotannossa) on ensisijaisesti lääkeautomaatti- ja/tai etähoivakäynnit.		Etähoiva-asiakkaita 31.8. tilanteessa 172 kpl ja lääkeautomaattiasiakkaita 150 kpl. Trendi lääkeautomaattiasiakkaiden asiakasmäärissä on nouseva ja etähoiva-asiakkaiden määrä näyttää sijoittuvan 180 asiakkuuden tuntumaan. Näin ollen tavoite ei tule kokonaisuudessaan toteutumaan.
Talousarvio toteutuu	€	Muut kuin jäsenkuntatuotot vähintään ja toimintakulut korkeintaan talousarvion mukaiset		
Jäsenkuntien maksusuudet	€	Korkeintaan talousarvion mukaiset		

HENKILÖSTÖ

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 31.8.2020	Kommentit elokuu 2020
Henkilöstötyytyväisyys paranee	Henkilöstötyytyväisyyskyselyn kokonaisarvosana	>7,05		Henkilöstötyytyväisyyskysely toteutetaan kahden vuoden välein. Seuraava kysely loka-marraskuu 2020
Rekrytointi toimii	Haussa olleiden tehtävien täyttöprosentti	100	96 %	
Sairauspoissaolot laskuun	sairauspoissaolo työpäivää per työntekijä	<19,2	20,4 työpäivää/työntekijä	Sairauspoissaolojen määrä kasvussa
Turvallisesti työssä kausi-epidemiainkin aikana	PHKS:n potilas- ja asiakastyötä tekevien influenssarokotekattavuus %	> 90		

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU

Määrärahat (1000 €)	TA 2020	Toteuma 31.8.2020	TA-%
Uudisrakentamishankkeet	36 400	18 683	51,3
Rak.vaihe 7; KESLE, synnytys, vuodeosastot, välinehu	36 400	18 683	51,3
Suunnittelu	400	540	135,1
Rakentaminen	25 000	18 098	72,4
Toimintavarustus	11 000	44	
Perusparantamishankkeet (sisältää toiminnan tehostamis	1 700	667	39,3
Muu rakentaminen, rakennustekniset työt	1 700	667	39,3
Muut investointimenot	7 474	1 023	13,7
Tietojärjestelmähankkeet	2 057	114	
Sairaalalaitteet ja -kalusto	4 000	901	22,5
Muut laitteet ja kalusto	1 417	9	0,6
Investointimenot yhteensä	45 574	20 373	44,7
Tuloarvio			
Muut investointitulot			
Investoinnit nettomenot	45 574	20 373	44,7
Investointitulot			
Osakkeet ja osuudet		2	
Muut laitteet ja kalusto	0	760	
Investointitulot yhteensä	0	761	
Investoinnit nettomenot	45 574	19 611	43,0

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Rahoitusosan toteutusvertailu (1000 €, ei sisällä liikelaitosta)

	MTA I 2020	Toteuma 31.8.	Tot%
Toiminta ja investoinnit			
Toiminnan rahavirta	9 447	15 279	162 %
Vuosikate (+/-)	9 447	14 252	151 %
Satunnaiset erät (+/-)		1 352	-
Tulorahoituksen korjauserät (+/-)		-325	-
Investointien rahavirta	-46 390	-19 287	42 %
Investointimenot (-)	46 390	20 373	44 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)		1 086	-
Toiminnan ja investointien rahavirta	-36 943	-4 007	11 %
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	-10 160	215	-2 %
Antolainasaamisten lisäykset (-)	10 160		-
Antolainasaamisten vähennykset (+)	0	215	-
Lainakannan muutokset	47 138	13 310	28 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	50 580		-
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	3 442	1 690	49 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/-)	0	15 000	-
Oman pääoman muutokset (+/-)	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset (+/-)	0	30 906	-
Rahoituksen rahavirta	36 978	44 432	120 %
Vaikutus maksuvalmiuteen	35	40 424	***

LIKELAITOSTEN VAIKUTUS YHTYMÄN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTAMISEEN

Tuloslaskelma kokonaistarkastelu (1000 €)

	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit sisäiset		Yhtymän	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit sisäiset		Yhtymän
	Liikelaitos	liikelaitos	erät		tuloslaskelmaosa	liikelaitokset	liikelaitos	erät		tuloslaskelmaosa
	MTA I 2020	TA 2020	Yhtymä	liikelaitos	ml.liikelaitokset	Toteuma	Toteuma	Yhtymä	Liikelaitos	ml.liikelaitokset
					MTA I 2020	31.8.	Toteuma 31.8.	Yhtymä	Liikelaitos	Toteuma 31.8.
	*)				**)	*)				**)
Toimintatuotot	773 861	887	-68	-217	774 463	510 735	415	-51	-221	510 878
Myyntituotot, ulkoiset	695 307	145	0	0	695 452	459 956	101			460 057
Myyntituotot, sisäiset	68	217	-68	-217	0	51	221	-51	-221	0
Maksutuotot	62 036	0	0	0	62 036	40 643	0			40 643
Tuet ja avustukset	4 984	526	0	0	5 509	1 992	92			2 085
Muut toimintatuotot	11 466	0	0	0	11 466	8 092	0			8 092
Toimintakulut	-763 813	-887	217	68	-764 416	-496 383	-542	221	51	-496 654
Henkilöstökulut	-339 273	-652	0		-339 925	-218 447	-438	0		-218 885
Palkat ja palkkiot	-276 518	-541			-277 058	-179 175	-365			-179 540
Henkilösivukulut	-62 756	-111	0	0	-62 867	-39 272	-73	0		-39 345
Eläkekulut	-52 291	-91			-52 382	-33 160	-61			-33 221
Muut henkilösivukulut	-10 465	-20			-10 486	-6 112	-12			-6 124
Palvelujen ostot	-251 929	-112			-252 041	-164 341	-23			-164 363
Palvelujen ostot, sisäiset	-217	-68	217	68	0	-221	-51	221	51	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 382	-10			-66 393	-42 163	-2			-42 165
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sisäi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	-60 659	0			-60 659	-42 363	0			-42 363
Muut toimintakulut	-45 354	-44			-45 398	-28 849	-28			-28 877
Muut toimintakulut, sisäiset	0					0	0	0		0
Toimintakate	10 047	0	148	-148	10 047	14 352	-128	170	-170	14 224
Rahoitustuotot ja -kulut	-600	0	0	0	-600	-100	0	0	0	-100
Korkotuotot	0	0			0	3	0			3
Muut rahoitustuotot	0	0			0	115				115
Korkokulut	-600	0			-600	-185	0			-185
Muut rahoituskulut	0	0			0	-32				-32
Vuosikate	9 447	0	148	-148	9 447	14 252	-128	170	-170	14 124
Poistot ja arvonalentumiset										
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 574	0			-12 574	-7 977				-7 977
Satunnaiset erät						1 352				1 352
Tilikauden tulos	-3 127	0	148	-148	-3 127	7 626	-128	170	-170	7 499
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	170				170					
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0				0					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 957	0	148	-148	-2 957	7 626	-128	170	-170	7 499

*) sisältää yhtymän ja liikelaitosten väliset sisäiset erät

***) yhtymän ulkoinen tuloslaskelma

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS YHTYMÄN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

Rahoituslaskelma (1000 €)	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit sisäiset		Yhtymän	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit sisäiset		Yhtymän
	liikelaitokset	liikelaitos	erät	erät	Rahoitusosa ml. liikelaitokset	liikelaitokset	liikelaitos	erät	erät	Rahoitusosa ml. liikelaitokset
	MTA I 2020	TA 2020	Yhtymä	Liikelaitokset	MTA I 2020	Toteuma	Toteuma	Yhtymä	Liikelaitokset	Toteuma
	*)				**)	*)	31.8.	31.8.		**)
Toiminta ja investoinnit										
Toiminnan rahavirta	9 447	0	148	-148	9 447	15 279	-128	170	-170	15 152
Vuosikate (+/-)	9 447	0	148	-148	9 447	14 252	-128	170	-170	14 124
Satunnaiset erät (+/-)						1 352				1 352
Tulorahoituksen korjauserät (+/-)						-325				-325
Investointien rahavirta	-46 390	0	0	0	-46 390	-19 287	0	0	0	-19 287
Investointimenot (-)	46 390				46 390	20 373				20 373
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)					0					0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)					0	1 086				1 086
Toiminnan ja investointien rahavirta	-36 943	0	148	-148	-36 943	-4 007	-128	170	-170	-4 135
Rahoituksen rahavirta										
Antolainauksen muutokset	-10 160	0	0	0	-10 160	215	0	0	0	215
Antolainasaamisten lisäykset (-)	10 160				10 160					0
Antolainasaamisten vähennykset (+)						215				215
Lainakannan muutokset	47 138	0	0	0	47 138	13 310	0	0	0	13 310
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	50 580			0	50 580					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	3 442			0	3 442	1 690				1 690
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/-)					0	15 000				15 000
Muut maksuvalmiuden muutokset (+/-)					0	30 906	322		0	31 228
Rahoituksen rahavirta	36 978	0	0	0	36 978	44 432	322	0	0	44 753
Vaikutus maksuvalmiuteen	35	0	148	-148	35	40 424	194	170	-170	40 618

*) sisältää yhtymän ja liikelaitosten väliset sisäiset erät

***) yhtymän ulkoinen rahoituslaskelma

TOTEUTUNEET PALVELUJEN KÄYTÖN NETTOKUSTANNUKSET JÄSENKUNNITTAIN 1-8/2020

Jäsenkunta	Erikoissairaanhoito			Päivystyskeskus			Ensihoitokeskus			
	TP 2019	TOT 1-8 2019	TOT 1-8 2020	TP 2019	TOT 1-8 2019	TOT 1-8 2020	TP 2019	TP 2019 oikaistu	TOT 1-8 2019	TOT 1-8 2020
Asikkala	9 533 067	6 161 969	5 934 003	1 207 792	795 877	875 640	756 521	456 005	520 859	327 347
Hartola	3 259 323	2 184 135	2 043 561	392 905	266 260	239 407	367 802	191 234	253 229	122 012
Heinola	21 155 945	14 500 384	13 478 654	1 744 178	1 172 053	1 430 678	1 533 974	1 097 421	1 056 130	793 969
Hollola	25 333 291	17 145 903	16 704 104	3 607 631	2 389 666	2 811 085	771 632	1 083 172	531 263	767 708
Iitti	7 913 299	5 203 395	5 160 953	1 023 212	703 895	687 865	745 339	382 195	513 161	273 073
Kärkölä	5 043 664	3 484 213	2 958 224	698 913	474 172	496 237	145 693	216 864	100 309	142 584
Lahti	130 415 792	88 978 629	91 903 489	18 911 937	12 612 893	13 988 817	4 767 849	6 477 447	3 282 630	4 469 439
Myrskylä	2 090 826	1 361 463	1 137 220	259 398	171 060	185 231	115 369	98 864	79 431	64 544
Orimattila	17 220 654	11 670 873	11 820 579	2 024 429	1 343 135	1 721 232	967 333	855 368	666 002	610 338
Padasjoki	3 726 188	2 259 438	2 782 685	494 829	324 812	334 238	369 281	192 200	254 247	131 089
Pukkila	1 770 222	1 254 569	1 306 185	217 833	135 827	185 444	114 195	83 571	78 622	64 935
Sysmä	4 190 110	2 806 915	2 934 752	405 387	266 865	252 473	721 006	241 650	496 407	161 899
Yhteensä	231 652 382	157 011 885	158 164 408	30 988 445	20 656 514	23 208 346	11 375 991	11 375 991	7 832 291	7 928 938

Erikoissairaanhoidon ja Päivystyskeskuksen kokonaiskustannusten toteumat perustuvat kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin.

Kuntakohtainen jako on oman toiminnan osalta laskettu hinnaston mukaisen käytön suhteessa. Asiakaspalvelujen ostot on huomioitu toteuman mukaisena.

Ensihoitokeskuksen kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin.

Kuntakohtainen jako on laskettu 50 % asukasmäärän suhteessa ja 50 % kunnan alueelle kohdistuvien kiireellisten ensihoitotehtävien lukumäärän suhteessa.

Jäsenkunta	Peruspalvelut			Ympäristöterveydenhuolto			Palvelunkäyttö yhteensä				
	TP 2019	TOT 1-8 2019	TOT 1-8 2020	TP 2019	TOT 1-8 2019	TOT 1-8 2020	TP 2019	TP 2019 oikaistu	TA 2020	TOT 1-8 2019	TOT 1-8 2020
Asikkala	17 281 824	11 250 280	10 872 924	220 680	154 750	152 705	28 999 882	28 699 367	28 335 385	18 883 735	18 162 618
Hartola	8 610 616	5 718 351	5 144 774	118 046	83 451	83 656	12 748 693	12 572 125	12 708 588	8 505 425	7 633 410
Heinola				239 749	155 729	153 066	24 673 846	24 237 293	25 000 141	16 884 297	15 856 368
Hollola	43 855 153	29 294 304	28 368 486	268 310	183 545	161 413	73 836 017	74 147 558	75 079 895	49 544 681	48 812 796
liitti	16 449 195	11 094 362	10 437 028				26 131 046	25 767 901	26 188 460	17 514 812	16 558 918
Kärkölä	9 269 079	6 304 209	5 741 550	127 474	86 609	85 482	15 284 824	15 355 994	15 677 880	10 449 511	9 424 077
Lahti	232 959 489	154 720 614	152 309 721				387 055 066	388 764 665	394 560 954	259 594 766	262 671 466
Myrskylä	4 060 376	2 708 259	2 807 936	59 757	44 429	34 369	6 585 727	6 569 222	6 608 988	4 364 641	4 229 300
Orimattila	32 545 299	21 659 358	21 344 254	291 438	203 777	215 684	53 049 153	52 937 189	53 415 937	35 543 144	35 712 086
Padasjoki	8 803 559	5 794 791	5 884 175	38 630	26 651	44 300	13 432 485	13 255 405	12 952 242	8 659 939	9 176 487
Pukkila	3 807 712	2 681 828	2 425 007	49 865	33 796	35 106	5 959 828	5 929 204	6 326 054	4 184 642	4 016 677
Sysmä				126 513	87 560	108 344	5 443 016	4 963 660	5 045 474	3 657 747	3 457 468
Yhteensä	377 642 303	251 226 355	245 335 856	1 540 461	1 060 297	1 074 123	653 199 581	653 199 581	661 900 000	437 787 342	435 711 671

Peruspalvelujen kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin. Kuntakohtainen jako on laskettu Numerus-ohjelman kautta.

Ympäristöterveydenhuollon kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin. Kuntakohtainen jako on laskettu hinnaston mukaisen käytön suhteessa.

Oikaistussa TP2019:ssä on huomioitu ensihoitokeskuksen maksuosuuden laskentatavan muutos. Vuoden 2019 tiedot on laskettu vuoden 2020 laskentatavalla.

Vuonna 2019 ensihoidon nettokustannukset jaettiin 15 % asukasmäärän mukaan ja 85 % ensihoidon yksikön ensisijaisen sijoituspaikan mukaan.

Vuonna 2020 ensihoidon nettokustannukset jaetaan 50 % asukasmäärän suhteessa ja 50 % kunnan alueelle kohdistuvien kiireellisten ensihoitotehtävien lukumäärän suhteessa.

LIITTEET

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Riski	Toteuma	Arvio kehityksestä
KORONAPANDEMIA		
Koronapandemiaan liittyvä kapasiteetin riittävyys tuottaa välttämättömiä sote-organisaation palveluja, jos pandemia vaikeutuu.	Koronapandemian aikana on kohdennettu kapasiteettia pandemian vaatimalla tavalla. Siitä on aiheutunut se, että kapasiteettia on ohjattu muista toiminnoista pandemiatehtäviin. Tällöin muut tehtävät ovat jääneet myöhemmin tehtäviksi tai ovat jääneet kokonaan toteuttamatta.	Koronapandemian arvioidaan jatkuvan pitkälle vuoteen 2021, mahdollisesti vähintään vuoden loppuun asti. Edellä kuvatut ongelmat ja niihin liittyvät riskit jatkuvat. Lisäksi riskinä on oman henkilöstön mahdolliset sairastumiset, jolloin kapasiteettiongelma kasvaa entisestään.
Hoitohenkilöstön riittävyys.	Hoitohenkilöstö on toistaiseksi riittänyt ohjaamalla henkilöstöä tärkeimpiin tehtäviin kulloisenkin tilanteen mukaisesti.	Hoitohenkilöstön riittävyyteen ja jaksamiseen liittyvät riskit jatkuvat. Tilanteen vaikeus riippuu koronapandemian etenemisestä.
Suojaintarvikkeiden riittävyys.	Suojaintarvikkeet ovat riittäneet käytön priorisoinnin avulla kriittisimpiin tarpeisiin. Suojaintarvikkeiden puskurivarastoa on kasvatettu merkittävästi ja tehostettu hankinta jatkuu edelleen.	Pandemia on alkanut kiihtyä uudelleen alkusyksyllä ja suojaintarvikkeiden hankintaa tehostetaan arvioidun kehityksen mukaisesti. Tarvikkeiden saamisessa on kuitenkin maailmanlaajuisia haasteita.
Erytystilojen riittävyys.	Erytystiloja järjestettiin käytön arvioidun tarpeen mukaisesti. Tarvitavat erityistilat ovat toistaiseksi riittäneet.	Erytystilojen tarve riippuu pandemian vaiheesta ja sairaalaan tulevien potilaiden määrästä. Tilanne jatkuu koko koronapandemian ajan.
Pandemian lisäämä lastensuojelun ongelmien kumuloituminen.	Ei ole toteutunut.	Heikkoja signaaleja nähtävissä tilanteen pahenemisesta. Näköpiirissä olevan tilanteen pitkittyminen kasvattaa riskiä.
Pandemiasta lisäämä mielen-terveys- ja päihdeongelmien paheneminen.	Palvelutoiminnan supistuminen keväällä 2020. Lisännyt tuen tarpeita.	Heikkoja signaaleja nähtävissä tilanteen pahenemisesta. Näköpiirissä olevan tilanteen pitkittyminen kasvattaa riskiä.
Ikääntyneiden pandemiasta johtuvat liikkumisrajoitusten seurannaisongelmat.	Rajoitusaika sujui kohtuullisen hyvin ja tapaamisia tehostetussa palveluasumisessa voitiin järjestää ulkotiloissa. Liikkumisrajoitusten vaikutukset maltilliset. Riski ei realisoitunut skenaarion mukaan.	Rajoitustoimenpiteitä purettu ja odotettavaa on, että tapaamiset ja muu liikkuminen jatkuvat normaalisti. Nähtävissä ongelmien monimutkaistuminen.

Pandemian lisäämä laajan työttömyyden ja lomautusten aiheuttamat toimeentulo-ongelmat.	Lomautukset ja irtisanomiset aiheuttaneet haasteita monissa kotitalouksissa.	Jos pandemia pitkittyy niin kuvatut ongelmat pahenevat.
TOIMINTAYMPÄRISTÖ		
Omistajakuntien heikko yhteistyö vaarantaa yhtymän päätöksentekoa ja hidastaa keskeisten kehittämissuunnitelmien etene- mistä.	Ratkaisut sote-kiinteistöistä. Sote-kiinteistöjen investointeihin ja omistamiseen liittyvät erilaiset näkemykset vaikeuttavat kokonaisuutta koskevia ratkaisuja. Riskinä mm. Välttämättömien investointien viivästyminen.	Kunnat jatkavat keskinäisiä neuvotteluja.
Epävarmuus valtioneuvoston sote-toimialaa koskevista linjauksista ja mahdollisista lainsäädännön uudistuksista.	Lakiehdotus on annettu ja lähetetty lausuntokierrokselle. Ehdotukseen liittyy riskejä monituottajuuden, rahoituksen, ympäristöterveydenhuollon ja maakuntien itsehallintoon liittyen.	Yhtymän arvioimat riskit realisoituvat jollakin aikavälillä, mikäli ehdotus hyväksytään esitetyllä tavalla.
Toiminta-alueella maakunnassa korostuvat pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys, nuoriso-työttömyys, syrjäytyminen, huumeongelmat sekä lasten ja nuorten pahoinvointi.	Riskissä kuvatut ongelmat ovat realisoituneet Päijät-Hämeessä. Koronapandemia on lisännyt näitä ongelmia.	Kuvattujen ongelmien arvioidaan jatkuvan Päijät-Hämeessä. Tilanne voi pahentua entisestään pandemian aiheuttamien toiminnallisten ja taloudellisten ongelmien seurauksena.
Maakunnan houkuttelevuus asuinympäristönä liittyy henkilöstön saatavuuteen.		
TALOUS		
Kiristynyt kuntatalous ja palvelujen kysynnän nopea kasvu muun muassa väestön ikääntymisen vuoksi muodostavat kasvavan riskin palvelutuotannon tasapainolle ja rakenteellisten uudistusten hallitulle toteuttamiselle. Riskit liittyvät palvelujen saatavuuden, laadun, kustannusten ja toteutuksen resurssoinnin sekä aika- taulujen hallintaan.	Yhtymä on pysynyt asetetun talousarvion raamissa. Taloudelliset riskit liittyen toimintojen kustannuskehitykseen, laadun heikkenemiseen ja kasvavan palvelutarpeen aiheuttaman volyymin kasvun myötä eivät ole realisoituneet. Päätetyt säästötoimenpiteet ovat olleet tehokkaita. Yhtymän htv-kehitys on kääntynyt laskuun.	Talousarvio vuodelle 2021 on haasteellinen. Asetettu talousarvioraami ei ole mahdollistanut lainsäädännön muutoksista syntyvien lisävelvoitteiden ja -kustannusten, kuten hoivamitoituksen uudistuksen, huomioimista. Väestörakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu sekä ICT-korjausvelan maksaminen on pystytty huomioimaan asetetussa talousraamissa vain osittain. Vuoden 2021 talousarvioraamissa ei ole huomioitu koronaviruksen vaikutuksia, kuten hoitojonojen purkamisvelvoitteen synnyttämiä lisäkustannuksia tai laajamittaisen epidemian hallinnasta ja hoidosta syntyviä kustannuksia.

		Laajamittaisen koronatestauksen kuluja ei ole raamissa huomioitu.
Muutosohjelman taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen liittyvät riskit.	Muutosohjelman mukainen kustannuskehityksen tavoiteura on kuntien maksukyvyn yläpuolella. Talousarvioraami on selkeästi tavoitetta parempi. Muutosohjelman mukaisia toimenpiteitä on toteutettu ja taloudellisia säästöjä on saavutettu.	Muutosohjelman toteuttamista jatketaan suunnitellusti.
Rahoitusriskit	Ei toteutunut	Ei tiedossa rahoitusriskejä.
TIETOJÄRJESTELMÄT		
Tietojärjestelmäriskejä ovat mm. tietojärjestelmä-uudistusten onnistumisen varmistaminen riittävällä osaamisella, riittävällä henkilöresursoinnilla ja realistisella aikataulutuksella.	Riski ei pääosin ole realisoitunut	ICT-infrastruktuurin teknisen velan takaisinmaksu on edennyt suunnitelman mukaisesti. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän päivitys on toteutuksessa 12/2020. Vuodelle 2021 jää vielä teknistä velkaa liittyen ICT-infraan, ICT-sovellusten päivitys on pääosin aloittamatta
Riittävä kyvykkyys ja riittävät taloudelliset resurssit toteuttaa tietojärjestelmä-uudistuksia ja kehityshankkeita.	Riski on osin realisoitunut	Uudistushankkeissa on tukeuduttu ulkoisiin resursseihin
Tietojärjestelmien infrastruktuurin riskit.	Riski ei ole realisoitunut	1-9/2020 on tehty monia ICT-infrastruktuurin korjauksia, mikä on madaltanut riskitasoa; riskitaso on edelleen korkea
Tietoturvaan liittyvät riskit.	Riski ei ole realisoitunut	1-9/2020 on tehty monia tietoturvan korjauksia, mikä on madaltanut riskitasoa; riskitaso on edelleen korkea
JOHTAMINEN		
Organisaation muutosten ja uudistusten johtamiseen, ohjeistamiseen ja toteutuksen seurantaan tarvitaan riittävästi henkilöresursseja, osaamista ja aikaa. Riskinä on, että muutoksia ja uudistuksia viedään läpi liian nopeasti, jotta organisaatio pystyisi omaksumaan uudet toimintamallit ja jotta uudistusten toteutus saadaan tuottamaan tavoiteltavat tulokset.	Riski ei ole toteutunut, lukuun ottamatta pandemian aiheuttamaa lievää viivästymistä.	Uudistukset arvioidaan etenevän suunnitelmien mukaisesti.

Muutosjohtamisen riskeihin liittyvät yhtymän kyky hallita kokonaisuutena palvelutuotantoa ja sen riskejä ja kustannuksia monituottajamallissa.	Riski ei ole realisoitunut.	Riskien hallintaan varauduttu vahvistamalla järjestämistä ja organisointia; mm. ostopalvelujohtaja.
Työnantajakuvaan mahdollisten epäkohtien vaikutus henkilöstön saatavuuteen.	Yt-toimenpiteillä on ollut pieni vaikutus työnantajakuvaan, mutta hakijamäärät ja kiinnostus organisaatiota kohtaan on hyvällä tasolla	Muutosohjelmaan sisältyvillä toimenpiteillä ja niistä suunnitelmallisesti viestimisellä positiivinen vaikutus työnantajakuvaan
HENKILÖSTÖ		
Henkilöstön saatavuudessa on riskejä useissa ammattiryhmissä.	Riski osittain toteutunut; lähihoitajien saatavuus	Saatavuushaasteet jatkuvat, mutta toimenpiteet aloitettu mm koulutuksen osalta (lähihoitajien saatavuus)
Henkilöstön osaamisen riskit liittyen ammattitaitoon, muutoksessa onnistumiseen sekä teknologisen kehityksen mukana pysymiseen.	Tiettyjen ammattiryhmien saatavuushaasteet ovat tuoneet yhtymän osaamispääomaan haastetta. Pääosin kuitenkin riski pieni. Resurssien niukentuminen vaikuttanut koulutukseen osallistumisen mahdollistamiseen.	Hyvällä johtamisella voidaan vaikuttaa riskin suuruuteen. Työntekijöiden osaamistason ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen vaatii ennakkointia ja suunnitelmallisuutta
Osaamisen ennakkoinnin hallinta yhtymän kaikilla osa-alueilla.	Henkilöstösuunnitteluun sisältyy osaamisen ennakkointi. Hallinnassa kehittämistä.	Hankinnassa olevalla osaamisen hallinnan ohjelmalla saadaan tietoa yhtymän osaamispääomasta ja muun muassa osaamisvajeista, joka helpottaa osaamisen ennakkointia.
Työhyvinvointiin ja työturvallisuuden riskeinä ovat kuormittavuuden kasvu työhön liittyvien muutosten ja kehittämisen suuren määrän vuoksi.	Työn kuormittavuutta seurataan työturvallisuusriskien arvioinnin, työhyvinvointikyselyn ja sähköisen terveystarkastuksen avulla. Työyksiköt tekevät suunnitelmat työturvallisuusriskien vähentämiseksi ja toimenpiteet työhyvinvoinnin vahvistamiseksi eri lähteistä kootun tiedon perusteella. Näistä tietolähteistä kootun tiedon perusteella työväkivalta on lisääntynyt työyhteisöissä. Henkilöstön fyysinen työkyky ei ole riittävä fyysisesti kuormittavassa työssä. Osa työyhteisöistä tarvitsee kohdennettua tukea työyhteisöjen toimivuuden varmistamiseksi erilaisissa muutoksissa	Muutoksen työhyvinvointihankkeessa on mukana 26 työyksikköä. Keskeisenä tavoitteena on vahvistaa henkilöstön voimavaroja ja kykyä kehittää työtä muutoksen ja kuormittavien keskellä. Yhtymässä on meneillään työväkivallan hallintaan liittyvä hanke, jossa lisätään ja vahvistetaan henkilöstön ja esimiesten työväkivallan ennakkointiosaamista. Matka kohti hyvää työkykyä hankkeessa luodaan toimintamalleja henkilöstön fyysisen työkyvön ylläpitämiseksi, liikunta-aktiivisuuden lisäämiseksi, tuki- ja liikuntaeläimistöön hyvinvoinnin edistämiseksi ja työstä palautumiseksi.

Työmäärän absoluuttinen kasvun ja henkilöstön keski-ikä kasvamisen riskit.	Työmäärä on koronapandemian aikana lisääntynyt tiettyissä tehtävissä, mutta joissakin tehtävissä työt ovat vähentyneet.	Pandemian jatkuessa työmäärä pysyy normaalia korkeampana joissakin pandemiaan liittyvissä tehtävissä. Lisäksi työkuormitus kasvaa, kun pandemian vuoksi tekemättä jääneitä töitä aletaan purkamaan. Jos pandemia pahenee entisestään, joudutaan vähentämään toimintaa tiettyissä toiminnossa ja lisäämään resursseja pandemiotehtäviin.
Asiakkaiden taholta syntyvä väkivallan ja seksuaalisen häirinnän riski.	Toteutuneet tapahtumat on kirjattu Haiproon. Tilanteet analysoitu ja tehty ehkäiseviä toimenpiteitä. Henkilöhälytyslaitteet ovat käytössä, mutta ne ovat osin vanhentuneet ja niissä on ollut toimintahäiriöitä.	Riskeihin ehkäistään erilaisin varautumistoimenpitein mm. Ohjeistuksen ja koulutuksen avulla sekä työolosuhteiden kehittämällä. Väkivallan ja seksuaalisen häirinnän riskit ovat edelleen olemassa. Henkilöhälytysjärjestelmiä uusitaan ja haetaan toimintaan paremmin soveltuvia ratkaisuja.
TOIMINNALLISET RISKIT		
Asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä sote-palvelujen laatuun liittyvät riskit.	Tehty laadun, asiakas- ja potilasturvallisuuden osavuositarkastus.	Laatu-, asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittäminen on osa kaikkien toimintojen työtä ja kehittämistä. Tilanteen kehittymistä ja parantamista seurataan ja johdetaan raportoinnin ja kehittämistoimenpiteiden avulla; mm. koulutus.
Muutosohjelmaan liittyvien toiminnallisten uudistusten toteutumiseen liittyvät riskit.	Muutosohjelman toteutus on edennyt, mutta koronapandemia on hidastuttanut toteutusta alkuperäisiin suunnitelmiin nähden.	Muutosohjelman etenemisen aikataulut ja kustannushyötyjen syntyminen on päivitetty alkusyksyllä 2020. Ohjelman arvioidaan etenevän suunnitellusti huomioiden koronapandemian aiheuttama toteutuksen hidastuminen. Tästä seuraa myös, että taloudellisten hyötyjen syntyminen viivästyy, mutta hyötyjen arvioidaan syntyvän lähes suunnitellusti.
TOIMITILAT		
Sisäilmaongelmat.	Havaitut sisäilmaongelmat kirjattu ja niiden vaatimiin toimenpiteisiin ryhdytty; mm. Sisäilman laatutarkastukset, korjaustoimenpiteet, väistötilojen käyttö.	Sisäilmariskit ovat todennäköisiä jatkossakin. Riskejä ehkäistään toimitilakatselmuksilla ja kunnossapidon toimenpitein.
Talotekniikan rikkoutumisriskit liittyen elinkaarensa päässä olevasta tekniikasta.	Pienuhkoja talotekniikan rikkoutumisia on tapahtunut ja ne on korjattu tapauskohtaisesti.	Talotekniikan rikkoutumisriskejä on odotettavissa jatkossa.

	Suuria rikkoontumisia ei ole tapahtunut.	kin. Riskejä ehkäistään toimitilatarkastuksin sekä kunnossapitotoimenpiteillä.
VAHINKORISKIT		
Suuri vesivahinko	Suuria vesivahinkoja ei ole syntynyt.	Vanhoissa toimitiloissa riski vesivahingoille on olemassa. Riskejä ehkäistään toimitilojen kunnossapidon avulla. Riskien taloudellisiin seurauksiin varaudutaan vakuutuksilla.
Tulipalo	Läheltä piti tilanne Orimattilan asumispalveluyksikkö Marttilassa 22.4.2020, kun viereiset tyhjillään olleet rakennukset paloivat. Evakuoiteja ei tarvittu, mutta niihin varauduttiin. Raportti tilanteesta laadittiin.	Suunnitelmat päivitetään myös ulkoa kohdistuvaan paloukseen. Tähän asti suunnitelmat ovat koskeneet vain sisällä syttyvää paloa. Riskien taloudellisiin seurauksiin varaudutaan vakuutuksilla.
Laitteiden rikkoutumisvahinko	Suuria laiterikkoja ei ole syntynyt.	Laiterikot ovat mahdollisia erityisesti vanhempien laitteiden osalta. Laiterikkoja ehkäistään uusimalla laitteita toiminnalliset tarpeet ja taloudelliset laskelmat huomioiden. Riskien taloudellisiin seurauksiin varaudutaan vakuutuksilla.
Myrskyvahinko	Kotiin vietävät palvelut varautuneet vuoden aikana myrskyihin nostamalla valmiutta. Yhdessä myrskyssä evakuoitu useampi kotihoidon asiakas, koska asunto / talo sijaitti haja-asutusalueella ja myrsky aiheutti laajat ja pitkäkestoiset sähkökatkokset	Myrskytilanteissa tarpeen niin vaatiessa nostetaan valmiutta. Riskien taloudellisiin seurauksiin varaudutaan vakuutuksilla.
Työtapaturma	Toteutuneet työtapaturmat kirjattu Haiproon ja ilmoitettu vakuutusyhtiölle. Tilanteisiin liittyen tehty vahinkojen ehkäisemiseen liittyviä toimenpiteitä.	Työtapaturmien ehkäisyä tehdään koulutuksella sekä työsuojelun toimenpiteillä.
Sähkövahinko	Suuria sähkövahinkoja ei ole syntynyt.	Sähkövahingot ovat mahdollisia jatkossakin eri syistä; mm. myrskyjen tai laiterikkojen seurauksena. Sähkövahinkoja ehkäistään kunnossapidon ja häiriötilanteisiin liittyvän varautumisen toimenpiteiden. Varaudutaan vakuutuksilla riskien taloudellisten seurausten kattamiseen.
Murto- ja varkausvahinko	Merkittäviä murto- ja varkausvahinkoja ei ole realisoitunut.	Riskeihin varaudutaan toimitilaturvallisuuden ja muiden tur-

		vallisuuden kehittämistoimenpiteiden avulla. Varaudutaan vakuutuksilla riskien taloudellisten seurausten kattamiseen.
Moottoriajoneuvovahinko	Pienvahingot hoidettu vakuutusyhtiön ja korjaamojen kautta.	Varaudutaan vakuutuksilla riskien taloudellisten seurausten kattamiseen.
Muut vahinkoriskit	Ei merkittäviä vahinkoja.	Varaudutaan vakuutuksilla riskien taloudellisten seurausten kattamiseen.

Arvio Covid-19 aiheuttamista kustannuksista

Tiedot on poimittu valtiovarainministeriölle lähetetyn Covid-19-avustushakemuksen laskelmista

Arvio vuoden 2020 kustannuksista yhteensä

Covid-19-epidemiaan varautuminen:

Suojainhankinnat	10 761 000 €
------------------	--------------

Covid-19-epidemian torjunta ja hoito:

Henkilöstökulut	2 618 000 €
Palvelujen ostot	7 762 000 €
Aineet ja tarvikkeet pl. hoitotarvikkeet	185 000 €
Muut toimintakulut	1 527 000 €

Covid-19-epidemian varautumiseen, torjuntaan ja hoitoon liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot:

129 000 €

YHTEENSÄ

22 982 000 €

Taustatiedot

Onko vastaaja

- kunta
- sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Viranomaisille: Lausunтовastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä, hallitus, 14.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Järjestämisvastuun siirtäminen kuntaa suuremmille sote-maakunnille mahdollistaa resurssien ja asiantuntemuksen käytön yhdenvertaisemmin koko sote-maakunnan alueella. Sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatio parantaa mahdollisuuksia ratkaista kansalaisten ongelmia kokonaisvaltaisemmin.

Väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen kuntien ja kunnissa tapahtuvalla toiminnalla on keskeinen merkitys. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteet ovat kuitenkin pääosin korjaavia toimenpiteitä.

Maakuntien tilanteet ja olosuhteet ovat uudistukseen lähdeittäessä hyvin erilaiset. Osissa maakuntia on toteutettu pitkälle menevä sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio ja osassa maakuntia valmistelu alkaa vasta lainsäädännön tultua vahvistetuksi. Esitetty uudistus lisää selkeästi valtion ohjausta, mikä osin on perusteltua, kun rahoitus pääosin tulee valtiolta. Riskiksi muodostuu maakuntien liian yksityiskohtiin menevä ohjaus, joka voi estää sote-maakuntien itsehallinnon toteutumista sekä alueellisten, väestön palvelujen kannalta tarkoituksenmukaisten toimintamallien kehittymistä. Tältä osin ohjausta täytyy uudelleen arvioida. Sote-maakuntien erilaiset tilanteet tulisi myös ottaa paremmin huomioon. Erityisesti

tämä koskee palvelujen tuotantoa. Uudistuksen tulisi paremmin ottaa huomioon tuotantorakenteen monimuotoisuus.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Pelastuslaitokset toimivat kaikki jo nyt maakunnallisina organisaatioina, joten sen johdosta uudistuksen merkitys palvelujen saatavuudelle, yhdenmukaisuudelle ja vaikuttavuudelle on pienempi kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Ensihoidon järjestämisvastuu kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollolle. Pelastustoimi tuottaa osassa maata ensihoidon palveluja sekä ensivastepalvelua. Nykyisellään sosiaali- ja terveydenhuolto järjestää laajasti erilaisia kotiin vietäviä palveluja ja ensihoidolla on niissä tärkeä rooli. Pelastustoimen rooli tuottajana on enemmän perinteisessä ensihoidossa. Toiminta samassa organisaatiossa parantaa mahdollisuutta kehittää toimintoja yhteisesti. Mikäli pelastustoimi toimii ensihoitopalvelun tuottajana, sote-maakunnan sisällä tulee varmistaa se, että toiminnot eivät hallinnollisesti liiaksi eriydy toisistaan.

Maakunnissa tulisi kiinnittää huomioita sote-maakunnan organisoitumiseen siten, että ensihoidon järjestämisessä järjestämisvastuu on sosiaali- ja terveydenhuollolla, mutta sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi tekevät sen tuottamisessa saumatonta yhteistyötä. Tämä on oleellista resurssien järkevän käytön näkökulmasta. Pelastustoimea ja sosiaali- ja terveystoimea ei tule liiaksi eriyttää toisistaan tulevissa organisaatioissa, vaan tulisi pyrkiä vahvaan integraatioon myös hallinnollisesti.

Pelastustoimen toimiessa mahdollisesti liikelaitosmallilla maakuntahallituksen alaisuudessa, tulee ehdottomasti huolehtia siitä, että sote-maakuntahallituksella on otto-oikeus johtokunnan päätöksiin, muutoin on vakava riski toiminnan ja erityisesti talouden irtaantuminen sote-maakunnan muusta toiminnasta.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Päätöksenteko ja asukkaiden osallistumisoikeudet sote-maakunnassa perustuvat pitkälti kuntalain säännöksiin ja vakiintuneisiin paikallisen demokratian muotoihin.

Sote-maakunnan toiminta perustuu alueelliseen itsehallintoon. Kunnalliseen itsehallintoon verrattuna valtion ohjaus sote-maakuntiin on merkittävästi vahvempaa ja tasapaino itsehallinnon ja valtion ohjauksen välillä herättää eräiltä osin kysymyksiä. STM:n ohjauksen rooli on suunniteltu vahvaksi, mutta kysymyksiä herää siitä, miten STM tosiasiallisesti ohjaa vuosittaisissa neuvotteluissa maakuntia. Riskinä on merkittävä palvelujärjestelmän johtamiseen ja kehittämiseen liittyvä osaamisen asymmetria, palvelujärjestelmäosaajien ja johtajien jäädessä pääosin maakuntiin. Lisäksi kysymyksiä herättää STM:n poliittisen toiminnan rooli suhteessa maakuntien ohjaukseen. Kokemukset ovat viime vuosina osoittaneet, että poliittiset pyrkimykset ovat saaneet yllättävän suuren roolin yksittäisten maakuntien yksittäisten asiakokonaisuuksien ohjaamisessa. Tällaista kehitystä ei voi pitää maakuntien pitkäkestoisen kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisena. Merkittävin puute on se, että sote-maakunnalla ei ole verotusoikeutta. Tämä kaventaa merkittävästi sote-maakunnan taloudellista päätöksentekoa ja itsehallintoa. Itsehallinnon vahvistamiseksi maakuntaveroa koskevan lainsäädännön valmistelussa tulisi edetä mahdollisimman nopeasti.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

15 §; Sote-maakunnan lainanottovaltuutus: Huomioon ottaen esitetty rahoitusmalli, jossa pääasiallinen rahoitusvastuu on valtiolla, lainanottovaltuudesta ja investointien ohjauksesta säättäminen on perusteltua. Investointien ja lainanoton tulee perustua pitkjänteiseen suunnitelmaan. Lainanottovaltuuden perustuminen laskennalliseen lainanhoitokatteeseen ei ota huomioon merkittävien investointien tarveperusteista arviointia. Sote-maakunnalla saattaa olla korkea lainakanta, mutta silti tarve investoida. Nyt esitetyssä muodossa tällaiset kiireelliset ja välttämättömät investoinnit käsitellään erillisessä menettelyssä (3. momentti). Näiden käsittely voisi olla osa sote-maakunnan ja ministeriöiden välistä neuvottelua.

Toimitilojen hallinnointi: Sote-maakunnan käyttöön tulevista toimitiloista säädetään voimaantulolain 19 ja 21 §:ssä. Sairaanhoidopiirien ja erityishuoltopiirien omaisuus siirtyy suoraan lain nojalla sote-maakunnan omistukseen. Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaali- ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät sote-maakunnan hallintaan vuoden 2023 alusta lukien ja hallinnasta tehdään vuokrasopimus, joka on voimassa vähintään vuoden 2025 loppuun asti.

Tilojen valtakunnallisesta hallinnoinnista ei ole tarpeen säätää erikseen. Jokainen sote-maakunta voi järjestää tilojen hallinnonin tarkoituksenmukaisella tavalla. Ainakin pienemmissä ja keskisuurissa sote-maakunnissa tilojen suora omistus ilman erillistä yhtiötä on tarkoituksenmukaista.

Velvoite vuorata tilat kolmen vuoden ajaksi on riittävä. Tällä varmistetaan se, että sote-maakunnan käyttöön ei jää tarpeettomia tai epätarkoituksenmukaisia tiloja siirtymäkauden jälkeen. Kun osa kunnista on jo aiemmin siirtänyt järjestämisvastuun peruspalvelujen osalta yhteistoiminta-alueille tai sairaanhoidopiireille, selvyuden vuoksi tulisi todeta, että myös näiden vuokrasopimusten osalta noudatetaan kolmen vuoden vuokrausvelvoitetta.

22 §; säännöksessä voisi ottaa kantaa siihen hyväksyykö maakuntavaltuusto erityislainsäädännön mukaisia strategisia asiakirjoja erityisesti siltä osin, kun koskevat sekä kuntien että sote-maakunnan toimintaa (yhdyspinta-asiat).

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? "

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Länsi-Uusimaan sote-maakunta

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

23§; Pykälä on osin ongelmallinen maakuntien itsehallinnon toteutumisen näkökulmasta. STM:n kanssa käytävien neuvotteluiden päätavoitteen tulisi olla sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden (mitä tehdään) alueellisessa toteutumisessa, sekä sote-maakuntien yhteistyösopimusten toteutumisen seurannassa. Varsinaiset toteuttamiseen liittyvien ratkaisujen (miten tehdään) pitää olla maakuntien itsenäisesti päätettävissä. Muutosesitykset:

.. Neuvottelujen tarkoituksena on ohjata sote-maakuntaa sosiaali- ja terveydenhuollon strategisissa järjestämisvastuun toteuttamiseen liittyvissä kysymyksissä

6) sosiaali- ja terveydenhuollon tuotantorakenteeseen liittyvät... poistetaan kokonaan. Nämä kokonaisuudet kuuluvat järjestämisvastuun toteuttamiseen ja edellyttävät ohjauksen jatkuvia alueellisia päätöksiä. Muotoilu on erittäin ongelmallinen alueiden järjestämisvastuun tosiasiallisen toteuttamisen näkökulmasta.

11) tarpeen mukaan muut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvät kansallisen ohjauksen kannalta keskeiset ja strategisesti merkittävät kokonaisuudet. Esitetty Muotoilu antaa rajattoman vallan puuttua sote-maakunnan itsehallintoa merkittävästi hankaloittavalla tavalla ja on sellaisenaan ongelmallinen.

Huomioita:

Neuvottelumenettely on luonteeltaan normipohjaista informaatio-ohjausta. Sen asema jää kuitenkin hyvin epämääräiseksi myös suhteessa palvelurakenteen laillisuusvalvontaan, josta vastaavat aluehallintovirastot. Kokonaisuudessaan neuvottelumenettelyyn tulee liittymään merkittäviä vaikeuksia syntyvän palvelujärjestelmän johtamiseen ja kehittämiseen liittyvän osaamisen ja kokemuksen asymmetrian vuoksi. Tällä hetkellä STM:ssä ja THL:ssä ei ole kuin yksittäisiä palvelujärjestelmän johtamisessa meritoituneita osaajia. Pykälässä kuvatus kaltainen yksityiskohtiin menevä ohjaus edellyttäisi merkittävää virkamiesten lisäämistä sekä kyvykkyyksien uudelleen arviointia sekä STM:ssä että THL:ssä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Tarkoituksenmukaisempaa on arvioida uudelleen ohjauksen yksityiskohtaisuus suunnaten sitä merkittävästi esitettyä enemmän kansallisten strategisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan. Riskinä voidaan nähdä myös ajoittainen poliittinen tempoilevuus, joka saattaa ulottuessaan sote-maakuntien ohjaukseen neuvottelumenettelyn kautta hankaloittaa merkittävästi sote-maakuntien järjestämisvastuun toteutumista sekä alueellisesti pitkäjänteistä kehittämistä.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

8 §: pykälässä tulisi huomioida se, että järjestämisvastuun toteuttamiseksi olennaista on, että sote-kuntayhtymällä on alueensa väestöä koskeva asiakas- ja potilastieto.

Sote-ministerityöryhmän linjaukseen perustuen ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ei olla sisällyttämässä sote-maakunnan järjestämisvastuulle. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuuta on viime vuosien aikana pyritty kokoamaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta on edellyttänyt, että järjestämisvastuullisella organisaatiolla tulee olla tehtävään käytettävissä vähintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavat henkilöresurssit. Tehty linjaus merkitsee sitä, että osa

ympäristöterveydenhuollon rakenteista joudutaan purkamaan ja järjestämisvastuu määrittelemään uudelleen. Pahimmillaan se johtaa uusien pienten organisaatioiden perustamiseen, jolloin toiminnan asiantuntemus ja tehokkuus kärsivät. Ympäristöterveydenhuolto tulisi nähdä osana muuta sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja järjestämisvastuu olla sote-maakunnilla. Laissa tulisi mahdollistaa sote-maakunnalle ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisen jatkaminen ainakin niissä tapauksissa ja siinä laajuudessa, kun kunnat ovat siirtäneet järjestämisvastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueille tai sairaanhoitopiireille.

Ehdotuksen keskeisenä sisältönä on sosiaali- ja terveydenhuollon nykyisen pirstaloituneen järjestämisvastuun vahvistaminen ja sen kokoaminen sote-maakuntien vastuulle. Järjestämisvastuu kuuluu julkiselle vallalle ja on tärkeää, että järjestämisvastuuseen kuuluvat tehtävät säilyvät sote-maakunnalle ja järjestäjän rooli on vahva. Vahvan järjestäjän roolin kanssa ristiriidassa ei ole se, että osa palvelutuotantoa hankitaan muilta palveluntuottajilta, myös yksityisiltä. Ehdotuksen 12 §:ssä on todettu ne palvelut, joita ei voida hankkia yksityisiltä palveluntuottajilta. Luettelossa mainittujen palvelujen suhteen ei ole huomautettavaa. Perusteltua on myös se, että sote-maakunta vastaa sosiaalihuollon palvelujen palvelutarpeen arvioinnista.

Esityksen mukaan hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että sote-maakunta pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta. Esityksen perusteluissa on todettu, että on mahdotonta määritellä yksiselitteistä rajaa, jolloin ostopalveluista muodostuisi riski järjestämistehtävästä suoriutumisen näkökulmasta. Esityksessä korostuu sote-maakunnan oman tuotannon merkitys. Perustellusti voidaan kuitenkin sanoa, että myös sote-keskuksen omaan tuotantoon liittyy riskejä. Erityisesti nämä liittyvät digitaalisten palvelujen kehittämiseen ja henkilöstön rekrytointiin. Suomessa monilla alueilla palvelujen tuottaminen perustuu monituottajuuteen, jossa yksityinen palvelutuotanto täydentää julkisen sektorin omaa palvelutuotantoa. Riskinjaon näkökulmasta oman tuotannon ja ostopalvelun yhdistelmä on usein turvallisempi kuin yksinomainen oma tuotanto. Ostopalvelujen käyttöön liittyvää riskiä pienentää merkittävästi se, että keskeisten palvelujen toimitilat ja niihin liittyvä kiinteä toimintavarustus sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmät ovat sote-maakunnan hallinnassa. Maan eri osissa olosuhteet ja mahdollisuudet tuottaa palveluja omana toimintana tai ostopalveluna poikkeavat toisistaan. Osana sote-maakunnan itsehallintoa tulee olla mahdollisuus arvioida oman tuotannon ja ostetun tuotannon suhdetta. Vastuu järjestämisestä on sote-maakunnalla.

Sote-maakunnan järjestämiskyvykyys riippuu siitä, millainen osaaminen sillä on sen järjestämisvastuulla olevista palveluista ja järjestämiseen liittyvistä tehtävistä. Osaamisen perusteleminen oman tuotannon määrällä ei ole perusteltua. Järjestämistehtävässä oleellista on järjestämiseen liittyvä osaaminen, kuten alueen väestön palvelutarpeiden tunnistaminen, kyky kohdentaa resursseja ja suunnitella integroituja palvelukokonaisuuksia sekä ohjata ja arvioida palvelukokonaisuuksia. Järjestäminen voidaan toteuttaa osin ja laajastikin myös monituottajamallilla. Oman palvelutuotannon vaade johtaa todennäköisesti sellaisiin palvelutuotantoratkaisuihin, jotka eivät edistä maakunnallisten toimivien palvelukokonaisuuksien syntymistä.

Esityksessä järjestäminen kytketään liiaksi palvelujen tuottamiseen, eikä esitys ole tältä osin onnistunutta monituottajuutta mahdollistava. Esitys tällaisenaan kaventaa huomattavasti yksityisten yritysten mahdollisuutta toimia julkisten palvelujen tuottajana. Esityksellä on vaikutuksia myös yksityisen palvelutuotannon markkinoihin, mikä vaikeuttaa myös sote-maakuntien kykyyn kehittää tarvitsemiensa yksityisten palvelujen sotemarkkinoita.

Erytishuoltopiirien kuntayhtymien purkaminen ja toiminnan siirtäminen sote-maakuntien vastuulle on kokonaistavoitteet huomioon ottaen perusteltua. Jo valmisteluvaiheessa tarvitaan aktiivista työskentelyä, jotta kaikki palvelut kyetään järjestämään tarkoituksenmukaisesti ja varmistamaan saatavuus. Osa nykyisistä erityishuoltopiirien palveluista on tarkoituksenmukaista järjestää yhteistyöalueella yliopistollisesta keskussairaalaista vastaavan sote-maakunnan toimesta. Useat erityishuoltopiirit toimivat useiden esitettyjen sote-maakuntien alueella. Siitä, millä periaatteilla palvelutuotanto siirtyy, tarvitaan selkeät linjaukset.

Esityksestä ei käy selkeästi esille millä tavoin valmistelu etenee lakisäateisten sosiaalialan osaamiskeskusten osalta. Vaikka sosiaalialan kehittämisen rahoitus toteutuu jatkossa yleiskatteisena, on rahoituksen taso turvattava. Nykyinen perusrahoitus on ollut riittämätön.

Nykytilanteessa ICT-palvelut ovat hyvin pitkälle ulkoistettuja, eurojen kautta tarkasteltuna ulkoistamisaste on 97%. Täten lain kirjaus "Järjestämistä vastuu toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä - - hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset", on ICT:n osalta epärealistinen tai ainakin vaatii täsmennyksiä. ICT-toiminnoissa in-house yhtiöillä on merkittävä rooli, tätä roolia suhteessa 9 § "Palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin" tulee täsmentää siten, että monet ICT-tehtävät voidaan katsoa omaksi toiminnaksi 8 §:n edellyttämällä tavalla, kun ne ovat in-house yhtiön vastuulla. Monissa ICT-palveluissa skaalaedut ovat merkittäviä, tästä esimerkkinä pilvipalvelut kuten O365-viestintäratkaisut. 12 §:n kirjaus "kaikissa tilanteissa" on ICT:n näkökulmasta ongelmallinen, koska ICT:n vastuulla oleva käyttövaltuushallinta on esimerkki asiasta, jonka toimimattomuus estää asianmukaisen työnteon lähes kaikilta sote-ammattiryhmiltä. Ei kuitenkaan ole realistista, että jokainen maakunta hoitaisi ilman riippuvuutta ulkoistuskumppaneihin omana tuotantonaan ICT:tä, jonka osuus kokonaisbudjetista on muutaman prosentin luokkaa. Näin pienessä toiminnassa osaamis- ja henkilöriskit kasvavat huomattavaksi, jos toiminta tehdään omana tuotantona.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Otto-oikeus maakuntahallitukselle pelastustoimen mahdolliseen erillisorganisaatioon liittyvään päätöksentekoon.

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan

pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Ei kantaa

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Ei kantaa

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Ei huomioita

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaantulolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoona. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- Etelä-Savon maakuntaan
- Pohjois-Savon maakuntaan

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetty tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Uudenmaan alueelle esitettyä erityisjärjestelyä, jossa järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa ja Helsingin kaupunki, voidaan Uudenmaan maakunnan väestömäärä huomioon ottaen pitää perusteltuna. Riskinä on kuitenkin se, että sosiaali- ja terveystalvöpalvelujen ja alueellinen integroituminen jää toteutumatta, kun palvelukokonaisuudesta vastaa neljää sote-maakuntaa, Helsingin kaupunki ja HUS-maakuntayhtymä. Uudenmaan erilliskratkaisu aiheuttaa lisäksi sen, että samaan ERVA-alueeseen kuuluvat integroidut kuntayhtymät joutuvat eriarvoiseen asemaan erityisesti sosiaalihuollon erityisöpalvelujen sekä perusterveydenhuollon tuen osalta. Uudellamaalla SOTE:n ytimessä oleva järjestämisvastuun integrointi ei toteudu, joka johtaa vaikeuteen löytää säästöjä palvelujärjestelmän sisällä. Tämä aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia uudelleen kohdentaa 400 mE muun maan hyväksi. Täten Uudenmaan erilliskratkaisu voi toteutuessaan aiheuttaa koko maata koskevan rahoituksen eriarvoisuuden, mikäli valtio ei muulla tavalla kompensoi muiden kuin Uudenmaan alueen sote-maakuntien tarveperusteisen rahoituksen toteutumista.

Sote-maakunnan väliaikaisen valmistelutoimielimen osalta 7 §:n ja sen perustelujen välillä on ristiriita. Pykälän 3 momentin perusteluissa on mainittu maakuntien liiton, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä työ- ja elinkeinotoimiston edustus valmistelutoimielimessä vastoin pykälätekstiä.

Ehdotettu 28 § on osin tulkinnanvarainen. Siltä osin, kun sopimuksen mitättömyys johtuu järjestämislain 12 §:ssä mainituista palveluista (julkisen vallan käyttö, sosiaalipäivystys, kiireellisen hoidon ja päivystyksen palvelut, ensihoidon palvelut) säännös on selkeä. Siltä osin kuin se perustuu 8 §:ssä ja 12 § 1 momentissa mainittuihin yleisiin edellytyksiin, säännös ei ole riittävän tarkkarajainen ja saattaa johtaa oikeusriitoihin, jos sopimus päättyy ennen sovittua sopimuskautta.

Valmistelua varten tulee osoittaa riittävä erillisrahoitus vuosille 2021 ja 2022.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalvöpalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain

hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannelta vuodelta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnalla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **pelastustoimen tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei
- ei pääosin
- ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Erillinen kirjallinen lausunto.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Erillinen kirjallinen lausunto.

Kysymyksiä muista lakiluonnoksista

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Verolainsäädäntö

58. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Tavoitteena tulee olla sote-maakunnan rahoituksen perustuminen maakunnalliseen verotukseen.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- kyllä
- kyllä pääosin

- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Uudenmaan alueelle esitettyä erityisjärjestelyä, jossa järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa ja Helsingin kaupunki, voidaan Uudenmaan maakunnan väestömäärä huomioon ottaen pitää perusteltuna. Riskinä on kuitenkin se, että sosiaali- ja terveystalvelujen ja alueellinen integroituminen jää toteutumatta, kun palvelukokonaisuudesta vastaa neljää sote-maakuntaa, Helsingin kaupunki ja HUS-maakuntayhtymä.

Erityisesti terveydenhuollon vertikaalisen integraation näkökulmasta esitetty malli on haasteellinen.

Uudenmaan erillisratkaisu painottuu vahvasti terveydenhuoltoon. Erityisesti sosiaalihuollon erityistalvelujen järjestämiseen liittyvät kysymykset jäävät monilta osin avoimiksi.

Lisäksi asiaa koskevia huomioita kohdassa 45.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Tärkeää on, että maakuntajako on sama kuin valtion viranomaisten toimialuejako. Erityisesti yhdyspintatyön näkökulmasta on tärkeää, että aluejako tukee monialaisen työskentelyn toteuttamista. Sosiaalihuollon näkökulmasta tämä koskee erityisesti työllisyyden hoitoa ja käynnistyviä kuntakokeiluja.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- o ei
- o ei kantaa

Kts. vastaukset kohdassa 3 ja 23.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- o kyllä
- o kyllä pääosin
- o ei pääosin
- o ei
- o ei kantaa

Esitetty keskinäisen ymmärryksen lisäämisen tähtäävä vuorovaikutus on sinällään toivottavaa. Ohjausmallina siitä ei kuitenkaan tulisi puhua, sillä se voi lisätä entisestään hämmennystä valtion ja sote-maakuntien välillä. Varsinaisten ohjauselementtien pitää olla täysin selkeästi kuvattuja ja niiden on oltava sellaisia, että ne eivät vaikeuta maakunnan järjestämisvastuun tosiasiallista toteuttamista. Varsinkin uudistuksen alkuvuosina sote-maakuntien keskeisten johtavien viranhaltijoiden työ tulee painottumaan alueellisen palvelujärjestelmän pystyttämiseen. Sille tarvitaan riittävä työrauha sekä asianmukainen toimivalta. Esitetystä lakiluonnoksesta on jo useita ohjauksen elementtejä, niiden toimivuutta tulisi arvioida ennen uusien ohjauksellisten elementtien käyttöönottoa. Keskinäistä vuorovaikutusta voidaan ja on tarve kuitenkin lisätä muilla keinoilla.

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

80. Onko uudistuksen muutoskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- o kyllä
- o kyllä pääosin
- o ei pääosin
- o ei
- o ei kantaa

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Kustannusarvioissa olisi hyvä selkeästi eritellä sote-järjestäjien rakenteen uudistamisesta aiheutuvat kulut ja muun uuden lainsäädännön edellyttämät ICT-investoinnit. Pelkästään muun uuden lainsäädännön edellytysten täyttäminen kasvattaa ICT-kuluja. Monissa kohdin alueellinen ICT-ratkaisujen yhtenäistäminen voi olla esiehto järkevällä kustannustasolla tehtävälle muun uuden lainsäädännön mukaisuuden saavuttamiselle.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymää perustettaessa yhdeksi ICT:n muutuskustannuksia merkittävästä lisänneeksi tekijäksi nousivat vanhat IT-sopimukset ja niiden muuttamisesta seuranneet markkinaoikeuskäsittelyt ja -päätökset. On tärkeä varmistaa, että sopimusten mitätöintioikeus kattaa myös ICT-sopimukset. Muutoin ICT-kustannukset ja muutokseen tarvittava aika voivat kasvaa hallitsemattomasti.

Lisäksi, vaikka yhtymän muodostumisesta on aikaa jo useita vuosia, ICT-kulubudjettia rasittavat edelleen vanhat järjestelmät. Niissä olevan datan siirtämiseksi arkistoon tai uuteen kohdejärjestelmään ei ole ollut projektirahaa. ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksissa on siis huomioitava sekä uusien keskitettyjen järjestelmien rakentaminen, samoin kuin se, että vanhojen järjestelmien hallittu alasajo täyttää vaaditut arkistointivelvoitteet.

Alueilla ollaan toteuttamassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmäkehittämistä (Aster, Apotti, Esko jne.), joiden vuoksi osaavien henkilöiden saatavuus sote-uudistukseen liittyviin kehittämishankkeisiin on haastavaa. Kustannusten sijaan olisi syytä puhua resursseista ja purkaa sitä auki: rahan, osaamiseen ja sote:en tuotteistettuihin ICT/digi-palveluihin.

Eri toimijoiden roolit ja vastuut tulee selkeyttää. SoteDigin, DVV:n, THL:n, KELA:n, Kuntaliiton, in-house-yhtiöiden ja erva-yhteystyöalueiden jne. Rooli tulisi olla selkeä moninkertaisen samojen asioiden käsittelemisen eri foorumeissa välttämiseksi.

Muutettaessa ICT:n ja tiedonhallinnan ratkaisuja on tärkeää huomioida teknologian lisäksi samaan aikaan tarvittavat panokset toimintatapojen muuttamiseen, datan kokoamiseen ja siivoamiseen, ihmisten osaamisen uudistamiseen, ja kaikkien näiden samanaikaiseen hallintaan yhtenä kokonaisuutena.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Sote-järjestämislain 24 § ja 24a §; Digipalveluihin liittyvien ICT-ratkaisujen elinkaari on toisinaan hyvinkin lyhyt, esim. alle 2 vuotta. Täten 24 §:n edellyttämä investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista on epärealistinen ja sellaisenaan estää nopeasti kehittyvän teknologien hyödyntämisen kustannusten kasvua edesauttava toiminnan uudistamisen keinona. Digipalveluiden kehitystä ei tulisi käsitellä vuosia etukäteen suunniteltavana investointina vaan jatkuvana toiminnan kehittämisenä, jossa aikajänne tarpeesta tuotantoon on korkeintaan muutamia kuukausia. Digikehitystä tulee tehdä koko ajan huomioiden asiakkaiden/potilaiden ja työntekijöiden senhetkinen tilanne ja tarpeet. Koronapandemia osoitti tarpeen nopealle reagointikyvyille. Investointisuunnitelmaan vaikuttaa myös se, että lakiesityksessä on epäselvästi tuotu esille hankintojen kilpailuttamisvelvoite.

Tosiasia on, että julkinen puoli on jäljessä yksityistä digipalveluiden käytön laajuudessa ja niiden kyvyssä hoitaa kokonaisia asiointipolkuja digitaalisesti. Yksityisen puolen käyttämän nopeasyklisen (ketterän) jatkuvan oppimisen mahdollistavan toimintatavan omaksuminen soveltuvien osin myös julkiselle puolelle on tarpeen – raskaalla vahvalla etukäteissuunnittelulla voidaan pahimmillaan estää digiratkaisujen omaksuminen kokonaan. Julkisella puolella tulee olla mahdollista hyödyntää yksityisellä puolella kehitettyjä toimivia ratkaisuja omassa toiminnassaan esim. käyttämällä yksityisen terveydenhuollon toimijoita ICT-ulkoistuskumppaneihin verrattavina toimijoina, joilla on teknologian lisäksi kyky tukea loppuasiakaslähtöisessä toimintamallien uudistamisessa.

24 §:n toisessa momentissa mainitut yleiset linjaukset investoinneista ovat kannatettavia. ICT:n osalta linjausten tulee keskittyä linjaamaan 'miksi' ja 'mitä' tehdään, ei sitä miten asia tulee tehdä. Sote-maakuntien yhteistyötä toteutettavat hankkeet ovat toimivia silloin kun tarve ja lähtötilanne yhteiskehitykseen osallistuvilla maakunnilla ovat hyvin samanlaiset. Kokemus on osoittanut, että laajojen valtakunnallisten yhteiskehittämishankkeiden tulokset ovat monesti jääneet vaikutuksiltaan heikoiksi. Hankkeet kestävät vuosia ja teknologia ehtii vanheta ennen kuin se saadaan käyttöön. Usein valtakunnallisissa yhteiskehityshankkeissa on raskas hallintokoneisto, jolloin hallinnollisen työn osuus kasvaa >50% kaikesta resurssikäytöstä sekä samaan aikaan yhteys loppuasiakkaan ja kehittäjän välillä häviää monitasoiseen hallintokoneistoon.

Sote-järjestämislain 56 §; Vaikka rekisterinpito voidaan yhdistää koko maakunnan laajuisesti, jäävät voimaan erilliset rekisterit sosiaali- ja terveydenhuollolle. Sote-ammattilaisella tulisi olla käytössä työssään tarvitsemansa potilas- ja asiakastieto, ilman että rekisterirajat estävät tiedonkulun. Käyttöoikeudet asiakas- ja potilastietoon tulisi määritellä työntekijän työtehtävien mukaisesti, ei sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterirajojen näkökulmasta. Lakiluonnoksessa on mainittu, että asiakas- ja potilastietoja voidaan luovuttaa asiakkaan suostumuksella. EU:n tietosuoja-asetus vaatii kuitenkin nimenomaisen suostumuksen. Tällaisten nimenomaisten suostumusten ylläpito on todella raskas sote-maakunnalle.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmäntävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin)

a) vuosina 2021-2022?

Vaikutukset ovat kohtuullisia, integroidun sote-yhtymän muutosohjelman mukaisia toimenpiteitä jatketaan. Fokus on palvelutuotannon edelleen tehostaminen erityisen tiukassa talousraamissa. Samalla valmistaudutaan sote-maakunnan hallinnolliseen perustamiseen sekä väliaikaishallinnon muodostamiseen. Käynnistetään maakuntastrategian sekä maakunnan palvelustrategian ja hallintosäännön valmistelu. Muutoksia on esitetty tarkemmin sote-rakenneuudistuksen rahoitushakemuksessa.

Käynnistetään keskustelut Myrskylän ja Pukkilan irrottamisesta kuntayhtymäkokonaisuudesta sekä järjestämisvastuun siirtämisestä Heinolan kaupungin ja Sysmän kunnan osalta.

b) vuosina 2023-2024?

Muodostetaan hallinnollisesti uusi organisaatio, henkilöstön liikkeenluovutukset realisoituvat.

c) vuodesta 2025 alkaen?

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- kyllä
- ei

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- palvelutarpeen arviointi
- hallinto ja johtaminen
- henkilöstösiirrot
- talous
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen "sote-maakunta" korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Hakari Kari
Sosiaali- ja terveysministeriö

Ihatsu Jan
STM

Sote-maakuntien rahoituslakiehdotuksen vaikutus

Päijät-Hämeen sote-maakuntaan

5.9.2020

Markku Pekurinen, professori, DPhil (economics)

markku@pekurinen.com

Sisällys	Sivu
1 Lähtötilanne Päijät-Hämeessä	2
2 Yleiskommentteja	2
3 Sote-maakuntien rahoitus	3
4 Rahoituksen määräytyminen	3
5 Rahoituksen tason tarkistaminen	5
5.1 Palvelutarpeen muutos ja rahoitus	5
5.2 Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoituksen riittävyys	6
5.3 Sote-maakuntien hintaindeksi	7
6 Siirtymäaika ja -tasaus	8
7 Investoinnit	9
LIITE: Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon menojen tarkastelua	12
1) Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioudut menot ovat koko maan edullisimpia	12
2) Keskussairaalan tuottavuus on koko maan kärkeä	14
3) Hyvä tuottavuus tukee palvelujen saatavuutta kustannuksia nostamatta koko maakunnassa	15
4) Hyvä tuottavuus tukee palvelujen saatavuutta nostamatta kuntien kustannuksia	17

1 Lähtötilanne Päijät-Hämeessä

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuolto on perinteisesti järjestetty koko maan mittakaavassa hyvin edullisesti. Päijät-Häme on vuodesta toiseen ollut kansallisissa vertailuissa joko edullisin tai kolmen edullisimman joukossa kilpaillen kärkisijasta Pohjois-Karjalan ja Etelä-Karjalan kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vakioimattomat menot ovat Päijät-Hämeessä koko maan keskitasoa, vaikka väestörakenteen takia väestön palvelutarpeet ovat noin 9 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vuonna 2018 Päijät-Hämeen maakunnan (= tulevan sote-maakunnan) sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot olivat 8 prosenttia koko maan keskitasoa edullisemmat ja Pohjois-Karjalan jälkeen toiseksi alhaisimmat¹.

Myös Päijät-Hämeen keskussairaalan tuottavuus on viimeisimmän vertailun mukaan keskussairaaloiden paras.² Tämä näkyy kunnille hieman keskimääräistä edullisimpina kustannuksina. Hyvä tuottavuus tarjoaa väestölle mahdollisuuden käyttää keskimääräistä runsaammin erikoissairaanhoidon palveluja, ilman että se heijastuu kunnille kalliimpina erikoissairaanhoidon kokonaiskustannuksina.

Verraten edullisista kustannuksista huolimatta, Päijät-Hämeen kuntien pitkään jatkuneet kuntatalouden ongelmat rajoittavat kuntien mahdollisuuksia rahoittaa palveluja kestäväällä tavalla, vaikka kunnilta periaatteellista tahtoa löytyisikin. Kuntien nyt sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluihin käyttämä rahoitus määrittää myös tulevan Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoitus pohjan.

Uudistuksen myötä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän nykyisistä jäsenkunnista Myrskylä ja Pukkila siirtyvät Itä-Uudenmaan sote-maakuntaan. Kuntien tuloja ja kustannuksia siirtyy Itä-Uudenmaan sote-maakuntaan 13,3 miljoonaa euroa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä tuottaa tällä hetkellä Heinolan kaupungin ja Sysmän kunnan asukkaiden erikoissairaanhoidon palvelut, muut sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut kunnat järjestävät itse. Sote-uudistuksen myötä järjestämisvastuu Heinolan ja Sysmän sosiaali- ja terveydenhuollosta ja pelastustoimesta siirtyy Päijät-Hämeen sote-maakunnalle. Kuntien tuloja ja kustannuksia siirtyy Päijät-Hämeen sote-maakuntaan 71,2 miljoonaa euroa.

Seuraavissa tarkasteluissa on otettu huomioon Heinolan kaupunkia sekä Myrskylän, Pukkilan ja Sysmän kuntia koskevien järjestämisvastuun muutosten taloudelliset vaikutukset.

2 Yleiskommentteja

Valtakunnallinen uudistus rajataan koskemaan vain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustointia, niin kuin se olisi pitänyt tehdä jo monta hallituskautta sitten. Sote-uudistusta ei käytetä tällä kertaa vipuvartena muiden tavoitteiden, kuten edellisillä hallituskausilla kuntauudistuksen tai laaja-alaisen maakuntahallinnon toteuttamiseen tai yksityisen yritystoiminnan edistämiseen.

¹ Holster T, Mäklin S. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot kunnittain, maakunnittain ja sairaanhoitopiireittäin vuonna 2018. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. <https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/talous-ja-politiikka/kustannukset-ja-vaikuttavuus/rahoitus/tarvevakioidut-menot>

² Häkkinen P, Matveinen P. Sairaaloiden tuottavuus 2018. Tilastoraportti 1/2020. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139096/Tr01_2020?sequence=5&isAllowed=y

Kustannusten kasvun hillintätavoite on asetettu aiempaa realistisemmalle tasolle ja puolitettu Sipilän hallituksen tavoitteesta puoleentoista miljardiin euroon, missä siinäkin riittää tekemistä.

Valtiohallinnon ohjaus tulee olemaan erittäin tiukkaa, mikä on ymmärrettävää valtion rahoittaessa valtaosan kustannuksista. Esimerkiksi investointien ohjaus muistuttaa vuosikymmenien takaista lääkintöhallituksen tapaa ohjata terveydenhuollon investointeja. Kolikon toinen puoli on, että maakuntien itsenäinen liikkumavara päätöksenteossa tulee olemaan hyvin rajallista.

3 Sote-maakuntien rahoitusmalli

Sote-maakuntien toiminta rahoitetaan lakiehdotuksen mukaan pääosin valtion rahoituksella ja osaksi asiakasmaksuilla.

Sote-maakuntien valtionrahoitus toteutetaan siirtämällä kunnilta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksia vastaavat valtionosuudet ja kuntien omarahoitus sote-maakuntien toiminnan rahoittamiseen. Kunnilta siirtyy tuloja ja kustannuksia sote-maakunnille noin 19,1 miljardia euroa vuoden 2020 kustannustasolla.

Päijät-Hämeen sote-maakunnalle siirtyy kuntien tuloja ja kustannuksia yhteensä 717,9 miljoonaa euroa (3 459 euroa/asukas) vuoden 2020 kustannustasossa³. Tästä summasta sosiaali- ja terveydenhuollon osuus on 697,5 miljoonaa euroa ja pelastustoimen osuus 19,8 miljoonaa euroa.

Sote-maakuntien rahoitusta tarkistetaan koko maan tasolla vuosittain periaatteessa palvelutarpeiden ja kustannustason muutoksia vastaavasti sekä ottaen huomioon mahdollisten tehtävämuutosten kustannukset. Rahoituksen tasoa tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen, jos ilmenee ettei rahoitus ole ollut koko maan tasolla riittävä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseksi.

Sote-maakuntien rahoitus on yleiskatteista ja kohdennetaan maakunnille sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelutarpeita ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden sekä asukasluvun perusteella.

Sote-maakunnilla ei ole vielä uudistuksen käynnistyessä niiden itsehallinnon kannalta olennaisia verotusoikeutta. Parlamentaarinen komitea selvittää ja arvioi maakuntien verotusoikeutta maakuntien rahoituslähteenä. Komitean on määrä saada työnsä valmiiksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Muista poiketen, Helsingin kaupunki voi käyttää omaa rahaa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen. Tämä katsotaan kaupungin avustukseksi palvelujen järjestämiseen eikä sitä oteta huomioon koko maan tasolla sote-maakuntien toteutuneita kustannuksia jälkikäteen arvioitaessa.

4 Rahoituksen määräytyminen

Sote-maakuntien valtion rahoitus perustuu pääosin maakunnan väestön sosiaali- ja terveystarpeiden tarpeeseen. Johtavana ajatuksena on kohdentaa kulloinkin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämiseen koko maan tasolla käytettävissä oleva valtion rahoitus budjettivuoden tilanteen mukaan

³ Tämän muistion rahoitusta koskevat tiedot perustuvat valtiovarainministeriön tuottamiin sote-maakuntien rahoituslaskelmiin: https://soteuudistus.fi/documents/16650278/20515185/Sote-maakuntien+rahoitus_JULKAISUAI-NEISTO_2020_NETTI_FI_9-6-2020.xlsx/8b321a4a-703f-7936-8b3d-a7d9bb027484

oikeudenmukaisesti sote-maakunnille⁴. Näin pyritään varmistamaan jokaiselle sote-maakunnalle periaatteessa yhtäläiset taloudelliset mahdollisuudet järjestää maakunnan väestön tarvitsemat palvelut.

Noin 80 prosenttia sote-maakunnan rahoituksesta määräytyy väestön palvelutarpeita kuvaavien tekijöiden perusteella. Näitä ovat maakunnan ikärakenteen ja erilaisten sosio-ekonomisten tekijöiden lisäksi muun muassa kustannuksiltaan merkittävien sairauksien yleisyys maakunnassa. Terveystuollossa näitä maakuntien rahoitukseen vaikuttavia sairauksia on 50, vanhustenhuollossa 18 ja sosiaaliuollossa 13. Tarvekriteerit perustuvat Terveystuon ja hyvinvoinnin laitoksen yksityiskohtaiseen tutkimukseen sosiaali- ja terveystuon kustannuksiin vaikuttavista tekijöistä⁵.

Sosiaali- ja terveystuon palvelutarpeiden lisäksi sote-maakunnan rahoitus määräytyy maakunnan asukasmäärän (14,622 %), asukastiheyden (1,581 %), vieraskielisten osuuden (1,954 %), maakunnan kaksikielisyyden (0,342 %), saamenkielisyyden (0,013 %), saaristoisuuden (0,110 %), hyvinvoinnin ja terveystuon edistämisen aktiivisuuden ja tuloksellisuuden (0,977 %) sekä pelastustoimen riskitekijöiden (0,697 %) perusteella. Sosiaali- ja terveystuon osuus sote-maakuntien valtion rahoituksesta on 97,7 %.

Täysin uusi ja innovatiivinen rahoituselementti on maakuntien palkitseminen sekä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveystuon edistämisen aktiivisuudesta että siinä onnistumisesta.

Pelastustoimen valtion rahoitus määräytyy sote-maakunnan asukasmäärän (65 %), asukastiheyden (5 %) ja pelastustoimen riskitekijöiden (30 %) perusteella. Pelastustoimen osuus sote-maakuntien valtion rahoituksesta on 2,3 prosenttia. Pelastustoimen rahoituksen suhteelliset muutokset ovat sote-maakunnittain merkittäviä, keskimäärin noin kaksikertaa suurempia kuin sosiaali- ja terveystuon rahoitusmuutokset.

Päijät-Häme

Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoituksen tasoon vaikuttavat kaikki määräytymistekijät, lukuun ottamatta kaksikielisyyttä, saaristoisuutta ja saamelaisuutta.

Päijät-Hämeen sote-maakuntaan kohdennetaan valtionrahoitusta laskennallisesti yhteensä 782,2 miljoonaa euroa eli 64,8 miljoonaa euroa nykyistä kustannustasoa enemmän rahaa sosiaali- ja terveystuon ja pelastustoimen järjestämiseen (taulukko 1). Pelastustoimen rahoitus kuitenkin vähenisi 2,4 miljoonaa euroa eli noin 12 %.

Taulukko 1. Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoitus vuoden 2020 kustannustasossa (hyte-mukana).

	Siirtyvä kustannus		Laskennallinen rahoitus		Muutos	
	€	€/asukas	€	€/asukas	€	€/asukas
Sosiaali- ja terveystuonhuolto	697 529 354	3 363	764 785 604	3 688	67 256 251	324
Pelastustoimi	19 819 817	96	17 401 335	84	-2 418 483	-12
Yhteensä	717 349 171	3 459	782 186 939	3 772	64 837 768	313

⁴ Rahoitus kohdennetaan sote-maakunnille niiden väestöjen suhteellisen tarpeen, ei absoluuttisen tarpeen mukaan. Näin siksi, että kunkin talousarviovuoden valtionrahoitukseen on koko maan tasolla käytettävissä vain rajallinen määrä raha.

⁵ Häkkinen U, Holster T. Sote-rahoituksen tarvevakiointi. Raportti 6/2020. Terveystuon ja hyvinvoinnin laitos 2020. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139708/URN_ISBN_978-952-343-483-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Yhteenvetona todetaan, että kokonaisuutena tarkasteltuna sote-maakuntien valtion rahoituksen määräytymisperusteet tarjoavat sote-maakunnille periaatteessa yhtäläiset taloudelliset edellytykset järjestää maakunnan väestön tarvitsemat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelut.

Päijät-Hämeen sote-maakunnan väestön palvelujen tarpeeseen perustuva valtionrahoitus sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämiseen kasvaa ehdotuksen mukaan noin 9 prosenttia nykyisestä.

5 Rahoituksen tason tarkistaminen

Koko maan tasolla sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen valtion rahoituksen määrää tarkistetaan seuraavalle talousarviovuodelle etukäteen ottaen huomioon 1) palvelutarpeiden muutoksesta 80 %, 2) kustannustason muutos ja 3) maakunnan tehtävien muutos.

Yksittäisellä sote-maakunnalla on mahdollisuus anoa valtiolta lisärahoitusta, jos rahoituksen taso ei riitä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen saatavuuden turvaamiseen maakunnan väestölle.

Koko maan rahoituksen taso tarkistetaan vuosittain jälkikäteen maakuntien tilinpäätöstietojen perusteella sen varmistamiseksi, ettei rahoituksen taso erkane todellisista kustannuksista.

5.1 Palvelutarpeen muutos ja rahoitus

Väestön sosiaali- ja terveystarpeiden tarpeen ennakoitaan kasvavan lähivuosina noin 1,2 prosenttia vuodessa⁶. Tätä ei kuitenkaan oteta huomioon valtion rahoituksessa täysimääräisesti, vaan jo tiedossa olevasta maakuntien rahoitustarpeen kasvusta jätetään 20 prosenttia huomioon ottamatta⁷.

Kun keskimääräisen väestönkasvun arvioidaan koko maan tasolla jäävän vuoteen 2030 mennessä yhteen prosenttiin, varaudutaan sote-maakuntien rahoituksessa käytännössä ainoastaan väestönkasvusta aiheutuvien palvelutarpeiden muutoksiin. Kun samaan aikaan vanhusväestön määrän arvioidaan kasvavan 24 prosenttia ja ikääntyneiden hoivan kustannusten noin 50 prosenttia, on sote-maakuntien rahoitukseen syntyvässä ilmeinen rahoitusongelma.

Menettelyn ilmeinen tavoite on varmistaa sote-uudistukselle asetetun 1,5 miljardin euron kustannusten kasvun hillintätavoitteen saavuttaminen. On vaikea nähdä muuta syytä sille, miksi jo tiedossa olevaa palvelutarpeen kasvua ei oteta rahoituksessa täysimääräisesti huomioon.

Sote-maakuntien rahoituslain perusteluissa (7§) otaksutaan, että antamalla maakunnille tarvetta niukempi rahoitus, maakunnilla olisi kannuste sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillintään. Näin voi olla, mutta luontevampaa on ennakoita menettelyn johtavan moraalikatoon. Rahoituksen ollessa riittämätön se ei ole myöskään uskottava. Kokemukset sosiaali- ja terveydenhuollon alibudjetoinnista on kunnissa ja sairaanhoitopiireissä tuttu ilmentymä niukan rahoitusraamin seurauksista.

Ilmeisesti myös uskotaan, että sote-maakuntien pelko joutua arviointimenettelyyn ja pitkällä aikavälillä riski toiseen maakuntaan liitettäväksi luo sote-maakunnille riittävää painetta pysyä palvelujen tarvetta niukemmassa rahoitusraamissa.

⁶ Juha Honkatukia. SOME-mallin arvio sosiaalipalveluiden ja terveydenhoidon kustannuksista. SOME-mallin kuvaus. Muistio 21.6.2020 https://thl.fi/documents/2616650/5897794/THL_SOME_KUVAUSTEKSTI190820.pdf/009b7f9d-b4e9-14ef-bb59-a89f88b2a4d5?t=1597828603228

⁷ Poikkeuksena yleissäännöstä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvuna otetaan etukäteen huomioon sote-maakuntien valtion rahoituksen tasoa tarkistettaessa 1,2 % uudistuksen kahtena ensimmäisenä vuonna (2013-2014).

5.2 Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoituksen riittävyys

Päijät-Hämeen sote-maakunnan väestö vähenee väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä neljällä prosentilla (koko maassa + 1,0 %). 65 vuotta täyttäneen väestön ennustetaan kasvavan maakunnassa vastaavana ajankohtana 19 prosenttia (koko maassa + 24 %). Väestörakenteen muutoksen perusteella Päijät-Hämeen sote-palvelujen kustannusten ennakoidaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä reaalisesti keskimäärin yhdellä prosentilla vuodessa (koko maassa 1,2 %)⁸.

Kun Päijät-Hämeen sote-maakunnan valtionrahoituksen ennakoidaan kasvavan reaalisesti keskimäärin noin 0,7 prosenttia (yhteensä noin 31 miljoonaa euroa vuoden 2020 kustannustasossa) uudistuksen seitsemän ensimmäisen vuoden aikana, on ilmeistä, ettei Päijät-Hämeen sote-maakunnan saama rahoitus tule riittämään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen väestön kasvavien palvelutarpeiden mukaisesti.

Yhteenvetona todetaan, että rahoituslakiehdotuksen mukaan valtio varautuisi rahoittamaan sote-maakuntia jo ennakkoon tiedossa olevaa väestön palvelutarpeiden kasvua vähemmän. Vuoteen 2030 mennessä sote-maakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen tarpeen kasvusta johtuvista kustannuksista jäisi puuttumaan koko maan tasolla karkeasti arvioiden runsaat 300 miljoonaa euroa valtion rahoitusta.

Päijät-Hämeen sote-maakunnan valtionrahoituksen ennakoitu kasvu ei todennäköisesti riitä kattamaan väestön palvelutarpeiden kasvusta johtuvia kustannuksia ja saattaa siten edesauttaa rahoitusvajeen syntymistä.

Sote-maakuntien järjestämistä toteuttaminen uskottavasti edellyttää vähintäänkin sitä, että valtion rahoitusta tarkistetaan vuosittain täysimääräisesti väestön ennakoitua sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen tarpeen kasvua vastaavasti eli noin 1,2 prosenttia vuodessa. Kun pelkästään terveyden- ja vanhustenhuollon menot ovat vuosina 2010–2018 kasvaneet reaalisesti keskimäärin noin 1,7 prosenttia, jättää ehdotus sote-maakunnille edelleen merkittävän paineen parantaa palvelutuotannon tuottavuutta.

Muutosesitys – Sote-maakuntien rahoituslaki 7 § - Palveluarpeen muutoksen huomioon ottaminen:

1 ja 2 momentti:

”Valtion rahoituksen tasoa varainhoitovuodelle määrättäessä otetaan huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen arvioitu vuosittainen kasvu, joka on seuraava:

vuonna 2023	1,21 %
vuonna 2024	1,25 %
vuonna 2025	1,28 %
vuonna 2026	1,31 %

Edellä 1 momentissa tarkoitettu arvio palvelutarpeen vuosittaisesta kasvusta perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimukseen (SOME-malli). Palvelutarpeen arvioidusta vuosittaisesta kasvusta säädetään vähintään neljän vuoden välein.”

⁸ Sosiaali- ja terveyspalvelut HYKS-erityisvastuualueella. Asiantuntija-arvio, syksy 2019. Päätösten tueksi 6/2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2019. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138957/THL_Aluellinen%20raportti_piiri%203%20HYKS.pdf?sequence=4&isAllowed=y

5.3 Sote-maakuntien hintaindeksi

Hämmäntävää on tapa, jolla rahoituslakiehdotuksessa otetaan huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannustason muutos sote-maakuntien valtionrahoituksessa. Kustannustason muutos otetaan huomioon sote-maakuntien hintaindeksillä, jonka yhteys sote-maakuntien kustannuskehitykseen on etäinen. Sote-maakuntien hintaindeksissä ansiotasoindeksi paino on 60 %, kuluttajahintaindeksin 30 % ja maakuntatyönantajan sosiaaliturvamaksujen muutoksen osuus 10 %.

Sosiaali- ja terveystoimen paino ansiotasoindeksissä on 14,9 prosenttia ja palo- ja pelastustoimen 0,4 prosenttia eli yhteensä noin 15,3 prosenttia⁹. Valtaosa (84,7 %) ansiotasoindeksistä kuvaa siis muiden kuin sote-maakuntien henkilöstön ansiokehitystä ja voi siten antaa virheellisen kuvan kustannuskehityksestä.

Kuluttajahintaindeksi kuvaa kotitalouksien hankkimien tavaroiden ja palvelujen hintakehitystä, mikä sopii erittäin huonosti kuvaamaan sote-maakuntien muiden kuin palkkojen ja palkkasidonnaisten maksujen kustannustasossa tapahtuvia muutoksia. Kuluttajahintaindeksi ei luonteensa mukaisesti kuvaa esimerkiksi sairaalalääkkeiden, sairaalatarvikkeiden tai laboratorio- ja kuvantamislaitteiden hintakehitystä.

Maakuntatyönantajan sosiaaliturvamaksujen (sairausvakuutus-, työttömyysvakuutus- ja eläkemaksut) muutos on esitetyn sote-maakuntaindeksin tekijöistä ainoa, joka kuvaa selkeästi sote-maakuntien kustannustasossa tapahtuvaa muutosta.

Päijät-Häme

Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoitukseen sote-maakuntien hintaindeksin sisältö, rakenne ja osien painotukset vaikuttavat valtion rahoituksen tason tarkistamisen kautta. Jos hintaindeksi ei kuvaa tarkasti sote-maakuntien kustannustason muutosta, Päijät-Hämeen sote-maakunnan valtionrahoitus jää jälkeen tai yli kompensoi kustannuskehitystä.

Yhteenvetona todetaan, että rahoituslakiehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannustason muutos otetaan huomioon sote-maakuntien rahoituksessa sote-maakuntien hintaindeksillä, joka ei juuri lainkaan kuvaa kyseisten palvelujen kustannustason muutosta.

On ilmeistä, että ehdotuksen mukainen tarkistusmenettely johtaa ajan mittaan sote-maakuntien rahoituksen erkanemiseen niiden todellisista kustannuksista.

Rahoitusperusteiden uskottavuuden säilyttämiseksi sote-maakuntien hintaindeksin tulee kuvata mahdollisimman hyvin kustannustason todellista muutosta.

Muutosesitys – Sote-maakuntien rahoituslaki 8 § - Kustannustason muutoksen huomioon ottaminen:

1 ja 2 momentti:

”Valtion rahoituksen tasoa varainhoitovuodelle määrättäessä kustannustason muutos otetaan huomioon sote-maakuntien hintaindeksin mukaisesti.

Sote-maakuntien hintaindeksiä laskettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen ansiotasoindeksin painokerroin on 0,60, sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen hyödykehintaindeksin 0,30 ja maakuntatyönantajan sosiaaliturvamaksujen vuotuisen muutoksen 0,10. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin sote-maakuntaindeksin laskennasta.”

⁹ Ansiotasoindeksi 2015=100. Käyttäjän käsikirja. Käsikirjoja 1/2019. Tilastokeskus 2019. http://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/julkaisuluettelo/yksk1_201500_2019_21506_net.pdf

6 Siirtymäaika ja -tasaus

Tarveperusteiseen rahoitukseen siirrytään periaatteessa heti uudistuksen käynnistyessä, käytännössä uudistuksen vaikutuksia vaimennetaan seitsemän vuoden siirtymäajalla. Näin siksi, että uudistus vaikuttaa kaikkien sote-maakuntien rahoituskykyyn. Uudistuksen myötä 14 sote-maakunnan rahoitus kasvaa ja seitsemän supistuu.

Uudistuksen myötä Helsingin ja joidenkin sote-maakuntien, kuten Länsi- ja Keski-Uusimaan, Kymenlaakson ja Pohjanmaan rahoitus tulee supistumaan merkittävästi (151–222 euroa/asukas).

Taloudellisesti eniten uudistuksesta hyötyvät Päijät-Hämeen ja Pohjois-Karjan sote-maakunnat. Jos nykyisestä rahoitusjärjestelmästä siirryttäisiin sellaisenaan tarveperusteiseen rahoitukseen, Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoitus kasvaisi lähes 65 miljoonaa euroa (313 euroa/asukas) ja Pohjois-Karjalan sote-maakunnan lähes 66 miljoonaa euroa (397 euroa/asukas).

Seitsemän vuoden siirtymäajan aikana rahoituksen sote-maakuntakohtaiset muutokset nykyisestä tarveperusteiseen rajataan vuosittain euromääräisesti¹⁰. Pitkä siirtymäaika antaa maakunnille aikaa sopeuttaa toimintaa muuttuvaan rahoitusraamiin.

Päijät-Häme

Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoitus jää seitsemän vuoden siirtymäajan jälkeen edelleen 33,7 miljoonaa euroa ja Pohjois-Karjalan sote-maakunta lähes 41 miljoonaa euroa väestön palvelujen tarvetta pienemmäksi. Tämä johtuu siitä, että uudistuksen käynnistyessä Päijät-Häme ja Pohjois-Karjala ovat järjestäneet sosiaali- ja terveystalvet tarvevakioiduilla menoilla arvioituna koko maan edullisimmin (vuosi 2018). Vastaavasti Pohjanmaalla ja Länsi-Uusimaalla tarvevakioidut menot olivat samana vuonna koko maan korkeimmat. Rahoituksen siirtymätasaus ”rankaisee” sosiaali- ja terveystalvet edullisesti järjestäneitä sote-maakuntia ja ”palkitsee” talvet kalliisti järjestäneitä sote-maakuntia.

Päijät-Hämeen sote-maakunnan rahoituksen ennakoidaan kasvavan yhteensä noin 31 miljoonaa euroa vuoden 2020 kustannustasossa uudistuksen seitsemän ensimmäisen vuoden aikana. Siirtymätasauksen vuoksi Päijät-Hämeen sote-maakunnalta ”jäisi saamatta” siirtymäajan jälkeen vuositasolla 33,7 miljoonaa euroa arvioitua tarvetta vähemmän sosiaali- ja terveydenhuollon talvet ja pelastustoimen järjestämiseen.

Valtiovaranministeriön esimerkkilaskelmien¹¹ mukaan koko maan tasolla jäisi seitsemän vuoden siirtymäajan jälkeen valtion rahoitusta jakamatta 30 miljoonaa euroa. Tämä jaettaisiin kaikille sote-maakunnille asukasluvun mukaan.

Yhteenvetona todetaan, että seitsemän vuoden siirtymäkauden jälkeen 10 sote-maakunnan rahoitus määräytyisi täysimääräisesti rahoitusmallin mukaisesti pääosin väestön palvelutarpeiden perusteella. Suurin osa maakunnista (12) ei vielä siirtymäajan jälkeenkään saisi väestön palvelujen tarpeeseen nähden oikeudenmukaista rahoitusta. Helsingin, Länsi-Uusimaan ja Pohjanmaan sote-maakuntien rahoitus olisi vielä siirtymäajan jälkeenkin edelleen selvästi arvioitua tarvetta suurempi.

Siirtymätasauksen vuoksi Päijät-Hämeen sote-maakunnalta ”jäisi saamatta” siirtymäajan jälkeen vuositasolla noin 34 miljoonaa euroa arvioitua tarvetta vähemmän valtionrahoitusta sosiaali- ja terveydenhuollon talvet ja pelastustoimen järjestämiseen.

¹⁰ Käytännössä asukaskohtainen muutos (lisäys tai vähennys) rajataan ns. siirtymätasauksella seuraavasti: 1. vuosi 0 €/as, 2. vuosi ± 10 €/as, 3. v ± 30 €/as, 4. vuosi ± 60 €/as, 5. vuosi ± 90 €/as, 6. vuosi ± 120 €/as, 7. vuosi ± 150 €/as.

¹¹ Ks. alaviite 3.

Ehdotettu seitsemän vuoden siirtymäaika on monien, erityisesti uudistuksesta hyötyvien maakuntien kannalta liian pitkä ja jättää sote-maakuntien rahoituksen tarveperusteiset erot tasaamatta. Luontevaa olisi rajata siirtymäaika esimerkiksi 5 vuoteen ja rakentaa siirtymätasauksen vuosittainen enimmäismäärä sellaiseksi, että siirtymäajan jälkeen kunkin sote-maakunnan valtionrahoitus vastaa väestön sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen arvioitua tarvetta.

Muutosesitys – Sote-maakuntien rahoituslaki 35 § - Siirtymätasaus:

1 ja 2 momentti:

”Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten kuin 2 momentissa säädetään.

Siirtymätasauksena sote-maakunnan rahoitukseen lisätään tai siitä vähennetään laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten erotus kokonaan vuonna 2023 ja erotuksesta asukasta kohden

- 1) enintään xxx euroa 2024;
- 2) enintään yyy euroa 2025;
- 3) enintään zzz euroa 2026;
- 4) enintään xyz euroa 2027.

Asukasmääränä otetaan huomioon sote-maakunnan väestömäärän ennakoitu muutos vuosina 2024–2027.”

3 momentti: Poistetaan.

4 (uusi 3) momentti: Ennallaan.

5 (uusi 4) momentti:

”Tässä pykälässä tarkoitetut siirtymätasaukset toteutetaan sote-maakuntien ja valtion välisessä suhteessa kustannusneutraalisti.”

7 Investoinnit

Sote-maakuntien investointien valtionohjaus tulee lakiehdotuksen mukaan olemaan keskitettyä, tiukkaa ja yksityiskohtiin menevää. Tämä on ymmärrettävää valtion rahoittaessa valtaosan kustannuksista. Samalla yksityiskohtainen ohjaus rajaa sote-maakuntien itsenäistä päätösvaltaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon investointeja ohjataan lakiehdotuksen mukaan koko maan tasolla keskistetyksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisissa tavoitteissa (Sote-järjestämislaki 21 §, mom. 6) määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon investointeja koskevat valtakunnalliset linjaukset koskien toimitila-, kiinteistö-, laite-, kalusto- sekä tieto- ja viestintätekniikkainvestointeja sekä muita näihin rinnastettavia investointeja. Nämä valtakunnalliset tavoitteet ovat pohjana sote-maakuntien yhteistyösopimuksissa sovittaville investoinneille (34 §) ja kunkin sote-maakunnan investointisuunnitelmalle (24 §). Pelastustoimen investointeihin sovelletaan samankaltaista menettelyä (Laki pelastustoimen järjestämisestä 10 § ja 11 §).

Sote-maakunnan on laadittava vuosittain esitys koko sote-maakuntakonsernin investointisuunnitelmaksi seuraavaa tilikautta seuraavan neljän vuoden aikana aloitettavista investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelman tulee olla sopusoinnussa valtioneuvoston päättämän sote-maakunnan lainanottovaltuuden kanssa.

Sote-maakuntien rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, joka ei sisällä erillistä investointien rahoitusta. Valtion rahoitus riittää lähtökohtaisesti vain sote-maakunnan ylläpitoinvestointeihin. Uus- ja korvausinvestoinnit rahoitetaan pitkäaikaisella lainalla, jonka sote-maakunta voi ottaa valtioneuvoston

lainanottovaltuutusta koskevan päätöksen perusteella. Valtioneuvosto päättää vuosittain, kuinka paljon kukin sote-maakunta voi ottaa enintään pitkäaikaista lainaa tilikausittain investointiensa rahoittamiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö päättää vuosittain sote-maakunnan sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan investointisuunnitelman hyväksymisestä neuvoteltuaan suunnitelmasta sote-maakunnan kanssa. Sisäministeriö päättää sote-maakunnan pelastustoimintaa koskevan investointisuunnitelman hyväksymisestä.

Yhteenvetona todetaan, että investointien keskistetyllä ohjauksella pyritään pitämään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen pitkän ajan kustannuskehitys hallittuna. Valtakunnallisesti keskitetty päätöksenteko yksittäisen sote-maakunnan investoinneista rajaa sote-maakuntien itsenäistä päätösvaltaa ja itsehallintoa. Hallinnollisesti monimutkainen, kankea ja yksityiskohtiin menevä ohjaus voi myös hidastaa yksittäisen sote-maakunnan välttämättömänä pitämien investointien toteutusta.

Kun lakiehdotuksessa painotetaan investointisuunnitelman hyväksymisperusteiden sijaan hylkäysperusteita, tulisi perusteet avata ja kuvata selkeästi perusteluissa. Esimerkiksi taloudellisesti merkittävä investointi (Sote-järjestämislaki 24 a § mom 3 ja 4) tulisi määritellä itse laissa tai lain perusteluissa euromääräisenä tai osuutena toiminnan kokonaiskustannuksista¹². Tämä helpottaisi merkittävästi sote-maakuntien investointien suunnittelua ja yksinkertaistaisi ja nopeuttaisi vähämerkityksellisten investointien hyväksymisprosessia ja toteutusta.

Muutosesitys - Sote-järjestämislaki 24 §:

Uusi 3 momentti

”Edellä 2 momentissa tarkoitetaan sote-maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta tärkeällä investoinnilla ja sitä vastaavalla sopimuksella sellaista hanketta, jonka suuruus on yli xxx miljoonaa euroa tai osuus on yli yyy prosenttia toiminnan kokonaiskustannuksista.”

Muutosesitys - Sote-järjestämislaki 24 a §:

4) momentti

”... Taloudellisesti merkittäväällä investoinnilla ja investointia vastaavalla sopimuksella sekä luovutuksella tarkoitetaan sellaista hanketta, jonka suuruus on yli xxx miljoonaa euroa tai osuus on yli yyy prosenttia toiminnan kokonaiskustannuksista.”

Muutosesitys – Pelastustoimen -järjestämislaki 11 §:

Uusi 2 momentti

”Edellä 1 momentissa tarkoitetaan sote-maakunnan pelastustoimen järjestämisen kannalta tärkeällä investoinnilla ja sitä vastaavalla sopimuksella sellaista hanketta, jonka suuruus on yli xxx miljoonaa euroa tai osuus on yli yyy prosenttia toiminnan kokonaiskustannuksista.”

¹² Pykälän 24 a § perusteluissa todetaan, että ”...taloudellisesta merkittävydestä kertoisi hankkeen absoluuttisen rahamääräisen suuruuden lisäksi myös sen suuri osuus suhteessa toiminnan kokonaiskustannuksiin.” Otaksuttavasti lain valmistelijoilla on ollut ennakkonäkemyksensä merkittävästä euromäärästä ja osuudesta.

Muutosesitys – Pelastustoimen järjestämislaki 11 §:

3) momentti

”... Taloudellisesti merkittävällä investoinnilla ja investointia vastaavalla sopimuksella sekä luovutuksella tarkoitetaan sellaista hanketta, jonka suuruus on yli xxx miljoonaa euroa tai osuus on yli yyy prosenttia toiminnan kokonaiskustannuksista.”

LIITE: Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon menojen tarkastelua

1) Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekioudut menot ovat koko maan edullisimpia

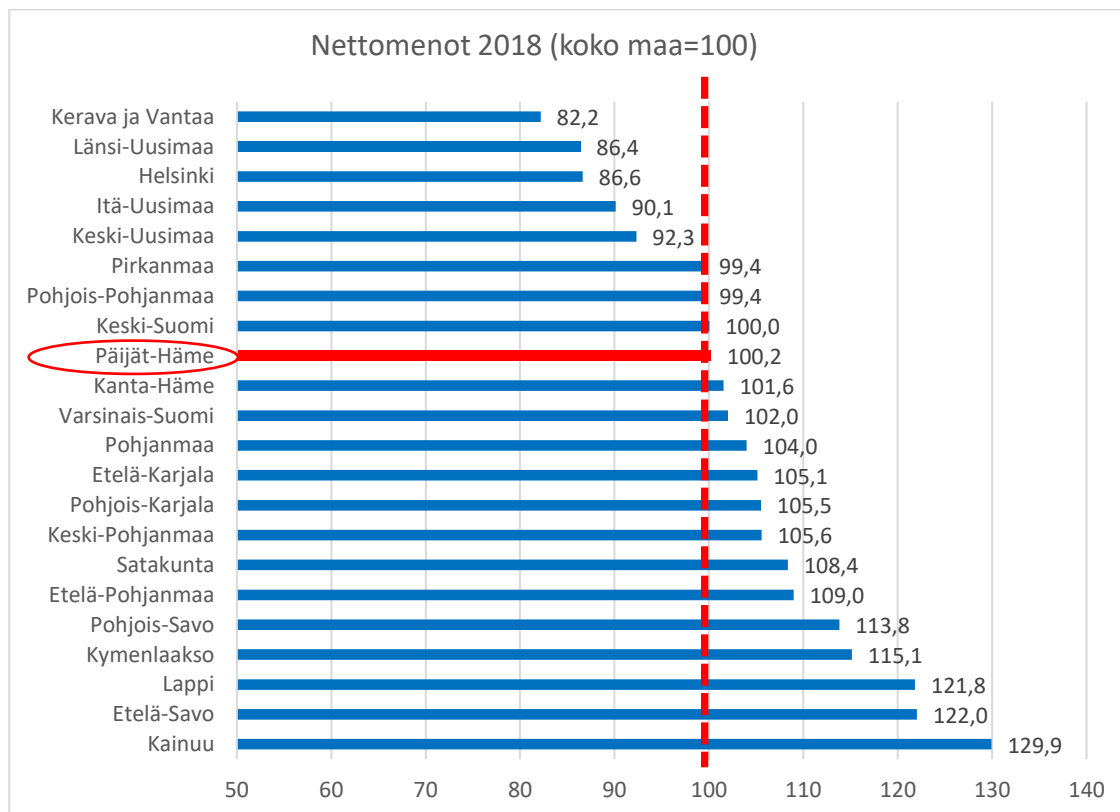
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuolto on jo pitkään järjestetty koko maan mittakaavassa hyvin edullisesti. Päijät-Häme on vuodesta toiseen ollut kansallisissa vertailuissa joko edullisin tai kolmen edullisimman joukossa kilpaillen kärkisijasta Pohjois-Karjalan ja Etelä-Karjalan kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon menoja voidaan tarkastella monelta kannalta. Kaksi päätöksenteon näkökulmasta merkittävintä tapaa on

- 1) arvioida kuinka paljon maakunta tai kunta todellisuudessa maksaa palveluista ottamatta huomioon maakunnan tai kunnan väestörakennetta, sairastavuutta tai mitään muita palvelujen tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä (nettomenot) ja
- 2) arvioida kuinka taloudellisesti palvelut on järjestetty, kun maakunnan tai kunnan väestön palvelujen tarve ja siihen vaikuttavat tekijät on otettu huomioon (tarvekioudut menot).

Päijät-Hämeen tulevan sote-maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenot asukasta kohti olivat koko maan keskitasoa vuonna 2018 (kuvio 1). Rahoittajakunnat maksoivat tuotetuista palveluista saman verran kuin maan kaikki kunnat keskimäärin, ei enempää eikä vähempää.

Kuvio 1. Sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenot sote-maakunnittain 2018, koko maa = 100 (Lähde: ks. kuvio 2).

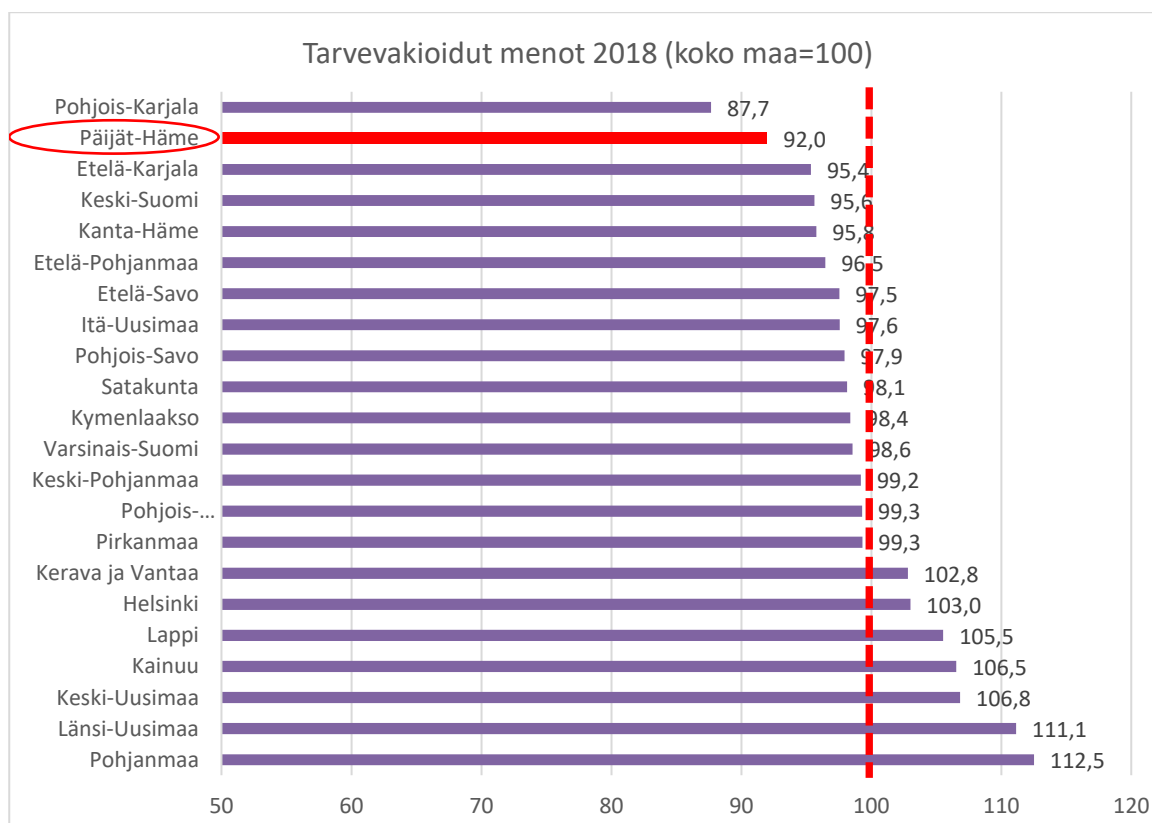

Pelkästään nettomenoja vertailemalla ei voi kuitenkaan arvioida onko palvelut tuotettu tehokkaasti ja taloudellisesti suhteessa väestön tarvitsemiin palveluihin. Edulliset nettomenot voivat kertoa joko tehokkaasta palvelutuotantosta tai riittämättömistä palveluista väestölle tai molemmista.

Luotettavampi kuva toiminnan taloudellisuudesta saadaan vertaamalla maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioiduja nettomenoja. Tällöin menoja vertailtaessa otetaan huomioon väestön sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä kuten maakunnan väestörakenne ja sairastavuus. Taustalla on luonnollinen ajatus, että vanhusvoittoisen maakunnan väestö tarvitsee enemmän palveluja kuin väestörakenteeltaan nuorempi maakunta. Runsaampi palvelutarve näkyy luonnollisesti myös suurempina menopaineina. Siksi sote-maakuntien menojen vertailussa on tarpeen ottaa huomioon väestöjen erilaiset palvelutarpeet vakioimalla (poistamalla) niiden vaikutus, jotta voidaan verrata ”samankaltaista toimintaa samankaltaiseen toimintaan”.

Vuonna 2018 Päijät-Hämeen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot olivat 8 prosenttia koko maan keskitasoa edullisemmat ja Pohjois-Karjalan jälkeen toiseksi alhaisimmat (kuvio 2). Väestön palvelujen tarpeeseen nähden Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveyspalvelut on järjestetty hyvin edullisesti.

Kuvio 2. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot sote-maakunnittain 2018, koko maa = 100¹³.

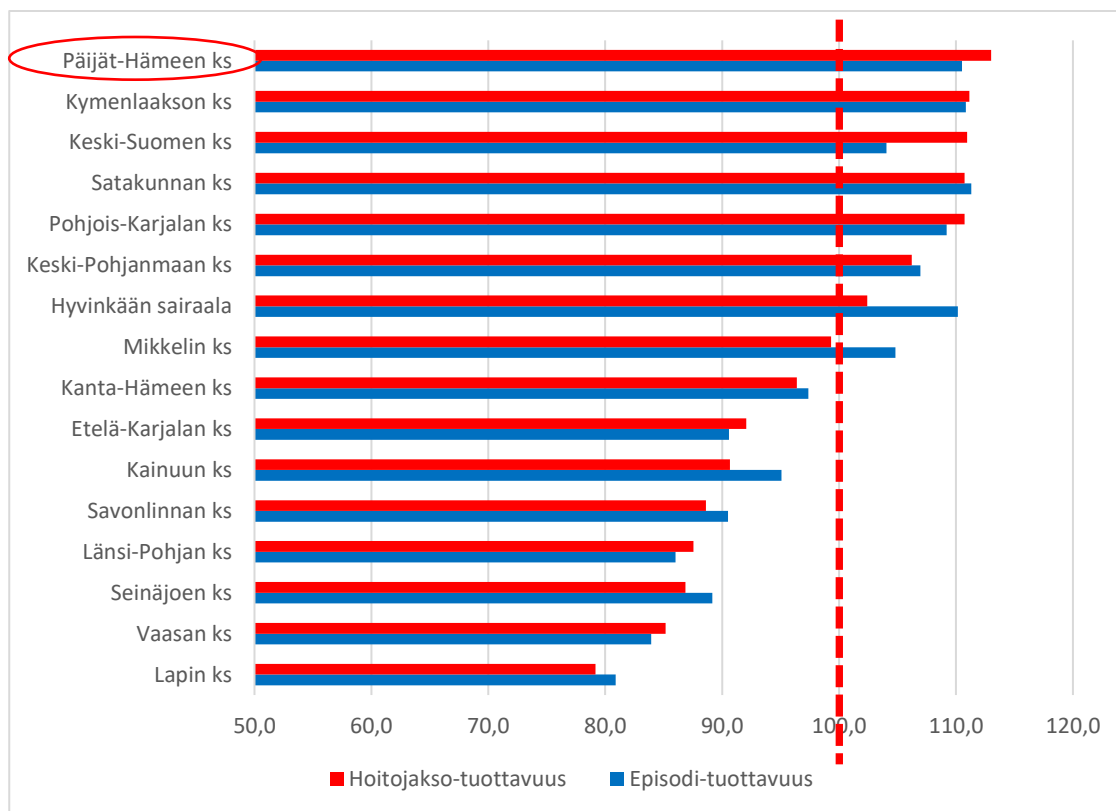

¹³ Holster T, Mäklin S. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot kunnittain, maakunnittain ja sairaanhoitopiireittäin vuonna 2018. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. <https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/talous-ja-politiikka/kustannukset-ja-vaikuttavuus/rahoitus/tarvevakioidut-menot>

2) Keskussairaalan tuottavuus on koko maan kärkeä

Päijät-Hämeen keskussairaalan tuottavuus on viimeisimmän vertailun mukaan keskussairaaloiden paras.¹⁴ Päijät-Hämeen keskussairaalan hoitajakso-tuottavuus on 13 prosenttia ja episodituottavuus noin 11 prosenttia keskitasoa parempi. Hieman yksinkertaistaen, Päijät-Hämeen keskussairaala tuottaa jokaisella veroeurolla 11–13 prosenttia keskimääräistä enemmän sairaalapalveluja alueen väestölle.

Kuvio 3. Keskussairaaloiden tuottavuus 2018, koko maa = 100. (Lähde: Ks. alaviite 12).

¹⁴ Häkkinen P, Matveinen P. Sairaaloiden tuottavuus 2018. Tilastoraportti 1/2020. Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos 2020. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139096/Tr01_2020?sequence=5&isAllowed=y

3) Hyvä tuottavuus tukee palvelujen saatavuutta kustannuksia nostamatta koko maakunnassa

Päijät-Hämeen keskussairaalan hyvä tuottavuus näkyy kunnille noin 2 prosenttia eli noin 4,6 miljoonaa euroa keskimääräistä edullisimpina erikoissairaanhoidon kustannuksina (kuviot 4). Tuottavuushyöty ei näy täysimääräisenä alueen kuntien erikoissairaanhoidon maksuissa väestön erikoissairaanhoidon palvelujen runsaan käytön vuoksi. Keskussairaalan hyvä tuottavuus tarjoaa väestölle mahdollisuuden käyttää keskimääräistä runsaammin erikoissairaanhoidon palveluja, ilman että se heijastuu kunnille kalliimpina erikoissairaanhoidon kustannuksina. Kuviot 5 havainnollistaa mikä vaikutus sairaaloiden tuottavuudella ja väestön erikoissairaanhoidon palvelujen käytöllä on ollut erikoissairaanhoidon kustannuksiin eri sairaanhoitopiireissä vuonna 2018.

Kuviot 4. Erikoissairaanhoidon (somaattinen) kustannusten poikkeama koko maan keskiarvosta sairaanhoitopiireittäin ja -alueittain 2018, euroa/asukas. (Lähde: Ks. alaviite 12).

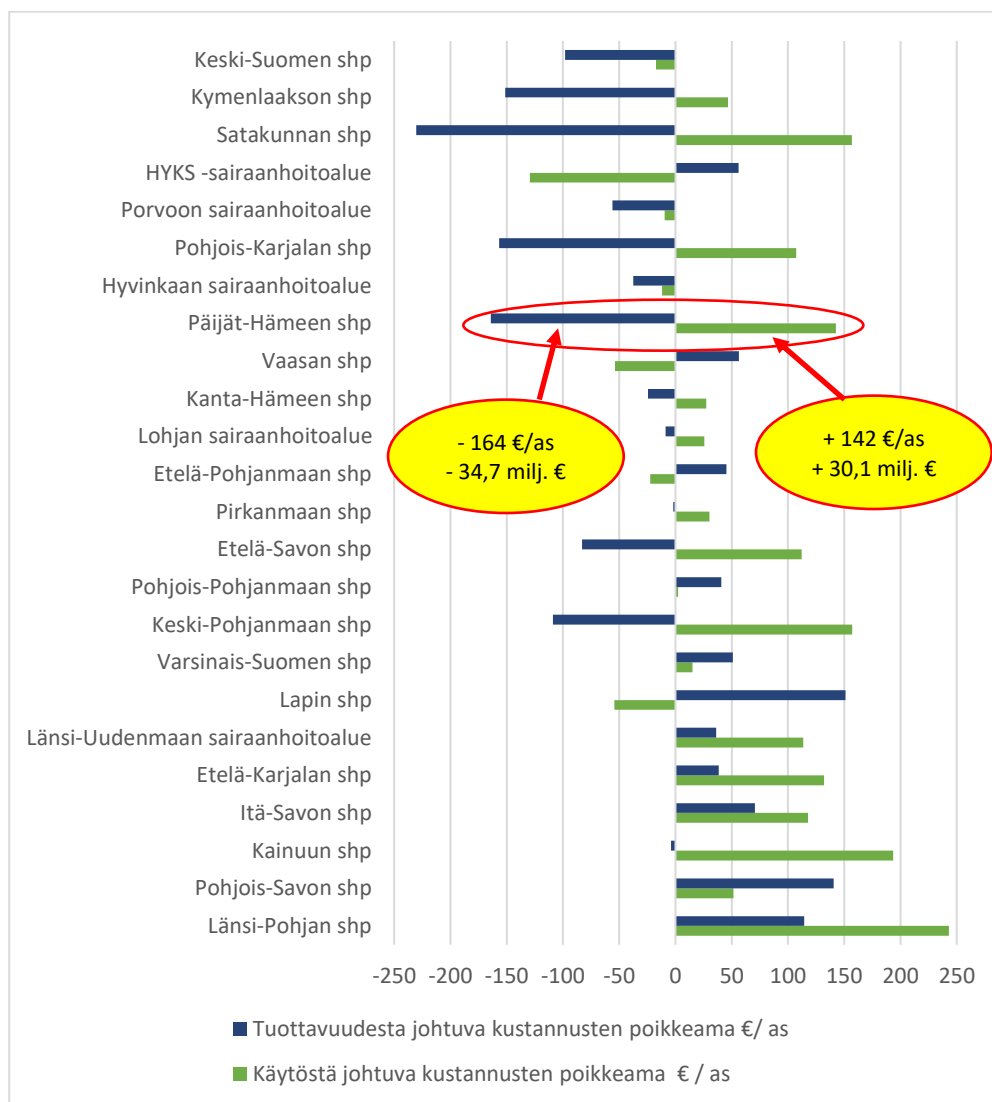

Sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ovat hyötäneet Päijät-Hämeen keskussairaalan hyvästä tuottavuudesta yhteensä vajaan 35 miljoonan euron edestä eli noin 164 euroa asukasta kohti. Samanaikaisesti alueen väestö on käyttänyt somaattisen erikoissairaanhoidon palveluja selvästi koko maan keskitasoa enemmän, yhteensä 30 miljoonan euron verran eli 142 euroa asukasta kohti. Keskussairaalan hyvän tuottavuuden takia runsas palvelujen käyttö ei ole lisännyt jäsenkuntien erikoissairaanhoidon menoja.

Keskimääräistä selvästi runsaampi erikoissairaanhoidon käyttö nostaa luonnollisesti kysymyksen hoito- ja palveluketjujen sekä perusterveydenhuollon toimivuuden lisäksi erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon työnjaon tarkoituksenmukaisuudesta ja toimivuudesta.

Kuvio 5. Tuottavuudesta ja palvelujen käytöstä johtuva poikkeama maan keskiarvosta (somaattinen erikoissairaanhoito) sairaanhoitopiireittäin ja -alueittain 2018, euroa/asukas. (Lähde: Ks. alaviite 12).

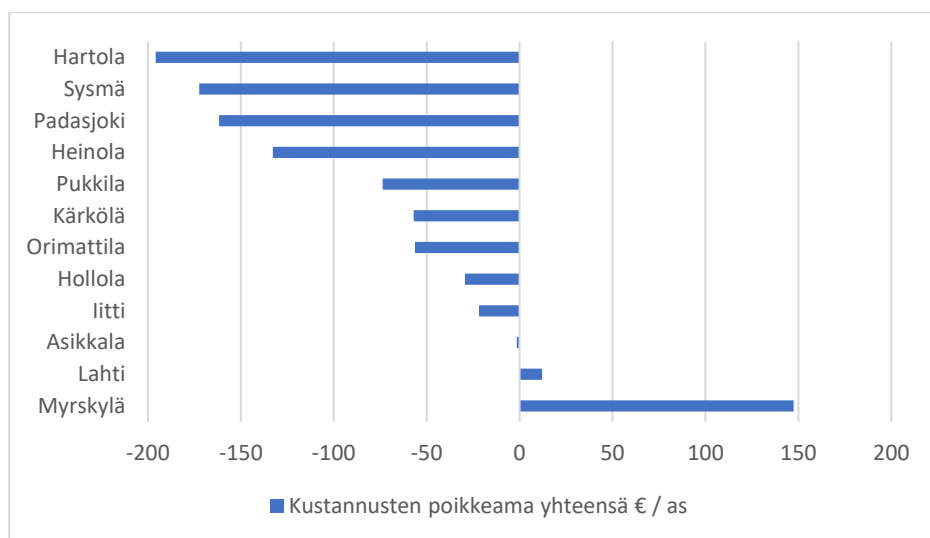
Kuvion tulkinta: Negatiiviseen (-) suuntaan osoittava pylväs = kustannussäästö, €/as
Positiiviseen (+) suuntaan osoittava pylväs = kustannusten lisäys, €/as

4) Hyvä tuottavuus tukee palvelujen saatavuutta nostamatta kuntien kustannuksia

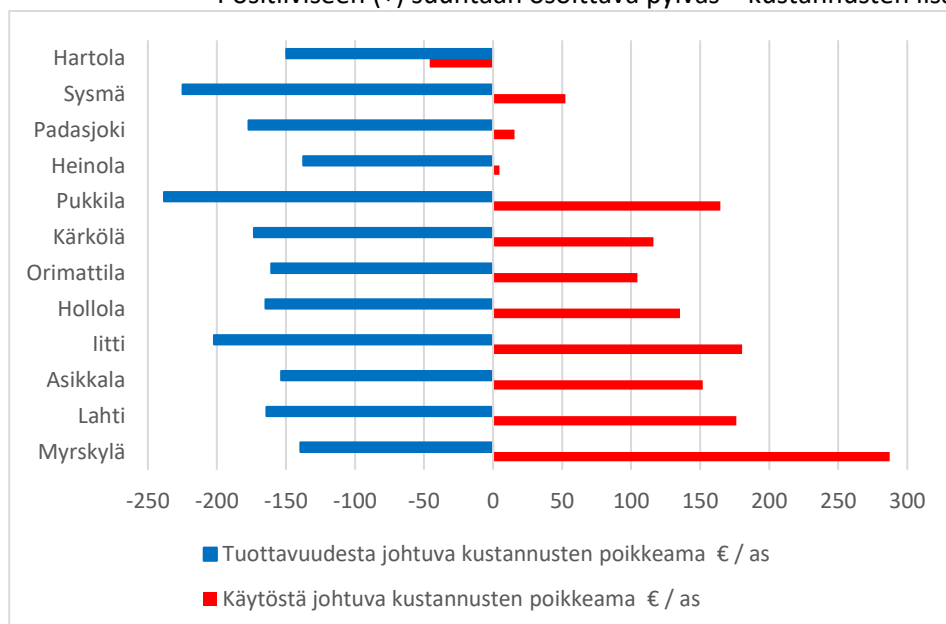
Kuvioissa 6 ja 7 Päijät-Hämeen erikoissairaanhoidon kustannukset on purettu kuntakohtaisesti sairaaloiden tuottavuudesta ja palvelujen käytöstä johtuviin osiin. Kuvioista 6 nähdään että Myrskylää ja Lahtea lukuun ottamatta kuntien erikoissairaanhoidon menot ovat merkittävästi koko maan keskitasoa edullisemmat. Kuvioista 7 nähdään, että kaikki sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ovat hyötäneet taloudellisesti Päijät-Hämeen keskussairaalan hyvästä tuottavuudesta. Kaikkien jäsenkuntien (pl. Hartola) väestö on voinut käyttää erikoissairaanhoidon palveluja muun maan väestöä enemmän, ilman että se on nostanut kuntien erikoissairaanhoidon kustannuksia. Hartolalaisten niukka erikoissairaanhoidon käyttö näkyy keskussairaalan hyvän tuottavuuden ohella kunnan muita edullisempina erikoissairaanhoidon kustannuksina.

Kuvio 6. Erikoissairaanhoidon (somaattinen) kustannusten poikkeama maan keskiarvosta Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kunnissa 2018, euroa/asukas. (Lähde: Ks. alaviite 12).

Kuvio 7. Tuottavuudesta ja palvelujen käytöstä johtuva poikkeama maan keskiarvosta (somaattinen erikoissairaanhoido) Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kunnissa 2018, euroa/asukas. (Lähde: Ks. alaviite 12).

Kuvion tulkinta: Negatiiviseen (-) suuntaan osoittava pylväs = kustannussäästö, €/as
Positiiviseen (+) suuntaan osoittava pylväs = kustannusten lisäys, €/as

Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä

Lausunto

23.09.2020

Asia: VN/8871/2019

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

Vastaajatahon virallinen nimi

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Irina Haajanen

Hallintosihteeri

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

Keskussairaalankatu 7, 15850 Lahti

044 719 5501

Viranomaisille: Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus 14.9.2020

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Järjestämisvastuun siirtäminen kuntaa suuremmille sote-maakunnille mahdollistaa resurssien ja asiantuntemuksen käytön yhdenvertaisemmin koko sote-maakunnan alueella. Sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatio parantaa mahdollisuuksia ratkaista kansalaisten ongelmia kokonaisvaltaisemmin.

Väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen kuntien ja kunnissa tapahtuvalla toiminnalla on keskeinen merkitys. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteet ovat kuitenkin pääosin korjaavia toimenpiteitä.

Maakuntien tilanteet ja olosuhteet ovat uudistukseen lähdeittäessä hyvin erilaiset. Osissa maakuntia on toteutettu pitkälle menevä sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio ja osassa maakuntia valmistelu alkaa vasta lainsäädännön tultua vahvistetuksi. Esitetty uudistus lisää selkeästi valtion ohjausta, mikä osin on perusteltua, kun rahoitus pääosin tulee valtiolta. Riskiksi muodostuu maakuntien liian yksityiskohtiin menevä ohjaus, joka voi estää sote-maakuntien itsehallinnon toteutumista sekä alueellisten, väestön palvelujen kannalta tarkoituksenmukaisten toimintamallien kehittymistä. Tältä osin ohjausta täytyy uudelleen arvioida. Sote-maakuntien erilaiset tilanteet tulisi myös ottaa paremmin huomioon. Erityisesti tämä koskee palvelujen tuotantoa. Uudistuksen tulisi paremmin ottaa huomioon tuotantorakenteen monimuotoisuus.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Pelastuslaitokset toimivat kaikki jo nyt maakunnallisina organisaatioina, joten sen johdosta uudistuksen merkitys palvelujen saatavuudelle, yhdenmukaisuudelle ja vaikuttavuudelle on pienempi kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Ensihoidon järjestämisvastuu kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollolle. Pelastustoimi tuottaa osassa maata ensihoidon palveluja sekä ensivastepalvelua. Nykyisellään sosiaali- ja terveydenhuolto järjestää laajasti erilaisia kotiin vietäviä palveluja ja ensihoidolla on niissä tärkeä rooli. Pelastustoimen rooli tuottajana on enemmän perinteisessä ensihoidossa. Toiminta samassa organisaatiossa parantaa mahdollisuutta kehittää toimintoja yhteisesti. Mikäli pelastustoimi toimii ensihoitopalvelun tuottajana, sote-maakunnan sisällä tulee varmistaa se, että toiminnot eivät hallinnollisesti liaksi eriydy toisistaan.

Maakunnissa tulisi kiinnittää huomioita sote-maakunnan organisoitumiseen siten, että ensihoidon järjestämisessä järjestämisvastuu on sosiaali- ja terveydenhuollolla, mutta sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi tekevät sen tuottamisessa saumatonta yhteistyötä. Tämä on oleellista resurssien järkevän käytön näkökulmasta. Pelastustoimeja ja sosiaali- ja terveystoimeja ei tule liaksi eriyttää toisistaan tulevissa organisaatioissa, vaan tulisi pyrkiä vahvaan integraatioon myös hallinnollisesti.

Pelastustoimen toimiessa mahdollisesti liikelaitosmallilla maakuntahallituksen alaisuudessa, tulee ehdottomasti huolehtia siitä, että sote-maakuntahallituksella on otto-oikeus johtokunnan päätöksiin, muutoin on vakava riski toiminnan ja erityisesti talouden irtaantuminen sote-maakunnan muusta toiminnasta.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Päätöksenteko ja asukkaiden osallistumisoikeudet sote-maakunnassa perustuvat pitkälti kuntalain säännöksiin ja vakiintuneisiin paikallisen demokratian muotoihin.

Sote-maakunnan toiminta perustuu alueelliseen itsehallintoon. Kunnalliseen itsehallintoon verrattuna valtion ohjaus sote-maakuntiin on merkittävästi vahvempaa ja tasapaino itsehallinnon ja valtion ohjauksen välillä herättää eräiltä osin kysymyksiä. STM:n ohjauksen rooli on suunniteltu vahvaksi, mutta kysymyksiä herää siitä, miten STM tosiasiallisesti ohjaa vuosittaisissa neuvotteluissa maakuntia. Riskinä on merkittävä palvelujärjestelmän johtamiseen ja kehittämiseen liittyvä osaamisen asymmetria, palvelujärjestelmäosaajien ja johtajien jäädessä pääosin maakuntiin. Lisäksi kysymyksiä herättää STM:n poliittisen toiminnan rooli suhteessa maakuntien ohjaukseen. Kokemukset ovat viime vuosina osoittaneet, että poliittiset pyrkimykset ovat saaneet yllättävän suuren roolin yksittäisten maakuntien yksittäisten asiakokonaisuuksien ohjaamisessa. Tällaista kehitystä ei voi pitää maakuntien pitkäkestoisen kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisena. Merkittävin puute on se, että sote-maakunnalla ei ole verotusoikeutta. Tämä kaventaa merkittävästi sote-maakunnan taloudellista päätöksentekoa ja itsehallintoa. Itsehallinnon vahvistamiseksi maakuntaveroa koskevan lainsäädännön valmistelussa tulisi edetä mahdollisimman nopeasti.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

kyllä

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

kyllä pääosin

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

kyllä

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

ei

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu

investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

kyllä pääosin

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

15 §; Sote-maakunnan lainanottovaltuus: Huomioon ottaen esitetty rahoitusmalli, jossa pääasiallinen rahoitusvastuu on valtiolla, lainanottovaltuudesta ja investointien ohjauksesta säättäminen on perusteltua. Investointien ja lainanoton tulee perustua pitkäjänteiseen suunnitelmaan. Lainanottovaltuuden perustuminen laskennalliseen lainanhoitokatteeseen ei ota huomioon merkittävien investointien tarveperusteista arviointia. Sote-maakunnalla saattaa olla korkea lainakanta, mutta silti tarve investoida. Nyt esitetyssä muodossa tällaiset kiireelliset ja välttämättömät investoinnit käsitellään erillisessä menettelyssä (3. momentti). Näiden käsittely voisi olla osa sote-maakunnan ja ministeriöiden välistä neuvottelua.

Toimitilojen hallinnointi: Sote-maakunnan käyttöön tulevista toimitiloista säädetään voimaanpanolain 19 ja 21 §:ssä. Sairaanhoidopiirien ja erityishuoltopiirien omaisuus siirtyy suoraan lain nojalla sote-maakunnan omistukseen. Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät sote-maakunnan hallintaan vuoden 2023 alusta lukien ja hallinnasta tehdään vuokrasopimus, joka on voimassa vähintään vuoden 2025 loppuun asti.

Tilojen valtakunnallisesta hallinnoinnista ei ole tarpeen säätää erikseen. Jokainen sote-maakunta voi järjestää tilojen hallinnoinnin tarkoituksenmukaisella tavalla. Ainakin pienemmissä ja keskisuurissa sote-maakunnissa tilojen suora omistus ilman erillistä yhtiötä on tarkoituksenmukaista.

Velvoite vuorata tilat kolmen vuoden ajaksi on riittävä. Tällä varmistetaan se, että sote-maakunnan käyttöön ei jää tarpeettomia tai epätarkoituksenmukaisia tiloja siirtymäkauden jälkeen. Kun osa kunnista on jo aiemmin siirtänyt järjestämisvastuun peruspalvelujen osalta yhteistoiminta-alueille tai sairaanhoidopiireille, selvyuden vuoksi tulisi todeta, että myös näiden vuokrasopimusten osalta noudatetaan kolmen vuoden vuokrausvelvoitetta.

22 §; säännöksessä voisi ottaa kantaa siihen hyväksyykö maakuntavaltuusto erityislainsäädännön mukaisia strategisia asiakirjoja erityisesti siltä osin, kun koskevat sekä kuntien että sote-maakunnan toimintaa (yhdyspinta-asiat).

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

kyllä pääosin

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

kyllä pääosin

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”

kyllä pääosin

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

kyllä pääosin

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

ei pääosin

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

kyllä pääosin

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

kyllä pääosin

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

kyllä pääosin

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

kyllä

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

kyllä

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Länsi-Uusimaan sote-maakunta

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

23§; Pykälä on osin ongelmallinen maakuntien itsehallinnon toteutumisen näkökulmasta. STM:n kanssa käytävien neuvotteluiden päätavoitteen tulisi olla sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden (mitä tehdään) alueellisessa toteutumisessa, sekä sote-maakuntien

yhteistyösopimusten toteutumisen seurannassa. Varsinaiset toteuttamiseen liittyvien ratkaisujen (miten tehdään) pitää olla maakuntien itsenäisesti päätettävissä. Muutosesitykset:

Neuvottelujen tarkoituksena on ohjata sote-maakuntaa sosiaali- ja terveydenhuollon strategisissa järjestämistä toteuttamiseen liittyvissä kysymyksissä

6) sosiaali- ja terveydenhuollon tuotantorakenteeseen liittyvät... poistetaan kokonaan. Nämä kokonaisuudet kuuluvat järjestämistä toteuttamiseen ja edellyttävät ohjauksen jatkuvia alueellisia päätöksiä. Muotoilu on erittäin ongelmallinen alueiden järjestämistä toteuttamiseen tosiasiallisen toteuttamisen näkökulmasta.

11) tarpeen mukaan muut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja toteuttamiseen liittyvät kansallisen ohjauksen kannalta keskeiset ja strategisesti merkittävät kokonaisuudet. Esitetty Muotoilu antaa rajattoman vallan puuttua sote-maakunnan itsehallintoa merkittävästi hankaloittavalla tavalla ja on sellaisenaan ongelmallinen.

Huomioita:

Neuvottelumenettely on luonteeltaan normipohjaista informaatio-ohjausta. Sen asema jää kuitenkin hyvin epämääräiseksi myös suhteessa palvelurakenteen laillisuusvalvontaan, josta vastaavat aluehallintovirastot. Kokonaisuudessaan neuvottelumenettelyyn tulee liittymään merkittäviä vaikeuksia syntyvän palvelujärjestelmän johtamiseen ja kehittämiseen liittyvän osaamisen ja kokemuksen asymmetrian vuoksi. Tällä hetkellä STM:ssä ja THL:ssä ei ole kuin yksittäisiä palvelujärjestelmän johtamisessa meritoituneita osajia. Pykälässä kuvatun kaltainen yksityiskohtiin menevä ohjaus edellyttäisi merkittävää virkamiesten lisäämistä sekä kyvykkyyksien uudelleen arviointia sekä STM:ssä että THL:ssä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Tarkoituksenmukaisempaa on arvioida uudelleen ohjauksen yksityiskohtaisuus suunnaten sitä merkittävästi esitettyä enemmän kansallisten strategisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan. Riskinä voidaan nähdä myös ajoittainen poliittinen tempoilevuus, joka saattaa ulottuessaan sote-maakuntien ohjaukseen neuvottelumenettelyn kautta hankaloittaa merkittävästi sote-maakuntien järjestämistä toteutumista sekä alueellisesti pitkäjänteistä kehittämistä.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä.

8 §: pykälässä tulisi huomioida se, että järjestämistä toteuttamiseksi olennaista on, että sote-kuntayhtymällä on alueensa väestöä koskeva asiakas- ja potilastieto.

Sote-ministerityöryhmän linjaukseen perustuen ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ei olla sisällyttämässä sote-maakunnan järjestämistä vastuulle. Ympäristöterveydenhuollon järjestämistä vastuuta on viime vuosien aikana pyritty kokoamaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta on edellyttänyt, että järjestämistä vastuullisella organisaatiolla tulee olla tehtävään käytettävissä vähintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavat henkilöresurssit. Tehty linjaus merkitsee sitä, että osa ympäristöterveydenhuollon rakenteista joudutaan purkamaan ja järjestämistä vastuu määrittelemään uudelleen. Pahimmillaan se johtaa uusien pienten organisaatioiden perustamiseen, jolloin toiminnan asiantuntemus ja tehokkuus kärsivät. Ympäristöterveydenhuolto tulisi nähdä osana muuta sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja järjestämistä vastuu olla sote-maakunnilla. Laissa tulisi mahdollistaa sote-maakunnalle ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämistä jatkaminen ainakin niissä tapauksissa ja siinä

laajuudessa, kun kunnat ovat siirtäneet järjestämisvastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueille tai sairaanhoitopiireille.

Ehdotuksen keskeisenä sisältönä on sosiaali- ja terveydenhuollon nykyisen pirstaloituneen järjestämisvastuun vahvistaminen ja sen kokoaminen sote-maakuntien vastuulle. Järjestämisvastuu kuuluu julkiselle vallalle ja on tärkeää, että järjestämisvastuuseen kuuluvat tehtävät säilyvät sote-maakunnalle ja järjestäjän rooli on vahva. Vahvan järjestäjän roolin kanssa ristiriidassa ei ole se, että osa palvelutuotantoa hankitaan muilta palveluntuottajilta, myös yksityisiltä. Ehdotuksen 12 §:ssä on todettu ne palvelut, joita ei voida hankkia yksityisiltä palveluntuottajilta. Luettelossa mainittujen palvelujen suhteen ei ole huomautettavaa. Perusteltua on myös se, että sote-maakunta vastaa sosiaalihuollon palvelujen palvelutarpeen arvioinnista.

Esityksen mukaan hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että sote-maakunta pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta. Esityksen perusteluissa on todettu, että on mahdotonta määritellä yksiselitteistä rajaa, jolloin ostopalveluista muodostuisi riski järjestämistehtävästä suoriutumisen näkökulmasta. Esityksessä korostuu sote-maakunnan oman tuotannon merkitys. Perustellusti voidaan kuitenkin sanoa, että myös sote-keskuksen omaan tuotantoon liittyy riskejä. Erityisesti nämä liittyvät digitaalisten palvelujen kehittämiseen ja henkilöstön rekrytointiin. Suomessa monilla alueilla palvelujen tuottaminen perustuu monituottajuuteen, jossa yksityinen palvelutuotanto täydentää julkisen sektorin omaa palvelutuotantoa. Riskinjaon näkökulmasta oman tuotannon ja ostopalvelun yhdistelmä on usein turvallisempi kuin yksinomainen oma tuotanto. Ostopalvelujen käyttöön liittyvää riskiä pienentää merkittävästi se, että keskeisten palvelujen toimitilat ja niihin liittyvä kiinteä toimintavarustus sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmät ovat sote-maakunnan hallinnassa. Maan eri osissa olosuhteet ja mahdollisuudet tuottaa palveluja omana toimintana tai ostopalveluna poikkeavat toisistaan. Osana sote-maakunnan itsehallintoa tulee olla mahdollisuus arvioida oman tuotannon ja ostetun tuotannon suhdetta. Vastuu järjestämisestä on sote-maakunnalla.

Sote-maakunnan järjestämiskyvykyys riippuu siitä, millainen osaaminen sillä on sen järjestämisvastuulla olevista palveluista ja järjestämiseen liittyvistä tehtävistä. Osaamisen perusteleminen oman tuotannon määrällä ei ole perusteltua. Järjestämistehtävässä oleellista on järjestämiseen liittyvä osaaminen, kuten alueen väestön palvelutarpeiden tunnistaminen, kyky kohdentaa resursseja ja suunnitella integroituja palvelukokonaisuuksia sekä ohjata ja arvioida palvelukokonaisuuksia. Järjestäminen voidaan toteuttaa osin ja laajastikin myös monituottajamallilla. Oman palvelutuotannon vaade johtaa todennäköisesti sellaisiin palvelutuotantoratkaisuihin, jotka eivät edistä maakunnallisten toimivien palvelukokonaisuuksien syntymistä.

Esityksessä järjestäminen kytketään liiaksi palvelujen tuottamiseen, eikä esitys ole tältä osin onnistunutta monituottajuutta mahdollistava. Esitys tällaisenaan kaventaa huomattavasti yksityisten yritysten mahdollisuutta toimia julkisten palvelujen tuottajana. Esityksellä on vaikutuksia myös yksityisen palvelutuotannon markkinoihin, mikä vaikeuttaa myös sote-maakuntien kykyyn kehittää tarvitsemiensa yksityisten palvelujen sotemarkkinoita.

Erytishuoltopiirien kuntayhtymien purkaminen ja toiminnan siirtäminen sote-maakuntien vastuulle on kokonaistavoitteet huomioon ottaen perusteltua. Jo valmisteluvaiheessa tarvitaan aktiivista työskentelyä, jotta kaikki palvelut kyetään järjestämään tarkoituksenmukaisesti ja varmistamaan saatavuus. Osa nykyisistä erityishuoltopiirien palveluista on tarkoituksenmukaista järjestää yhteistyöalueella yliopistollisesta keskussairaalaista vastaavan sote-maakunnan toimesta. Useat

erityishuoltopiirit toimivat useiden esitettyjen sote-maakuntien alueella. Siitä, millä periaatteilla palvelutuotanto siirtyy, tarvitaan selkeät linjaukset.

Esityksestä ei käy selkeästi esille millä tavoin valmistelu etenee lakisääteisten sosiaalialan osaamiskeskusten osalta. Vaikka sosiaalialan kehittämisen rahoitus toteutuu jatkossa yleiskatteisena, on rahoituksen taso turvattava. Nykyinen perusrahoitus on ollut riittämätön.

Nykytilanteessa ICT-palvelut ovat hyvin pitkälle ulkoistettuja, eurojen kautta tarkasteltuna ulkoistamisaste on 97%. Täten lain kirjaus "Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä - - hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset", on ICT:n osalta epärealistinen tai ainakin vaatii täsmennyksiä. ICT-toiminnoissa in-house yhtiöillä on merkittävä rooli, tätä roolia suhteessa 9 § "Palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin" tulee täsmentää siten, että monet ICT-tehtävät voidaan katsoa omaksi toiminnaksi 8 §:n edellyttämällä tavalla, kun ne ovat in-house yhtiön vastuulla. Monissa ICT-palveluissa skaalaedut ovat merkittäviä, tästä esimerkkinä pilvipalvelut kuten O365-viestintäratkaisut. 12 §:n kirjaus "kaikissa tilanteissa" on ICT:n näkökulmasta ongelmallinen, koska ICT:n vastuulla oleva käyttövaltuushallinta on esimerkki asiasta, jonka toimimattomuus estää asianmukaisen työnteon lähes kaikilta sote-ammattiryhmiltä. Ei kuitenkaan ole realistista, että jokainen maakunta hoitaisi ilman riippuvuutta ulkoistuskumppaneihin omana tuotantonaan ICT:tä, jonka osuus kokonaisbudjetista on muutaman prosentin luokkaa. Näin pienessä toiminnassa osaamis- ja henkilöriskit kasvavat huomattavaksi, jos toiminta tehdään omana tuotantona.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

kyllä

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Otto-oikeus maakuntahallitukselle pelastustoimen mahdolliseen erillisorganisaatioon liittyvään päätöksentekoon.

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

kyllä

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

kyllä

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Ei kantaa

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Ei kantaa

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Ei huomioita

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

kyllä

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

kyllä

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehdoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

Pohjois-Savon maakuntaan

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

ei pääosin

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

kyllä

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

kyllä

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosääntely hyväksyttävä?

kyllä pääosin

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

ei

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kyllä, huomioon ottaen kohdassa 24 mainitut erityishuoltopiirejä koskevat huomiot.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

kyllä

44. Voimaanpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Uudenmaan alueelle esitettyä erityisjärjestelyä, jossa järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa ja Helsingin kaupunki, voidaan Uudenmaan maakunnan väestömäärä huomioon ottaen pitää perusteltuna. Riskinä on kuitenkin se, että sosiaali- ja terveyspalvelujen ja alueellinen integroituminen jää toteutumatta, kun palvelukokonaisuudesta vastaa neljää sote-maakuntaa, Helsingin kaupunki ja HUS-maakuntayhtymä. Uudenmaan erilliskorvaus aiheuttaa lisäksi sen, että

samaan ERVA-alueeseen kuuluvat integroidut kuntayhtymät joutuvat eriarvoiseen asemaan erityisesti sosiaalihuollon erityispalvelujen sekä perusterveydenhuollon tuen osalta. Uudellamaalla SOTE:n ytimessä oleva järjestämävastuun integrointi ei toteudu, joka johtaa vaikeuteen löytää säästöjä palvelujärjestelmän sisällä. Tämä aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia uudelleen kohdentaa 400 mE muun maan hyväksi. Täten Uudenmaan erillisratkaisu voi toteutuessaan aiheuttaa koko maata koskevan rahoituksen eriarvoisuuden, mikäli valtio ei muulla tavalla kompensoi muiden kuin Uudenmaan alueen sote-maakuntien tarveperusteisen rahoituksen toteutumista.

Sote-maakunnan väliaikaisen valmistelutoimielimen osalta 7 §:n ja sen perustelujen välillä on ristiriita. Pykälän 3 momentin perusteluissa on mainittu maakuntien liiton, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä työ- ja elinkeinotoimiston edustus valmistelutoimielimessä vastoin pykälätekstiä.

Ehdotettu 28 § on osin tulkinnanvarainen. Siltä osin, kun sopimuksen mitättömyys johtuu järjestämislain 12 §:ssä mainituista palveluista (julkisen vallan käyttö, sosiaalipäivystys, kiireellisen hoidon ja päivystyksen palvelut, ensihoidon palvelut) säännös on selkeä. Siltä osin kuin se perustuu 8 §:ssä ja 12 § 1 momentissa mainittuihin yleisiin edellytyksiin, säännös ei ole riittävän tarkkarajainen ja saattaa johtaa oikeusriitoihin, jos sopimus päättyy ennen sovittua sopimuskautta.

Valmistelua varten tulee osoittaa riittävä erillisrahoitus vuosille 2021 ja 2022.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

kyllä pääosin

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnalla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisäätteisistä tehtävistä?

ei

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

kyllä pääosin

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *pelastustoimen tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

kyllä

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

ei

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

ei

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

kyllä

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Erillinen kirjallinen lausunto.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Erillinen kirjallinen lausunto.

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtiosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 29 ja 30 §)?

ei kantaa

55. Ovatko valtiosuuskaatit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta)?

ei kantaa

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

-

Verolainsäädäntö

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

kyllä

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Tavoitteena tulee olla sote-maakunnan rahoituksen perustuminen maakunnalliseen verotukseen.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

-

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

ei

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

kyllä

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

ei pääosin

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

kyllä

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Uudenmaan alueelle esitettyä erityisjärjestelyä, jossa järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa ja Helsingin kaupunki, voidaan Uudenmaan maakunnan väestömäärä huomioon ottaen pitää perusteltuna. Riskinä on kuitenkin se, että sosiaali- ja terveyspalvelujen ja alueellinen integroituminen jää toteutumatta, kun palvelukokonaisuudesta vastaa neljää sote-maakuntaa, Helsingin kaupunki ja HUS-maakuntayhtymä.

Eryteisesti terveydenhuollon vertikaalisen integraation näkökulmasta esitetty malli on haasteellinen.

Uudenmaan erillisratkaisu painottuu vahvasti terveydenhuoltoon. Eryteisesti sosiaalihuollon erityispalvelujen järjestämiseen liittyvät kysymykset jäävät monilta osin avoimiksi.

Lisäksi asiaa koskevia huomioita kohdassa 45.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

-

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereininen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

kyllä

73. Pidättekö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

kyllä

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Tärkeää on, että maakuntajako on sama kuin valtion viranomaisten toimialuejako. Erityisesti yhdyspintatyön näkökulmasta on tärkeää, että aluejako tukee monialaisen työskentelyn toteuttamista. Sosiaalihuollon näkökulmasta tämä koskee erityisesti työllisyyden hoitoa ja käynnistyviä kuntakoikeiluja.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

kyllä pääosin

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

kyllä pääosin [Kts. vastaukset kohdassa 3 ja 23.]

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

ei pääosin [Esitetty keskinäisen ymmärryksen lisäämisen tähtäävä vuorovaikutus on sinällään toivottavaa. Ohjausmallina siitä ei kuitenkaan tulisi puhua, sillä se voi lisätä entisestään hämmennystä valtion ja sote-maakuntien välillä. Varsinaisten ohjauselementtien pitää olla täysin selkeästi kuvattuja ja niiden on oltava sellaisia, että ne eivät vaikeuta maakunnan järjestämisvastuun tosiasiallista toteuttamista. Varsinkin uudistuksen alkuvuosina sote-maakuntien keskeisten johtavien viranhaltijoiden työ tulee painottumaan alueellisen palvelujärjestelmän pystyttämiseen. Sille tarvitaan riittävä työrauha sekä asianmukainen toimivalta. Esitettyssä lakiluonnoksessa on jo useita ohjauksen elementtejä, niiden toimivuutta tulisi arvioida ennen uusien ohjauksellisten elementtien käyttöönottoa. Keskinäistä vuorovaikutusta voidaan ja on tarve kuitenkin lisätä muilla keinoilla.]

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

-

80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

kyllä pääosin

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Kustannusarvioissa olisi hyvä selkeästi eritellä sote-järjestäjien rakenteen uudistamisesta aiheutuvat kulut ja muun uuden lainsäädännön edellyttämät ICT-investoinnit. Pelkästään muun uuden lainsäädännön edellytysten täyttäminen kasvattaa ICT-kuluja. Monissa kohdin alueellinen ICT-ratkaisujen yhtenäistäminen voi olla esiehto järkevällä kustannustasolla tehtävälle muun uuden lainsäädännön mukaisuuden saavuttamiselle.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymää perustettaessa yhdeksi ICT:n muutuskustannuksia merkittävästä lisänneeksi tekijäksi nousivat vanhat IT-sopimukset ja niiden muuttamisesta seuranneet markkinaoikeuskäsittelyt ja -päätökset. On tärkeä varmistaa, että sopimusten mitätöintioikeus kattaa myös ICT-sopimukset. Muutoin ICT-kustannukset ja muutokseen tarvittava aika voivat kasvaa hallitsemattomasti.

Lisäksi, vaikka yhtymän muodostumisesta on aikaa jo useita vuosia, ICT-kulubudjettia rasittavat edelleen vanhat järjestelmät. Niissä olevan datan siirtämiseksi arkistoon tai uuteen kohdejärjestelmään ei ole ollut projektirahaa. ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksissa on siis huomioitava sekä uusien keskitettyjen järjestelmien rakentaminen, samoin kuin se, että vanhojen järjestelmien hallittu alasajo täyttää vaaditut arkistointivelvoitteet.

Alueilla ollaan toteuttamassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmäkehittämistä (Aster, Apotti, Esko jne.), joiden vuoksi osaavien henkilöiden saatavuus sote-uudistukseen liittyviin kehittämishankkeisiin on haastavaa. Kustannusten sijaan olisi syytä puhua resursseista ja purkaa sitä auki: rahan, osaamiseen ja sote:en tuotteistettuihin ICT/digi-palveluihin.

Eri toimijoiden roolit ja vastuut tulee selkeyttää. SoteDigin, DVV:n, THL:n, KELA:n, Kuntaliiton, in-house-yhtiöiden ja erva-yhteistyöalueiden jne. Rooli tulisi olla selkeä moninkertaisen samojen asioiden käsittelemisen eri foorumeissa välttämiseksi.

Muutettaessa ICT:n ja tiedonhallinnan ratkaisuja on tärkeää huomioida teknologian lisäksi samaan aikaan tarvittavat panokset toimintatapojen muuttamiseen, datan kokoamiseen ja siivoamiseen, ihmisten osaamisen uudistamiseen, ja kaikkien näiden samanaikaiseen hallintaan yhtenä kokonaisuutena.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Sote-järjestämislain 24 § ja 24a §; Digipalveluihin liittyvien ICT-ratkaisujen elinkaari on toisinaan hyvinkin lyhyt, esim. alle 2 vuotta. Täten 24 §:n edellyttämä investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista on epärealistinen ja sellaisenaan estää nopeasti kehittyvän teknologien hyödyntämisen kustannusten kasvua edesauttava toiminnan uudistamisen keinona. Digipalveluiden kehitystä ei tulisi käsitellä vuosia etukäteen suunniteltavana investointina vaan jatkuvana toiminnan kehittämisenä, jossa aikajänne tarpeesta tuotantoon on korkeintaan muutamia kuukausia. Digikehitystä tulee tehdä koko ajan huomioiden asiakkaiden/potilaiden ja työntekijöiden senhetkinen tilanne ja tarpeet.

Koronapandemia osoitti tarpeen nopealle reagoitakyvyille. Investointisuunnitelmaan vaikuttaa myös se, että lakiesityksessä on epäselvästi tuotu esille hankintojen kilpailuttamisvelvoite.

Tosiasia on, että julkinen puoli on jäljessä yksityistä digipalveluiden käytön laajuudessa ja niiden kyvyssä hoitaa kokonaisia asiointipolkuja digitaalisesti. Yksityisen puolen käyttämän nopeasyklisen (ketterän) jatkuvan oppimisen mahdollistavan toimintatavan omaksuminen soveltuvien osin myös julkiselle puolelle on tarpeen – raskaalla vahvalla etukäteissuunnittelulla voidaan pahimmillaan estää digiratkaisujen omaksuminen kokonaan. Julkisella puolella tulee olla mahdollista hyödyntää yksityisellä puolella kehitettyjä toimivia ratkaisuja omassa toiminnassaan esim. käyttämällä yksityisen terveydenhuollon toimijoita ICT-ulkoistuskumppaneihin verrattavina toimijoina, joilla on teknologian lisäksi kyky tukea loppuasiakaslähtöisessä toimintamallien uudistamisessa.

24 §:n toisessa momentissa mainitut yleiset linjaukset investoinneista ovat kannatettavia. ICT:n osalta linjausten tulee keskittyä linjaamaan 'miksi' ja 'mitä' tehdään, ei sitä miten asia tulee tehdä. Sote-maakuntien yhteistyötä toteutettavat hankkeet ovat toimivia silloin kun tarve ja lähtötilanne yhteiskehitykseen osallistuvilla maakunnilla ovat hyvin samanlaiset. Kokemus on osoittanut, että laajojen valtakunnallisten yhteiskehittämishankkeiden tulokset ovat monesti jääneet vaikutuksiltaan heikoiksi. Hankkeet kestävät vuosia ja teknologia ehtii vanheta ennen kuin se saadaan käyttöön. Usein valtakunnallisissa yhteiskehityshankkeissa on raskas hallintokoneisto, jolloin hallinnollisen työn osuus kasvaa >50% kaikesta resurssikäytöstä sekä samaan aikaan yhteys loppuasiakkaan ja kehittäjän välillä häviää monitasoiseen hallintokoneistoon.

Sote-järjestämislain 56 §; Vaikka rekisterinpito voidaan yhdistää koko maakunnan laajuisesti, jäävät voimaan erilliset rekisterit sosiaali- ja terveydenhuollolle. Sote-ammattilaisella tulisi olla käytössä työssään tarvitsemansa potilas- ja asiakastieto, ilman että rekisterirajat estävät tiedonkulun. Käyttöoikeudet asiakas- ja potilastietoon tulisi määritellä työntekijän työtehtävien mukaisesti, ei sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterirajojen näkökulmasta. Lakiluonnoksessa on mainittu, että asiakas- ja potilastietoja voidaan luovuttaa asiakkaan suostumuksella. EU:n tietosuojaa-asetus vaatii kuitenkin nimenomaisen suostumuksen. Tällaisten nimenomaisten suostumusten ylläpito on todella raskas sote-maakunnalle.

a) vuosina 2021-2022?

Vaikutukset ovat kohtuullisia, integroidun sote-yhtymän muutosohjelman mukaisia toimenpiteitä jatketaan. Fokus on palvelutuotannon edelleen tehostaminen erityisen tiukassa talousraamissa. Samalla valmistaudutaan sote-maakunnan hallinnolliseen perustamiseen sekä väliaikaishallinnon muodostamiseen. Käynnistetään maakuntastrategian sekä maakunnan palvelustrategian ja hallintosäännön valmistelu. Muutoksia on esitetty tarkemmin sote-rakenneuudistuksen rahoitushakemuksessa.

Käynnistetään keskustelut Myrskylän ja Pukkilan irrottamisesta kuntayhtymäkokonaisuudesta sekä järjestämisvastuun siirtämisestä Heinolan kaupungin ja Sysmän kunnan osalta.

b) vuosina 2023-2024?

Muodostetaan hallinnollisesti uusi organisaatio, henkilöstön liikkeenluovutukset realisoituvat.

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

ei

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

-

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

-

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

-

muuta, mitä?

-

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

-

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

-

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

-

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

-

Haajanen Irina
Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä - Hallinto

Liite 3 275 §

Ä Ä N E S T Y S L I S T A

Lahden kaupunginhallituksen kokouksesta lokakuun 26. päivänä 2020

Kaupunginhallituksen päätösehdotus = JAA

Kaupunginhallituksen jäsen Pekka Komun muutosehdotus = EI

	Jaa	Ei	Huomautuksia
Komu, Pekka Savurinne, Reijo		x	
Basboga, Alettin Lempinen, Kari		x	
Laakso, Jetta Mäkinen, Sanna		x	
Koskelo, Jenna Uotinen, Piia	x		
Falk, Sonja Kaartinen, Leena	x		
Mäntylä, Aleksi Kaikkonen, Jouni	x		
Lehto, Rami Tuomi, Maarit		x	
Putula, Toni Niinistö, Sari	x		
Vahter, Merja Salakka, Helena	x		
Rostedt, Juha McCarron, Francis	x		
Hildén, Sirkku Viinikka, Anneli		x	
Yhteensä	6	5	

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 276

Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 26.10.2020

D/49/07.01.03.00.02/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee luettelossa mainitut asiakirjat tiedokseen.
Perusteluosa	Kaupunginhallituksen jäsenille jaetaan luettelo saapuneista ja lähteneistä asiakirjoista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-
Liitteenä	1. Luettelo

Kaupunginhallituksen kokous 26.10.2020**Saapuneet ja lähteneet asiakirjat**

1. Lautakuntien ja jaostojen pöytäkirjoja

- Lahden kaupungin keskusvaalilautakunta 13.10.2020 D/2038/2020
- Lahden seudun joukkoliikennelautakunta 14.10.2020 D/20/2020
- Liikunta- ja kulttuurilautakunta 14.10.2020 D/12/2020
- Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 6.10.2020 D/18/2020
- Sivistyslautakunta 6.10.2020 D/5/2020
- Tekninen ja ympäristölautakunta 13.10.2020 D/17/2020
- Elinvoima- ja työllisyysjaosto 12.10.2020 D/35/2020
- Konserni- ja tilajaosto 12.10.2020 D/36/2020

2. Esityslistoja

- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus 26.10.2020 D/206/2020
- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokous 2.11.2020 D/1038/2020

3. Saapunut kirje

Oikeusministeriö 1.10.2020 VN/20585/2020: D/1889/2020
Vuoden 2021 kuntavaalit: Äänestyspaikkojen määrääminen ja niistä ilmoittaminen, koronavirustilanteen vaikutus, vaalitietojärjestelmän käyttö, vaalikoulutus ym.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
26.10.2020 § 277

Kaupunginhallituksen muut asiat

D/40/00.02.01.00.00/2018

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Puheenjohtaja

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedokseen.

Perusteluosa Lahden kaupunki ottaa käyttöön sähköisen kokousjärjestelmä Cloud Meetingin 4.1.2021. Kokousjärjestelmän infotilaisuudet järjestetään luottamushenkilöille seuraavasti:

- Valtuutetuille ja listan saaville varavaltuutetuille info pidetään valtuustoinfon yhteydessä 9.12.2020
- Kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäsenille ja varajäsenille 2.12.2020 ja 3.12.2020 klo 16.00–16.45. Näistä Infotilaisuuksista on lähetetty kalenterikutsu. Hyväksy se mihin pääset osallistumaan ja hylkää toinen. Mikäli osallistut valtuustoinfoon, voit hylätä molemmat kalenterikutsut. Infoon voi osallistua myös Teamsin kautta.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginhallitus

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
26.10.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 263-267, 268 (kv:lle tehtävän päätösehdotuksen osalta), 269-270, 272, 276-277
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Lahden kaupunginhallitus Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: (03) 814 11 Faksi: (03) 814 2244 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: klo 9-18 Pykälät: 268 (kh:n päätöksen osalta), 271, 273-275 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika taloudellisiin ja tuotannollisiin perusteiden tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päätyttyä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
---	---

	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
<p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p>		
<p>Valituskirjelmä</p>	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	
<p>Valitusasiakirjojen toimittaminen</p>	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>	
<p>Tuomioistuinmaksut</p>	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte-</p>	

	lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.